Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/bwb_Y0-BSO-169

H. C. ANDERSENS
EVENTYR

H. C. ANDERSENS EVENTYR

NY, KRITISK UDGAVE MED KOMMENTAR

VED

HANS BRIX OG ANKER JENSEN

II BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXIX

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

	Side
Rosen-Alfen	7
Svinedrengen	15
Boghveden	24
Engelen	28
Nattergalen	33
Kjærestefolkene	49
Den grimme Ælling	54
Grantræet	70
Sneedronningen	83
Hyldemoer	134
Stoppenaalen	146
Klokken	152
Bedstemoder	161
Elverhøi	165
De røde Skoe	176
Springfyrene	186
Hyrdinden og Skorsteensfeieren	190
Holger Danske	198
Den lille Pige med Svovlstikkerne	206
Et Billede fra Castelsvolden	211
Fra et Vindue i Vartou	214
Den gamle Gadelygte	217
Nabofamilierne	227
Lille Tuk	243
Skyggen	251
Det gamle Huus	270

Side
Vanddraaben 284
Den lykkelige Familie 287
Historien om en Moder 293
Flipperne 302
Hørren 306
Fugl Phønix 313
En Historie 316
Den stumme Bog 324
„Der er Forskjel“ 328
Den gamle Gravsteen 334
Verdens deiligste Rose 340
Aarets Historie 345
Paa den yderste Dag 360
Det er ganske vist! 367
Svanereden 372

Kommentar 375

ROSEN-ALFEN

MIDT i en Have voxede der et Rosentræ, der var ganske fuldt af Roser, og i en af disse, den smukkeste af dem alle, boede en Alf; han var saa lille bitte, at intet menneskeligt Øie kunde see ham; bag hvert Blad i Rosen havde han et Sovekammer; han var saa velskabt og deilig som noget Barn kunde være og havde Vinger fra Skuldrene lige ned til Fødderne. O, hvor der var en Duft i hans Værelser, og hvor Væggene vare klare og smukke! de vare jo de blegrøde, fine Rosenblade.

Hele Dagen fornøiede han sig i det varme Solskin, fløi fra Blomst til Blomst, dandsede paa Vingerne af den flyvende Sommerfugl og maalte, hvor mange Skridt

han maatte gaae, for at løbe hen over alle de Landeveie og Stier, der var paa et eneste Lindeblad. Det var hvad vi kalde Aarerne i Bladet, som han ansaae for Landeveie og Stier; ja det var da evige Veie for ham! før han blev færdig, gik Solen ned; han havde ogsaa begyndt saa sildigt.

Det blev saa koldt, Duggen faldt og Vinden blæste: nu var det nok bedst at komme hjem; han skyndte sig alt hvad han kunde, men Rosen havde lukket sig, han kunde ikke komme ind — ikke en eneste Rose stod aaben; den stakkels lille Alf blev saa forskrækket, han havde aldrig været ude om Natten før, altid sovet saa sødt bag de lune Rosenblade, o, det vilde vist blive hans Død!

I den anden Ende af Haven, vidste han, var en Løvhytte, med deilige Caprifolier, Blomsterne saae ud som store bemalte Horn; i et af disse vilde han stige ned og sove til imorgen.

Han fløi derhen. Tys! der var to Mennesker derinde; en ung smuk Mand og den deiligste Jomfru: de sad ved Siden af hinanden og ønskede, at de aldrig i Evighed maatte skilles ad; de holdt saa meget af hinanden, langt mere, end det bedste Barn kan holde af sin Moder og Fader.

„Dog maae vi skilles!“ sagde den unge Mand; „din Broder er os ikke god, derfor sender han mig i et Ærinde saa langt bort over Bjerge og Søer! Farvel min søde Brud, for det er Du mig dog!“

Og saa kyssede de hinanden, og den unge Pige græd og gav ham en Rose; men før hun rakte ham den, trykkede hun et Kys paa den, saa fast og inderligt, saa Blomsten aabnede sig; da fløi den lille Alf ind i den og heldede sit Hoved op til de fine duftende Vægge; men han kunde godt høre, at der blev sagt Farvel, Farvel! og han følte, at Rosen fik Plads paa den unge Mands Bryst — o, hvor dog Hjertet bankede derinde! den lille Alf kunde slet ikke falde i Søvn, saadan bankede det.

Længe laae Rosen ikke stille paa Brystet, Manden tog den frem og mens han gik ene gjennem den mørke Skov, kyssede han Blomsten, o, saa tidt og stærkt, at den lille Alf var nær ved at blive trykket ihjel; han kunde føle gjennem Bladet, hvor Mandens Læber brændte, og Rosen selv havde aabnet sig som ved den stærkeste Middagssol.

Da kom der en anden Mand, mørk og vred, han var den smukke Piges onde Broder; en Kniv saa skarp og stor tog han frem, og mens den Anden kyssede Rosen, stak den onde Mand ham ihjel, skar hans Hoved af og begravede det med Kroppen i den bløde Jord under Lindetræet.

„Nu er han glemt og borte," tænkte den onde Broder: „han kommer aldrig mere tilbage. En lang Reise skulde han gjøre, over Bjerge og Søer, da kan man let miste Livet, og det har han. Han kommer ikke mere, og mig tør min Søster aldrig spørge om ham."

Saa ragede han med Foden visne Blade hen over den opgravede Jord og gik hjem igjen i den mørke Nat; men han gik ikke alene, som han troede: den lille Alf fulgte med; den sad i et vissent, sammenrullet Lindeblad, der var faldet den onde Mand i Haaret da han gravede Graven. Hatten var nu sat ovenpaa, der var saa mørkt derinde, og Alfen rystede af Skræk og Vrede over den fæle Gjerning. —

I Morgenstunden kom den onde Mand hjem; han tog sin Hat af og gik ind i Søsterens Sovekammer; der laae den smukke blomstrende Pige og drømte om ham, hun holdt saa meget af og som hun nu troede gik over Bjerge og gjennem Skove; og den onde Broder bøiede sig over hende, og loe fælt, som en Djævel kan lee; da faldt det visne Blad af hans Haar ned paa Sengetæppet, men han mærkede det ikke og gik ud, for selv at sove lidt i Morgenstunden. Men Alfen smuttede ud af det visne Blad, gik ind i Øret paa den sovende Pige og fortalte hende, som i en Drøm, det skrækkelige Mord, beskrev hende Stedet, hvor Broderen havde dræbt ham og lagt hans Liig, fortalte om det blomstrende Lindetræ tætved og sagde: „For at Du ikke skal troe, det bare er en Drøm, jeg har fortalt Dig, saa vil Du finde paa din Seng et vissent Blad!“ og det fandt hun, da hun vaagnede.

O, hvor græd hun ikke de salte Taarer! og til Ingen turde hun sige sin Sorg. Vinduet stod hele Dagen aabent, den lille Alf kunde let komme ud i Haven til

Roserne og alle de andre Blomster, men han nænte ikke at forlade den Bedrøvede. I Vinduet stod et Træ med Maaneds-Roser, i en af Blomsterne der satte han sig og saae paa den stakkels Pige. Hendes Broder kom mange Gange ind i Kammeret, og han var saa lystig og ond, men hun turde ikke sige et Ord om sin store Hjertesorg.

Saasnart det blev Nat, listede hun sig ud af Huset, gik i Skoven til det Sted, hvor Lindetræet stod, rev Bladene bort fra Jorden, gravede ned i den og fandt strax ham, der var slaaet ihjel; o, hvor hun græd, og bad vor Herre, at hun ogsaa snart maatte døe. —

Gjerne vilde hun føre Liget med sig hjem, men det kunde hun ikke; saa tog hun det blege Hoved med de lukkede Øine, kyssede den kolde Mund og rystede Jorden af hans deilige Haar. „Det vil jeg eie!“ sagde hun, og da hun havde lagt Jord og Blade paa det døde Legeme, tog hun Hovedet med sig hjem og en lille Green af det Jasmintræ, der blomstrede i Skoven, hvor han var dræbt.

Saasnart hun var i sin Stue, hentede hun den største Blomsterpotte, der var at finde, i den lagde hun den Dødes Hoved, kom Jord derpaa og plantede saa Jasmingrenen i Potten.

„Farvel! farvel!“ hviskede den lille Alf, han kunde ikke længer holde ud at see al den Sorg, og fløi derfor ud i Haven til sin Rose; men den var afblomstret, der hang kun nogle blege Blade ved den grønne Hyben.

„Ak hvor det dog snart er forbi med alt det Skjønne og Gode!“ sukkede Alfen. Tilsidst fandt han en Rose igjen, den blev hans Huus, bag dens fine duftende Blade kunde han bygge og boe.

Hver Morgenstund fløi han hen til den stakkels Piges Vindue, og der stod hun altid ved Blomsterpotten og græd; de salte Taarer faldt paa Jasmingrenen, og for hver Dag som hun blev blegere og blegere stod Grenen mere frisk og grøn, det ene Skud voxte frem efter det andet, der kom smaa hvide Knopper til Blomster og hun kyssede dem, men den onde Broder skjændte og spurgte, om hun var blevet fjantet; han kunde ikke lide og ikke begribe, hvorfor hun altid græd over den Blomsterpotte. Han vidste jo ikke, hvilke Øine der vare lukte og hvilke røde Læber der vare blevne Jord; og hun bøiede sit Hoved op til Blomsterpotten, og den lille Alf fra Rosen fandt hende saadan blundende; da steg han ind i hendes Øre, fortalte om Aftenen i Løvhytten, om Rosens Duft og Alfernes Kjærlighed; hun drømte saa sødt, og mens hun drømte svandt Livet bort; hun var død en stille Død, hun var i Himlen hos ham, hun havde kjær.

Og Jasminblomsterne aabnede deres store, hvide Klokker, de duftede saa forunderlig sødt, anderledes kunde de ikke græde over den Døde.

Men den onde Broder saae paa det smukke blomstrende Træ, tog det til sig, som et Arvegods, og satte det ind i sit Sovekammer, tæt ved Sengen, for det var

deiligt at see paa og Duften var saa sød og liflig. Den lille Rosenalf fulgte med, fløi fra Blomst til Blomst, i hver boede jo en lille Sjæl, og denne fortalte han om den dræbte unge Mand, hvis Hoved nu var Jord under Jorden, fortalte om den onde Broder og den stakkels Søster.

„Vi veed det!“ sagde hver Sjæl i Blomsterne, „vi veed det! ere vi ikke voxede frem af den Dræbtes Øine og Læber! vi veed det! vi veed det!“ og saa nikkede de saa underligt med Hovedet.

Rosen-Alfen kunde ikke forstaae sig paa, hvorledes de kunde være saa rolige, og han fløi ud til Bierne, som samlede Honning, fortalte dem Historien om den onde Broder, og Bierne sagde det til deres Dronning, der bød, at de alle næste Morgen skulde dræbe Morderen.

Men Natten forud, det var den første Nat efter Søsterens Død, da Broderen sov i sin Seng tæt ved det duftende Jasmintræ, aabnede hvert Blomsterbæger sig, og usynlige, men med giftige Spyd, stege Blomster-Sjælene ud, og de satte sig først ved hans Øre og fortalte ham onde Drømme, fløi derpaa over hans Læber og stak hans Tunge med de giftige Spyd. „Nu have vi hevnet den Døde!“ sagde de og søgte igjen tilbage i Jasminens hvide Klokker.

Da det blev Morgen, og Vinduet til Sovekammeret med eet blev revet op, foer Rosen-Alfen med Bidronningen og den hele Sværm Bier ind for at dræbe ham.

Men han var allerede død; der stod Folk rundt omkring Sengen og de sagde: „Jasminduften har dræbt ham!“

Da forstod Rosen-Alfen Blomsternes Hevn, og han fortalte det til Biernes Dronning, og hun surrede med hele sin Sværm om Blomsterkrukken; Bierne vare ikke til at forjage: da tog en Mand Blomsterkrukken bort og en af Bierne stak hans Haand, saa han lod Krukken falde og gaae itu.

Da saae de det hvide Dødning-Hoved, og de vidste, at den Døde i Sengen var en Morder.

Og Bidronningen summede i Luften og sang om Blomsternes Hevn og om Rosen-Alfen, og at bag det mindste Blad boer En, som kan fortælle og hevne det Onde!

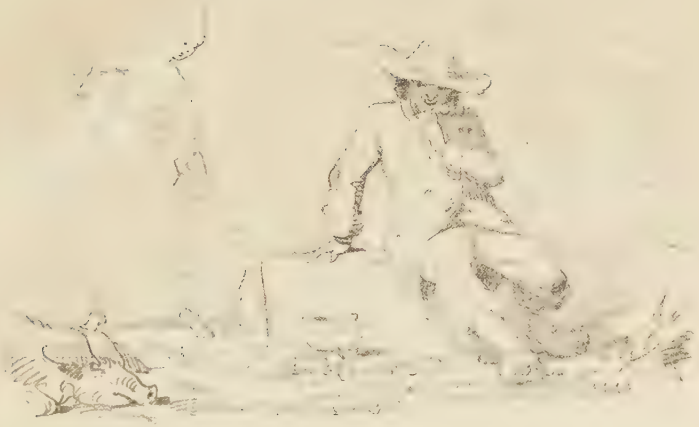

SVINEDRENGEN

DER var engang en fattig Prinds; han havde et Kongerige, der var ganske lille, men det var da altid stort nok til at gifte sig paa, og gifte sig det vilde han.

Nu var det jo rigtignok noget kjækt af ham, at han turde sige til Keiserens Datter: „vil Du ha'e mig?“ men det turde han nok, for hans Navn var vidt og bredt berømt, der var hundrede Prindsesser, som vilde have sagt Tak til, men see om hun gjorde det.

Nu skulle vi høre:

Paa Prindsens Faders Grav voxte der et Rosentræ, o saadant et deiligt Rosentræ; det bar kun hvert femte

Aar Blomst, og det kun een eneste, men det var en Rose, der duftede saa sødt, at man ved at lugte til den glemte alle sine Sorger og Bekymringer, og saa havde han en Nattergal, der kunde synge, som om alle deilige Melodier sad i dens lille Strube. Den Rose og den Nattergal skulde Prindsessen have; og derfor kom de begge to i store Sølv-Foderaler og blev saa sendt til hende.

Keiseren lod dem bære foran sig ind i den store Sal, hvor Prindsessen gik og legede „komme Fremmede", med sine Hofdamer; de bestilte ikke Andet; og da hun saae de store Foderaler med Presenterne i, klappede hun i Hænderne af Glæde.

„Bare det var en lille Missekat!" sagde hun, — men saa kom den deilige Rose.

„Nei, hvor den er nydelig gjort!" sagde alle Hofdamerne.

„Den er mere end nydelig!" sagde Keiseren, „den er pæn!"

Men Prindsessen følte paa den og saa var hun færdig at græde.

„Fy Papa!" sagde hun, „den er ikke kunstig, den er v i r k e l i g!"

„Fy!" sagde alle Hoffolkene, „den er virkelig!"

„Lad os nu først see, hvad der er i det andet Foderal, før vi blive vrede!" meente Keiseren, og saa kom Nattergalen frem; den sang da saa deiligt, at man ligestrax ikke kunde sige noget Ondt mod den.

„*Superbe! charmant!*“ sagde Hofdamerne, for de snakkede Allesammen Fransk, den Ene værre end den Anden.

„Hvor den Fugl minder mig om høisalig Keiserindens Spilledaase!“ sagde en gammel Cavaleer; „ak ja! det er ganske den samme Tone, det samme Foredrag!“

„Ja!“ sagde Keiseren, og saa græd han, som et lille Barn.

„Jeg skulde dog ikke troe, den er virkelig!“ sagde Prindsessen.

„Jo, det er en virkelig Fugl!“ sagde de, som havde bragt den.

„Ja, lad saa den Fugl flyve,“ sagde Prindsessen, og hun vilde paa ingen Maade tillade, at Prindsen kom.

Men han lod sig ikke forknytte; han smurte sig i Ansigtet med Bruunt og Sort, trykkede Kasketten ned om Hovedet og bankede paa.

„God Dag, Keiser!“ sagde han, „kunde jeg ikke komme i Tjeneste her paa Slottet.“

„Ja, her ere saa Mange, som søge!“ sagde Keiseren, „Men, lad mig see! — jeg trænger til Een, som kan passe Svinene! for dem har vi mange af!“

Og saa blev Prindsen ansat som keiserlig Svinedreng. Han fik et daarligt, lille Kammer nede ved Svinestien og her maatte han blive! men hele Dagen sad han og arbeidede, og da det var Aften, havde han gjort en nydelig lille Gryde, rundt om paa den var der Bjæl-

der og saa snart Gryden kogte, saa ringede de saa deiligt og spillede den gamle Melodi:

»Ach, Du lieber Augustin,
Alles ist væk, væk, væk!«

men det Allerkunstigste var dog, at naar man holdt Fingeren ind i Dampen fra Gryden, saa kunde man strax lugte, hvad Mad der blev lavet i hver Skorsteen, der var i Byen; see, det var rigtignok noget Andet end en Rose.

Nu kom Prindsessen spadserende med alle sine Hofdamer, og da hun hørte Melodien, blev hun staaende og saae saa fornøiet ud; for hun kunde ogsaa spille: „Ach, du lieber Augustin," det var den eneste hun kunde, men den spillede hun med een Finger.

„Det er jo den, jeg kan!" sagde hun; „saa maa det være en dannet Svinedreng! hør! gaa ind og spørg ham, hvad det Instrument koster."

Og saa maatte een af Hofdamerne løbe ind, men hun tog Klods-Skoe paa. —

„Hvad vil Du have for den Gryde?" sagde Hofdamen.

„Jeg vil have ti Kys af Prindsessen!" sagde Svinedrengen.

„Gud bevar' os!" sagde Hofdamen.

„Ja, det kan ikke være mindre!" sagde Svinedrengen.

„Naa, hvad siger han?" spurgte Prindsessen.

„Det kan jeg virkelig ikke sige!“ sagde Hofdamen, „det er saa grueligt!“

„Saa kan Du hviske!“ og saa hviskede hun.

„Han er jo uartig!“ sagde Prindsessen, og gik strax — men da hun havde gaaet et lille Stykke, saa klang Bjælderne saa deiligt:

»Ach, du lieber Augustin,
Alles ist væk, væk, væk!«

„Hør,“ sagde Prindsessen, „spørg ham, om han vil have ti Kys af mine Hofdamer!“

„Nei Tak!“ sagde Svinedrengen, „ti Kys af Prindsessen, eller jeg beholder Gryden.“

„Hvor det er noget kjedeligt Noget!“ sagde Prindsessen, „men saa maae I staae for mig, at Ingen faaer det at see!“

Og Hofdamerne stillede sig op for hende, og saa bredte de deres Kjoler ud, og saa fik Svinedrengen de ti Kys og hun fik Gryden.

Naa, der blev en Fornøielse! hele Aftenen og hele Dagen maatte Gryden koge; der var ikke een Skorsteen i hele Byen, uden de vidste hvad der blev kogt der, baade hos Kammerherren og hos Skomageren. Hofdamerne dandsede og klappede i Hænderne.

„Vi veed hvem der skal have sød Suppe og Pandekage! vi veed hvem der skal have Grød og Karbonade! hvor det er interessant!“

„Høist interessant!“ sagde Overhovmesterinden.

„Ja, men hold reen Mund, for jeg er Keiserens Datter!“

„Gud bevar' os!“ sagde de Allesammen.

Svinedrengen, det vil sige Prindsen, men de vidste jo ikke Andet, end at han var en virkelig Svinedreng, lod ikke Dagen gaae hen uden at han bestilte Noget, og saa gjorde han en Skralde, naar man svingede den rundt, klang alle de Valse, Hopsaer og Polkaer, man kjendte fra Verdens Skabelse.

„Men det er *superbe!*“ sagde Prindsessen, i det hun gik forbi, „jeg har aldrig hørt en deiligere Composition! hør! gaa ind og spørg ham, hvad det Instrument koster; men jeg kysser ikke!“

„Han vil have hundrede Kys af Prindsessen!“ sagde Hofdamen, som havde været inde at spørge.

„Jeg troer han er gal!“ sagde Prindsessen, og saa gik hun; men da hun havde gaaet et lille Stykke, saa blev hun staaende. „Man maa opmuntre Kunsten!“ sagde hun, „jeg er Keiserens Datter! Siig ham, han skal faae ti Kys ligesom igaar, Resten kan han tage hos mine Hofdamer!“

„Ja, men vi ville saa nødig!“ sagde Hofdamerne.

„Det er Snak!“ sagde Prindsessen, „og naar jeg kan kysse ham, saa kan I ogsaa! husk paa, jeg giver Eder Kost og Løn!“ og saa maatte Hofdamen ind til ham igjen.

„Hundrede Kys af Prindsessen,“ sagde han, „eller hver beholder sit!“

„Staae for!!!“ sagde hun, og saa stillede alle Hofdamerne sig for og han kyssede da.

„Hvad kan det dog være for et Opløb dernede ved Svinestien!“ sagde Keiseren, der var traadt ud paa Altanen; han gned sine Øine og satte Brillerne paa. „Det er jo Hofdamerne, der ere paa Spil! jeg maa nok ned til dem!“ — og saa trak han sine Tøfler op bag i, for det var Skoe, som han havde traadt ned.

Hille den! hvor han skyndte sig!

Saasnart han kom ned i Gaarden, gik han ganske sagte, og Hofdamerne havde saa meget at gjøre med at tælle Kyssene, for at det kunde gaae ærligt til, at han ikke skulde faae for mange, men heller ikke for lidt, de mærkede slet ikke Keiseren. Han reiste sig paa Tæerne.

„Hvad for Noget!“ sagde han, da han saae de kyssedes, og saa slog han dem i Hovedet med sin Tøffel, lige i det Svinedrengen fik det sex og fiirsindstyvende Kys. „Heraus!“ sagde Keiseren, for han var vred, og baade Prindsessen og Svinedrengen bleve satte uden for hans Keiserrige.

Der stod hun nu og græd, Svinedrengen skjændte og Regnen skyllede ned.

„Ak, jeg elendige Menneske!“ sagde Prindsessen, „havde jeg dog taget den deilige Prinds! ak, hvor jeg er ulykkelig!“

Og Svinedrengen gik bag ved et Træ, tørrede det Sorte og Brune af sit Ansigt, kastede de stygge Klæder

og traadte nu frem i sin Prindsedragt, saa deilig, at Prindsessen maatte neie ved det.

„Jeg er kommet til at foragte Dig, Du!“ sagde han. „Du vilde ikke have en ærlig Prinds! Du forstod Dig ikke paa Rosen og Nattergalen, men Svinedrengen kunde Du kysse for et Spilleværk! nu kan Du have det saa godt! —“

Og saa gik han ind i sit Kongerige, lukkede Døren i og slog Slaa for, saa kunde hun rigtignok staae udenfor og synge

»Ach, du lieber Augustin,
Alles ist væk, væk, væk!«

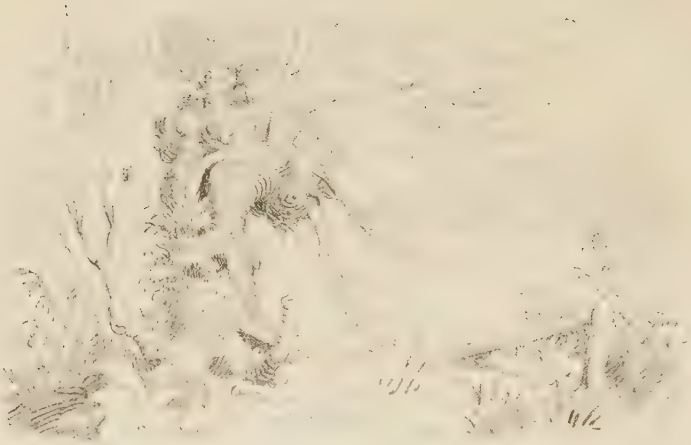

BOGHVEDEN

TIDT og ofte, naar man efter et Tordenveir gaaer forbi en Ager, hvor Boghveden groer, seer man, at den er blevet ganske sort afsvedet; det er ligesom en Ildlue var gaaet hen over den, og Bondemanden siger da: „det har den faaet af Lynilden!“ men hvorfor har den faaet det? — Jeg skal fortælle, hvad Graaspurven har sagt mig, og Graaspurven har hørt det af et gammelt Piletræ, der stod ved en Boghvede-Ager og staaer der endnu. Det er saadant et ærværdigt, stort Piletræ, men runkent og gammelt, det er revnet lige midt i og der voxer Græs og Brombær-Ranker ud af

Revnen! Træet helder for over og Grenene hænge lige ned mod Jorden, ligesom om de kunde være et grønt, langt Haar.

Paa alle Markerne rundt om voxte Korn, baade Rug, Byg og Havre, ja den deilige Havre, der seer ud, naar den er moden, ligesom en heel Mængde smaa, gule Kanarifugle paa en Green. Kornet stod saa velsignet, og jo tungere det var, des dybere bøiede det sig i from Ydmyghed.

Men der var ogsaa en Ager med Boghvede, og den Ager var lige ud for det gamle Piletræ; Boghveden bøiede sig slet ikke, som det andet Korn, den kneiste stolt og stiv.

„Jeg er vel saa rig, som Axet," sagde den, „jeg er desuden meget smukkere; mine Blomster ere skjønne, som Æbletræets Blomster, det er en Lyst at see paa mig og mine; kjender Du nogen prægtigere end os, Du gamle Piletræ!"

Og Piletræet nikkede med Hovedet, ligesom det vilde sige: „jo, det gjør jeg rigtignok!" men Boghveden struttede af bare Hovmod og sagde: „det dumme Træ, det er saa gammelt at der voxer Græs i Maven paa det!"

Nu trak der et skrækkelig ondt Veir op; alle Markens Blomster foldede deres Blade, eller bøiede deres fine Hoveder, mens Stormen foer hen over dem; men Boghveden kneisede i sin Stolthed.

„Bøi dit Hoved, som vi!" sagde Blomsterne.

„Det behøver jeg slet ikke!" sagde Boghveden.

„Bøi dit Hoved, som vi!“ raabte Kornet; „nu kommer Stormens Engel flyvende! han har Vinger, der naae oppe fra Skyerne og lige ned til Jorden, og han hugger Dig midt over, før Du kan bede ham være Dig naadig!“

„Ja, men jeg vil ikke bøie mig!“ sagde Boghveden.

„Luk dine Blomster og bøi dine Blade!“ sagde det gamle Piletræ, „see ikke op mod Lynet, naar Skyen brister, selv Menneskene tør det ikke, thi i Lynet kan man see ind i Guds Himmel, men det Syn kan selv gjøre Menneskene blinde, hvad vilde der da ikke skee med os Jordens Væxter, vovede vi det, vi, som ere langt ringere!“

„Langt ringere?“ sagde Boghveden. „Nu vil jeg just see ind i Guds Himmel!“ og den gjorde det i Overmod og Stolthed. Det var, som hele Verden stod i Ildslue, saaledes lynede det.

Da det onde Veir siden var forbi, stod Blomster og Korn i den stille, rene Luft, saa forfriskede af Regnen, men Boghveden var brændt kulsort i Lynet, den var nu en død, unyttig Urt paa Marken.

Og det gamle Piletræ bevægede sine Grene i Vinden og der faldt store Vanddraaber fra de grønne Blade, ligesom om Træet græd, og Spurvene spurgte: „hvorfor græder Du? Her er jo saa velsignet: see hvor Solen skinner, see hvor Skyerne gaae, kan Du mærke den Duft fra Blomster og Buske! hvorfor græder Du, gamle Piletræ!“

Og Piletræet fortalte om Boghvedens Stolthed, Overmod og Straf! den følger altid. Jeg, som fortæller Historien, har hørt den af Spurvene! — de fortalte mig det en Aften, da jeg bad dem om et Eventyr.

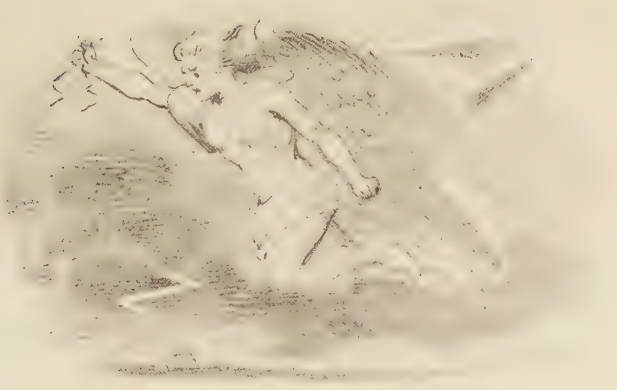

ENGELEN

„Hver Gang et godt Barn døer, kommer der en Guds Engel ned til Jorden, tager det døde Barn paa sine Arme, breder de store, hvide Vinger ud, flyver hen over alle de Steder, Barnet har holdt af, og plukker en heel Haandfuld Blomster, som den bringer op til Gud for der at blomstre endnu smukkere end paa Jorden. Den gode Gud trykker alle Blomsterne til sit Hjerte, men den Blomst, som er ham kjærest, giver han et Kys, og da faaer den Stemme og kan synge med i den store Lyksalighed.“

See, alt dette fortalte en Guds Engel, idet den bar et dødt Barn bort til Himlen, og Barnet hørte ligesom i Drømme; og de foer hen over de Steder i Hjemmet, hvor den Lille havde leget, og de kom gjennem Haver med deilige Blomster.

„Hvilke skulle vi nu tage med og plante i Himlen?“ spurgte Engelen.

Og der stod et slankt, velsignet Rosentræ, men en ond Haand havde knækket Stammen, saa at alle Grenene, fulde af store, halvudsprungne Knopper, hang visne ned rundtenom.

„Det stakkels Træ!“ sagde Barnet, „tag det, at det kan komme til at blomstre deroppe hos Gud!“

Og Engelen tog det, men kyssede Barnet derfor, og den Lille aabnede halv sine Øine. De plukkede af de rige Pragtblomster, men toge ogsaa den foragtede Morgenfrue og den vilde Stedmoderblomst.

„Nu have vi Blomster!“ sagde Barnet, og Engelen nikkede, men de fløi ikke endnu op mod Gud. Det var Nat, det var ganske stille, de bleve i den store By, de svævede om i en af de snevreste Gader, hvor der laae hele Bunker Halm, Aske og Skrimmelskrammel, der havde været Flyttedag; der laae Stykker af Tallerkener, Gipsstumper, Klude og gamle Hattepulle, Alt hvad der ikke saae godt ud.

Og Engelen pegede i al den Forstyrrelse ned paa nogle Skaar af en Urtepotte, og paa en Klump Jord, der var faldet ud af denne og holdtes sammen ved Rødderne af en stor, vissen Markblomst, der slet ikke duede og derfor var kastet ud paa Gaden.

„Den tage vi med!“ sagde Engelen, „jeg skal fortælle Dig, medens vi flyve.“

Og saa fløi de, og Engelen fortalte:

„Der nede i den snevre Gade, i den lave Kjælder boede en fattig, syg Dreng; fra ganske lille af havde han altid været sengeliggende; naar han var allermeest rask, kunde han paa Krykker gaae den lille Stue et Par Gange op og ned, det var det Hele. Nogle Dage om Sommeren faldt Solstraalerne en halv Times Tid ind i Kjælder-Forstuen, og naar da den lille Dreng sad der og lod den varme Sol skinne paa sig, og saae det røde Blod gjennem sine fine Fingre, som han holdt op for Ansigtet, saa hed det: „ja, i Dag har han været ude!“ — Han kjendte Skoven i dens deilige Foraars-Grønne kun derved, at Naboens Søn bragte ham den første Bøgegreen, og den holdt han over sit Hoved, og drømte sig da at være under Bøgene, hvor Solen skinnede, og Fuglene sang. En Foraarsdag bragte Naboens Dreng ham ogsaa Markblomster, og mellem disse var, tilfældigviis, en med Rod ved, og derfor blev den plantet i en Urtepotte og stillet hen i Vinduet tæt ved Sengen. Og Blomsten var plantet med en lykkelig Haand, den voxede, skjød nye Skud og bar hvert Aar sine Blomster; den blev den syge Drengs deiligste Urtegaard, hans lille Skat paa denne Jord; han vandede og passede den, og sørgede for, at den fik hver Solstraale lige til den sidste, der gled ned over det lave Vindue; og Blomsten selv voxede ind i hans Drømme, thi for ham blomstrede den, udspredte sin Duft og glædede Øiet; mod den vendte han sig i Døden, da vor Herre kaldte ham. — Et Aar har han nu været hos Gud, et

Aar har Blomsten staaet forglemt i Vinduet og er visnet, og derfor ved Flytningen kastet ud i Feieskarnet paa Gaden. Og det er den Blomst, den fattige, visne Blomst, vi have taget med i Bouquetten, thi den Blomst har glædet mere end den rigeste Blomst i en Dronnings Have."

„Men hvorfra veed Du alt dette!" spurgte Barnet, som Engelen bar op mod Himlen.

„Jeg veed det!" sagde Engelen, „jeg var jo selv den syge, lille Dreng, der gik paa Krykker! min Blomst kjender jeg nok."

Og Barnet aabnede ganske sine Øine og saae ind i Engelens deilige, glade Ansigt, og i samme Øieblik vare de i Guds Himmel, hvor der var Glæde og Lyksalighed. Og Gud trykkede det døde Barn til sit Hjerte, og

da fik det Vinger som den anden Engel og fløi Haand i Haand med ham; og Gud trykkede alle Blomsterne til sit Hjerte, men den fattige, visne Markblomst kyssede han, og den fik Stemme og sang med alle Englene, der svævede om Gud, nogle ganske nær, andre uden om disse i store Kredse, altid længer borte i det Uendelige, men alle lige lykkelige. Og Alle sang de, smaa og store, det gode, velsignede Barn, og den fattige Markblomst, der havde ligget vissen, henkastet i Feieskarnet, mellem Flyttedags-Skramleriet, i den snevre, mørke Gade.

NATTERGALEN

I China veed Du jo nok er Keiseren en Chineser, og alle de, han har om sig, ere Chinesere. Det er nu mange Aar siden, men just derfor er det værd at høre Historien, før man glemmer den! Keiserens Slot var det prægtigste i Verden, ganske og aldeles af fiint Porcelain, saa kostbart, men saa skjørt, saa vanskeligt at røre ved, at man maatte ordenlig tage sig iagt. I Haven saae man de forunderligste Blomster, og ved de allerprægtigste var der bundet Sølvklokker, der klingede, for at man ikke skulde gaae forbi uden at be-

mærke Blomsten. Ja, Alting var saa udspeculeret i Keiserens Have, og den strakte sig saa langt, at Gartneren selv ikke vidste Enden paa den; blev man ved at gaae, kom man i den deiligste Skov med høie Træer og dybe Søer. Skoven gik lige ned til Havet, der var blaat og dybt; store Skibe kunde seile lige ind under Grenene, og i disse boede der en Nattergal, der sang saa velsignet, at selv den fattige Fisker, der havde saa meget Andet at passe, laae stille og lyttede, naar han om Natten var ude at trække Fiskegarnet op og da hørte Nattergalen. „Herre Gud, hvor det er kjønt!“ sagde han, men saa maatte han passe sine Ting og glemte Fuglen; dog næste Nat naar den igjen sang, og Fiskeren kom derud, sagde han det samme: „Herre Gud! hvor det dog er kjønt!“

Fra alle Verdens Lande kom der Reisende til Keiserens Stad, og de beundrede den, Slottet og Haven, men naar de fik Nattergalen at høre, sagde de Allesammen: „Den er dog det Bedste!“

Og de Reisende fortalte derom, naar de kom hjem, og de Lærde skrev mange Bøger om Byen, Slottet og Haven, men Nattergalen glemte de ikke, den blev sat allerøverst; og de, som kunde digte, skrev de deiligste Digte, Allesammen om Nattergalen i Skoven ved den dybe Sø.

De Bøger kom Verden rundt, og nogle kom da ogsaa engang til Keiseren. Han sad i sin Guldstol, læste og læste, hvert Øieblik nikkede han med Hovedet, thi det

fornøiede ham at høre de prægtige Beskrivelser over Byen, Slottet og Haven. „Men Nattergalen er dog det Allerbedste!“ stod der skrevet.

„Hvad for Noget!“ sagde Keiseren, „Nattergalen! den kjender jeg jo slet ikke! er her saadan en Fugl i mit Keiserdømme, ovenikjøbet i min Have! det har jeg aldrig hørt! saadant Noget skal man læse sig til!“

Og saa kaldte han paa sin Cavaleer, der var saa fornem, at naar Nogen, der var ringere end han, vovede at tale til ham, eller spørge om Noget, saa svarede han ikke Andet end „P!“ og det har ikke Noget at betyde.

„Her skal jo være en høist mærkværdig Fugl, som kaldes Nattergal!“ sagde Keiseren, „man siger at den er det Allerbedste i mit store Rige! hvorfor har man aldrig sagt mig Noget om den?“

„Jeg har aldrig før hørt den nævne!“ sagde Cavaleren, „den er aldrig blevet presenteret ved Hoffet!“ —

„Jeg vil, at den skal komme her i Aften og synge for mig!“ sagde Keiseren. „Der veed hele Verden, hvad jeg har, og jeg veed det ikke!“

„Jeg har aldrig før hørt den nævne!“ sagde Cavaleren, „jeg skal søge den, jeg skal finde den!“ —

Men hvor var den at finde? Cavaleren løb op og ned ad alle Trapper, gjennem Sale og Gange, Ingen af alle dem, han traf paa, havde hørt tale om Nattergalen, og Cavaleren løb igjen til Keiseren og sagde, at det vist maatte være en Fabel af dem, der skrev

Bøger. „Deres keiserlige Majestæt skal ikke troe hvad der skrives! Det er Opfindelser og Noget, som kaldes den sorte Kunst!“

„Men den Bog, hvori jeg har læst det,“ sagde Keiseren, „er sendt mig fra den stormægtige Keiser af Japan, og saa kan det ikke være Usandhed. Jeg vil høre Nattergalen! den skal være her i Aften! den har min høieste Naade! og kommer den ikke, da skal hele Hoffet dunkes paa Maven, naar det har spiist Aftensmad!“

„Tsing-pe!“ sagde Cavaleren og løb igjen op og ned ad alle Trapper, gjennem alle Sale og Gange; og det halve Hof løb med, for de vilde ikke gjerne dunkes paa Maven. Der var en Spørgen efter den mærkelige Nattergal, som hele Verden kjendte, men Ingen ved Hoffet.

Endelig traf de en lille, fattig Pige i Kjøkkenet. Hun sagde: „O Gud, Nattergalen! den kjender jeg godt! ja, hvor den kan synge! hver Aften har jeg Lov til at bringe lidt Levninger fra Bordet hjem til min stakkels syge Moder, hun boer nede ved Stranden, og naar jeg saa gaaer tilbage, er træt og hviler i Skoven, saa hører jeg Nattergalen synge! jeg faaer Vandet i Øinene derved, det er ligesom om min Moder kyssede mig!“

„Lille Kokkepige!“ sagde Cavaleren, „jeg skal skaffe hende fast Ansættelse i Kjøkkenet og Lov til at see Keiseren spise, dersom hun kan føre os til Nattergalen, for den er tilsagt til i Aften.“

Og saa droge de Allesammen ud i Skoven, hvor Nattergalen pleiede at synge; det halve Hof var med. Som de allerbedst gik, begyndte en Ko at brøle.

„O!“ sagde Hofjunkerne, „nu har vi den! der er dog en mærkelig Kraft i et saadant lille Dyr! jeg har ganske bestemt hørt den før!“

„Nei, det er Køerne som brøle!“ sagde den lille Kokkepige, „vi ere endnu langt fra Stedet!“

Frøerne qvækkede nu i Kjæret.

„Deiligt!“ sagde den chinesiske Slotsprovst, „nu hører jeg hende, det er ligesom smaa Kirkeklokker.“

„Nei, det er Frøerne!“ sagde den lille Kokkepige. „Men nu tænker jeg snart vi høre den!“

Saa begyndte Nattergalen at synge.

„Den er det!“ sagde den lille Pige, „hør! hør! og der sidder den!“ og saa pegede hun paa en lille graa Fugl oppe i Grenene.

„Er det muligt!“ sagde Cavaleren, „saaledes havde jeg nu aldrig tænkt mig den! hvor den seer simpel ud! den har vist mistet sin Couleur over at see saa mange fornemme Mennesker hos sig!“

„Lille Nattergal!“ raabte den lille Kokkepige ganske høit, „vor naadige Keiser vil saa gjerne, at Du skal synge for ham!“

„Med største Fornøielse!“ sagde Nattergalen og sang saa det var en Lyst.

„Det er ligesom Glasklokker!“ sagde Cavaleren, „og see den lille Strube, hvor den bruger sig! det er

mærkværdigt, vi aldrig har hørt den før! den vil gjøre en stor *succes* ved Hoffet!"

„Skal jeg synge endnu engang for Keiseren?" sagde Nattergalen, der troede at Keiseren var med.

„Min fortræffelige, lille Nattergal!" sagde Cavaleren, „jeg har den store Glæde at skulle tilsige Dem til en Hoffest i Aften, hvor De vil fortrylle hans høie keiserlige Naade med Deres charmante Sang!"

„Den tager sig bedst ud i det Grønne!" sagde Nattergalen, men den fulgte dog gjerne med, da den hørte, at Keiseren ønskede det.

Paa Slottet var der ordenligt pudset op! Vægge og Gulv, der var af Porcellain, skinnede ved mange tusinde Guldlamper! de deiligste Blomster, som ret kunde klinge, vare stillede op i Gangene; der var en Løben og en Trækvind, men saa klang just alle Klokkerne, man kunde ikke høre Ørelyd.

Midt inde i den store Sal, hvor Keiseren sad, var der stillet en Guldpind, og paa den skulde Nattergalen sidde; hele Hoffet var der, og den lille Kokkepige havde faaet Lov til at staae bag ved Døren, da hun nu havde Titel af virkelig Kokkepige. Alle vare de i deres største Pynt, og Alle saae de paa den lille graa Fugl, som Keiseren nikkede til.

Og Nattergalen sang saa deiligt, at Keiseren fik Taarer i Øinene, Taarerne trillede ham ned over Kinderne, og da sang Nattergalen endnu smukkere, det gik ret til Hjertet; og Keiseren var saa glad, og han sagde, at

Nattergalen skulde have hans Guldtøffel at bære om Halsen. Men Nattergalen takkede, den havde allerede faaet Belønning nok.

„Jeg har seet Taarer i Øinene paa Keiseren, det er mig den rigeste Skat! en Keisers Taarer har en forunderlig Magt! Gud veed, jeg er nok belønnet!“ og saa sang den igjen med sin søde, velsignede Stemme.

„Det er det elskeligste Koketteri, jeg kjender!“ sagde Damerne rundtom, og saa toge de Vand i Munden for at klukke, naar Nogen talte til dem; de troede da ogsaa at være Nattergale; ja Lakaierne og Kammerpigerne lode melde, at ogsaa de vare tilfredse, og det vil sige Meget, thi de ere de Allervanskeligste at gjøre tilpas. Jo, Nattergalen gjorde rigtignok Lykke.

Den skulde nu blive ved Hoffet, have sit eget Buur, samt Frihed til at spadsere ud to Gange om Dagen og een Gang om Natten. Den fik tolv Tjenere med, alle havde de et Silkebaand om Benet paa den og holdt godt fast. Der var slet ingen Fornøielse ved den Tour.

Hele Byen talte om den mærkværdige Fugl, og mødte To hinanden, saa sagde den Ene ikke andet end: „Nat —!“ og den Anden sagde „gal!“ og saa sukkede de og forstode hinanden, ja elleve Spækhøkerbørn bleve opkaldte efter den, men ikke een af dem havde en Tone i Livet. —

En Dag kom en stor Pakke til Keiseren, uden paa stod skrevet: Nattergal.

„Der har vi nu en ny Bog om vor berømte Fugl!“

sagde Keiseren; men det var ingen Bog, det var et lille Kunststykke, der laae i en Æske, en kunstig Nattergal, der skulde ligne den levende, men var overalt besat med Diamanter, Rubiner og Saphirer; saasnart man trak Kunstfuglen op, kunde den synge et af de Stykker, den virkelige sang, og saa gik Halen op og ned og glindsede af Sølv og Guld. Om Halsen hang et lille Baand, og paa det stod skrevet: „Keiseren af Japans Nattergal er fattig imod Keiseren af Chinas.“

„Det er deiligt!“ sagde de Allesammen, og Den, som havde bragt den kunstige Fugl, fik strax Titel af Overkeiserlig-nattergale-bringer.

„Nu maae de synge sammen, hvor det vil blive en Duet!“

Og saa maatte de synge sammen, men det vilde ikke rigtig gaae, thi den virkelige Nattergal sang paa sin Maneer, og Kunstfuglen gik paa Valser. „Den har ingen Skyld,“ sagde Spillemesteren, „den er særdeles taktfast og ganske af min Skole!“ Saa skulde Kunstfuglen synge alene. — Den gjorde ligesaa megen Lykke som den virkelige, og saa var den jo ogsaa saa meget mere nydelig at see paa: den glimrede som Armbaand og Brystnaale.

Tre og tredive Gange sang den et og det samme Stykke, og den var dog ikke træt, Folk havde gjerne hørt den forfra igjen, men Keiseren meente, at nu skulde ogsaa den levende Nattergal synge lidt — —

men hvor var den? Ingen havde bemærket, at den var fløiet ud af det aabne Vindue, bort til sine grønne Skove.

„Men hvad er dog det for Noget!“ sagde Keiseren; og alle Hoffolkene skjendte og mente, at Nattergalen var et høist utaknemmeligt Dyr. „Den bedste Fugl have vi dog!“ sagde de, og saa maatte igjen Kunstfuglen synge, og det var den fire og tredivte Gang de fik det samme Stykke, men de kunde det ikke heelt endnu, for det var saa svært, og Spillemesteren roste saa overordenlig Fuglen, ja forsikkrede, at den var bedre end den virkelige Nattergal, ikke blot hvad Klæderne angik og de mange deilige Diamanter, men ogsaa indvortes.

„Thi seer De, mine Herskaber, Keiseren fremfor Alle! hos den virkelige Nattergal kan man aldrig beregne, hvad der vil komme, men hos Kunstfuglen er Alt bestemt! saaledes bliver det og ikke anderledes! man kan gjøre Rede for det, man kan sprætte den op og vise den menneskelige Tænkning, hvorledes Valserne ligge, hvorledes de gaae, og hvordan det ene følger af det andet —!“

„Det er ganske mine Tanker!“ sagde de Allesammen, og Spillemesteren fik Lov til, næste Søndag at holde Fuglen frem for Folket; de skulde ogsaa høre den synge, sagde Keiseren: og de hørte den, og de bleve saa fornøiede, som om de havde drukket sig lystige i Theevand, for det er nu saa ganske chinesisk, og Alle sagde

da „o!“ og stak i Veiret den Finger, man kalder „Slikpot“, og saa nikkede de; men de fattige Fiskere, som havde hørt den virkelige Nattergal, sagde: „det klinger smukt nok, det ligner ogsaa, men der mangler Noget, jeg veed ikke hvad!“

Den virkelige Nattergal var forviist fra Land og Rige.

Kunstfuglen havde sin Plads paa en Silkepude tæt ved Keiserens Seng; alle de Presenter, den havde faaet, Guld og Ædelstene, laae rundt omkring den, og i Titel var den steget til „Høikeiserlig Natbord-Sanger“, i Rang Nummer Eet til venstre Side, for Keiseren regnede den Side for at være meest fornem, paa hvilken Hjertet sad, og Hjertet sidder til Venstre ogsaa hos en Keiser. Og Spillemesteren skrev fem og tyve Bind om Kunstfuglen; det var saa lærd og saa langt, og med de allersværeste chinesiske Ord, saa alle Folk sagde, at de havde læst og forstaaet det, for ellers havde de jo været dumme og vare da blevne dunkede paa Maven.

Saaledes gik der et heelt Aar: Keiseren, Hoffet og alle de andre Chinesere kunde udenad hver lille Kluk i Kunstfuglens Sang, men just derfor syntes de nu allerbedst om den; de kunde selv synge med, og det gjorde de. Gadedrengene sang „zizizi! klukklukkluk!“ og Keiseren sang det —! jo det var bestemt deiligt!

Men en Aften, som Kunstfuglen bedst sang, og Keiseren laae i Sengen og hørte paa den, sagde det „svup!“ indeni Fuglen: der sprang Noget: „snuurrrrr“, alle Hjulene løb rundt, og saa stod Musiken.

Keiseren sprang strax ud af Sengen og lod sin Livlæge kalde, men hvad kunde han hjelpe! saa lod de Uhrmageren hente, og efter megen Tale og megen Seenefter, fik han Fuglen nogenlunde istand, men han sagde, at der maatte spares meget paa den, thi den var saa forslidt i Tappene, og det var ikke muligt at sætte nye, saaledes at det gik sikkert med Musiken. Det var en stor Bedrøvelse! kun een Gang om Aaret turde man lade Kunstfuglen synge, og det var strengt nok endda! men saa holdt Spillemesteren en lille Tale med de svære Ord og sagde, at det var ligesaa godt som før, og saa var det ligesaa godt som før.

Nu vare fem Aar gaaede, og hele Landet fik en rigtig stor Sorg, thi de holdt i Grunden Allesammen af deres Keiser; nu var han syg og kunde ikke leve, sagde man, en ny Keiser var allerede valgt og Folk stod ude paa Gaden og spurgte Cavaleren, hvorledes det var med deres Keiser.

„P!“ sagde han og rystede med Hovedet.

Kold og bleg laae Keiseren i sin store, prægtige Seng. Hele Hoffet troede ham død, og Enhver af dem løb hen for at hilse paa den nye Keiser; Kammertjenerne løb ud for at snakke om det, og Slotspigerne havde stort Kaffeselskab. Rundtom i alle Sale og Gange var lagt Klæde, for at man ikke skulde høre Nogen gaae, og derfor var der saa stille, saa stille. Men Keiseren var endnu ikke død; stiv og bleg laae han i den prægtige Seng med de lange Fløielsgardiner og de tunge Guld-

qvaster; høit oppe stod et Vindue aabent, og Maanen skinnede ind paa Keiseren og Kunstfuglen.

Den stakkels Keiser kunde næsten ikke trække Veiret, det var ligesom om der sad Noget paa hans Bryst; han slog Øinene op, og da saae han, at det var Døden, der sad paa hans Bryst og havde taget hans Guldkrone paa, og holdt i den ene Haand Keiserens Guldsabel, i den anden hans prægtige Fane; og rundtom i Folderne af de store Fløiels Sengegardiner stak der forunderlige Hoveder frem, nogle ganske fæle, andre saa velsignede milde: det var alle Keiserens onde og gode Gjerninger, der saae paa ham, nu da Døden sad paa hans Hjerte:

„Husker Du det?“ hviskede den Ene efter den Anden. „Husker Du det!“ og saa fortalte de ham saa meget, saa at Sveden sprang ham ud af Panden.

„Det har jeg aldrig vidst!“ sagde Keiseren; „Musik, Musik, den store chinesiske Tromme!“ raabte han, „at jeg dog ikke skal høre Alt det, de sige!“

Og de blev ved, og Døden nikkede ligesom en Chineser ved Alt, hvad der blev sagt.

„Musik, Musik!“ skreg Keiseren. „Du lille velsignede Guldfugl! syng dog, syng! jeg har givet Dig Guld og Kostbarheder, jeg har selv hængt Dig min Guldtøffel om Halsen, syng dog, syng!“

Men Fuglen stod stille, der var Ingen til at trække den op, og ellers sang den ikke; men Døden blev ved at see paa Keiseren med sine store, tomme Øienhuller, og der var saa stille, saa skrækkeligt stille.

Da lød i det samme, tæt ved Vinduet, den deiligste Sang: det var den lille, levende Nattergal, der sad paa Grenen udenfor; den havde hørt om sin Keisers Nød, og var derfor kommet at synge ham Trøst og Haab; og alt som den sang, bleve Skikkelserne mere og mere blege, Blodet kom raskere og raskere i Gang i Keiserens svage Legeme, og Døden selv lyttede og sagde: „bliv ved, lille Nattergal! bliv ved!“

„Ja vil Du give mig den prægtige Guldsabel! ja vil Du give mig den rige Fane! vil Du give mig Keiserens Krone!“

Og Døden gav hvert Klenodie for en Sang, og Nattergalen blev ved endnu at synge, og den sang om den stille Kirkegaard, hvor de hvide Roser groe, hvor Hyldetræet dufter, og hvor det friske Græs vandes af de Efterlevendes Taarer; da fik Døden Længsel efter sin Have og svævede, som en kold, hvid Taage, ud af Vinduet.

„Tak, Tak!“ sagde Keiseren, „du himmelske lille Fugl, jeg kjender Dig nok! Dig har jeg jaget fra mit Land og Rige! og dog har Du sjunget de onde Syner fra min Seng, faaet Døden fra mit Hjerte! Hvorledes skal jeg lønne Dig?“

„Du har lønnet mig!“ sagde Nattergalen, „jeg har faaet Taarer af dine Øine første Gang jeg sang, det glemmer jeg Dig aldrig! det er de Juveler, der gjør et Sanger-Hjerte godt —! men sov nu og bliv frisk og stærk! jeg skal synge for Dig!“

Og den sang — og Keiseren faldt i en sød Søvn, saa mild og velgjørende var Søvnen.

Solen skinnede ind ad Vinduerne til ham, da han vaagnede styrket og sund; ingen af hans Tjenere vare endnu komne tilbage, thi de troede, han var død, men Nattergalen sad endnu og sang.

„Altid maa Du blive hos mig!“ sagde Keiseren, „Du skal kun synge, naar Du selv vil, og Kunstfuglen slaaer jeg i tusinde Stykker.“

„Gjør ikke det!“ sagde Nattergalen, „den har jo gjort det Gode, den kunde! behold den som altid! jeg kan ikke bygge og boe paa Slottet, men lad mig komme, naar jeg selv har Lyst, da vil jeg om Aftenen sidde paa Grenen der ved Vinduet og synge for Dig, at Du kan blive glad og tankefuld tillige! jeg skal synge om de Lykkelige, og om dem, som lide! jeg skal synge om Ondt og Godt, der rundt om Dig holdes skjult! den lille Sangfugl flyver vidt omkring til den fattige Fisker, til Bondemandens Tag, til hver, der er langt fra Dig og dit Hof! jeg elsker dit Hjerte meer end din Krone, og dog har Kronen en Duft af noget Helligt om sig! — jeg kommer, jeg synger for Dig! — men Eet maa Du love mig!“ —

— „Alt!“ sagde Keiseren, og stod der i sin keiserlige Dragt, som han selv havde iført sig og holdt Sabelen, der var tung af Guld, op mod sit Hjerte.

„Eet beder jeg Dig om! fortæl Ingen, at Du har en

lille Fugl, der siger Dig Alt, saa vil det gaae endnu bedre!“

Og da fløi Nattergalen bort.

Tjenerne kom ind for at see til deres døde Keiser; — — jo der stod de, og Keiseren sagde: „god Morgen!“

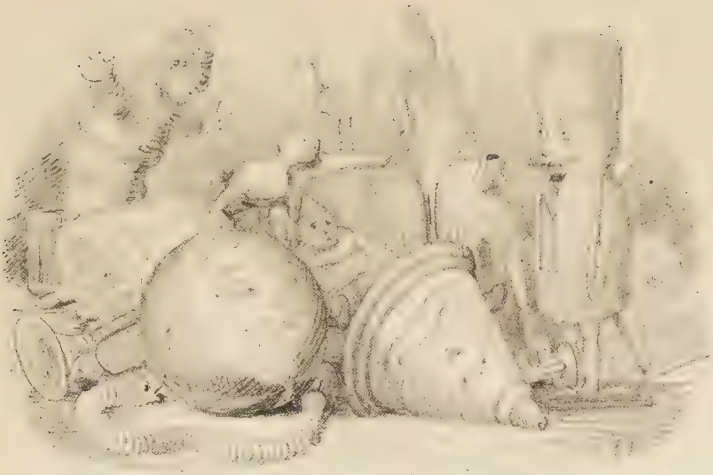

KJÆRESTEFOLKENE

Toppen og Bolden laae i Skuffe sammen mellem andet Legetøi, og saa sagde Toppen til Bolden: „Skulle vi ikke være Kjærestefolk, siden vi dog ligge i Skuffe sammen!“ — men Bolden, der var syet af Saffian, og bildte sig ligesaa meget ind, som en fiin Frøken, vilde ikke svare paa saadant Noget.

Næste Dag kom den lille Dreng, der eiede Legetøiet, han malede Toppen over med Rødt og Gult, og slog et Messing-Søm midt i den; det saae just prægtigt ud, naar Toppen snurrede rundt.

„See paa mig!“ sagde den til Bolden. „Hvad siger De nu? skulle vi saa ikke være Kjærestefolk, vi passe saa godt sammen, De springer og jeg dandser! lykkeligere end vi To kunne Ingen blive!“

„Saa, troer De det!“ sagde Bolden, „De veed nok ikke, at min Fader og Moder have været Saffians-Tøfler, og at jeg har en Prop i Livet!“

„Ja, men jeg er af Mahognitræ!“ sagde Toppen, „og Byfogden har selv dreiet mig, han har sin egen Dreierbænk, og det var ham en stor Fornøielse!“

„Ja, kan jeg stole paa det!“ sagde Bolden.

„Gid jeg aldrig faae Pidsk, om jeg lyver!“ svarede Toppen.

„De taler meget godt for Dem!“ sagde Bolden, „men jeg kan dog ikke, jeg er saa godt som halv forlovet med en Svale! hver Gang jeg gaaer til Veirs, stikker den Hovedet ud af Reden og siger: „vil De? vil De?“ og nu har jeg indvortes sagt Ja, og det er saa godt som en halv Forlovelse! men jeg lover Dem, jeg skal aldrig glemme Dem!“

„Ja, det skal stort hjelpe!“ sagde Toppen, og saa talte de ikke til hinanden.

Næste Dag blev Bolden taget frem; Toppen saae, hvor den foer høit op i Luften, ligesom en Fugl, man kunde tilsidst slet ikke øine den; hver Gang kom den tilbage igjen, men gjorde altid et høit Spring, naar den rørte Jorden; og det kom enten af Længsel, eller fordi den havde en Prop i Livet. Den niende Gang blev

Bolden borte og kom ikke mere igjen; og Drengen søgte og søgte, men borte var den.

„Jeg veed nok, hvor den er!“ sukkede Toppen, „den er i Svalereden og er gift med Svalen!“

Jo mere Toppen tænkte derpaa, desmere indtaget blev han i Bolden; just fordi han ikke kunde faae hende, derfor tog Kjærligheden til; at hun havde taget en Anden, det var det aparte ved det; og Toppen dandsede rundt og snurrede, men altid tænkte den paa Bolden, der i Tanken blev kjønnere og kjønnere. Saaledes gik mange Aar — — og saa var det en gammel Kjærlighed.

Og Toppen var ikke ung mere — —! men saa blev den en Dag heel og holden forgyldt; aldrig havde den seet saa deilig ud; den var nu en Guldtop og sprang, saa det snurrede efter. Jo, det var Noget! men med eet sprang den for høit og — borte var den!

Man søgte og søgte, selv nede i Kjælderen, den var dog ikke at finde.

— — Hvor var den?

Den var sprunget i Skarnfierdingen, hvor der laae alle Slags, Kaalstokke, Feieskarn og Gruus, der var faldet ned fra Tagrenden.

„Nu ligger jeg rigtignok godt! her kan snart Forgyldningen gaae af mig! og hvad det er for nogle Prakkere jeg er kommet imellem!“ og saa skjævede den til en lang Kaalstok, der var pillet altfor nær, og til en underlig rund Ting, der saae ud som et gammelt Æble;

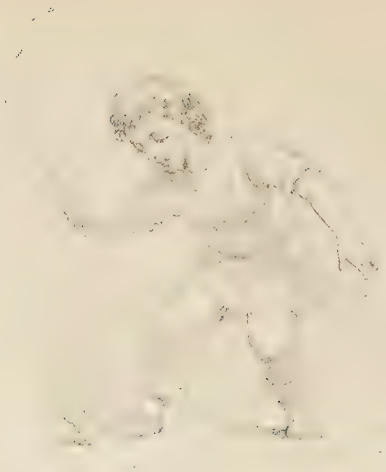

— men det var intet Æble, det var en gammel Bold, der i mange Aar havde ligget oppe i Tagrenden, og som Vandet havde sivet igjennem.

„Gudskee Lov, der kommer dog een af Ens Lige, som man kan tale med!“ sagde Bolden og betragtede den forgyldte Top. „Jeg er egentlig af Saffian, syet af Jomfru-Hænder, og har en Prop i Livet, men det skulde Ingen see paa mig! jeg var lige ved at holde Bryllup med en Svale, men saa faldt jeg i Tagrenden, og der har jeg ligget i fem Aar og sivet! Det er en lang Tid, kan De troe, for en Jomfru!“

Men Toppen sagde ikke Noget, han tænkte paa sin gamle Kjæreste, og jo mere han hørte, desto klarere blev det ham, at det var hende.

Da kom Tjenestepigen og vilde vende Fjerdingen: „heisa, der er Guldtoppen!“ sagde hun.

Og Toppen kom igjen i Stuen til stor Agt og Ære, men Bolden hørte man intet om, og Toppen snakkede aldrig meer om sin gamle Kjærlighed; den gaaer over, naar Kjæresten har ligget fem Aar i en Vandrende og sivet, ja man kjender hende aldrig igjen, naar man møder hende i Skarnfierdingen.

DEN GRIMME ÆLLING

DER var saa deiligt ude paa Landet; det var Sommer! Kornet stod guult, Havren grøn, Høet var reist i Stakke nede i de grønne Enge, og der gik Storken paa sine lange, røde Been og snakkede ægyptisk, for det Sprog havde han lært af sin Moder. Rundtom Ager og Eng var der store Skove, og midt i Skovene dybe Søer; jo, der var rigtignok deiligt derude paa Landet. Midt i Solskinnet laae der en gammel Herregaard med dybe Canaler rundt om, og fra Muren og ned til Vandet voxte store Skræppeblade, der vare saa høie, at smaa Børn kunde staae opreiste under de

største: der var lige saa vildsomt derinde, som i den tykkeste Skov, og her laae en And paa sin Rede; hun skulde ruge sine smaa Ællinger ud, men nu var hun næsten kjed af det, fordi det varede saa længe, og hun sjelden fik Visit; de andre Ænder holdt mere af at svømme om i Canalerne, end at løbe op og sidde under et Skræppeblad for at snaddre med hende.

Endelig knagede det ene Æg efter det andet: „pip! pip!“ sagde det, alle Æggeblommerne vare blevne levende og stak Hovedet ud.

„Rap! rap!“ sagde hun, og saa rappede de sig alt hvad de kunde, og saae til alle Sider under de grønne Blade, og Moderen lod dem see saa meget de vilde, for det Grønne er godt for Øinene.

„Hvor dog Verden er stor!“ sagde alle Ungerne; thi de havde nu rigtignok ganske anderledes Plads, end da de laae inde i Ægget.

„Troer I, det er hele Verden!“ sagde Moderen, „den strækker sig langt paa den anden Side Haven, lige ind i Præstens Mark! men der har jeg aldrig været! — I ere her dog vel Allesammen!“ — og saa reiste hun sig op; „nei, jeg har ikke Alle! det største Æg ligger der endnu; hvor længe skal det vare! nu er jeg snart kjed af det!“ og saa lagde hun sig igjen.

„Naa hvordan gaaer det?“ sagde en gammel And, som kom for at gjøre Visit.

„Det varer saa længe med det ene Æg!“ sagde Anden, som laae; „der vil ikke gaae Hul paa det! men

nu skal Du see de andre! de ere de deiligste Ællinger jeg har seet! de ligne Allesammen deres Fader, det Skarn, han kommer ikke og besøger mig.“

„Lad mig see det Æg, der ikke vil revne!“ sagde den Gamle. „Du kan troe, at det er et Kalkun-Æg! saaledes er jeg ogsaa blevet narret engang, og jeg havde min Sorg og Nød med de Unger, for de ere bange for Vandet, skal jeg sige Dig! jeg kunde ikke faae dem ud! jeg rappede og snappede, men det hjalp ikke! — Lad mig see Ægget! jo, det er et Kalkun-Æg! lad Du det ligge og lær de andre Børn at svømme!“

„Jeg vil dog ligge lidt paa det endnu!“ sagde Anden; „har jeg nu ligget saalænge, saa kan jeg ligge Dyrehavstiden med!“

„Vær saa god!“ sagde den gamle And, og saa gik hun.

Endelig revnede det store Æg. „Pip! pip!“ sagde Ungen og væltede ud; han var saa stor og styg. Anden saae paa ham: „Det er da en forfærdelig stor Ælling den!“ sagde hun; „ingen af de Andre see saadanne ud! det skulde dog vel aldrig være en Kalkun-Kylling! naa, det skal vi snart komme efter! i Vandet skal han, om jeg saa selv maa sparke ham ud!“

Næste Dag var det et velsignet, deiligt Veir; Solen skinnede paa alle de grønne Skræpper. Ællingemoderen med hele sin Familie kom frem nede ved Canalen: pladsk! sprang hun i Vandet: „rap! rap!“ sagde hun og den ene Ælling plumpede ud efter den anden; Van-

det slog dem over Hovedet, men de kom strax op igjen og flød saa deiligt; Benene gik af sig selv og Alle vare de ude, selv den stygge, graa Unge svømmede med.

„Nei, det er ingen Kalkun!“ sagde hun; „see hvor deiligt den bruger Benene, hvor rank den holder sig! det er min egen Unge! igrunden er den dog ganske kjøn, naar man rigtig seer paa den! rap! rap! — kom nu med mig, saa skal jeg føre Jer ind i Verden, og presentere Jer i Andegaarden, men hold Jer altid nær ved mig, at Ingen træder paa Jer, og tag Jer iagt for Katten!“

Og saa kom de ind i Andegaarden. Der var en skrækkelig Støi derinde, thi der var to Familier, som sloges om et Aalehoved, og saa fik dog Katten det.

„See, saaledes gaaer det til i Verden!“ sagde Ællingemoderen, og slikkede sig om Snabelen, for hun vilde ogsaa have Aalehovedet. „Brug nu Benene!“ sagde hun, „see, at I kunne rappe Jer, og nei med Halsen for den gamle And derhenne! hun er den fornemste af dem Alle her! hun er af spansk Blod, derfor er hun svær, og seer I, hun har en rød Klud om Benet! det er noget overordenlig deiligt, og den største Udmærkelse, nogen And kan faae, det betyder saa meget, at man ikke vil af med hende, og at hun skal kjendes af Dyr og af Mennesker! — Rap Jer, — ikke ind til Beens! en velopdragen Ælling sætter Benene vidt fra hinanden, ligesom Fader og Moder! see saa! nei nu med Halsen og siig: rap!“

Og det gjorde de; men de andre Ænder rundt om

saae paa dem og sagde ganske høit: „see saa! nu skal vi have det Slæng til! ligesom vi ikke vare nok allige-vel! og fy, hvor den ene Ælling seer ud! ham ville vi ikke taale!“ — og strax fløi der en And hen og bed den i Nakken.

„Lad ham være!“ sagde Moderen, „han gjør jo Ingen Noget!“

„Ja, men han er for stor og aparte!“ sagde Anden. som bed, „og saa skal han nøfles!“

„Det er kjønne Børn, Moder har!“ sagde den gamle And med Kluden om Benet, „Allesammen kjønne paa den ene nær, den er ikke lykkedes! jeg vilde ønske, hun kunde gjøre den om igjen!“

„Det gaaer ikke, Deres Naade!“ sagde Ællingemode-ren, „han er ikke kjøn, men han er et inderligt godt Gemyt, og svømmer saa deiligt, som nogen af de Andre, ja, jeg tør sige lidt til! jeg tænker han voxer sig kjøn, eller han med Tiden bliver noget mindre! han har lig-get for længe i Ægget, og derfor har han ikke faaet den rette Skikkelse!“ og saa pillede hun ham i Nakken og glattede paa Personen. „Han er desuden en Andrik,“ sagde hun, „og saa gjør det ikke saa meget! jeg troer han faaer gode Kræfter, han slaaer sig nok igjennem!“

„De andre Ællinger ere nydelige!“ sagde den Gamle, „lad nu, som I var hjemme, og finder I et Aalehoved, saa kan I bringe mig det!“ —

Og saa vare de som hjemme.

Men den stakkels Ælling, som sidst var kommet ud

af Ægget, og saae saa fæl ud, blev bidt, puffet og gjort Nar af, og det baade af Ænderne og Hønsene. „Han er for stor!“ sagde de Allesammen, og den kalkunske Hane, der var født med Sporer og troede derfor, at han var Keiser, pustede sig op som et Fartøi for fulde Seil, gik lige ind paa ham og saa pluddrede den og blev ganske rød i Hovedet. Den stakkels Ælling vidste hverken hvor den turde staae eller gaae, den var saa bedrøvet, fordi den saae saa styg ud og var til Spot for hele Andegaarden.

Saaledes gik det den første Dag, og siden blev det værre og værre. Den stakkels Ælling blev jaget af dem Allesammen, selv hans Sødskende vare saa onde imod ham, og de sagde altid: „bare Katten vilde tage Dig, dit fæle Spectakel!“ og Moderen sagde: „gid Du bare var langt borte!“ og Ænderne bed ham, og Hønsene huggede ham, og Pigen, som skulde give Dyrene Æde, sparkede til ham med Foden.

Da løb og fløi han hen over Hegnet; de smaa Fugle i Buskene foer forskrækket i Veiret: „det er, fordi jeg er saa styg,“ tænkte Ællingen og lukkede Øinene, men løb alligevel afsted! saa kom den ud i den store Mose, hvor Vildænderne boede. Her laae den hele Natten, den var saa træt og sorrigfuld.

Om Morgenen fløi Vildænderne op, og de saae paa den nye Kammerat; „hvad er Du for een?“ spurgte de, og Ællingen dreiede sig til alle Sider, og hilste saa godt den kunde.

„Du er inderlig styg!“ sagde Vildænderne, „men det kan da være os det samme, naar Du ikke gifter Dig ind i vor Familie!“ — Den Stakkel! han tænkte rigtignok ikke paa at gifte sig, turde han bare have Lov at ligge i Sivene og drikke lidt Mosevand.

Der laae han i hele to Dage, saa kom der to Vildgæs eller rettere Vildgasser, for de vare to Hanner: det var ikke mange Tider siden de vare komne ud af Ægget, og derfor vare de saa raske paa det.

„Hør Kammerat!“ sagde de, „Du er saa styg, at jeg godt kan lide Dig! vil Du drive med og være Trækfugl! tæt herved i en anden Mose er der nogle søde, velsignede Vildgæs, allesammen Frøkener, der kunne sige: rap! Du er istand til at gjøre din Lykke, saa styg er Du!“ — —

„Pif! paf!“ lød i det samme ovenover, og begge Vildgasserne faldt døde ned i Sivene, og Vandet blev blodrødt; „pif! paf!“ lød det igjen, og hele Skarer af Vildgæs fløi op af Sivene, og saa knaldede det igjen. Der var stor Jagt; Jægerne laae rundt om Mosen, ja nogle sad oppe i Trægrenene, der strakte sig langt ud over Sivene; den blaa Røg gik ligesom Skyer ind imellem de mørke Træer og hang langt hen over Vandet; i Mudderet kom Jagthundene, klask klask! Siv og Rør svaiede til alle Sider; det var en Forskrækkelse for den stakkels Ælling, den dreiede Hovedet om for at faae det under Vingen, og lige i det samme stod tæt ved den en frygtelig stor Hund, Tungen hang ham langt ud af

Halsen, og Øinene skinnede grueligt fælt; han satte sit Gab lige ned imod Ællingen, viste de skarpe Tænder — — — og pladsk! gik han igjen uden at tage den.

„O Gud skee Lov!“ sukkede Ællingen, „jeg er saa styg, at selv Hunden ikke gider bide mig!“

Og saa laae den ganske stille, mens Haglene susede i Sivene, og det knaldede Skud paa Skud.

Først langt ud paa Dagen blev der stille, men den stakkels Unge turde endnu ikke reise sig, den ventede flere Timer endnu før den saae sig om, og saa skyndte den sig afsted fra Mosen, alt hvad den kunde: den løb over Mark og Eng, det var en Blæst, saa at den havde haardt ved at komme afsted.

Mod Aften naaede den et fattigt, lille Bondehuus; det var saa elendigt, at det ikke selv vidste til hvad Side det vilde falde, og saa blev det staaende. Blæsten susede saaledes om Ællingen, at han maatte sætte sig paa Halen for at holde imod; og det blev værre og værre: da mærkede han, at Døren var gaaet af det ene Hængsel, og hang saa skjævt, at han igjennem Sprækken kunde smutte ind i Stuen, og det gjorde han.

Her boede en gammel Kone med sin Kat og sin Høne, og Katten, som hun kaldte Sønneke, kunde skyde Ryg og spinde, han gnistrede saagar, men saa maatte man stryge ham mod Haarene; Hønen havde ganske smaa, lave Been, og derfor kaldtes den Kykkelilavbeen; den lagde godt Æg, og Konen holdt af den, som af sit eget Barn.

Om Morgenen mærkede man strax den fremmede Ælling, og Katten begyndte at spinde og Hønen at klukke.

„Hvad for Noget!“ sagde Konen og saae rundtomkring, men hun saae ikke godt, og saa troede hun, at Ællingen var en fed And, der havde forvildet sig. „Det var jo en rar Fangst!“ sagde hun, „nu kan jeg faae Ande-Æg, er den bare ikke en Andrik! det maae vi prøve!“

Og saa blev Ællingen antaget paa Prøve i tre Uger, men der kom ingen Æg. Og Katten var Herre i Huset og Hønen var Madame, og alletider sagde de: „v i og Verden!“ for de troede, at de vare Halvparten, og det den allerbedste Deel. Ællingen syntes, at man kunde ogsaa have en anden Mening, men det taalte Hønen ikke.

„Kan Du lægge Æg?“ spurgte hun.

„Nei!“

„Ja, vil Du saa holde din Mund!“

Og Katten sagde: „Kan Du skyde Ryg, spinde og gnistre?“

„Nei!“

„Ja, saa skal Du ikke have Mening, naar fornuftige Folk tale!“

Og Ællingen sad i Krogen og var i daarligt Humeur; da kom den til at tænke paa den friske Luft og Solskinnet! den fik saadan en forunderlig Lyst til at flyde paa Vandet, tilsidst kunde den ikke lade være, den maatte sige det til Hønen.

„Hvad gaaer der af Dig?“ spurgte hun. „Du har ingen Ting at bestille, derfor komme de Nykker over Dig! Læg Æg eller spind, saa gaae de over.“

„Men det er saa deiligt at flyde paa Vandet!“ sagde Ællingen, „saa deiligt at faae det over Hovedet og dukke ned paa Bunden!“

„Ja, det er nok en stor Fornøielse!“ sagde Hønen, „Du er nok blevet gal! Spørg Katten ad, han er den klogeste, jeg kjender, om han holder af at flyde paa Vandet, eller dykke ned! jeg vil ikke tale om mig. — Spørg selv vort Herskab, den gamle Kone, klogere end hun er der Ingen i Verden! troer Du, hun har Lyst til at flyde og faae Vand over Hovedet?“

„I forstaae mig ikke!“ sagde Ællingen.

„Ja forstaae vi Dig ikke, hvem skulde saa forstaae Dig! Du vil dog vel aldrig være klogere end Katten og Konen, for ikke at nævne mig! Skab Dig ikke, Barn! og tak Du din Skaber for alt det Gode, man har gjort for Dig! Er Du ikke kommet i en varm Stue og har en Omgang, Du kan lære Noget af! men Du er et Vrøvl, og det er ikke morsomt at omgaaes Dig! mig kan Du troe! jeg mener Dig det godt, jeg siger Dig Ubehageligheder, og derpaa skal man kjende sine sande Venner! see nu bare til, at Du lægger Æg og lærer at spinde eller gnistre!“

„Jeg troer, jeg vil gaae ud i den vide Verden!“ sagde Ællingen.

„Ja, gjør Du det!“ sagde Hønen.

Og saa gik Ællingen; den flød paa Vandet, den dykkede ned, men af alle Dyr var den overseet for sin Grimhed.

Nu faldt Efteraaret paa, Bladene i Skoven bleve gule og brune, Blæsten tog fat i dem, saa de dandsede omkring, og oppe i Luften saae der koldt ud; Skyerne hang tunge med Hagl og Sneefnokke, og paa Gjerdet stod Ravnen og skreg „au! au!“ af bare Kulde; ja man kunde ordenlig fryse, naar man tænkte derpaa; den stakkels Ælling havde det rigtignok ikke godt.

En Aften, Solen gik saa velsignet ned, kom der en heel Flok deilige, store Fugle ud af Buskene, Ællingen havde aldrig seet nogen saa smukke, de vare ganske skinnende hvide, med lange, smidige Halse; det var Svaner, de udstødte en ganske forunderlig Lyd, bredte deres prægtige, lange Vinger ud og fløi bort fra de kolde Egne til varmere Lande, til aabne Søer! de stege saa høit, saa høit, og den grimme, lille Ælling blev saa forunderlig tilmode; den dreiede sig rundt i Vandet ligesom et Hjul, rakte Halsen høit op i Luften efter dem, udstødte et Skrig saa høit og forunderligt, at den selv blev bange derved. O, den kunde ikke glemme de deilige Fugle, de lykkelige Fugle, og saasnart den ikke længer øinede dem, dukkede den lige ned til Bunden, og da den kom op igjen, var den ligesom ude af sig selv. Den vidste ikke, hvad Fuglene hed, ikke hvor de fløi hen, men dog holdt den af dem, som den aldrig havde holdt af Nogen; den misundte dem

slet ikke, hvor kunde det falde den ind at ønske sig en saadan Deilighed, den vilde være glad, naar bare dog Ænderne vilde have taalt den imellem sig! — det stakkels grimme Dyr!

Og Vinteren blev saa kold, saa kold; Ællingen maatte svømme om i Vandet, for at holde det fra at fryse reent til; men hver Nat blev Hullet, hvori den svømmede, smallere og smallere; det frøs, saa det knagede i Iisskorpen; Ællingen maatte altid bruge Benene, at Vandet ikke skulde lukkes; tilsidst blev den mat, laae ganske stille og frøs saa fast i Isen.

Tidlig om Morgenen kom en Bondemand, han saae den, gik ud og slog med sin Træsko Isen i Stykker og bar den saa hjem til sin Kone. Der blev den livet op.

Børnene vilde lege med den, men Ællingen troede, at de vilde gjøre den Fortræd, og foer, i Forskrækkelse, lige op i Melkefadet, saa at Melken skvulpede ud i Stuen; Konen skreg og slog Hænderne i Veiret, og da fløi den i Truget, hvor Smørret var, og saa ned i Meeltønden og op igjen; naa, hvor den kom til at see ud! Konen skreg og slog efter den med Ildklemmen, og Børnene løb hinanden overende for at fange Ællingen, og de loe, og de skreg! — godt var det, at Døren stod aaben, ud foer den imellem Buskene i den nysfaldne Snee — der laae den, ligesom i Dvale.

Men det vilde blive altfor bedroveligt at fortælle al den Nød og Elendighed, den maatte prove i den haarde

Vinter — — den laae i Mosen mellem Rørene, da Solen igjen begyndte at skinne varmt; Lærkerne sang — det var deiligt Foraar.

Da løftede den paa eengang sine Vinger, de bruste stærkere end før og bare den kraftigt afsted; og før den ret vidste det, var den i en stor Have, hvor Æbletræerne stode i Blomster, hvor Sirenerne duftede og hang paa de lange, grønne Grene lige ned imod de bugtede Canaler! O, her var saa deiligt, saa foraarsfriskt! og lige foran, ud af Tykningen, kom tre deilige, hvide Svaner; de bruste med Fjerene og flød saa let paa Vandet. Ællingen kjendte de prægtige Dyr og blev betaget af en forunderlig Sørgmodighed.

„Jeg vil flyve hen til dem, de kongelige Fugle! og de vil hugge mig ihjel, fordi jeg, der er saa styg, tør nærme mig dem! men det er det samme! bedre at dræbes af dem end at nappes af Ænderne, hugges af Hønsene, sparkes af Pigen, der passer Hønsegaarden, og lide Ondt om Vinteren!“ og den fløi ud i Vandet og svømmede hen imod de prægtige Svaner, disse saae den og skjød med brusende Fjere henimod den. „Dræber mig kun!“ sagde det stakkels Dyr, og bøiede sit Hoved ned mod Vandfladen og ventede Doden, — men hvad saae den i det klare Vand? Den saae under sig sit eget Billed, men den var ikke længere en kluntet, sortgraa Fugl, styg og fæl, den var selv en Svane.

Det gjør ikke Noget at være født i Andegaarden, naar man kun har ligget i et Svaneæg!

Den følte sig ordenlig glad over al den Nød og Gjenvordighed, den havde prøvet; nu skjønnede den just paa sin Lykke, paa al den Deilighed, der hilsede den. — Og de store Svaner svømmede rundt omkring den og strøg den med Næbbet.

I Haven kom der nogle smaa Børn, de kastede Brød og Korn ud i Vandet, og den mindste raabte:

„Der er en ny!“ og de andre Børn jublede med: „ja, der er kommet en ny!“ og de klappede i Hænderne og dandsede rundt, løb efter Fader og Moder, og der blev kastet Brød og Kager i Vandet, og Alle sagde de: „Den nye er den smukkeste! saa ung og saa deilig!“ og de gamle Svaner neiede for den.

Da følte den sig ganske undseelig og stak Hovedet om bag Vingerne, den vidste ikke selv hvad! den var altfor lykkelig, men slet ikke stolt, thi et godt Hjerte

bliver aldrig stolt! den tænkte paa, hvor den havde været forfulgt og forhaanet, og hørte nu Alle sige, at den var den deiligste af alle deilige Fugle. Og Sirenerne bøiede sig med Grenene lige ned i Vandet til den, og Solen skinnede saa varmt og saa godt, da bruste dens Fjere, den slanke Hals hævede sig, og af Hjertet jublede den: „saa megen Lykke drømte jeg ikke om, da jeg var den grimme Ælling!“

GRANTRÆET

UDE i Skoven stod der saadant et nydeligt Grantræ; det havde en god Plads, Sol kunde det faae, Luft var der nok af, og rundtom voxte mange større Kammerater, baade Gran og Fyr; men det lille Grantræ var saa ilter med at voxe; det tænkte ikke paa den varme Sol og den friske Luft, det brød sig ikke om Bønderbørnene der gik og smaasnakkede, naar de vare ude at samle Jordbær eller Hindbær; tidt kom de med en heel Krukke fuld eller havde Jordbær trukket paa Straa, saa satte de sig ved det lille Træ og sagde: „nei! hvor det er nydeligt lille!“ Det vilde Træet slet ikke høre.

Aaret efter var det en lang Stilk større, og Aaret

efter igjen var det endnu een meget længer; thi paa et Grantræ kan man altid, efter de mange Led, det har, see hvor mange Aar det har voxet.

„O, var jeg dog saadant et stort Træ, som de Andre!“ sukkede det lille Træ, „saa kunde jeg brede mine Grene saa langt omkring og med Toppen see ud i den vide Verden! Fuglene vilde da bygge Rede imellem mine Grene, og naar det blæste kunde jeg nikke saa fornemt, ligesom de Andre der!“

Det havde slet ingen Fornøielse af Solskinnet, af Fuglene eller de røde Skyer, som Morgen og Aften seilede hen over det.

Var det nu Vinter, og Sneen rundt omkring laae gnistrende hvid, saa kom tidt en Hare springende, og satte lige over det lille Træ, — o, det var saa ærgerligt! — Men to Vintre gik, og ved den tredie var Træet saa stort, at Haren maatte gaae uden om det. O, voxe, voxe, blive stor og gammel, det var dog det eneste Deilige i denne Verden, tænkte Træet.

I Efteraaret kom altid Brændehuggerne og fældede nogle af de største Træer; det skete hvert Aar, og det unge Grantræ, som nu var ganske godt voxent, skjælvede derved, thi de store, prægtige Træer faldt med en Knagen og Bragen til Jorden; Grenene bleve hugne fra, de saae ganske nøgne, lange og smalle ud; de vare næsten ikke til at kjende, men saa bleve de lagte paa Vogne, og Heste trak dem afsted ud af Skoven.

Hvor skulde de hen? Hvad forestod dem?

I Foraaret, da Svalen og Storken kom, spurgte Træet dem: „Veed I ikke, hvor de førtes hen? Har I ikke mødt dem?“

Svalerne vidste ikke Noget, men Storken saae betænkelig ud, nikkede med Hovedet og sagde: „Jo, jeg troer det! jeg mødte mange nye Skibe da jeg fløi fra Ægypten; paa Skibene vare prægtige Mastetræer, jeg tør sige, at det var dem, de lugtede af Gran; jeg kan hilse mange Gange, de kneise, de kneise!“

„O, var jeg dog ogsaa stor nok til at flyve hen over Havet! Hvorledes er det egentligt dette Hav, og hvad ligner det?“

„Ja det er saa vidtløftigt at forklare!“ sagde Storken, og saa gik den.

„Glæd Dig ved din Ungdom!“ sagde Solstraalerne; „glæd Dig ved din friske Vext, ved det unge Liv, som er i Dig!“

Og Vinden kyssede Træet, og Duggen græd Taarer over det, men det forstod Grantræet ikke.

Naar det var ved Juletid, da bleve ganske unge Træer fældede, Træer som tidt ikke engang vare saa store eller i Alder med dette Grantræ, der hverken havde Rast eller Ro, men altid vilde afsted; disse unge Træer, og de vare just de allersmukkeste, beholdt altid deres Grene, de bleve lagte paa Vogne, og Heste trak dem afsted ud af Skoven.

„Hvorhen skulle de?“ spurgte Grantræet. „De ere ikke større end jeg, der var endogsaa eet, der var me-

get mindre; hvorfor beholdt de alle deres Grene? Hvor kjøre de hen?"

„Det vide vi! det vide vi!" qviddrede Graaspurvene. „Vi have nede i Byen kiget ind ad Ruderne! vi vide, hvor de kjøre hen! O, de komme til den største Glands og Herlighed der kan tænkes! Vi have kiget ind af Vinduerne og seet at de blive plantede midt i den varme Stue og pyntede med de deiligste Ting, baade forgyldte Æbler, Honningkager, Legetøi og mange hundrede Lys!"

„Og saa—?" spurgte Grantræet og bævede i alle Grene. „Og saa? Hvad skeer saa?"

„Ja, mere have vi ikke seet! Det var mageløst!"

„Mon jeg er blevet til for at gaae denne straalende Vei?" jublede Træet. „Det er endnu bedre, end at gaae over Havet! Hvor jeg lider af Længsel! Var det dog Juul! nu er jeg høi og udstrakt, som de Andre, der førtes afsted sidste Aar! — O, var jeg alt paa Vognen! var jeg dog i den varme Stue med al den Pragt og Herlighed! og da —? Ja, da kommer noget endnu Bedre, endnu Skjønnere, hvorfor skulle de ellers saaledes pynte mig! der maa komme noget endnu større, endnu herligere —! men hvad? O, jeg lider! jeg længes! jeg veed ikke selv, hvorledes det er med mig."

„Glæd Dig ved mig!" sagde Luften og Sollyset! „glæd Dig ved din friske Ungdom ude i det Frie!"

Men det glædede sig slet ikke! det voxte og voxte, Vinter og Sommer stod det grønt; mørkegrønt stod

det; Folk, som saae det, sagde: „det er et deiligt Træ!“ og ved Juletid blev det fældet først af alle. Øxen hug dybt igiennem Marven, Træet faldt med et Suk hen ad Jorden, det følte en Smerte, en Afmagt, det kunde slet ikke tænke paa nogen Lykke, det var bedrøvet ved at skilles fra Hjemmet, fra den Plet, hvor det var skudt frem; det vidste jo, at det aldrig mere saae de kjære, gamle Kammerater, de smaa Buske og Blomster rundtom, ja maaskee ikke engang Fuglene. Afreisen var slet ikke noget Behageligt.

Træet kom først til sig selv, da det i Gaarden, afpakket med de andre Træer, hørte en Mand sige: „Det er prægtigt! vi bruge ikke uden det!“

Nu kom to Tjenere i fuld Stads og bare Grantræet ind i en stor, deilig Sal. Rundtom paa Væggene hang Portraiter, og ved den store Flisekakkelovn stode store chinesiske Vaser med Løver paa Laaget; der var Gyngestole, Silkesophaer, store Borde fulde af Billedbøger, og med Legetøi for hundred Gange hundred Rigsdaler — idetmindste sagde Børnene det. Og Grantræet blev reist op i en stor Fjerding, fyldt med Sand, men Ingen kunde see, at det var en Fjerding, thi der blev hængt grønt Tøi rundt om, og den stod paa et stort, broget Tæppe. O, hvor Træet bævede! Hvad vilde der dog skee? Baade Tjenere og Frøkener gik og pyntede det. Paa en Green hang de smaa Net, udklippede af couleurt Papir; hvert Net var fyldt med Sukkergodt; forgyldte Æbler og Valnødder hang, som om de vare voxede fast, og over

hundrede røde, blaae og hvide Smaalys bleve stukne fast i Grenene. Dukker, der saae livagtig ud som Mennesker, — Træet havde aldrig seet saadanne før — svævede i det Grønne, og allerøverst oppe i Toppen blev sat en stor Stjerne af Flitter-Guld; det var prægtigt, ganske mageløst prægtigt.

„Iaften," sagde de Allesammen, „iaften skal det straale!"

„O!" tænkte Træet, „var det dog Aften! var bare Lysene snart tændte! og hvad mon da skeer? Mon der komme Træer fra Skoven og see paa mig? Mon Graaspurvene flyve ved Ruden? Mon jeg her voxer fast og skal staae pyntet Vinter og Sommer?"

Jo, det vidste god Besked; men det havde ordenlig Barkepine af bare Længsel, og Barkepine er ligesaa slem for et Træ, som Hovedpine for os Andre.

Nu bleve Lysene tændte. Hvilken Glands, hvilken Pragt, Træet bævede i alle Grene derved, saa at et af Lysene stak Ild i det Grønne; det sved ordenligt.

„Gud bevare os!" skreg Frøknerne og slukkede i en Hast.

Nu turde Træet ikke engang bæve. O, det var en Gru! Det var saa bange for at tabe noget af al sin Stads; det var ganske fortumlet i al den Glands, — · · · og nu gik begge Fløidøre op, og en Mængde Børn styrtede ind, som om de vilde vælte hele Træet; de ældre Folk kom besindige bag efter; de Smaa stode ganske tause, — men kun et Øieblik, saa jublede de igien saa

at det rungede efter; de dandsede rundt om Træet, og den ene Present efter den anden blev plukket af.

„Hvad er det, de gjør?“ tænkte Træet. „Hvad skal der skee?“ Og Lysene brændte lige ned til Grenene, og eftersom de brændte ned, slukkede man dem, og saa fik Børnene Lov til at plyndre Træet. O, de styrtede ind paa det, saa at det knagede i alle Grene; havde det ikke ved Snippen og Guldstjernen været bundet fast til Loftet, saa var det styrtet om.

Børnene dandsede rundt med deres prægtige Legetøi, Ingen saae paa Træet uden den gamle Barnepige, der gik og tittede ind imellem Grenene, men det var bare for at see, om der ikke var glemt endnu en Figen eller et Æble.

„En Historie! en Historie!“ raabte Børnene og trak en lille, tyk Mand hen imod Træet, og han satte sig lige under det, „for saa ere vi i det Grønne,“ sagde han, „og Træet kan have besynderligt godt af at høre med! men jeg fortæller kun een Historie. Vil I høre den om Ivede-Avede eller den om Klumpe-Dumpe, som faldt ned af Trapperne og kom dog i Høisædet og fik Prindsessen?“

„Ivede-Avede!“ skreg Nogle, „Klumpe-Dumpe!“ skreg Andre; der var en Raaben og Skrigen, kun Grantræet taug ganske stille og tænkte: „Skal jeg slet ikke med, slet ikke gjøre Noget!“ Det havde jo været med, havde giort hvad det skulde gjøre.

Og Manden fortalte om „Klumpe-Dumpe der

faldt ned af Trapperne og kom dog i Høisædet og fik Prindsessen.“ Og Børnene klappede i Hænderne og raabte: „fortæl! fortæl!“ de vilde ogsaa have „Ivede-Avede“, men de fik kun den om „Klumpe-Dumpe“. Grantræet stod ganske stille og tankefuld, aldrig havde Fuglene ude i Skoven fortalt Sligt. „Klumpe-Dumpe faldt ned af Trapperne og fik dog Prindsessen! Ja, ja, saaledes gaaer det til i Verden!“ tænkte Grantræet og troede at det var virkeligt, fordi det var saadan en net Mand, som fortalte. „Ja, ja, hvem kan vide! maaskee falder jeg ogsaa ned af Trapperne og faaer en Prindsesse!“ Og det glædede sig til næste Dag at blive klædt paa med Lys og Legetøi, Guld og Frugter.

„Imorgen vil jeg ikke ryste!“ tænkte det. „Jeg vil ret fornøie mig i al min Herlighed. Imorgen skal jeg igjen høre Historien om „Klumpe-Dumpe“ og maaskee den med om „Ivede-Avede“.“ Og Træet stod stille og tankefuld den hele Nat.

Om Morgenen kom Karl og Pige ind.

„Nu begynder Stadsen igjen!“ tænkte Træet, men de slæbte det ud af Stuen, op ad Trapperne, ind paa Loftet, og der i en mørk Krog, hvor ingen Dag skinnede, stillede de det hen. „Hvad skal det betyde!“ tænkte Træet. „Hvad mon jeg her skal bestille? Hvad mon jeg her skal faae at høre?“ Og det heldede sig op til Muren og stod og tænkte og tænkte. — — Og god Tid havde det, thi der gik Dage og Nætter; Ingen kom

herop, og da der endelig kom Nogen, saa var det for at stille nogle store Kasser hen i Krogen; Træet stod ganske skjult, man skulde troe, at det var reent glemt.

„Nu er det Vinter derude!“ tænkte Træet. „Jorden er haard og dækket med Snee, Menneskene kunne ikke plante mig; derfor skal jeg nok her staae i Læ til Foraaret! hvor det er velbetænkt! hvor dog Menneskene ere gode! — Var her kun ikke saa mørkt og saa skrækkeligt eensomt! — Ikke engang en lille Hare! — Det var dog saa artigt der ude i Skoven, naar Sneen laae, og Haren sprang forbi; ja, selv da den sprang hen over mig, men det holdt jeg ikke af den Gang. Her oppe er dog skrækkeligt eensomt!“

„Pi, pi!“ sagde en lille Muus i det samme og smuttede frem; og saa kom der nok en lille. De snusede til Grantræet og smuttede mellem Grenene paa det.

„Det er en gruelig Kulde!“ sagde de smaa Muus. „Ellers er her velsignet at være! Ikke sandt, Du gamle Grantræ?“

„Jeg er slet ikke gammel!“ sagde Grantræet; „der ere mange, der ere meget ældre end jeg!“

„Hvor kommer Du fra?“ spurgte Musene, „og hvad veed Du?“ De vare nu saa grueligt nysgjerrige. „Fortæl os dog om det deiligste Sted paa Jorden! Har Du været der? Har Du været i Spisekammeret, hvor der ligge Oste paa Hylderne og hænge Skinker under Loftet, hvor man dandser paa Tællelys, og gaaer mager ind og kommer fed ud!“

„Det kjender jeg ikke;“ sagde Træet, „men Skoven kjender jeg, hvor Solen skinner, og hvor Fuglene synge!“ og saa fortalte det Alt fra sin Ungdom, og de smaa Muus havde aldrig før hørt saadant Noget, og de hørte saadan efter og sagde: „nei, hvor Du har seet Meget! hvor Du har været lykkelig!“

„Jeg!“ sagde Grantræet og tænkte over, hvad det selv fortalte; „ja, det var i Grunden ganske morsomme Tider!“ — men saa fortalte det om Juleaften, da det var pyntet med Kager og Lys.

„O!“ sagde de smaa Muus, „hvor Du har været lykkelig, Du gamle Grantræ!“

„Jeg er slet ikke gammel!“ sagde Træet, „det er jo i denne Vinter, jeg er kommet fra Skoven; jeg er i min allerbedste Alder, jeg er bare sat i Væxten!“

„Hvor Du fortæller deiligt!“ sagde de smaa Muus, og næste Nat kom de med fire andre smaa Muus, der skulde høre Træet fortælle, og jo mere det fortalte, desto tydeligere huskede det selv Alt og syntes: „det var dog ganske morsomme Tider! men de kan komme, de kan komme! Klumpe-Dumpe faldt ned af Trapperne og fik dog Prindsessen, maaskee jeg kan ogsaa faae en Prindsesse,“ og saa tænkte Grantræet paa saadant et lille, nydeligt Birketræ, der voxte ude i Skoven, det var for Grantræet en virkelig deilig Prindsesse.

„Hvem er Klumpe-Dumpe?“ spurgte de smaa Muus. Og saa fortalte Grantræet hele Eventyret, det

kunde huske hvert evige Ord; og de smaa Muus vare færdige ved at springe op i Toppen paa Træet af bare Fornøielse. Næste Nat kom der mange flere Muus, og om Søndagen endogsaa to Rotter; men de sagde at Historien var ikke morsom, og det bedrøvede de smaa Muus, thi nu syntes de ogsaa mindre om den.

„Kan De kun den ene Historie!“ spurgte Rotterne.

„Kun den ene!“ svarede Træet, „den hørte jeg min lykkeligste Aften, men den Gang tænkte jeg ikke paa, hvor lykkelig jeg var!“

„Det er en overmaade daarlig Historie! kan De ingen med Flesk og Tællelys? Ingen Spisekammer-Historier?“

„Nei!“ sagde Træet.

„Ja, saa skal De have Tak!“ svarede Rotterne og gik ind til deres.

De smaa Muus bleve tilsidst ogsaa borte, og da sukkede Træet: „Det var dog ganske rart, da de sad omkring mig de vevre Smaamuus og hørte, hvad jeg fortalte! Nu er ogsaa det forbi! — men jeg skal huske at fornøie mig, naar jeg nu tages frem igjen!“

Men naar skete det? — Jo! det var en Morgenstund, da kom der Folk og rumsterede paa Loftet; Kasserne bleve flyttede, Træet blev trukket frem; de kastede det rigtignok lidt haardt mod Gulvet, men strax slæbte en Karl det hen imod Trapperne hvor Dagen skinnede.

„Nu begynder Livet igjen!“ tænkte Træet, det følte den friske Luft, den første Solstraale, — og nu var det

ude i Gaarden. Alt gik saa gesvindt, Træet glemte reent at see paa sig selv, der var saa meget at see rundtom. Gaarden stødte op til en Have, og Alt blomstrede derinde; Roserne hang saa friske og duftende ud over det lille Rækværk, Lindetræerne blomstrede, og Svalerne fløi om og sagde: „qvirre-virre-vit, min Mand er kommen!“ men det var ikke Grantræet, de meente.

„Nu skal jeg leve!“ jublede det og bredte sine Grene vidt ud; ak, de vare alle visne og gule; det var i Krogen mellem Ukrud og Nelder, at det laae. Guldpapirs-Stjernen sad endnu oppe i Toppen og glimrede i det klareste Solskin.

I Gaarden selv legede et Par af de lystige Børn, der ved Juletid havde dandset om Træet og været saa glade ved det. Een af de mindste foer hen og rev Guldstjernen af.

„See, hvad der sidder endnu paa det ækle, gamle Juletræ!“ sagde han og trampede paa Grenene, saa de knagede under hans Støvler.

Og Træet saae paa al den Blomster-Pragt og Friskhed i Haven, det saae paa sig selv, og det ønskede, at det var blevet i sin mørke Krog paa Loftet; det tænkte paa sin friske Ungdom i Skoven, paa den lystige Juleaften og paa de smaa Muus, der saa glade havde hort paa Historien om Klumpe-Dumpe.

„Forbi! forbi!“ sagde det stakkels Træ. „Havde jeg dog glædet mig, da jeg kunde! forbi! forbi!“

Og Tjenestekarlen kom og huggede Træet i smaa

Stykker, et heelt Bundt laae der; deiligt blussede det op under den store Bryggerkedel; og det sukkede saa dybt, hvert Suk var som et lille Skud; derfor løb Børnene, som legede, ind og satte sig foran Ilden, saae ind i den og raabte „pif! paf!“ men ved hvert Knald, der var et dybt Suk, tænkte Træet paa en Sommerdag i Skoven, en Vinternat derude, naar Stjernerne skinnede; det tænkte paa Juleaften og K l u m p e-D u m p e, det eneste Eventyr, det havde hørt og vidste at fortælle —, og saa var Træet brændt ud.

Drengene legede i Gaarden, og den Mindste havde paa Brystet Guldstjernen, som Træet havde baaret sin lykkeligste Aften; nu var den forbi, og Træet var forbi og Historien med: forbi, forbi, og det blive alle Historier!

SNEEDRONNINGEN

ET EVENTYR I SYV HISTORIER

Første Historie, der handler om Speilet og Stumperne.

See saa! nu begynde vi. Naar vi ere ved Enden af Historien, veed vi mere, end vi nu vide, for det var en ond Trold; det var een af de allerværste, det var „Dævelen“. Een Dag var han i et rigtigt godt Humeur, thi han havde gjort et Speil, der havde den Egenskab, at alt Godt og Smukt, som speilede sig deri, svandt der sammen til næsten Ingenting, men hvad der ikke duede og tog sig ilde ud, det traadte ret frem og blev endnu værre. De deiligste Landskaber saae ud deri som

kogt Spinat, og de bedste Mennesker bleve ækle eller stode paa Hovedet uden Mave, Ansigterne bleve saa fordreiede, at de vare ikke til at kjende, og havde man en Fregne, saa kunde man være saa vis paa, at den løb ud over Næse og Mund. Det var udmærket morsomt, sagde „Dævelen". Gik der nu en god, from Tanke gjennem et Menneske, da kom der et Grin i Speilet, saa Trolddjævelen maatte lee af sin kunstige Opfindelse. Alle de som gik i Trold-Skole, for han holdt Trold-Skole, de fortalte rundt om, at der var skeet et Mirakel; nu kunde man først see, meente de, hvorledes Verden og Menneskene rigtigt saae ud. De løb omkring med Speilet, og tilsidst var der ikke et Land eller et Menneske, uden at det havde været fordreiet deri. Nu vilde de ogsaa flyve op mod Himlen selv for at gjøre Nar af Englene og „vor Herre". Jo høiere de fløi med Speilet, des stærkere grinede det, de kunde neppe holde fast paa det; høiere og høiere fløi de, nærmere Gud og Englene; da zittrede Speilet saa frygteligt i sit Griin, at det foer dem ud af Hænderne og styrtede ned mod Jorden, hvor det gik i hundrede Millioner, Billioner og endnu flere Stykker, og da just gjorde det megen større Ulykke end før; thi nogle Stykker vare knap saa store som et Sandkorn, og disse fløi rundt om i den vide Verden, og hvor de kom Folk i Øinene, der bleve de siddende, og da saae de Mennesker Alting forkeert, eller havde kun Øine for hvad der var galt ved en Ting, thi hvert lille Speilgran havde

beholdt samme Kræfter, som det hele Speil havde; nogle Mennesker fik endogsaa en lille Speilstump ind i Hjertet, og saa var det ganske grueligt, det Hjerte blev ligesom en Klump Iis. Nogle Speilstykker vare saa store, at de bleve brugte til Rudeglas, men gjennem den Rude var det ikke værd at see sine Venner; andre Stykker kom i Briller, og saa gik det daarligt, naar Folk toge de Briller paa for ret at see og være retfærdige; den Onde loe, saa hans Mave revnede, og det kildrede ham saa deiligt. Men ude fløi endnu smaa Glasstumper om i Luften. Nu skulle vi høre!

Anden Historie.
En lille Dreng og en lille Pige.

Inde i den store By, hvor der ere saa mange Huse og Mennesker, saa at der ikke bliver Plads nok til, at alle Folk kunne faae en lille Have, og hvor derfor de fleste maae lade sig nøie med Blomster i Urtepotter, der var dog to fattige Børn som havde en Have noget større end en Urtepotte. De vare ikke Broder og Søster, men de holdt ligesaa meget af hinanden, som om de vare det. Forældrene boede lige op til hinanden; de boede paa to Tagkamre; der, hvor Taget fra det ene Nabohuus stødte op til det andet og Vandrenden gik langs med Tagskjæggene, der vendte fra hvert Huus et lille Vindue ud; man behøvede kun at skræve over

Renden, saa kunde man komme fra det ene Vindue til det andet.

Forældrene havde udenfor hver en stor Trækasse, og i den voxte Kjøkkenurter, som de brugte, og et lille Rosentræ; der var eet i hver Kasse, det voxte saa velsignet. Nu fandt Forældrene paa at stille Kasserne saaledes tvers over Renden, at de næsten naaede fra det ene Vindue til det andet og saae ganske livagtig ud som to Blomster-Volde. Ærterankerne hang ned over Kasserne, og Rosentræerne skjøde lange Grene, snoede sig om Vinduerne, bøiede sig imod hinanden: det var næsten som en Æreport af Grønt og af Blomster. Da Kasserne vare meget høie, og Børnene vidste, at de ikke der maatte krybe op, saa fik de tidt Lov hver at stige ud til hinanden, sidde paa deres smaa Skamler under Roserne, og der legede de nu saa prægtigt.

Om Vinteren var jo den Fornøielse forbi. Vinduerne vare tidt ganske tilfrosne, men saa varmede de Kobberskillinger paa Kakkelovnen, lagde den hede Skilling paa den frosne Rude, og saa blev der et deiligt Kighul, saa rundt, saa rundt; bag ved tittede et velsignet mildt Øie, eet fra hvert Vindue; det var den lille Dreng og den lille Pige. Han hed K a y og hun hed G e r d a. Om Sommeren kunde de i eet Spring komme til hinanden, om Vinteren maatte de først de mange Trapper ned og de mange Trapper op; ude fygede Sneen.

„Det er de hvide Bier, som sværme!“ sagde den gamle Bedstemoder.

„Har de ogsaa en Bidronning?“ spurgte den lille Dreng, for han vidste, at imellem de virkelige Bier er der saadan een.

„Det har de!“ sagde Bedstemoderen. „Hun flyver der, hvor de sværme tættest! hun er størst af dem alle, og aldrig bliver hun stille paa Jorden, hun flyver op igjen i den sorte Sky. Mangen Vinternat flyver hun igjennem Byens Gader og kiger ind af Vinduerne, og da fryse de saa underligt, ligesom med Blomster.“

„Ja, det har jeg seet!“ sagde begge Børnene og saa vidste de, at det var sandt.

„Kan Sneedronningen komme herind?“ spurgte den lille Pige.

„Lad hende kun komme,“ sagde Drengen, „saa sætter jeg hende paa den varme Kakkelovn, og saa smelter hun.“

Men Bedstemoderen glattede hans Haar og fortalte andre Historier.

Om Aftenen da den lille Kay var hjemme og halv afklædt, krøb han op paa Stolene ved Vinduet og tittede ud af det lille Hul; et Par Sneefnokker faldt derude, og een af disse, den allerstørste, blev liggende paa Kanten af den ene Blomster-Kasse; Sneefnokken voxte meer og meer, den blev tilsidst til et heelt Fruentimmer, klædt i de fineste, hvide Flor, der vare som sammensatte af Millioner stjerneagtige Fnug. Hun var saa smuk og fiin, men af Iis, den blendende, blinkende Iis, dog var hun levende; Øinene stirrede som to klare

Stjerner, men der var ingen Ro eller Hvile i dem. Hun nikkede til Vinduet og vinkede med Haanden. Den lille Dreng blev forskrækket og sprang ned af Stolen, da var det, som der udenfor fløi en stor Fugl forbi Vinduet.

Næste Dag blev det klar Frost, — og saa blev det Tøe — og saa kom Foraaret, Solen skinnede, det Grønne pippede frem, Svalerne byggede Rede, Vinduerne kom op og de smaa Børn sad igjen i deres lille Have høit oppe i Tagrenden over alle Etagerne.

Roserne blomstrede den Sommer saa mageløst; den lille Pige havde lært en Psalme, og i den stod der om Roser og ved de Roser tænkte hun paa sine egne; og hun sang den for den lille Dreng, og han sang den med:

„Roserne voxe i Dale,
Der faae vi Barn Jesus i Tale!"

Og de Smaa holdt hinanden i Hænderne, kyssede Roserne og saae ind i Guds klare Solskin og talte til det, som om Jesusbarnet var der. Hvor det var deilige Sommerdage, hvor det var velsignet at være ude ved de friske Rosentræer, der aldrig syntes at ville holde op med at blomstre.

Kay og Gerda sad og saae i Billedbogen med Dyr og Fugle, da var det — Klokken slog akkurat fem paa det store Kirketaarn, — at Kay sagde: „au! det stak mig i Hjertet! og nu fik jeg Noget ind i Øiet!"

Den lille Pige tog ham om Halsen; han plirede med Øinene; nei, der var ikke Noget at see.

„Jeg troer, det er borte!“ sagde han; men borte var det ikke. Det var just saadant et af disse Glaskorn, der sprang fra Speilet, Troldspeilet, vi huske det nok, det fæle Glas, som gjorde at alt Stort og Godt, der afspeilede sig deri, blev Smaat og Hæsligt, men det Onde og Slette traadte ordenlig frem, og hver Feil ved en Ting blev strax til at bemærke. Den stakkels Kay, han havde ogsaa faaet et Gran lige ind i Hjertet. Det vilde snart blive ligesom en Iisklump. Nu gjorde det ikke ondt mere, men det var der.

„Hvorfor græder Du?“ spurgte han. „Saa seer Du styg ud! jeg feiler jo ikke Noget! Fy!“ raabte han lige med eet: „den Rose der er gnavet af en Orm! og see, den der er jo ganske skjæv! det er i Grunden nogle ækle Roser! de ligne Kasserne, de staae i!“ og saa stødte han med Foden haardt imod Kassen og rev de to Roser af.

„Kay, hvad gjør Du!“ raabte den lille Pige; og da han saae hendes Forskrækkelse, rev han endnu en Rose af og løb saa ind af sit Vindue bort fra den velsignede lille Gerda.

Naar hun siden kom med Billedbogen, sagde han, at den var for Pattebørn, og fortalte Bedstemoderen Historier, kom han alletider med et men — ja kunde han komme til det, saa gik han bag efter hende, satte Briller paa og talte ligesom hun; det var ganske akkurat, og saa loe Folk af ham. Han kunde snart tale og gaae etter alle Mennesker i hele Gaden. Alt, hvad der

var aparte hos dem og ikke kjønt, det vidste Kay at gjøre bag efter, og saa sagde Folk: „Det er bestemt et udmærket Hoved, han har den Dreng!“ men det var det Glas, han havde faaet i Øiet, det Glas der sad i Hjertet, derfor var det, han drillede selv den lille Gerda, som med hele sin Sjæl holdt af ham.

Hans Lege bleve nu ganske anderledes end før, de vare saa forstandige: — en Vinterdag, som Sneefnokkene fygede, kom han med et stort Brændeglas, holdt sin blaa Frakke-Flig ud og lod Sneefnokkene falde paa den.

„See nu i Glasset, Gerda!“ sagde han, og hver Sneefnok blev meget større og saae ud, som en prægtig Blomst eller en tikantet Stjerne; det var deiligt at see paa.

„Seer Du, hvor kunstigt!“ sagde Kay, „det er meget interessantere end med de virkelige Blomster! og der er ikke en eneste Feil ved dem, de ere ganske akkurate, naar de blot ikke smelte!“

Lidt efter kom Kay med store Handsker og sin Slæde paa Ryggen, han raabte Gerda lige ind i Ørene: „jeg har faaet Lov at kjøre paa den store Plads, hvor de Andre lege!“ og afsted var han.

Derhenne paa Pladsen bandt tidt de kjækkeste Drenge deres Slæde fast ved Bondemandens Vogn og saa kjørte de et godt Stykke med. Det gik just lystigt. Som de bedst legede, kom der en stor Slæde; den var

ganske hvidmalet, og der sad i den Een, indsvøbt i en laaden hvid Pels og med hvid laaden Hue; Slæden kjørte Pladsen to Gange rundt, og Kay fik gesvindt sin lille Slæde bunden fast ved den, og nu kjørte han med. Det gik raskere og raskere lige ind i den næste Gade; den, som kjørte, dreiede Hovedet, nikkede saa venligt til Kay, det var ligesom om de kjendte hinanden; hver Gang Kay vilde løsne sin lille Slæde, nikkede Personen igjen, og saa blev Kay siddende; de kjørte lige ud af Byens Port. Da begyndte Sneen saaledes at vælte ned, at den lille Dreng ikke kunde see en Haand for sig, mens han foer afsted; da slap han hurtigt Snoren, for at komme løs fra den store Slæde, men det hjalp ikke, hans lille Kjøretøi hang fast, og det gik med Vindens Fart. Da raabte han ganske høit, men Ingen hørte ham, og Sneen fygede og Slæden fløi afsted; imellem gav den et Spring, det var, som om han foer over Grøfter og Gjerder. Han var ganske forskrækket, han vilde læse sit Fader vor, men han kunde kun huske den store Tabel.

Sneefnokkene bleve større og større, tilsidst saae de ud, som store hvide Høns; med eet sprang de til Side, den store Slæde holdt, og den Person som kjørte i den, reiste sig op, Pelsen og Huen var af bare Snee; en Dame var det, saa høi og rank, saa skinnende hvid, det var Sneedronningen.

„Vi ere komne godt frem;“ sagde hun, „men er det at fryse! kryb ind i min Bjørnepels!“ og hun satte ham

i Slæden hos sig, slog Pelsen om ham, det var, som om han sank i en Sneedrive.

„Fryser Du endnu!“ spurgde hun, og saa kyssede hun ham paa Panden. Uh! det var koldere end Iis, det gik ham lige ind til hans Hjerte, der jo dog halv var en Iisklump; det var, som om han skulde døe! — men kun et Øieblik, saa gjorde det just godt; han mærkede ikke mere til Kulden rundt om.

„Min Slæde! glem ikke min Slæde!“ det huskede han først paa; og den blev bundet paa een af de hvide Høns, og den fløi bag efter med Slæden paa Ryggen. Sneedronningen kyssede Kay endnu en Gang, og da havde han glemt lille Gerda og Bedstemoder og dem Alle der hjemme.

„Nu faaer Du ikke flere Kys!“ sagde hun, „for saa kyssede jeg Dig ihjel!“

Kay saae paa hende, hun var saa smuk, et klogere, deiligere Ansigt kunde han ikke tænke sig, nu syntes hun ikke af Iis, som den Gang hun sad udenfor Vinduet og vinkede ad ham; for hans Øine var hun fuldkommen, han følte sig slet ikke bange, han fortalte hende, at han kunde Hoved-Regning, og det med Brøk, Landenes Qvadrat-Mile og „hvor mange Indvaanere“, og hun smilte altid: da syntes han, det var dog ikke nok, hvad han vidste, og han saae op i det store, store Luftrum, og hun fløi med ham, fløi høit op paa den sorte Sky, og Stormen susede og brusede, det var, som sang den gamle Viser. De fløi over Skove og Søer, over

Have og Lande; neden under susede den kolde Blæst, Ulvene hylede, Sneen gnistrede, hen over den fløi de sorte skrigende Krager, men oven over skinnede Maanen saa stor og klar, og paa den saae Kay den lange, lange Vinternat; om Dagen sov han ved Sneedronningens Fødder.

Tredie Historie.

Blomster-Haven hos Konen, som kunde Trolddom.

Men hvorledes havde den lille Gerda det, da Kay ikke mere kom? Hvor var han dog? — Ingen vidste det, Ingen kunde give Besked. Drengene fortalte kun, at de havde seet ham binde sin lille Slæde til en prægtig stor, der kjørte ind i Gaden og ud af Byens Port. Ingen vidste, hvor han var, mange Taarer flod, den lille Gerda græd saa dybt og længe; — saa sagde de, at han var død, han var sjunket i Floden, der løb tæt ved Byen; o, det var ret lange, mørke Vinterdage.

Nu kom Vaaren med varmere Solskin.

„Kay er død og borte!“ sagde den lille Gerda.

„Det troer jeg ikke!“ sagde Solskinnet.

„Han er død og borte!“ sagde hun til Svalerne.

„Det troer jeg ikke!“ svarede de, og tilsidst troede den lille Gerda det ikke heller.

„Jeg vil tage mine nye, røde Skoe paa," sagde hun en Morgenstund, „dem, Kay aldrig har seet, og saa vil jeg gaae ned til Floden og spørge den ad!"

Og det var ganske tidligt; hun kyssede den gamle Bedstemoder, som sov, tog de røde Skoe paa og gik ganske ene ud af Porten til Floden.

„Er det sandt, at Du har taget min lille Legebroder? Jeg vil forære Dig mine røde Skoe, dersom Du vil give mig ham igjen!"

Og Bølgerne, syntes hun, nikkede saa underligt; da tog hun sine røde Skoe, det Kjæreste hun havde, og kastede dem begge to ud i Floden, men de faldt tæt inde ved Bredden, og de smaa Bølger bare dem strax i Land til hende, det var ligesom om Floden ikke vilde tage det Kjæreste hun havde, da den jo ikke havde den lille Kay; men hun troede nu, at hun ikke kastede Skoene langt nok ud, og saa krøb hun op i en Baad, der laae i Sivene, hun gik heelt ud i den yderste Ende og kastede Skoene; men Baaden var ikke bundet fast, og ved den Bevægelse, hun gjorde, gled den fra Land; hun mærkede det og skyndte sig for at komme bort, men før hun naaede tilbage, var Baaden over en Alen ude, og nu gled den hurtigere afsted.

Da blev den lille Gerda ganske forskrækket og gav sig til at græde, men Ingen hørte hende uden Graaspurvene, og de kunde ikke bære hende i Land, men de fløi langs med Bredden og sang, ligesom for at trøste hende: „her ere vi! her ere vi!" Baaden drev

med Strømmen; den lille Gerda sad ganske stille i de bare Strømper; hendes smaa røde Skoe flød bag efter, men de kunde ikke naae Baaden, der tog stærkere Fart.

Smukt var der paa begge Bredder, deilige Blomster, gamle Træer og Skrænter med Faar og Køer, men ikke et Menneske at see.

„Maaskee bærer Floden mig hen til lille Kay," tænkte Gerda, og saa blev hun i bedre Humeur, reiste sig op og saae i mange Timer paa de smukke, grønne Bredder; saa kom hun til en stor Kirsebær-Have, hvor der var et lille Huus med underlige røde og blaa Vinduer, forresten Straatag og udenfor to Træ-Soldater, som skuldrede for dem, der seilede forbi.

Gerda raabte paa dem, hun troede, at de vare levende, men de svarede naturligviis ikke; hun kom dem ganske nær, Floden drev Baaden lige ind imod Land.

Gerda raabte endnu høiere, og saa kom ud af Huset en gammel, gammel Kone, der støttede sig paa en Krog-Kjæp; hun havde en stor Solhat paa, og den var bemalet med de deiligste Blomster.

„Du lille stakkels Barn!" sagde den gamle Kone; „hvorledes er Du dog kommet ud paa den store, stærke Strøm, drevet langt ud i den vide Verden!" og saa gik den gamle Kone heelt ud i Vandet, slog sin Krog-Kjæp fast i Baaden, trak den i Land og løftede den lille Gerda ud.

Og Gerda var glad ved at komme paa det Tørre, men dog lidt bange for den fremmede, gamle Kone.

„Kom dog og fortæl mig, hvem Du er, og hvorledes Du kommer her!“ sagde hun.

Og Gerda fortalte hende Alting; og den Gamle rystede med Hovedet og sagde „Hm! hm!“ og da Gerda havde sagt hende Alting og spurgt om hun ikke havde seet lille Kay, sagde Konen, at han var ikke kommen forbi, men han kom nok, hun skulde bare ikke være bedrøvet, men smage hendes Kirsebær, see hendes Blomster, de vare smukkere end nogen Billedbog, de kunde hver fortælle en heel Historie. Saa tog hun Gerda ved Haanden, de gik ind i det lille Huus, og den gamle Kone lukkede Døren af.

Vinduerne sad saa høit oppe og Glassene vare røde, blaa og gule; Daglyset skinnede saa underligt derinde med alle Couleurer, men paa Bordet stode de deiligste Kirsebær, og Gerda spiste saa mange hun vilde, for det turde hun. Og mens hun spiste, kjæmmede den gamle Kone hendes Haar med en Guldkam, og Haaret krøllede og skinnede saa deiligt guult rundt om det lille, venlige Ansigt, der var saa rundt og saae ud som en Rose.

„Saadan en sød, lille Pige har jeg rigtig længtes efter!“ sagde den Gamle. „Nu skal Du see, hvor vi To godt skulle komme ud af det!“ og alt som hun kjæmmede den lille Gerdas Haar, glemte Gerda meer og meer sin Plejebroder Kay; for den gamle Kone kunde

Trolddom, men en ond Trold var hun ikke, hun troldede bare lidt for sin egen Fornøielse, og nu vilde hun gjerne beholde den lille Gerda. Derfor gik hun ud i Haven, strakte sin Krog-Kjæp ud mod alle Rosentræerne, og, i hvor deiligt de blomstrede, sank de dog alle ned i den sorte Jord og man kunde ikke see, hvor de havde staaet. Den Gamle var bange for, at naar Gerda saae Roserne, skulde hun tænke paa sine egne og da huske lille Kay og saa løbe sin Vei.

Nu førte hun Gerda ud i Blomster-Haven. — Nei! hvor her var en Duft og Deilighed! alle de tænkelige Blomster, og det for enhver Aarstid, stode her i det prægtigste Flor; ingen Billedbog kunde være mere broget og smuk. Gerda sprang af Glæde, og legede, til Solen gik ned bag de høie Kirsebærtræer, da fik hun en deilig Seng med røde Silkedyner, de vare stoppede med blaa Violer, og hun sov og drømte der saa deiligt, som nogen Dronning paa sin Bryllupsdag.

Næste Dag kunde hun lege igjen med Blomsterne i det varme Solskin, — saaledes gik mange Dage. Gerda kjendte hver Blomst, men i hvor mange der vare, syntes hun dog, at der manglede een, men hvilken vidste hun ikke. Da sidder hun en Dag og seer paa den gamle Kones Solhat med de malede Blomster, og just den smukkeste der var en Rose. Den Gamle havde glemt at faae den af Hatten, da hun fik de andre ned i Jorden. Men saaledes er det, ikke at have Tankerne med sig!

„Hvad!“ sagde Gerda, „er her ingen Roser!“ og sprang ind imellem Bedene, søgte og søgte, men der var ingen at finde; da satte hun sig ned og græd, men hendes hede Taarer faldt netop der, hvor et Rosentræ var sjunket, og da de varme Taarer vandede Jorden, skjød Træet med eet op, saa blomstrende, som da det sank, og Gerda omfavnede det, kyssede Roserne og tænkte paa de deilige Roser hjemme og med dem paa den lille Kay.

„O, hvor jeg er bleven sinket!“ sagde den lille Pige. „Jeg skulde jo finde Kay! — Veed I ikke hvor han er?“ spurgte hun Roserne. „Troer I, at han er død og borte?“

„Død er han ikke,“ sagde Roserne. „Vi have jo været i Jorden, der ere alle de Døde, men Kay var der ikke!“

„Tak skal I have!“ sagde den lille Gerda, og hun gik hen til de andre Blomster og saae ind i deres Kalk og spurgte: „Veed I ikke, hvor lille Kay er?“

Men hver Blomst stod i Solen og drømte sit eget Eventyr eller Historie, af dem fik lille Gerda saa mange, mange, men Ingen vidste noget om Kay.

Og hvad sagde da Ildlilien?

„Hører Du Trommen: bum! bum! det er kun to Toner, altid bum! bum! hør Qvindernes Sørgesang! hør Præsternes Raab! — I sin lange, røde Kjortel staaer Hindue-Konen paa Baalet, Flammerne slaae op om hende og hendes døde Mand; men Hindue-Konen tænker paa den Levende her i Kredsen, ham, hvis Øine brænde hedere end Flammerne, ham, hvis Øines Ild naae mere

hendes Hjerte, end de Flammer, som snart brænde hendes Legeme til Aske. Kan Hjertets Flamme døe i Baalets Flammer?"

„Det forstaaer jeg slet ikke!" sagde den lille Gerda.

„Det er mit Eventyr!" sagde Ildlilien.

Hvad siger Convolvulus?

„Ud over den snevre Fjeldvei hænger en gammel Ridderborg; det tætte Eviggrønt voxer op om de gamle, røde Mure, Blad ved Blad, hen om Altanen, og der staaer en deilig Pige; hun bøier sig ud over Rækværket og seer ned ad Veien. Ingen Rose hænger friskere fra Grenene, end hun, ingen Æbleblomst, naar Vinden bærer den fra Træet, er mere svævende, end hun; hvor rasler den prægtige Silkekjortel! „„Kommer han dog ikke!""

„Er det Kay, Du mener," spurgte lille Gerda.

„Jeg taler kun om mit Eventyr, min Drøm," svarede Convolvulus.

Hvad siger den lille Sommergjæk?

„Mellem Træerne hænger i Snore det lange Bræt, det er en Gynge; to nydelige Smaapiger, - Kjolerne ere hvide som Snee, lange, grønne Silkebaand flagre fra Hattene, — sidde og gynge; Broderen, der er større end de, staaer op i Gyngen, han har Armen om Snoren for at holde sig, thi i den ene Haand har han en lille Skaal, i den anden en Kridtpibe, han blæser Sæbebobler; Gyngen gaaer, og Boblerne flyve med deilige, vexlende Farver; den sidste hænger endnu ved Pibestilken og bøier sig i Vinden; Gyngen gaaer. Den lille, sorte Hund, let som Boblerne, reiser sig paa Bagbenene og vil med i Gyngen; den flyver, Hunden dumper, bjæffer og er vred; den gjækkes, Boblerne briste, — et gyngende Bræt, et springende Skumbillede er min Sang!"

„Det kan gjerne være, at det er smukt, hvad Du fortæller, men Du siger det saa sorgeligt og nævner slet ikke Kay. Hvad sige Hyazinterne?"

„Der var tre deilige Søstre, saa gjennemsigtige og fine; den Enes Kjortel var rød, den Andens var blaa, den Tredies ganske hvid; Haand i Haand dandsede de ved den stille Sø i det klare Maaneskin. De vare ikke Elverpiger, de vare Menneskebørn. Der duftede saa sødt, og Pigerne svandt i Skoven; Duften blev stærkere; — tre Liigkister, i dem laae de deilige Piger, glede fra Skovens Tykning hen over Søen; Sanct-Hansorme fløi skinnende rundt om, som smaa svævende Lys. Sove de dandsende Piger, eller ere de døde? — Blomsterduften siger, de ere Liig; Aftenklokken ringer over de Døde!“

„Du gjør mig ganske bedrøvet,“ sagde den lille Gerda. „Du dufter saa stærkt; jeg maa tænke paa de døde Piger! ak, er da virkelig lille Kay død? Roserne have været nede i Jorden, og de sige Nei!“

„Ding, dang!“ ringede Hyazintens Klokker. „Vi ringe ikke over lille Kay, ham kjende vi ikke! vi synge kun vor Vise, den eneste, vi kunne!“

Og Gerda gik hen til Smørblomsten, der skinnede frem imellem de glindsende, grønne Blade.

„Du er en lille, klar Sol!“ sagde Gerda. „Siig mig, om Du veed, hvor jeg skal finde min Legebroder?“

Og Smørblomsten skinnede saa smukt og saae paa Gerda igjen. Hvilken Vise kunde vel Smørblomsten synge? Den var heller ikke om Kay.

„I en lille Gaard skinnede vor Herres Sol saa varmt den første Foraars Dag; Straalerne glede ned ad Naboens hvide Væg, tæt ved groede de første gule Blomster, skinnende Guld i de varme Solstraaler; gamle Bedstemoder var ude i sin Stol, Datterdatteren, den fattige, kjønne Tjenestepige, kom hjem fra et kort Besøg; hun kyssede Bedstemoderen. Der var Guld, Hjertets Guld i det velsignede Kys. Guld paa Munden, Guld i Grun-

den. Guld deroppe i Morgenstunden! See, det er min lille Historie!“ sagde Smørblomsten.

„Min gamle stakkels Bedstemoder!“ sukkede Gerda. „Ja hun længes vist efter mig, er bedrøvet for mig, ligesom hun var for lille Kay. Men jeg kommer snart hjem igjen, og saa bringer jeg Kay med. — Det kan ikke hjelpe, at jeg spørger Blomsterne, de kunne kun deres egen Vise, de sige mig ikke Besked!“ og saa bandt hun sin lille Kjole op, for at hun kunde løbe raskere; men Pindselilien slog hende over Benet, i det hun sprang over den; da blev hun staaende, saae paa den lange gule Blomst og spurgte: „Veed Du maaskee Noget?“ og hun bøiede sig lige ned til Pindselilien. Og hvad sagde den?

„Jeg kan see mig selv! jeg kan see mig selv!“ sagde Pindselilien. „O, o, hvor jeg lugter! — Oppe paa det lille Qvistkammer, halv klædt paa, staaer en lille Dandserinde, hun staaer snart paa eet Been, snart paa to, hun sparker ad den hele Verden, hun er bare Øienforblendelse. Hun helder Vand af Theepotten ud paa et Stykke Tøi, hun holder, det er Snørlivet; — Reenlighed er en god Ting! den hvide Kjole hænger paa Knagen, den er ogsaa vasket i Theepotten og tørret paa Taget; den tager hun paa, det safransgule Tørklæde om Halsen, saa skinner Kjolen mere hvid. Benet i Veiret! see hvor hun kneiser paa een Stilk! jeg kan see mig selv! jeg kan see mig selv!“

„Det bryder jeg mig slet ikke om!“ sagde Gerda, „det er ikke Noget at fortælle mig!“ og saa løb hun til Udkanten af Haven.

Døren var lukket, men hun vrikkede i den rustne Krampe, saa den gik løs, og Døren sprang op, og saa

løb den lille Gerda paa bare Fødder ud i den vide Verden. Hun saae tre Gange tilbage, men der var Ingen, som kom efter hende; tilsidst kunde hun ikke løbe mere og satte sig paa en stor Steen, og da hun saae sig rundt om, var Sommeren forbi, det var sent paa Efteraaret, det kunde man slet ikke mærke derinde i den deilige Have, hvor der var altid Solskin og alle Aarstiders Blomster.

„Gud! hvor jeg har sinket mig!“ sagde den lille Gerda: „Det er jo blevet Efteraar! saa tør jeg ikke hvile!“ og hun reiste sig for at gaae.

O, hvor hendes smaa Fødder vare ømme og trætte, og rundt om saae det koldt og raat ud; de lange Pileblade vare ganske gule, og Taagen dryppede i Vand fra dem, eet Blad faldt efter et andet, kun Slaaentornen stod med Frugt, saa stram og til at rimpe Munden sammen. O, hvor det var graat og tungt i den vide Verden.

Fjerde Historie.
Prinds og Prindsesse.

Gerda maatte igjen hvile sig; da hoppede der paa Sneen, ligeover for hvor hun sad, en stor Krage, den havde længe siddet, seet paa hende og vrikket med Hovedet; nu sagde den: „Kra! kra! — go' Da'! go' Da'!“ Bedre kunde den ikke sige det, men den meente det saa godt med den lille Pige og spurgte, hvorhen hun gik saa alene ude i den vide Verden. Det Ord: alene forstod Gerda meget godt og følte ret, hvor meget der laae deri, og saa fortalte hun Kragen sit hele Liv og Levnet og spurgte, om den ikke havde seet Kay.

Og Kragen nikkede ganske betænksomt og sagde: „det kunde være! det kunde være!“

„Hvad, troer Du!“ raabte den lille Pige og havde nær klemt Kragen ihjel, saaledes kyssede hun den.

„Fornuftig, fornuftig!“ sagde Kragen. „Jeg troer, det kan være den lille Kay! men nu har han vist glemt Dig for Prindsessen!“

„Boer han hos en Prindsesse?“ spurgte Gerda.

„Ja hør!“ sagde Kragen, „men jeg har saa svært ved at tale dit Sprog. Forstaaer Du Kragemaal, saa skal jeg bedre fortælle!“

„Nei, det har jeg ikke lært!“ sagde Gerda, „men Bedstemoder kunde det, og P-Maal kunde hun. Bare jeg havde lært det!“

„Gjør ikke Noget!“ sagde Kragen, „jeg skal fortælle, saa godt jeg kan, men daarligt bliver det alligevel!“ og saa fortalte den, hvad den vidste.

„I det Kongerige, hvor vi nu sidde, boer en Prindsesse, der er saa uhyre klog, men hun har ogsaa læst alle Aviser, der ere til i Verden, og glemt dem igjen, saa klog er hun. Forleden sidder hun paa Thronen, og det er ikke saa morsomt endda, siger man, da kommer hun til at nynne en Vise, det var netop den: „„hvorfor skulde jeg ikke gifte mig!““ „„Hør, det er der Noget i,““ siger hun, og saa vilde hun gifte sig, men hun vilde have en Mand, der forstod at svare, naar man talte til ham, En, der ikke stod og kun saae fornem ud, for det er saa kjedeligt. Nu lod hun alle Hofdamerne tromme sammen, og da de hørte, hvad hun vilde, bleve de saa fornøiede, „„det kan jeg godt lide!““ sagde de, „„saadant Noget tænkte jeg ogsaa paa forleden!““ — Du kan troe, at det er sandt hvert Ord jeg siger!“

sagde Kragen. „Jeg har en tam Kjæreste, der gaaer frit om paa Slottet, og hun har fortalt mig Alt!“

Det var naturligviis ogsaa en Krage hans Kjæreste, for Krage søger Mage, og det er altid en Krage.

„Aviserne kom strax ud med en Kant af Hjerter og Prindsessens Navnetræk; man kunde læse sig til, at det stod enhver ung Mand, der saae godt ud, frit for at komme op paa Slottet og tale med Prindsessen, og Den, som talte, saa at man kunde høre han var hjemme der, og talte bedst, ham vilde Prindsessen tage til Mand! — Ja, ja!“ sagde Kragen „Du kan troe mig, det er saa vist, som jeg sidder her, Folk strømmede til, der var en Trængsel og en Løben, men det lykkedes ikke, hverken den første eller anden Dag. De kunde Allesammen godt tale, naar de vare ude paa Gaden, men naar de kom ind af Slotsporten og saae Garden i Sølv, og op ad Trapperne Laquaierne i Guld og de store oplyste Sale, saa bleve de forbløffede! og stode de foran Thronen, hvor Prindsessen sad, saa vidste de Intet at sige uden det sidste Ord, hun havde sagt, og det brød hun sig ikke om at høre igjen. Det var ligesom om Folk derinde havde faaet Snuustobak paa Maven og vare faldne i Dvale, indtil de kom ud paa Gaden igjen, ja, saa kunde de snakke. Der stod en Række lige fra Byens Port til Slottet. Jeg var selv inde at see det!“ sagde Kragen. „De bleve baade sultne og tørstige, men fra Slottet fik de ikke engang saa meget, som et Glas lunkent Vand. Vel havde nogle af de Klo-

geste taget Smørrebrød med, men de deelte ikke med deres Nabo, de tænkte, som saa: lad ham kun see sulten ud, saa tager Prindsessen ham ikke!"

„Men Kay, lille Kay!" spurgte Gerda. „Naar kom han? Var han mellem de Mange?"

„Giv Tid! giv Tid! nu ere vi lige ved ham! det var den tredie Dag, da kom der en lille Person, uden Hest eller Vogn, ganske freidig marscherende lige op til Slottet; hans Øine skinnede som dine, han havde deilige, lange Haar, men ellers fattige Klæder!"

„Det var Kay!" jublede Gerda. „O, saa har jeg fundet ham!" og hun klappede i Hænderne.

„Han havde en lille Randsel paa Ryggen!" sagde Kragen.

„Nei, det var vist hans Slæde!" sagde Gerda, „for med Slæden gik han bort!"

„Det kan gjerne være!" sagde Kragen, „jeg saae ikke saa nøie til; men det veed jeg af min tamme Kjæreste, at da han kom ind af Slotsporten og saae Livgarden i Sølv og opad Trappen Laquaierne i Guld, blev han ikke det bitterste forknyt, han nikkede og sagde til dem: „„det maa være kjedeligt at staae paa Trappen, jeg gaaer heller indenfor!"" Der skinnede Salene med Lys; Geheimeraader og Excellencer gik paa bare Fødder og bare Guldfade; man kunde nok blive høitidelig! hans Støvler knirkede saa frygtelig stærkt, men han blev dog ikke bange!"

„Det er ganske vist Kay!“ sagde Gerda, „jeg veed, han havde nye Støvler, jeg har hørt dem knirke i Bedstemoders Stue!“

„Ja knirke gjorde de!“ sagde Kragen, „og freidig gik han lige ind for Prindsessen, der sad paa en Perle, saa stor som et Rokkehjul; og alle Hofdamerne med deres Piger og Pigers Piger, og alle Cavalererne med deres Tjenere og Tjeneres Tjenere, der holde Dreng, stode opstillede rundt om; og jo nærmere de stode ved Døren, jo stoltere saae de ud. Tjenernes Tjeners Dreng, der altid gaaer i Tøfler, er næsten ikke til at see paa, saa stolt staaer han i Døren!“

„Det maa være grueligt!“ sagde den lille Gerda. „Og Kay har dog faaet Prindsessen?“

„Havde jeg ikke været en Krage, saa havde jeg taget hende, og det uagtet jeg er forlovet. Han skal have talt ligesaa godt som jeg taler, naar jeg taler Kragemaal, det har jeg fra min tamme Kjæreste. Han var freidig og nydelig; han var slet ikke kommet for at frie, bare alene kommet for at høre Prindsessens Klogskab, og den fandt han god, og hun fandt ham god igjen!“

„Ja, vist! det var Kay!“ sagde Gerda, „han var saa klog, han kunde Hoved-Regning med Brøk! — O, vil Du ikke føre mig ind paa Slottet!“

„Ja, det er let sagt!“ sagde Kragen. „Men hvorledes gjøre vi det? Jeg skal tale derom med min tamme Kjæreste; hun kan vel raade os; thi det maa jeg sige

Dig, saadan en lille Pige, som Du, faaer aldrig Lov at komme ordenlig ind!"

„Jo, det gjør jeg!" sagde Gerda. „Naar Kay hører, jeg er her, kommer han strax ud og henter mig!"

„Vent mig ved Stenten der!" sagde Kragen, vrikkede med Hovedet og fløi bort.

Først da det var mørk Aften kom Kragen igjen tilbage: „Rar! rar!" sagde den. „Jeg skal hilse Dig fra hende mange Gange! og her er et lille Brød til Dig, det tog hun i Kjøkkenet, der er Brød nok og Du er vist sulten! — Det er ikke muligt, at Du kan komme ind paa Slottet, Du har jo bare Fødder; Garden i Sølv og Laquaierne i Guld ville ikke tillade det; men græd ikke, Du skal dog nok komme derop. Min Kjæreste veed en lille Bagtrappe, som fører til Sovekammeret, og hun veed, hvor hun skal tage Nøglen!"

Og de gik ind i Haven, i den store Allee, hvor det ene Blad faldt efter det andet, og da paa Slottet Lysene slukkedes, det ene efter det andet, førte Kragen lille Gerda hen til en Bagdør, der stod paa Klem.

O, hvor Gerdas Hjerte bankede af Angest og Længsel! det var ligesom om hun skulde gjøre noget Ondt, og hun vilde jo kun have at vide, om det var lille Kay; jo, det maatte være ham; hun tænkte saa levende paa hans kloge Øine, hans lange Haar; hun kunde ordenlig see, hvorledes han smilede, som da de sad hjemme under Roserne. Han vilde vist blive glad ved at see hende, høre, hvilken lang Vei hun havde

gaaet for hans Skyld, vide, hvor bedrøvet de Alle hjemme havde været, da han ikke kom igjen. O, det var en Frygt og en Glæde.

Nu vare de paa Trappen; der brændte en lille Lampe paa et Skab; midt paa Gulvet stod den tamme Krage og dreiede Hovedet til alle Sider og betragtede Gerda, der neiede, som Bedstemoder havde lært hende.

„Min Forlovede har talt saa smukt om dem, min lille Frøken!“ sagde den tamme Krage, „Deres *Vita,* som man kalder det, er ogsaa meget rørende! — Vil De tage Lampen, saa skal jeg gaae foran. Vi gaae her den lige Vei, for der træffe vi Ingen!“

„Jeg synes her kommer Nogen lige bag efter!“ sagde Gerda, og det susede forbi hende; det var ligesom Skygger hen ad Væggen, Heste med flagrende Manker og tynde Been, Jægerdrenge, Herrer og Damer til Hest.

„Det er kun Drømmene!“ sagde Kragen, „de komme og hente det høie Herskabs Tanker til Jagt, godt er det, saa kan De bedre betragte dem i Sengen. Men lad mig see, kommer De til Ære og Værdighed, at De da viser et taknemmeligt Hjerte!“

„Det er jo ikke Noget at snakke om!“ sagde Kragen fra Skoven.

Nu kom de ind i den første Sal, den var af rosenrødt Atlask med kunstige Blomster opad Væggene; her susede dem allerede Drømmene forbi, men de foer saa

hurtigt, at Gerda ikke fik seet det høie Herskab. Den ene Sal blev prægtigere end den anden; jo man kunde nok blive forbløffet, og nu vare de i Sovekammeret. Loftet herinde lignede en stor Palme med Blade af Glas, kostbart Glas, og midt paa Gulvet hang i en tyk Stilk af Guld to Senge, der hver saae ud som Lilier: den ene var hvid, i den laae Prindsessen; den anden var rød, og i den var det at Gerda skulde søge lille Kay; hun bøiede eet af de røde Blade tilside og da saae hun en bruun Nakke. — O, det var Kay! — Hun raabte ganske høit hans Navn, holdt Lampen hen til ham — Drømmene susede til Hest ind i Stuen igjen — han vaagnede, dreiede Hovedet og — — det var ikke den lille Kay.

Prindsen lignede ham kun paa Nakken, men ung og smuk var han. Og fra den hvide Lilie-Seng tittede Prindsessen ud, og spurgte hvad det var. Da græd den lille Gerda og fortalte hele sin Historie og Alt, hvad Kragerne havde gjort for hende.

„Din lille Stakkel!“ sagde Prindsen og Prindsessen, og de roste Kragerne og sagde, at de vare slet ikke vrede paa dem, men de skulde dog ikke gjøre det oftere. Imidlertid skulde de have en Belønning.

„Ville I flyve frit?“ spurgte Prindsessen, „eller ville I have fast Ansættelse som Hofkrager med Alt, hvad der falder af i Kjøkkenet?“

Og begge Kragerne neiede og bade om fast Ansættelse! for de tænkte paa deres Alderdom og sagde,

„det var saa godt at have Noget for den gamle Mand," som de kalde det.

Og Prindsen stod op af sin Seng og lod Gerda sove i den, og mere kunde han ikke gjøre. Hun foldede sine smaa Hænder og tænkte: „hvor dog Mennesker og Dyr ere gode!" og saa lukkede hun sine Øine og sov saa velsignet. Alle Drømmene kom igjen flyvende ind, og da saae de ud som Guds Engle, og de trak en lille Slæde, og paa den sad Kay og nikkede; men det Hele var kun Drømmeri, og derfor var det ogsaa borte igjen, saasnart hun vaagnede.

Næste Dag blev hun klædt op fra Top til Taa i Silke og Fløiel; hun fik Tilbud at blive paa Slottet og have gode Dage, men hun bad alene om at faae en lille Vogn med en Hest for og et Par smaa Støvler, saa vilde hun igjen kjøre ud i den vide Verden og finde Kay.

Og hun fik baade Støvler og Muffe; hun blev saa nydeligt klædt paa, og da hun vilde afsted, holdt ved Døren en ny Karreet af puurt Guld; Prindsens og Prindsessens Vaaben lyste fra den som en Stjerne; Kudsk, Tjenere og Forridere, for der vare ogsaa Forridere, sad klædte i Guldkroner. Prindsen og Prindsessen hjalp hende selv i Vognen og ønskede hende al Lykke. Skovkragen, der nu var bleven gift, fulgte med de første tre Mile; den sad ved Siden af hende, for den kunde ikke taale at kjøre baglænds; den anden Krage stod i Porten og slog med Vingerne, den fulgte ikke

med, thi den led af Hovedpine, siden den havde faaet fast Ansættelse og for meget at spise. Indeni var Karreeten foret med Sukkerkringler, og i Sædet vare Frugter og Pebernødder.

„Farvel! farvel!“ raabte Prinds og Prindsesse, og lille Gerda græd, og Kragen græd; — saaledes gik de første Mile; da sagde ogsaa Kragen Farvel, og det var den tungeste Afsked; den fløi op i et Træ og slog med sine sorte Vinger, saalænge den kunde see Vognen, der straalede, som det klare Solskin.

Femte Historie.
Den lille Røverpige.

De kjørte gjennem den mørke Skov, men Karreeten skinnede som et Blus, det skar Røverne i Øinene, det kunde de ikke taale.

„Det er Guld! det er Guld!“ raabte de, styrtede frem, toge fat i Hestene, sloge de smaa Jokeier, Kudsken og Tjenerne ihjel, og trak nu den lille Gerda ud af Vognen.

„Hun er fed, hun er nydelig, hun er fedet med Nøddekjerne!“ sagde den gamle Røverkjelling, der havde et langt, stridt Skjæg, og Øienbryn, der hang hende ned over Øinene. „Det er saa godt som et lille

Fedelam! naa, hvor hun skal smage!“ og saa trak hun sin blanke Kniv ud og den skinnede, saa at det var grueligt.

„Au!“ sagde Kjellingen lige i det samme, hun blev bidt i Øret af sin egen lille Datter, der hang paa hendes Ryg og var saa vild og uvorn, saa det var en Lyst. „Din lede Unge!“ sagde Moderen og fik ikke Tid til at slagte Gerda.

„Hun skal lege med mig!“ sagde den lille Røverpige. „Hun skal give mig sin Muffe, sin smukke Kjole, sove hos mig i min Seng!“ og saa bed hun igjen, saa Røverkjellingen sprang i Veiret og dreiede sig rundt, og alle Røverne loe og sagde: „see, hvor hun dandser med sin Unge!“

„Jeg vil ind i Karreten!“ sagde den lille Røverpige og hun maatte og vilde have sin Villie, for hun var saa forkjælet og saa stiv. Hun og Gerda sad ind i den, og saa kjørte de over Stub og Tjørn dybere ind i Skoven. Den lille Røverpige var saa stor som Gerda, men stærkere, mere bredskuldret og mørk i Huden; Øinene vare ganske sorte, de saae næsten bedrøvede ud. Hun tog den lille Gerda om Livet og sagde: „De skal ikke slagte Dig, saalænge jeg ikke bliver vred paa Dig! Du er sagtens en Prindsesse?“

„Nei,“ sagde lille Gerda og fortalte hende Alt, hvad hun havde oplevet, og hvormeget hun holdt af lille Kay.

Røverpigen saae ganske alvorlig paa hende, nik-

kede lidt med Hovedet og sagde: „De skal ikke slagte Dig, selv om jeg endogsaa bliver vred paa Dig, saa skal jeg nok selv gjøre det!“ og saa tørrede hun Gerdas Øine og puttede saa begge sine Hænder ind i den smukke Muffe, der var saa blød og saa varm.

Nu holdt Karreten stille; de vare midt inde i Gaarden af et Røverslot; det var revnet fra øverst til nederst, Ravne og Krager fløi ud af de aabne Huller, og de store Bulbidere, der hver saae ud til at kunne sluge et Menneske, sprang høit i Veiret, men de gjøede ikke, for det var forbudt.

I den store, gamle, sodede Sal brændte midt paa Steengulvet en stor Ild; Røgen trak hen under Loftet og maatte selv see at finde ud; en stor Bryggerkedel kogte med Suppe, og baade Harer og Kaniner vendtes paa Spid.

„Du skal sove i Nat med mig her hos alle mine Smaadyr!“ sagde Røverpigen. De fik at spise og drikke og gik saa hen i et Hjørne, hvor der laae Halm og Tæpper. Ovenover sad paa Lægter og Pinde næsten hundrede Duer, der alle syntes at sove, men dreiede sig dog lidt, da Smaapigerne kom.

„Det er allesammen mine,“ sagde den lille Røverpige og greb rask fat i en af de nærmeste, holdt den ved Benene og rystede den, saa at den slog med Vingerne. „Kys den!“ raabte hun og baskede Gerda med den i Ansigtet. „Der sidder Skovcanaillerne!“ blev hun ved og viste bag en Mængde Tremmer, der var

slaaet for et Hul i Muren høit oppe. „Det er Skovcanailler, de to! de flyve strax væk, har man dem ikke rigtigt laaset; og her staaer min gamle Kjæreste Bæ!“ og hun trak ved Hornet et Rensdyr, der havde en blank Kobberring om Halsen og var bundet. „Ham maae vi ogsaa have i Klemme, ellers springer han med fra os. Hver evige Aften kildrer jeg ham paa Halsen med min skarpe Kniv, det er han saa bange for!“ og den lille Pige trak en lang Kniv ud af en Sprække i Muren og lod den glide over Rensdyrets Hals; det stakkels Dyr slog ud med Benene, og Røverpigen lo og trak saa Gerda med ned i Sengen.

„Vil Du have Kniven med, naar Du skal sove?“ spurgte Gerda og saae lidt bange til den.

„Jeg sover altid med Kniv!“ sagde den lille Røverpige. „Man veed aldrig, hvad der kan komme. Men fortæl mig nu igjen, hvad Du fortalte før om lille Kay, og hvorfor Du er gaaet ud i den vide Verden.“ Og Gerda fortalte forfra, og Skovduerne kurrede deroppe i Buret, de andre Duer sov. Den lille Røverpige lagde sin Arm om Gerdas Hals, holdt Kniven i den anden Haand og sov, saa man kunde høre det; men Gerda kunde slet ikke lukke sine Øine, hun vidste ikke, om hun skulde leve eller døe. Røverne sad rundt om Ilden, sang og drak, og Røverkjellingen slog Kolbøtter. O! det var ganske grueligt for den lille Pige at see paa.

Da sagde Skovduerne: „Kurre, kurre! vi have seet

den lille Kay. En hvid Høne bar hans Slæde, han sad i Sneedronningens Vogn, der foer lavt hen over Skoven, da vi laae i Rede; hun blæste paa os Unger, og alle døde de uden vi to; kurre! kurre!"

„Hvad sige I deroppe?" raabte Gerda, „hvor reiste Sneedronningen hen? Veed I Noget derom?"

„Hun reiste sagtens til Lapland, for der er altid Snee og Iis! spørg bare Rensdyret, som staaer bundet i Strikken."

„Der er Iis og Snee, der er velsignet og godt!" sagde Rensdyret; „der springer man frit om i de store, skinnende Dale! der har Sneedronningen sit Sommertelt, men hendes faste Slot er oppe mod Nordpolen, paa den Ø, som kaldes Spitsberg!"

„O Kay, lille Kay!" sukkede Gerda.

„Nu skal Du ligge stille!" sagde Røverpigen, „ellers faaer Du Kniven op i Maven!"

Om Morgenen fortalte Gerda hende Alt, hvad Skovduerne havde sagt, og den lille Røverpige saae ganske alvorlig ud, men nikkede med Hovedet og sagde: „Det er det samme! det er det samme. — Veed Du, hvor Lapland er?" spurgte hun Rensdyret.

„Hvo skulde bedre vide det end jeg!" sagde Dyret, og Øinene spillede i Hovedet paa det. „Der er jeg født og baaret, der har jeg sprunget paa Sneemarken!"

„Hør!" sagde Røverpigen til Gerda, „Du seer, at alle vore Mandfolk ere borte, men Mutter er her endnu, og hun bliver, men op ad Morgenstunden drik-

ker hun af den store Flaske og tager sig saa en lille Luur ovenpaa; — saa skal jeg gjøre Noget for Dig!" Nu sprang hun ud af Sengen, foer hen om Halsen paa Moderen, trak hende i Mundskjægget og sagde: „min egen søde Gjedebuk, god Morgen!" Og Moderen knipsede hende under Næsen, saa den blev rød og blaa, men det var altsammen af bare Kjærlighed.

Da saa Moderen havde drukket af sin Flaske og fik sig en lille Luur, gik Røverpigen hen til Rensdyret og sagde: „jeg kunde have besynderlig Lyst til endnu at kilde Dig mange Gange med den skarpe Kniv, for saa er Du saa morsom, men det er det samme, jeg vil løsne din Snor og hjelpe Dig udenfor, at Du kan løbe til Lapland, men Du skal tage Benene med Dig og bringe mig denne lille Pige til Sneedronningens Slot, hvor hendes Legebroder er. Du har nok hørt, hvad hun fortalte, thi hun snakkede høit nok, og Du lurer!"

Rensdyret sprang høit af Glæde. Røverpigen løftede lille Gerda op og havde den Forsigtighed at binde hende fast, ja endogsaa at give hende en lille Pude at sidde paa. „Det er det samme," sagde hun, „der har Du dine laadne Støvler, for det bliver koldt, men Muffen beholder jeg, den er altfor nydelig! Alligevel skal Du ikke fryse. Her har Du min Moders store Bælvanter, de naae Dig lige op til Albuen; stik i! — Nu seer Du ud paa Hænderne ligesom min ækle Moder!"

Og Gerda græd af Glæde.

„Jeg kan ikke lide at Du tviner!" sagde den lille

Røverpige. „Nu skal Du just see fornøiet ud! og der har Du to Brød og en Skinke, saa kan Du ikke sulte.“ Begge Dele bleve bundne bag paa Rensdyret; den lille Røverpige aabnede Døren, lokkede alle de store Hunde ind, og saa skar hun Strikken over med sin Kniv og sagde til Rensdyret: „Løb saa! men pas vel paa den lille Pige!“

Og Gerda strakte Hænderne, med de store Bælvanter, ud mod Røverpigen og sagde Farvel, og saa fløi Rensdyret afsted over Buske og Stubbe, gjennem den store Skov, over Moser og Stepper, alt hvad det kunde. Ulvene hylede, og Ravnene skreg. „Fut! fut!“ sagde det paa Himlen. Det var ligesom om den nyste rødt.

„Det er mine gamle Nordlys!“ sagde Rensdyret, „see, hvor de lyse!“ og saa løb det endnu mere afsted, Nat og Dag; Brødene bleve spiist, Skinken med og saa vare de i Lapland.

Sjette Historie.
Lappekonen og Finnekonen.

De holdt stille ved et lille Huus; det var saa ynkeligt; Taget gik ned til Jorden, og Døren var saa lav, at Familien maatte krybe paa Maven, naar den vilde ud eller ind. Her var Ingen hjemme uden en gammel Lappekone, der stod og stegte Fisk ved en Tranlampe; og Rensdyret fortalte hele Gerdas Historie, men først sin egen, for det syntes, at den var meget vigtigere, og Gerda var saa forkommet af Kulde, at hun ikke kunde tale.

„Ak, I arme Stakler!“ sagde Lappekonen, „da have I langt endnu at løbe! I maae afsted over hundrede Mile ind i Finmarken, for der ligger Sneedronningen paa Landet og brænder Blaalys hver evige Aften. Jeg skal skrive et Par Ord paa en tør Klipfisk,

Papir har jeg ikke, den skal jeg give Eder med til Finnekonen deroppe, hun kan give Eder bedre Besked, end jeg!"

Og da nu Gerda var blevet varmet og havde faaet at spise og drikke, skrev Lappekonen et Par Ord paa en tør Klipfisk, bad Gerda passe vel paa den, bandt hende igjen fast paa Rensdyret og det sprang afsted. „Fut! fut!" sagde det oppe i Luften, hele Natten brændte de deiligste blaa Nordlys; — og saa kom de til Finmarken og bankede paa Finnekonens Skorsteen, for hun havde ikke engang Dør.

Der var en Hede derinde, saa Finnekonen selv gik næsten ganske nøgen; lille var hun og ganske grumset; hun løsnede strax Klæderne paa lille Gerda, tog Bælvanterne og Støvlerne af, for ellers havde hun faaet det for hedt, lagde Rensdyret et Stykke Iis paa Hovedet og læste saa, hvad der stod skrevet paa Klipfisken; hun læste det tre Gange, og saa kunde hun det udenad og puttede Fisken i Mad-Gryden, for den kunde jo godt spises, og hun spildte aldrig Noget.

Nu fortalte Rensdyret først sin Historie, saa den lille Gerdas, og Finnekonen plirede med de kloge Øine, men sagde ikke Noget.

„Du er saa klog," sagde Rensdyret; „jeg veed Du kan binde alle Verdens Vinde i en Sytraad; naar Skipperen løser den ene Knude, faaer han god Vind, løser han den anden, da blæser det skarpt, og løser han den tredie og fjerde, da stormer det, saa Skovene falde om.

Vil Du ikke give den lille Pige en Drik, saa hun kan faae tolv Mands Styrke og overvinde Sneedronningen."

„Tolv Mands Styrke," sagde Finnekonen; „jo det vil godt forslaae!" og saa gik hun hen paa en Hylde, tog et stort, sammenrullet Skind frem, og det rullede hun op; der var skrevet underlige Bogstaver derpaa, og Finnekonen læste, saa Vandet haglede ned af hendes Pande.

Men Rensdyret bad igjen saa meget for den lille Gerda, og Gerda saae med saa bedende Øine, fulde af Taarer, paa Finnekonen, at denne begyndte igjen at plire med sine og trak Rensdyret hen i en Krog, hvor hun hviskede til det, medens det fik frisk Iis paa Hovedet:

„Den lille Kay er rigtignok hos Sneedronningen og finder alt der efter sin Lyst og Tanke og troer, det er den bedste Deel af Verden, men det kommer af, at han har faaet en Glas-Splint i Hjertet og et lille Glas-Korn i Øiet; de maae først ud, ellers bliver han aldrig til Menneske, og Sneedronningen vil beholde Magten over ham!"

„Men kan Du ikke give den lille Gerda Noget ind, saa hun kan faae Magt over det Hele?"

„Jeg kan ikke give hende større Magt, end hun allerede har! seer Du ikke, hvor stor den er? Seer Du ikke, hvor Mennesker og Dyr maa tjene hende, hvorledes hun paa bare Been er kommet saa vel frem i Verden. Hun maa ikke af os vide sin Magt, den sidder

i hendes Hjerte, den sidder i, hun er et sødt, uskyldigt Barn. Kan hun ikke selv komme ind til Sneedronningen og faae Glasset ud af lille Kay, saa kunne vi ikke hjelpe! To Mile herfra begynder Sneedronningens Have, derhen kan Du bære den lille Pige, sæt hende af ved den store Busk, der staaer med røde Bær i Sneen, hold ikke lang Faddersladder og skynd Dig her tilbage!" Og saa løftede Finnekonen den lille Gerda op paa Rensdyret, der løb alt hvad det kunde.

„O, jeg fik ikke mine Støvler! jeg fik ikke mine Bælvanter!" raabte den lille Gerda, det mærkede hun i den sviende Kulde, men Rensdyret turde ikke standse, det løb, til det kom til den store Busk med de røde Bær; der satte det Gerda af, kyssede hende paa Munden, og der løb store, blanke Taarer ned over Dyrets Kinder, og saa løb det, alt hvad det kunde, igjen tilbage. Der stod den stakkels Gerda, uden Sko, uden Handsker, midt i det frygtelige, iiskolde Finmarken.

Hun løb fremad saa stærkt hun kunde; da kom der et heelt Regiment Sneefnokke; men de faldt ikke ned fra Himlen, den var ganske klar og skinnede af Nordlys; Sneefnokkene løb lige hen ad Jorden, og jo nærmere de kom, des større bleve de; Gerda huskede nok, hvor store og kunstige de havde seet ud, dengang hun saae Sneefnokkene gjennem Brændeglasset, men her vare de rigtignok anderledes store og frygtelige, de vare levende, de vare Sneedronningens Forposter, de havde de underligste Skikkelser; nogle saae ud som

fæle, store Pindsviin, andre som hele Knuder af Slanger, der stak Hovederne frem, og andre som smaa, tykke Bjørne, paa hvem Haarene struttede, alle skinnende hvide, alle vare de levende Sneefnokke.

Da bad den lille Gerda sit Fadervor, og Kulden var saa stærk, at hun kunde see sin egen Aande; som en heel Røg stod den hende ud af Munden; Aanden blev tættere og tættere og den formede sig til smaa klare Engle, der voxte meer og meer, naar de rørte ved Jorden; og Alle havde de Hjelm paa Hovedet og Spyd og Skjold i Hænderne; de bleve flere og flere, og da Gerda havde endt sit Fadervor, var der en heel Legion om hende; de hug med deres Spyd paa de gruelige Sneefnokke saa de sprang i hundrede Stykker, og den lille Gerda gik ganske sikker og freidig frem. Englene klappede hende paa Fødderne og paa Hænderne, og saa følte hun mindre, hvor koldt det var, og gik rask frem mod Sneedronningens Slot.

Men nu skulle vi først see, hvorledes Kay har det. Han tænkte rigtignok ikke paa lille Gerda, og allermindst at hun stod udenfor Slottet.

Syvende Historie.
Hvad der skete i Sneedronningens Slot og hvad der siden skete.

Slottets Vægge vare af den fygende Snee og Vinduer og Døre af de skjærende Vinde; der vare over hundrede Sale, alt ligesom Sneen fygede, den største strakte sig mange Mile, alle belyste af de stærke Nordlys, og de vare saa store, saa tomme, saa isnende kolde og saa skinnende. Aldrig kom her Lystighed, ikke engang saa meget, som et lille Bjørne-Bal, hvor Stormen kunde blæse op og Iisbjørnene gaae paa Bagbenene og have fine Manerer; aldrig et lille Spilleselskab med Munddask og slaae paa Lappen; aldrig en lille Smule Kaffe-Commers af de hvide Ræve-Frøkner; tomt, stort og koldt var det i Sneedronningens Sale. Nordlysene blus-

sede saa nøiagtig, at man kunde tælle til, naar de vare paa det Høieste, og naar de vare paa det Laveste. Midt derinde i den tomme, uendelige Sneesal var der en frossen Sø: den var revnet i tusinde Stykker, men hvert Stykke var saa akkurat ligt det andet, at det var et heelt Kunststykke; og midt paa den sad Sneedronningen, naar hun var hjemme, og saa sagde hun, at hun sad i Forstandens Speil, og at det var det eneste og bedste i denne Verden.

Lille Kay var ganske blaa af Kulde, ja næsten sort, men han mærkede det dog ikke, for hun havde jo kysset Kuldegyset af ham, og hans Hjerte var saa godt som en Iisklump. Han gik og slæbte paa nogle skarpe, flade Iisstykker, som han lagde paa alle mulige Maader, for han vilde have Noget ud deraf; det var ligesom naar vi Andre have smaa Træplader og lægge disse i Figurer, der kaldes det chinesiske Spil. Kay gik ogsaa og lagde Figurer, de allerkunstigste, det var Forstands-Iisspillet; for hans Øine vare Figurerne ganske udmærkede og af den allerhøieste Vigtighed: det gjorde det Glaskorn, der sad ham i Øiet! han lagde hele Figurer, der vare et skrevet Ord, men aldrig kunde han finde paa at lægge det Ord, som han just vilde, det Ord: Evigheden, og Sneedronningen havde sagt: „Kan Du udfinde mig den Figur, saa skal Du være din egen Herre, og jeg forærer Dig hele Verden og et Par nye Skøiter.“ Men han kunde ikke.

„Nu suser jeg bort til de varme Lande!“ sagde Snee-

dronningen, „jeg vil hen og kige ned i de sorte Gryder!“ — Det var de ildsprudende Bjerge, Ætna og Vesuv, som man kalder dem. — „Jeg skal hvidte dem lidt! det hører til; det gjør godt oven paa Citroner og Viindruer!“ og saa fløi Sneedronningen, og Kay sad ganske ene i den mange Mile store, tomme Iissal og saae paa Iisstykkerne og tænkte og tænkte, saa det knagede i ham, ganske stiv og stille sad han, man skulde troe han var frosset ihjel.

Da var det, at den lille Gerda traadte ind i Slottet gjennem den store Port, der var skjærende Vinde; men hun læste en Aftenbøn, og da lagde Vindene sig, som de vilde sove, og hun traadte ind i de store, tomme, kolde Sale — da saae hun Kay, hun kjendte ham, hun fløi ham om Halsen, holdt ham saa fast og raabte: „Kay! søde, lille Kay! saa har jeg da fundet Dig!“

Men han sad ganske stille, stiv og kold; — da græd den lille Gerda hede Taarer, de faldt paa hans Bryst, de trængte ind i hans Hjerte, de optøede Iisklumpen og fortærede den lille Speilstump derinde; han saae paa hende, og hun sang Psalmen:

„Roserne voxe i Dale,
Der faae vi Barn Jesus i Tale!“

Da brast Kay i Graad; han græd saa Speilkornet trillede ud af Øinene, han kjendte hende og jublede: „Gerda! søde, lille Gerda! — hvor har Du dog været saa længe? Og hvor har jeg været?“ Og han saae

rundt om sig. „Hvor her er koldt! hvor her er tomt og stort!“ og han holdt sig fast til Gerda, og hun loe og græd af Glæde; det var saa velsignet, at selv Iisstykkerne dandsede af Glæde rundtom, og da de vare trætte og lagde sig, laae de netop i de Bogstaver, som Sneedronningen havde sagt, han skulde udfinde, saa var han sin egen Herre, og hun vilde give ham hele Verden og et Par nye Skøiter.

Og Gerda kyssede hans Kinder, og de bleve blomstrende; hun kyssede hans Øine, og de lyste som hendes, hun kyssede hans Hænder og Fødder, og han var sund og rask. Sneedronningen maatte gjerne komme hjem: hans Fribrev stod skrevet der med skinnende Iisstykker.

Og de toge hinanden i Hænderne og vandrede ud af det store Slot; de talte om Bedstemoder og om Roserne oppe paa Taget; og hvor de gik, laae Vindene ganske stille og Solen brød frem; og da de naaede Busken med de røde Bær, stod Rensdyret der og ventede; det havde en anden ung Reen med, hvis Yver var fuldt, og den gav de Smaa sin varme Melk og kyssede dem paa Munden. Saa bare de Kay og Gerda først til Finnekonen, hvor de varmede sig op i den hede Stue og fik Besked om Hjemreisen, saa til Lappekonen, der havde syet dem nye Klæder og gjort sin Slæde istand.

Og Rensdyret og den unge Reen sprang ved Siden og fulgte med, lige til Landets Grændse, der tittede

det første Grønne frem, der toge de Afsked med Rensdyret og med Lappekonen. „Farvel!“ sagde de Allesammen. Og de første smaa Fugle begyndte at qviddre, Skoven havde grønne Knopper, og ud fra den kom ridende paa en prægtig Hest, som Gerda kjendte (den havde været spændt for Guldkarreeten) en ung Pige med en skinnende rød Hue paa Hovedet og Pistoler foran sig; det var den lille Røverpige, som var kjed af at være hjemme og vilde nu først Nord paa og siden ad en anden Kant, dersom hun ikke blev fornøiet. Hun kjendte strax Gerda, og Gerda kjendte hende, det var en Glæde.

„Du er en rar Fyr til at traske om!“ sagde hun til lille Kay; „jeg gad vide, om Du fortjener, man løber til Verdens Ende for din Skyld!“

Men Gerda klappede hende paa Kinden, og spurgte om Prinds og Prindsesse.

„De ere reiste til fremmede Lande!“ sagde Røverpigen.

„Men Kragen?“ spurgte den lille Gerda.

„Ja Kragen er død!“ svarede hun. „Den tamme Kjæreste er blevet Enke og gaaer med en Stump sort Uldgarn om Benet; hun klager sig ynkeligt og Vrøvl er det Hele! — Men fortæl mig nu, hvorledes det er gaaet Dig, og hvorledes Du fik fat paa ham!“

Og Gerda og Kay fortalte begge To.

„Og Snip-snap-snurre-basselurre!“ sagde Røverpigen, tog dem begge To i Hænderne og lovede, at

hvis hun engang kom igjennem deres By, saa vilde hun komme op at besøge dem, og saa red hun ud i den vide Verden, men Kay og Gerda gik Haand i Haand, og som de gik, var det et deiligt Foraar med Blomster og Grønt; Kirkeklokkerne ringede, og de kjendte de høie Taarne, den store By, det var i den de boede, og de gik ind i den og hen til Bedstemoders Dør, op ad Trappen, ind i Stuen, hvor Alt stod paa samme Sted som før, og Uhret sagde: „dik! dik!“ og Viseren dreiede; men idet de gik igjennem Døren, mærkede de, at de vare blevne voxne Mennesker. Roserne fra Tagrenden blomstrede ind af de aabne Vinduer, og der stode de smaa Børnestole, og Kay og Gerda satte sig hver paa sin og holdt hinanden i Hænderne, de havde glemt som en tung Drøm den kolde, tomme Herlighed hos

Sneedronningen. Bedstemoder sad i Guds klare Solskin og læste høit af Bibelen: „uden at I blive som Børn, komme I ikke i Guds Rige!“

Og Kay og Gerda saae hinanden ind i Øiet, og de forstode paa eengang den gamle Psalme:

„Roserne voxe i Dale,
Der faae vi Barn Jesus i Tale.“

Der sad de begge To Voxne og dog Børn, Børn i Hjertet, og det var Sommer, den varme, velsignede Sommer.

HYLDEMOER

DER var engang en lille Dreng, der var forkjølet; han havde gaaet og faaet vaade Fødder, Ingen kunde begribe, hvor han havde faaet dem fra, thi det var ganske tørt Veir. Nu klædte hans Moder ham af, bragte ham i Seng og lod Theemaskinen komme ind, for at lave ham en god Kop Hyldethee, for det varmer! I det samme kom ind ad Døren den gamle, morsomme Mand, som boede øverst oppe i Huset og levede saa alene, for han havde hverken Kone eller Børn, men holdt saa meget af alle Børn og vidste at fortælle saa mange Eventyr og Historier, at det var en Lyst.

„Nu drikker Du din Thee!“ sagde Moderen, „maaskee faaer Du saa et Eventyr.“

„Ja, naar man bare kunde noget nyt!“ sagde den gamle Mand og nikkede saa mildt. „Men hvor har den Lille faaet de vaade Fødder?“ spurgte han.

„Ja, hvor har han det!“ sagde Moderen, „det kan der Ingen begribe.“

„Faaer jeg et Eventyr?“ spurgte Drengen.

„Ja, kan Du sige mig temmelig nøiagtigt, for det maa jeg først vide, hvor dyb er Rendestenen omme i den lille Gade, hvor Du gaaer i Skole.“

„Akkurat til midt paa Skafterne,“ sagde Drengen, „men saa maa jeg gaae i det dybe Hul!“

„See derfra have vi de vaade Fødder!“ sagde den Gamle. „Nu skulde jeg rigtignok fortælle et Eventyr, men jeg kan ingen flere!“

„De kan lave et lige strax!“ sagde den lille Dreng. „Moder siger, at Alt hvad De seer paa, kan blive et Eventyr, og Alt hvad De rører ved, kan De faae en Historie af!“

„Ja, men de Eventyr og Historier due ikke! nei, de rigtige, de komme af sig selv, de banke mig paa Panden og sige: her er jeg!“

„Banker det ikke snart?“ spurgte den lille Dreng, og Moderen loe, kom Hyldethee paa Potten og skjænkede kogende Vand over.

„Fortæl! fortæl!“

„Ja, naar der vilde komme et Eventyr af sig selv, men saadant et er fornemt, det kommer kun naar det selv har Lyst —! stop!“ sagde han lige

med Et. „Der har vi det! pas paa, nu er der et paa Theepotten!“

Og den lille Dreng saae hen til Theepotten, Laaget hævede sig meer og meer, og Hyldeblomsterne kom frem saa friske og hvide, de skjøde store og lange Grene, selv ud af Tuden bredte de sig til alle Sider og bleve større og større, det var den deiligste Hyldebusk, et heelt Træ, det ragede ind i Sengen og skjød Gardinerne til Side; nei, hvor det blomstrede og duftede! og midt i Træet sad en gammel, venlig Kone med en underlig Kjole paa, den var ganske grøn, ligesom Hyldetræets Blade og besat med store, hvide Hyldeblomster, man kunde ikke strax see, om det var Tøi eller levende Grønt og Blomster.

„Hvad hedder den Kone!“ spurgte den lille Dreng.

„Ja, disse Romere og Grækere,“ sagde den gamle Mand, „de kaldte hende en Dryade, men det forstaae vi ikke; ude i Nyboder have de et bedre Navn til hende, der kaldes hun „Hyldemoer“, og det er nu hende, Du skal passe paa; hør bare efter, og see paa det deilige Hyldetræ:

Netop saadant et stort, blomstrende Træ staaer der ude i Nyboder! det voxede henne i Krogen i en lille, fattig Gaard; under dette Træ sad en Eftermiddag, i det deiligste Solskin, to gamle Folk, det var en gammel, gammel Sømand og hans gamle, gamle Kone, de vare Oldeforældre og skulde snart holde deres Guldbryllup, men de kunde ikke rigtig huske Datoen, og

Hyldemoer sad i Træet og saae saa fornøiet ud, ligesom her. „Jeg veed nok, naar det er Guldbryllup!“ sagde hun, men de hørte det ikke, de talte om de gamle Dage.

„Ja, kan Du huske,“ sagde den gamle Sømand, „dengang vi vare ganske smaa Unger og løb og legede, det var netop i den samme Gaard, hvor vi nu sidde, og vi stak Pinde i Jorden og gjorde en Have.“

„Ja,“ sagde den gamle Kone, „det husker jeg godt! og vi vandede Pindene, og een af dem var en Hyldepind, den satte Rod, skjød grønne Skud og er nu blevet til det store Træ, vi gamle Mennesker sidde under.“

„Ja vist!“ sagde han, „derhenne i Krogen stod en Vandballe, der flød mit Fartøi, jeg havde selv skaaret det, hvor det kunde seile! men jeg kom rigtignok snart anderledes ud at seile!“

„Ja, men først gik vi i Skole og lærte Noget!“ sagde hun, „og saa bleve vi confirmerede; vi græd begge To, men om Eftermiddagen gik vi Haand i Haand op paa Rundetaarn og saae ud i Verden over Kjøbenhavn og Vandet! saa gik vi paa Frederiksberg, hvor Kongen og Dronningen i deres prægtige Baade seilede om i Kanalerne.“

„Men jeg kom rigtignok anderledes til at seile, og det i mange Aar, langt bort paa de store Reiser!“

„Ja, jeg græd tidt for Dig!“ sagde hun, „jeg troede, Du var død og borte og skulde ligge og pjanke dernede i det dybe Vand! mangen Nat stod jeg op og saae om

Fløien dreiede sig; ja den dreiede sig nok, men Du kom ikke! jeg husker saa tydelig, hvorledes det skyllede ned en Dag, Skraldemanden kom udenfor hvor jeg tjente, jeg kom ned med Fjerdingen og blev staaende ved Døren; — hvor det var et fælt Veir; og ligesom jeg stod der, var Postbudet ved Siden af mig og gav mig et Brev; det var fra Dig; ja hvor det havde reist om! jeg foer lige i det og læste; jeg loe og jeg græd; jeg var saa glad! der stod, at Du var i de varme Lande, hvor Kaffebønnerne groe! hvor det maa være et velsignet Land! Du fortalte saa meget, og jeg saae det Altsammen, mens Regnen skyllede ned, og jeg stod med Fjerdingen. I det samme var der Een, som tog mig om Livet — —!"

„— Ja, men Du gav ham et godt Slag paa Øret, saa det kladskede efter."

„Jeg vidste jo ikke, at det var Dig! Du var kommet ligesaa tidligt som dit Brev; og Du var saa kjøn; — det er Du da endnu, Du havde et langt, guult Silkelommetørklæde i Lommen og en blank Hat paa; Du var saa fiin. Gud hvor det dog var et Veir, og hvor Gaden saae ud!"

„Saa bleve vi gifte!" sagde han, „husker Du? og saa da vi fik den første lille Dreng og saa Marie og Niels og Peter og Hans Christian!"

„Ja, og hvor de Allesammen ere voxede op og blevne skikkelige Mennesker, hvem Alle holde af!"

„Og deres Børn igjen, de have faaet Smaa!" sagde

den gamle Matros; „ja det er Børnebørnsbørn, der er Krummer i! — det var jo dog, synes mig, paa denne Tid af Aaret vi holdt Bryllup —!“

„Ja, just i Dag er det Guldbryllupsdagen!“ sagde Hyldemoer og stak Hovedet lige ind imellem de to Gamle, og de troede, at det var Nabokonen, der nikkede; de saae paa hinanden og holdt hinanden i Hænderne; lidt efter kom Børn og Børnebørn; de vidste godt, at det var Guldbryllupsdagen, de havde allerede imorges gratuleret, men det var glemt af de Gamle, medens de huskede saa godt Alt, hvad der var skeet for mange Aar tilbage; og Hyldetræet duftede saa stærkt og Solen, som var ved at gaae ned, skinnede de to Gamle lige ind i Ansigtet; de saae begge To saa rødmussede ud, og den mindste af Børnebørnene dandsede rundt om dem og raabte nok saa lyksalig, at i Aften skulde der være rigtig Stads, de skulde have varme Kartofler; og Hyldemoer nikkede i Træet og raabte Hurra med alle de Andre. —“

— „Men det var jo intet Eventyr!“ sagde den lille Dreng, som hørte det fortælle.

„Ja det maa Du forstaae!“ sagde han, som fortalte, „men lad os spørge Hyldemoer!“

„Det var intet Eventyr,“ sagde Hyldemoer, „men nu kommer det! Ud af det Virkelige voxer just det forunderligste Eventyr; ellers kunde jo min deilige Hyldebusk ikke være sprunget ud af Theepotten;“ og saa tog hun den lille Dreng ud af Sengen, lagde ham

ved sit Bryst, og Hyldegrenene, fulde af Blomster, sloge sammen omkring dem, de sad som i det tætteste Lysthuus, og det fløi med dem igjennem Luften, det var saa mageløst deiligt. Hyldemoer var med eet blevet en ung, nydelig Pige, men Kjolen var endnu af samme grønne, hvidblomstrede Tøi, som Hyldemoer havde baaret; paa Brystet havde hun en virkelig Hyldeblomst, og om sit gule, krøllede Haar en heel Krands af Hyldeblomster; hendes Øine vare saa store, saa blaa, o, hun var saa velsignet at see paa! hun og Drengen kyssedes, og saa vare de i lige Alder og af lige Lyst.

De gik Haand i Haand ud af Løvhytten og stode nu i Hjemmets smukke Blomsterhave; ved den friske Græsplet var Faderens Stok tøiret til en Pind; for de Smaa var der Liv i Stokken; saasnart de satte sig skrævs over den, forvandlede sig den blanke Knap til et prægtigt vrinskende Hoved, den lange, sorte Manke flagrede, fire slanke, stærke Been skjød ud; Dyret var stærkt og væligt; i Gallop foer de rundt om Græspletten; hussa! — „Nu ride vi mange Mile bort!“ sagde Drengen; „vi ride til Herregaarden, hvor vi vare ifjor!“ og de red og red Græspletten rundt; og altid raabte den lille Pige, der, som vi veed, var ingen anden end Hyldemoer: „Nu ere vi paa Landet! seer Du Bondens Huus med den store Bagerovn, der synes et kjæmpestort Æg i Muren ud mod Veien; Hyldetræet helder sine Grene hen over den, og Hanen gaaer og skraber for Hønsene, see, hvor den bryster sig! — nu ere vi ved Kirken! den

ligger høit paa Bakken mellem de store Egetræer, hvoraf det ene er halvt gaaet ud! — Nu ere vi ved Smedien, hvor Ilden brænder, og de halvnøgne Mænd slaae med Hammeren, saa Gnisterne flyve vidtomkring. Afsted, afsted til den prægtige Herregaard!" og Alt, hvad den lille Pige, der sad bag paa Stokken, sagde, det fløi ogsaa forbi; Drengen saae det, og dog kom de kun Græspletten rundt. Saa legede de i Sidegangen og ridsede i Jorden en lille Have, og hun tog Hyldeblomsten af sit Haar, plantede den, og den voxte akkurat ligesom det var skeet for de gamle Folk i Nyboder dengang de vare Smaa, og som der tidligere er fortalt om. De gik Haand i Haand, ligesom de gamle Folk havde gjort det som Børn, men ikke op paa det runde Taarn, eller til Frederiksberg Have, nei, den lille Pige tog Drengen om Livet, og saa fløi de vidt omkring i hele Danmark, og det var Vaar og det blev Sommer, og det var Høst og det blev Vinter, og tusinde Billeder afspeilede sig i Drengens Øine og Hjerte, og altid sang den lille Pige for ham: „det vil Du aldrig glemme!" og paa den hele Flugt duftede Hyldetræet saa sødt og saa deiligt; han mærkede vel Roserne og de friske Bøge, men Hyldetræet duftede endnu mere forunderligt, thi dets Blomster hang ved den lille Piges Hjerte og til det heldede han i Flugten tidt sit Hoved.

„Her er deiligt i Vaaren!" sagde den unge Pige, og de stode i den nys udsprungne Bøgeskov, hvor den grønne Bukkar duftede for deres Fødder, og de blegrøde

Anemoner saae saa deilige ud i det Grønne. „O, var det altid Vaar i den duftende danske Bøgeskov!“

„Her er deiligt i Sommeren!“ sagde hun, og de foer forbi gamle Herregaarde fra Riddertiden, hvor de røde Mure og takkede Gavle speilede sig i Canalerne, hvor Svanerne svømmede og kigede op i de gamle, kjølige Alleer. Paa Marken bølgede Kornet, ligesom det var en Sø, Grøfterne stode med røde og gule Blomster, Gjerderne med vild Humle og blomstrende Convolvoli; og om Aftenen steg Maanen rund og stor, Høstakkene paa Engene duftede saa sødt. „Det glemmes aldrig!“

„Her er deiligt i Efteraaret!“ sagde den lille Pige, og Luften blev dobbelt saa høi og blaa, Skoven fik de deiligste Couleurer af Rødt, Guult og Grønt, Jagthundene foer afsted, hele Skarer Fuglevildt fløi skrigende henover Kæmpehøien, hvor Brombærranken hang om de gamle Stene; Havet var sortblaat med hvide Seilere og i Loen sad gamle Koner, Piger og Børn og pillede Humle i et stort Kar; de Unge sang Viser, men de Gamle fortalte Eventyr om Nisser og Trolde. Bedre kunde der ikke være! „Her er deiligt i Vinteren!“ sagde den lille Pige, og alle Træer stode med Riimfrost, de saae ud som hvide Koraller, Sneen knirkede under Fødderne, som om man altid havde nye Støvler paa, og fra Himlen faldt det ene Stjerneskud efter det andet. I Stuen tændtes Juletræet, der var Presenter og godt Humeur; paa Landet klang Violen i Bondens Stue,

Æbleskiver fløi i Grams; selv det fattigste Barn sagde: „Det er dog deiligt om Vinteren!“

Ja, det var deiligt: og den lille Pige viste Alting til Drengen, og altid duftede Hyldetræet og altid vaiede det røde Flag med det hvide Kors, Flaget, hvorunder den gamle Sømand i Nyboder havde seilet! — og Drengen blev Knøs, og han skulde ud i den vide Verden, langveis bort til de varme Lande, hvor Kaffeen groer; men i Afskeden tog den lille Pige en Hyldeblomst af sit Bryst, gav ham den at gjemme og den blev lagt i Psalmebogen, og altid i fremmed Land, naar han aabnede Bogen, var det just paa det Sted, hvor Erindringsblomsten laae, og jo mere han saae paa den, des friskere blev den; han ligesom følte en Duft fra de danske Skove, og tydeligt saae han mellem Blomsterbladene den lille Pige titte frem med sine klare, blaa Øine, og hun hviskede da: „her er deiligt i Vaar, i Sommer, i Høst og Vinter!“ og hundrede Billeder glede gjennem hans Tanker.

Saaledes gik mange Aar, og han var nu en gammel Mand og sad med sin gamle Kone under et blomstrende Træ; de holdt hinanden i Hænderne, ligesom Oldefader og Oldemoder gjorde det ude i Nyboder, og de talte ligesom de om de gamle Dage, og om Guldbrylluppet; den lille Pige med de blaa Øine og med Hyldeblomsterne i Haaret sad oppe i Træet, nikkede til dem begge To, og sagde: „i Dag er det Guldbryllupsdag!“ og saa tog hun to Blomster af sin Krands, kyssede paa

dem, og de skinnede først som Sølv, saa som Guld, og da hun lagde dem paa de gamle Folks Hoveder, blev hver Blomst til en Guldkrone; der sad de begge To, som en Konge og en Dronning, under det duftende Træ, der ganske og aldeles saae ud som et Hyldetræ, og han fortalte sin gamle Kone Historien om Hyldemoer, saaledes som den var fortalt ham, da han var en lille Dreng, og de syntes begge To, at der var saa meget i den, som lignede deres egen, og det der lignede, det syntes de bedst om.

„Ja, saadan er det!“ sagde den lille Pige i Træet, „Nogle kalde mig Hyldemoer, Andre kalde mig Dryade, men egentlig hedder jeg Erindring, det er mig, der sidder i Træet, som voxer og voxer, jeg kan huske, jeg kan fortælle! Lad mig see, om Du har din Blomst endnu!“

Og den gamle Mand aabnede sin Psalmebog, der laae Hyldeblomsten, saa frisk, som den nylig var lagt deri, og Erindringen nikkede, og de to Gamle med Guldkrone paa sad i den røde Aftensol; de lukkede Øinene: og — og —! ja saa var Eventyret ude!

Den lille Dreng laae i sin Seng, han vidste ikke om han havde drømt, eller om han havde hørt det fortælle; Theepotten stod paa Bordet, men der voxte intet Hyldetræ ud af den, og den gamle Mand, som havde fortalt, var lige ved at gaae ud ad Døren, og det gjorde han.

„Hvor det var deiligt!“ sagde den lille Dreng. „Moder, jeg har været i de varme Lande!“

„Ja, det troer jeg nok!“ sagde Moderen, „naar man faaer to svingende Kopper Hyldethee til Livs, saa kommer man nok til de varme Lande!“ -- og hun dækkede godt til om ham, at han ikke skulde forkjøle sig. „Du har nok sovet, mens jeg sad og skjændtes med ham, om det var en Historie eller et Eventyr!“

„Og hvor er Hyldemoer?“ spurgte Drengen.

„Hun er paa Theepotten!“ sagde Moderen, „og der kan hun blive!“

STOPPENAALEN

DER var engang en Stoppenaal, der var saa fiin paa det, at hun bildte sig ind, at hun var en Synaal.

„Seer nu bare til, hvad I holde paa!“ sagde Stoppenaalen til Fingrene, der toge den frem. „Tab mig ikke! falder jeg paa Gulvet, er jeg istand til aldrig at findes igjen, saa fiin er jeg!“

„Der er Maade med!“ sagde Fingrene og saa klemte de hende om Livet.

„Seer I, jeg kommer med Suite!“ sagde Stoppenaalen, og saa trak den en lang Traad efter sig, men som dog ikke havde Knude.

Fingrene styrede Naalen lige mod Kokkepigens Tøffel, hvor Overlæderet var revnet og nu skulde det syes sammen.

„Det er nedrigt Arbeide!“ sagde Stoppenaalen. „Jeg gaaer aldrig igjennem, jeg knækker! jeg knækker!“ — og saa knak hun. „Sagde jeg det ikke nok!“ sagde Stoppenaalen, „jeg er for fiin!“

Nu duer hun ikke til Noget, meente Fingrene, men de maatte dog holde fast, Kokkepigen dryppede Lak paa hende, og stak hende saa foran i sit Tørklæde.

„See, nu er jeg en Brystnaal!“ sagde Stoppenaalen; „jeg vidste nok, at jeg kom til Ære; naar man er Noget, bliver man altid til Noget!“ og saa loe hun indvendig, for man kan aldrig see udvendig paa en Stoppenaal, at den leer; der sad hun nu saa stolt, som om hun kjørte i Karreet og saae til alle Sider.

„Maa jeg have den Ære at spørge om De er af Guld?“ spurgte hun Knappenaalen, som var Nabo. „De har et deiligt Udseende og deres eget Hoved, men lille er det! De maa see til at det voxer ud, thi man kan ikke Alle lakkes paa Enden!“ og saa reiste Stoppenaalen sig saa stolt i Veiret, at hun gik af Tørklædet og i Vasken, just som Kokkepigen skyllede ud.

„Nu gaae vi paa Reise!“ sagde Stoppenaalen; „bare jeg ikke bliver borte!“ men det blev hun.

„Jeg er for fiin for denne Verden!“ sagde hun, da hun sad i Rendestenen. „Jeg har min gode Bevidsthed

og det er altid en lille Fornøielse!“ og saa holdt Stoppenaalen sig rank og tabte ikke sit gode Humeur.

Og der seilede Alleslags hen over den, Pinde, Straa, Stumper af Aviser. „See, hvor de seile!“ sagde Stoppenaalen. „De veed ikke hvad der stikker under dem! jeg stikker! jeg sidder her. See, der gaaer nu en Pind, den tænker paa ingen Ting i Verden uden paa „Pind“ og det er den selv, der flyder et Straa, see hvor det svaier, see hvor det dreier! tænk ikke saa meget paa Dig selv. Du kunde støde Dig paa Brostenene! — der flyder en Avis! — glemt er det, som staaer i den og dog breder den sig! — Jeg sidder taalmodig og stille! jeg veed hvad jeg er og det bliver jeg!“

En Dag var der Noget, der skinnede saa deiligt tæt ved, og saa troede Stoppenaalen, at det var en Diamant, men det var et Flaskeskaar, og da det skinnede, saa talte Stoppenaalen til det og gav sig tilkjende som Brystnaal! „De er nok en Diamant?“ — „Ja, jeg er saadant Noget!“ og saa troede den Ene om den Anden, at de vare rigtig kostbare og saa talte de om hvor hovmodig Verden var.

„Ja, jeg har boet i en Æske hos en Jomfru,“ sagde Stoppenaalen, „og den Jomfru var Kokkepige; hun havde paa hver Haand fem Fingre, men noget saa indbildsk, som de fem Fingre, har jeg ikke kjendt, og saa var de kun til for at holde mig, tage mig af Æske og lægge mig i Æske!“

„Var der Glands ved dem?“ spurgte Flaskeskaaret.

„Glands!“ sagde Stoppenaalen, „nei, der var Hovmod! de vare fem Brødre, alle fødte „Fingre,“ de holdt sig ranke op til hverandre, skjøndt af forskjellig Længde; den yderste af dem: Tommeltot, var kort og tyk, han gik udenfor Geledet, og saa havde han kun eet Knæk i Ryggen, han kunde kun bukke een Gang, men han sagde: at blev han hugget af et Menneske, saa var hele det Menneske spoleret for Krigstjeneste. Slikpot kom i Sødt og Suurt, pegede paa Sol og Maane, og det var ham, der klemte, naar de skrev; Langemand saae de andre over Hovedet; Guldbrand gik med Guldring om Maven og lille Peer Spillemand bestilte ikke Noget og deraf var han stolt. Pral var det og Pral blev det, og saa gik jeg i Vasken!“

„Se nu blev det forfremmet!“ sagde Stoppenaalen, samme kom der mere Vand i Rendestenen, den strømmede over alle Bredder og rev Glasskaaret med sig.

„See nu blev det forfremmet!“ sagde Stoppenaalen, „jeg bliver siddende, jeg er for fiin, men det er min Stolthed og den er agtværdig!“ og saa sad den rank og havde mange Tanker.

„Jeg skulde næsten troe, at jeg er født af en Solstraale, saa fiin er jeg! synes jeg ikke ogsaa, at Solen altid søger mig under Vandet. Ak, jeg er saa fiin, at min Moder ikke kan finde mig, havde jeg mit gamle Øie, som knak, saa troer jeg at jeg kunde græde! — skjøndt jeg gjorde det ikke — græde det er ikke fiint!“

En Dag laae der nogle Gadedrenge og ragede i Rendestenen, hvor de fandt gamle Søm, Skillinger og saadant Noget. Det var Griseri, men det var nu deres Fornøielse.

„Av!“ sagde den Ene, han stak sig paa Stoppenaalen. „Det er ogsaa en Fyr!“

„Jeg er ingen Fyr, jeg er en Frøken!“ sagde Stoppenaalen, men Ingen hørte det; Lakket var gaaet af den og sort var den blevet, men sort gjør tyndere, og saa troede den, at den var endnu finere, end før.

„Der kommer en Æggeskal seilende!“ sagde Drengene, og saa stak de Stoppenaalen fast i Skallen.

„Hvide Vægge og selv sort!“ sagde Stoppenaalen, „det klæder! saa kan man dog see mig! — Bare jeg ikke bliver søsyg, for saa knækker jeg mig!“ men den blev ikke søsyg og den knak sig ikke.

„Det er godt mod Søsyge at have Staalmave og saa

altid huske paa, at man er lidt mere end et Menneske! nu er mit gaaet over! jo finere man er, desmere kan man holde ud.“

„Krask!“ sagde Æggeskallen, der gik et Vognmandslæs over den. „Hu, hvor det klemmer!“ sagde Stoppenaalen, „nu bliver jeg dog søsyg! jeg knækker! jeg knækker!“ men den knak ikke, skjøndt der gik et Vognmandslæs over; den laae paa langs — og der kan den blive liggende!

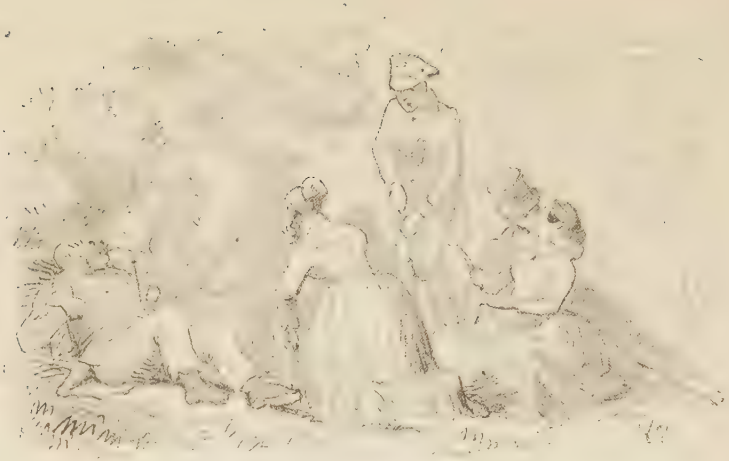

KLOKKEN

Om Aftenen i de snevre Gader i den store By, naar Solen gik ned og Skyerne skinnede som Guld oppe mellem Skorstenene, hørte tidt snart den Ene snart den Anden en underlig Lyd, ligesom Klangen af en Kirkeklokke, men det var kun et Øieblik den hørtes, for der var saadan en Rumlen med Vogne og saadan en Raaben og det forstyrrer. „Nu ringer Aftenklokken!“ sagde man, „Nu gaaer Solen ned!“

De, som gik udenfor Byen, hvor Husene laae længer fra hinanden med Haver og smaa Marker, saae Aftenhimlen endnu prægtigere og hørte langt stærkere Klangen af Klokken, det var som kom Lyden fra en Kirke

dybt inde i den stille, duftende Skov; og Folk saae derhen, og bleve ganske høitidelige. —

Nu gik mange Tider, den Ene sagde til den Anden: „Mon der er en Kirke derude i Skoven? Den Klokke har dog en underlig, deilig Klang, skulle vi ikke tage derud og see lidt nærmere paa den.“ Og de rige Folk de kjørte og de fattige de gik, men Veien blev dem saa underlig lang, og da de kom til en heel Deel Piletræer, der voxte ved Udkanten af Skoven, saa satte de sig der og saae op i de lange Grene og troede, at de vare rigtigt i det Grønne; Conditoren inde fra Byen kom derud og slog sit Telt op, og saa kom der nok en Conditor og han hang en Klokke op ligeover sit Telt, og det en Klokke, som var tjæret for at kunne taale Regnen, og Knebelen manglede. Naar saa Folk toge hjem igjen, sagde de, at det havde været saa romantisk, og det betyder Noget ganske udenfor Theevand. Tre Personer forsikkrede, at de vare trængte ind i Skoven lige til hvor den endte, og de havde altid hørt den underlige Klokkeklang, men det var der for dem ligesom den kom inde fra Byen; den Ene skrev en heel Vise derom og sagde, at Klokken klang som en Moders Stemme til et kjært, klogt Barn, ingen Melodi var deiligere end Klokkens Klang.

Landets Keiser blev ogsaa opmærksom derpaa og lovede, at Den, som ret kunde opdage hvorfra Lyden kom, skulde faae Titel af „Verdens Klokker“ og det selv om det ikke var en Klokke.

Nu gik da Mange til Skoven for det gode Levebrøds Skyld, men der var kun Een, som kom hjem med en Slags Forklaring. Ingen havde været dybt nok inde, og han da ikke heller, men han sagde dog, at Klokke-Lyden kom fra en meget stor Ugle i et huult Træ, det var saadan en Viisdoms-Ugle, som idelig slog sit Hoved mod Træet, men om Lyden kom fra dens Hoved eller fra den hule Stamme, det kunde han ikke endnu med Bestemthed sige, og saa blev han ansat som Verdens Klokker og skrev hvert Aar en lille Afhandling om Uglen; men ligemeget vidste man.

Nu var det just en Confirmations-Dag, Præsten havde talt saa smukt og inderligt; Confirmanderne havde været saa bevægede, det var en vigtig Dag for dem, de bleve fra Børn med Eet til voxne Mennesker, Barnesjælen skulde nu ligesom flyve over i en forstandigere Person. Det var det deiligste Solskin, Confirmanderne gik ud af Byen, og fra Skoven klang forunderlig stærkt den store, ubekjendte Klokke. De fik lige strax saadan en Lyst til at komme der, og det Alle paa Tre nær, den Ene af dem skulde hjem og prøve sin Balkjole, for det var just den Kjole og det Bal, der var Skyld i, at hun var blevet confirmeret denne Gang, for ellers var hun ikke kommet med! den Anden var en fattig Dreng, som havde laant sin Confirmations-Kjole og Støvlerne hos Vertens Søn og dem maatte han levere af paa bestemt Klokkeslæt; den Tredie sagde, at han aldrig gik noget fremmed Sted, uden hans Forældre

vare med, og at han altid havde været et artigt Barn og det vilde han blive, selv som Confirmand, og det skal man ikke gjøre Nar af! — men det gjorde de.

Tre af dem gik altsaa ikke med; de Andre travede afsted; Solen skinnede og Fuglene sang og Confirmanderne sang med og holdt hverandre i Hænderne, for de havde jo ikke faaet Embeder endnu og vare alle Confirmander for vor Herre.

Men snart blev to af de Mindste trætte og saa vendte de To om til Byen igjen; to Smaapiger satte sig og bandt Krandse, de kom heller ikke med, og da de Andre naaede Piletræerne, hvor Conditoren boede, saa sagde de: „see saa, nu ere vi herude; Klokken er jo egentlig ikke til, den er bare saadant Noget, man bilder sig ind!“

Da lød i det samme dybt i Skoven Klokken saa sødt og høitideligt, at Fire, Fem bestemte sig til dog at gaae noget længere ind i Skoven. Den var saa tæt, saa løvfuld, det var ordenligt besværligt at komme frem, Skovmærker og Anemoner voxte næsten altfor høit, blomstrende Convolvoli og Brombær-Ranker hang i lange Guirlander fra Træ til Træ, hvor Nattergalen sang og Solstraalerne legede; o det var saa velsignet, men det var ingen Vei at gaae for Pigerne, de vilde faaet Klæderne revet itu. Der laae store Klippeblokke begroede med Mos af alle Farver, det friske Kildevand piblede frem og underligt sagde det ligesom „kluk, kluk!“

„Det skulde dog ikke være Klokken!“ sagde en af Confirmanderne, og lagde sig ned og horte efter. „Det maa man rigtigt studere!“ og saa blev han og lod de Andre gaae.

De kom til et Huus af Bark og Grene, et stort Træ med vilde Æbler heldede sig hen over det, som vilde det ryste hele sin Velsignelse ud over Taget, der blomstrede med Roser; de lange Grene laae lige hen om Gavlen, og paa den hang en lille Klokke. Skulde det være den, man havde hort. Ja, derom vare de Alle enige, paa Een nær, han sagde, at den Klokke var for lille og fiin til at kunne hores saa langt borte, som de havde hort den, og at det var ganske andre Toner, som saaledes rorte et Menneske-Hjerte; han som talte var en Kongeson, og saa sagde de Andre: „saadan En vil nu altid være klogere.“

Saa lod de ham gaae alene, og altsom han gik blev hans Bryst mere og mere opfyldt af Skov-Eensomheden; men endnu horte han den lille Klokke, som de Andre vare saa fornoiede med, og imellem, naar Vinden bar fra Conditoren, kunde han ogsaa hore, hvorledes der blev sjunget til Theevand; men de dybe Klokkeslag lod dog stærkere, det var snart ligesom et Orgel spillede dertil, Lyden kom fra Venstre, fra den Side, paa hvilken Hjertet sidder.

Nu raslede det i Busken og der stod en lille Dreng foran Kongesonnen, en Dreng i Træskoe og med en Troie saa kort, at man ret kunde see hvor lange Haand-

led han havde. De kjendte begge hinanden, Drengen var just den af Confirmanderne, som ikke kunde komme med, fordi han skulde hjem og levere Trøie og Støvler af til Vertens Søn; det havde han gjort og var nu i Træskoe og de fattige Klæder gaaet afsted alene, thi Klokken klang saa stærkt, saa dybt, han maatte derud.

„Saa kunne vi jo gaae sammen!" sagde Kongesønnen. Men den fattige Confirmand med Træskoene var ganske undseelig, han trak paa de korte Trøie-Ærmer og sagde: han var bange for, at han ikke kunde gaae saa rask med, desuden meente han, at Klokken maatte søges til Høire, thi den Plads havde jo alt Stort og Herligt.

„Ja, saa mødes vi slet ikke!" sagde Kongesønnen og nikkede til den fattige Dreng, der gik ind i den mørkeste, meest tætte Deel af Skoven, hvor Tornene rev hans fattige Klæder itu og Ansigt, Hænder og Fødder til Blods. Kongesønnen fik ogsaa nogle gode Rifter, men Solen skinnede dog paa hans Vei, og det er ham vi nu følge med, for en rask Knøs var han.

„Klokken vil og maa jeg finde!" sagde han, „om jeg saa skal gaae til Verdens Ende!"

De ækle Abekatte sad oppe i Træerne og grinte med alle deres Tænder. „Skal vi dænge ham!" sagde de; „skal vi dænge ham; han er en Kongesøn!"

Men han gik ufortrøden dybere og dybere ind i Skoven hvor der voxte de forunderligste Blomster, der stod

hvide Stjerne-Lilier med blodrøde Støvtraade, himmelblaa Tulipaner, som gnistrede i Vinden, og Æbletræer, hvor Æblerne ganske og aldeles saae ud som store, skinnende Sæbebobler, tænk bare hvor de Træer maatte straale i Solskinnet. Rundt om de deiligste grønne Enge, hvor Hjort og Hind legede i Græsset, voxte prægtige Ege og Bøge, og var et af Træerne revnet i Barken, saa voxte her Græs og lange Ranker i Revnen; der var ogsaa store Skovstrækninger med stille Indsøer, hvori hvide Svaner svømmede og sloge med Vingerne. Kongesønnen stod tidt stille og lyttede, ofte troede han, at det var fra en af disse dybe Søer Klokken klang op til ham, men saa mærkede han dog nok, at det var ikke derfra, men endnu dybere inde i Skoven at Klokken klang.

Nu gik Solen ned, Luften skinnede rød som Ild, det blev saa stille, saa stille i Skoven, og han sank paa sine Knæe, sang sin Aftenpsalme og sagde: „Aldrig finder jeg hvad jeg søger! nu gaaer Solen ned, nu kommer Natten, den mørke Nat; dog eengang kan jeg maaskee endnu see den runde, røde Sol, før den ganske synker bag Jorden; jeg vil stige op paa Klipperne der, de reise sig i Høide med de største Træer!“

Og han greb i Ranker og Rødder, klattrede op ad de vaade Stene, hvor Vandslangerne snoede sig, hvor Skruptudsen ligesom gjøede af ham; — men op kom han før Solen endnu ganske var nede, seet fra denne Høide, o, hvilken Pragt! Havet, det store, herlige Hav,

der væltede sine lange Bølger mod Kysten, strakte sig ud foran ham, og Solen stod som et stort, skinnende Alter derude, hvor Hav og Himmel mødtes, Alt smeltede sammen i glødende Farver, Skoven sang og Havet sang og hans Hjerte sang med; den hele Natur var en stor, hellig Kirke, hvori Træer og svævende Skyer vare Pillerne, Blomster og Græs det vævede Fløiels-Klæde og Himlen selv den store Kuppel: deroppe slukkedes de røde Farver, idet Solen forsvandt, men Millioner Stjerner tændtes, Millioner Diamant-Lamper skinnede da, og Kongesønnen bredte sine Arme ud mod Himlen, mod Havet og Skoven, — og i det samme, fra den høire Sidegang, kom med de korte Ærmer og med Træskoe den fattige Confirmand; han

var kommen der ligesaa tidlig, kommet der ad sin Vei, og de løb hinanden imøde og holdt hinanden i Hænderne i Naturens og Poesiens store Kirke, og over dem klang den usynlige, hellige Klokke, salige Aander svævede i Dands om den til et jublende Halleluja!

BEDSTEMODER

BEDSTEMODER er saa gammel, hun har saa mange Rynker og et ganske hvidt Haar, men hendes Øine de skinne ligesom to Stjerner, ja de ere meget smukkere, de ere saa milde, saa velsignede at see ind i. Og saa kan hun de deiligste Historier, og hun har en Kjole med store, store Blomster, det er saadant noget tykt Silketøi, det rasler. Bedstemoder veed saa meget, for hun har levet længe førend Fader og Moder, det er ganske vist. Bedstemoder har en Psalmebog med tykke Spænder af Sølv, og i den læser hun tidt; midt i den ligger en Rose, den er ganske flad og tør, den er ikke saa smuk som Roserne, hun har i Glasset, og dog smiler hun aller-

venligst til den, ja der kommer Taarer i hendes Øine. Hvorfor mon Bedstemoder saaledes seer paa den visne Rose i den gamle Bog. Veed Du det? Hver Gang Bedstemoders Taarer falde paa Blomsten, da bliver Farven friskere, da svulmer Rosen, og hele Stuen fyldes med Duft, Væggene synke, som vare de kun Taager, og rundt om er det den grønne, den deilige Skov, hvor Solen skinner ind mellem Bladene, og Bedstemoder — ja hun er ganske ung, hun er en deilig Pige med gule Lokker, med røde, runde Kinder, smuk og yndig, ingen Rose er mere frisk, dog Øinene, de milde, velsignede Øine, jo det er endnu Bedstemoders. Ved hendes Side sidder en Mand, saa ung, kraftig og smuk, han rækker hende Rosen, og hun smiler, — saaledes smiler dog ikke Bedstemoder! — jo, Smilet kommer. Han er borte; der gaae mange Tanker og mange Skikkelser forbi; den smukke Mand er borte, Rosen ligger i Psalmebogen, og Bedstemoder — ja, hun sidder der igjen, som en gammel Kone og seer paa den visne Rose, der ligger i Bogen.

Nu er Bedstemoder død. — Hun sad i Lænestolen og fortalte en lang, lang deilig Historie: „Og nu er den ude," sagde hun, „og jeg ganske træt, lad mig nu sove lidt!" Og saa lagde hun sig tilbage og hun trak Veiret, hun sov; men det blev mere og mere stille, og hendes Ansigt var saa fuldt af Fred og Lykke, det var ligesom der gik Solskin over det, og saa sagde de, hun var død.

Hun blev lagt i den sorte Kiste, hun laae svøbt i det hvide Linned, hun var saa smuk, og dog vare

Øinene lukkede, men alle Rynkerne vare borte, hun laae med Smiil om Munden; hendes Haar var saa sølvhvidt, saa ærværdigt, man blev slet ikke bange ved at see paa den Døde, det var jo den søde, eiegode Bedstemoder. Og Psalmebogen blev lagt under hendes Hoved, det havde hun selv forlangt, og Rosen laae i den gamle Bog; og saa begravede de Bedstemoder.

Paa Graven, tæt under Kirkemuren, plantede de et Rosentræ, og det stod fuldt med Blomster, og Nattergalen sang over det, og inde fra Kirken spillede Orgelet de smukkeste Psalmer, der stode i Bogen under den Dødes Hoved. Og Maanen skinnede lige ned paa Graven; men den Døde var der ikke; ethvert Barn kunde ved Nattetid roligt gaae hen og plukke en Rose der ved

Kirkegaardsmuren. En Død veed mere end alle vi Levende vide, den Døde kjender den Angest, vi ville føle for Noget saa sælsomt, som Det at de kom til os: de Døde ere bedre end vi Alle, og saa komme de ikke. Der er Jord over Kisten, der er Jord indeni den. Psalmebogen med dens Blade ere Støv, Rosen med alle sine Erindringer er falden i Støv; men ovenfor blomstre nye Roser, ovenfor synger Nattergalen og Orgelet spiller; man tænker paa den gamle Bedstemoder med de milde, evig unge Øine. Øine kunne aldrig døe! vore skulle eengang see hende, ung og smuk, som da hun første Gang kyssede den friske, røde Rose, der nu er Støv i Graven.

ELVERHØI

Der løb saa vims nogle Fiirbeen i Sprækkerne paa et gammelt Træ; de kunde godt forstaae hinanden, for de talte Fiirbene-Sproget.

„Nei, hvor det rumler og brumler i den gamle Elverhøi!“ sagde den ene Fiirbeen, „jeg har, for det Spectakel, nu ikke i to Nætter lukket mine Øine, jeg kunde ligesaa godt ligge og have Tandpine, for saa sover jeg heller ikke!“

„Der er Noget paa Færde derinde!“ sagde den anden Fiirbeen, „Høien lade de staae paa fire røde Pæle lige til Hanegal, der bliver ordenlig luftet ud og Elverpigerne have lært nye Dandse, som der trampes i. Der er Noget paa Færde!“

„Ja, jeg har talt med en Regnorm af mit Bekjendtskab," sagde den tredie Fiirbeen, „Regnormen kom lige op af Høien hvor den, Nætter og Dage, havde rodet i Jorden; den havde hørt en heel Deel, see kan den jo ikke, det elendige Dyr, men føle sig for og høre efter, det forstaaer den. De vente Fremmede i Elverhøi, fornemme Fremmede, men hvem, vilde Regnormen ikke sige, eller han vidste det nok ikke. Alle Lygtemændene ere sagte til for at gjøre Fakkeltog som man kalder det, og Sølv og Guld, hvoraf der er nok i Høien, bliver poleret og stillet ud i Maaneskin!"

„Hvem kan dog de Fremmede være!" sagde alle Fiirbenene. „Hvad mon der er paa Færde? Hør, hvor det summer! hør hvor det brummer!"

Lige i det samme skiltes Elverhøi ad, og en gammel Elverpige, rygløs var hun, men ellers meget anstændigt klædt paa, kom trippende ud, det var den gamle Elverkonges Huusholderske, hun var langt ude af Familien, og havde Ravhjerte paa Panden. Benene gik saa flinke paa hende! trip, trip! hille den, hvor hun kunde trippe og det lige ned i Mosen til Natravnen.

„De bliver inviteret til Elverhøi, og det i Nat!" sagde hun, „men vil De ikke først gjøre os en stor Tjeneste og tage Dem af Indbydelserne! Gavn maa De gjøre, da De ikke selv holder Huus! Vi faae nogle høi-fornemme Fremmede, Troldfolk der have Noget at sige, og derfor vil den gamle Elverkonge vise sig!"

„Hvem skal inviteres?" spurgte Natravnen.

„Ja, til det store Bal kan Alverden komme, selv Mennesker, naar de bare kunne tale i Søvne eller gjøre saadan en lille Smule af hvad der falder i vor Art. Men til det første Gilde skal der være strengt Udvalg, vi ville kun have de Allerfornemste. Jeg har stridt med Elverkongen, thi jeg holder for, vi kunne ikke engang have Spøgelser med. Havmanden og hans Døttre maae først inviteres, de holde vel ikke meget af at komme paa det Tørre, men de skal nok hver faae en vaad Steen at sidde paa eller noget Bedre, og saa tænker jeg nok de sige ikke af denne Gang. Alle gamle Trolde af første Classe med Hale, Aamanden og Nisserne maae vi have, og saa tænker jeg at vi kunne ikke forbigaae Gravsoen, Helhesten og Kirkegrimen; de høre jo rigtignok med til Geistligheden, som ikke ere af vore Folk, men det er nu deres Embede, de ere os nær i Familie og de gjøre stadigen Visiter!“ —

„Bra!“ sagde Natravnen og fløi afsted for at invitere.

Elverpigerne dandsede allerede paa Elverhøi, og de dandsede med Langshawl vævet af Taage og Maaneskin, og det seer nydelig ud for dem, der synes om den Slags. Midt inde i Elverhøi var den store Sal ordenligt pudset op; Gulvet var vasket med Maaneskin og Væggene vare gnedne med Hexefedt, saa at de skinnede som Tulipanblade foran Lyset. I Kjøkkenet var der fuldt op med Frøer paa Spid, Snogeskind med smaa Børnefingere i og Salater af Paddehatte-Frø, vaade

Musesnuder og Skarntyde, Øl fra Mosekonens Bryg, skinnende Salpetervin fra Gravkjælderen, Alt meget solidt; rustne Søm og Kirkerude-Glas hørte til Knaset.

Den gamle Elverkonge lod sin Guldkrone polere i stødt Griffel, det var Duxe-Griffel og det er meget vanskeligt for Elverkongen at faae Duxe-Griffel! I Sovekammeret hang de Gardiner op, og heftede dem fast med Snogespyt. Jo, der var rigtignok en Summen og Brummen.

„Nu skal her ryges med Krølhaar og Svinebørster, saa troer jeg at jeg har gjort mit!“ sagde den gamle Elverpige.

„Søde Fader!“ sagde den mindste af Døttrene, „faaer jeg saa at vide hvem de fornemme Fremmede ere?“

„Naa da!“ sagde han, „saa maa jeg vel sige det! To af mine Døttre maae holde sig parate til Giftermaal! To blive vist gifte bort. Trold-Gubben oppe fra Norge, ham der boer i det gamle Dovre-Fjeld og har mange Klippe-Slotte af Kampesteen, og et Guld-Værk, som er bedre end man troer, kommer herned med sine to Drenge, de skulle søge sig en Kone ud; Trold-Gubben er saadan en rigtig, gammel ærlig norsk Gubbe, lystig og ligefrem, jeg kjender ham fra gamle Dage, da vi drak D u u s, han var her nede at hente sin Kone, nu er hun død, hun var en Datter af Klintekongen paa Møen. Han tog sin Kone paa Kridt, som man siger! O, hvor jeg længes efter den norske Trold-Gubbe! Drengene, siger man, skulle være nogle uvorne, kjæphoie Unger,

men man kan jo ogsaa gjøre dem Uret, og de blive nok gode naar de blive gjemte. Lad mig see at I sætte Skik paa dem!"

„Og naar komme de?" spurgte den ene Datter.

„Det kommer an paa Vind og Veir!" sagde Elverkongen. „De reise oeconomisk! De komme herned med Skibsleilighed. Jeg vilde, at de skulde gaae over Sverrige, men den Gamle helder endnu ikke til den Side! Han følger ikke med Tiderne, og det kan jeg ikke lide!"

I det samme kom der to Lygtemænd hoppende, den ene hurtigere end den anden og derfor kom den ene først.

„De komme! de komme!" raabte de.

„Giv mig min Krone, og lad mig staae i Maaneskinnet!" sagde Elverkongen.

Døttrene løftede paa Langshawlerne og neiede lige til Jorden.

Der stod Trold-Gubben fra Dovre, med Krone af hærdede Listappe og polerede Grankogler, iøvrigt havde han Bjørnepels og Kane-Støvler; Sønnerne derimod gik barhalset og uden Seler, for de vare Kraftmænd.

„Er det en Høi?" spurgte den mindste af Drengene og pegede paa Elverhøi. „Det kalde vi oppe i Norge et Hul!"

„Gutter!" sagde den Gamle. „Hul gaaer indad, Høi gaaer opad! har I ikke Øine i Hovedet!"

Det Eneste der undrede dem hernede, sagde de, var at de saaledes uden videre kunde forstaae Sproget!

„Skab Jer nu ikke!“ sagde den Gamle, „man kunde troe at I var ikke rigtig gjennembagte!“

Og saa gik de ind i Elverhøi, hvor der rigtignok var fiint Selskab, og det i en Hast, man skulde troe at de vare blæste sammen, og nydelig og net var der indrettet for Enhver. Havfolkene sad til Bords i store Vandkar, de sagde, det var ligesom om de vare hjemme. Alle holdt de Bordskik uden de to smaa norske Trolde, de lagde Benene op paa Bordet, men de troede nu at Alting klædte dem!

„Fødderne af Fadet!“ sagde den gamle Trold, og saa lystrede de, men de gjorde det da ikke lige strax. Deres Bord-Dame kildrede de med Grankogler, som de havde med i Lommen, og saa trak de deres Støvler af for at sidde mageligt og gav hende Støvlerne at holde, men Faderen, den gamle Dovre-Trold, han var rigtignok ganske anderledes; han fortalte saa deiligt om de stolte norske Fjelde, og om Fosser, der styrtede skumhvide ned, med et Bulder som Tordenskrald og Orgelklang; han fortalte om Laxen der sprang op mod de styrtende Vande, naar Nøkken spillede paa Guldharpe. Han fortalte om de skinnende Vinternætter, naar Kanebjælderne klang og Knøsene løb med brændende Blus hen over den blanke Is, der var saa gjennemsigtig, at de saae Fiskene blive bange under deres Fødder. Jo han kunde fortælle, saa at man saae og hørte hvad han

sagde, det var ligesom Saugmøllerne gik, som om Karle og Piger sang Viser og dandsede Hallingedands; hussa! lige med Eet gav Trold-Gubben den gamle Elverpige et Morbroder-Smadsk, det var et ordenligt Kys, og de vare dog slet ikke i Familie.

Nu maatte Elverpigerne dandse og det baade simpelt og det med at trampe, og det klædte dem godt, saa kom Kunstdandsen eller som det kaldtes: „at træde udenfor Dandsen", hille den, hvor de kunde strække Been, man vidste ikke hvad der var Ende og hvad der var Begyndelse, man vidste ikke hvad der var Arme og hvad der var Been, det gik imellem hinanden ligesom Saugspaaner, og saa snurrede de rundt saa Helhesten fik ondt og maatte gaae fra Bordet.

„Prrrrr!" sagde Trold-Gubben, „det er Commers med Beentøiet! Men hvad kan de mere end dandse, strække Been og gjøre Hvirvelvind?"

„Det skal Du faae at vide!" sagde Elverkongen og saa kaldte han den yngste af sine Døttre frem; hun var saa spinkel og klar, som Maaneskin, hun var den fineste af alle Søstrene; hun tog en hvid Pind i Munden, og saa var hun reent borte, det var hendes Kunst.

Men Trold-Gubben sagde, at den Kunst kunde han ikke lide hos sin Kone og han troede heller ikke, at hans Drenge holdt af den.

Den Anden kunde gaae ved Siden af sig selv ligesom om hun havde Skygge, og det har nu Troldfolk ikke.

Den Tredie var af en ganske anden Slags, hun havde lært i Mosekonens Bryggerhuus, og det var hende som forstod at spække Elletrunter med Sanct Hans Orme.

„Hun bliver en god Huusmoder!“ sagde Trold-Gubben, og saa klinkede han med Øinene, for han vilde ikke drikke saa meget.

Nu kom den fjerde Elverpige, hun havde en stor Guldharpe at spille paa, og da hun slog paa den første Stræng, løftede Alle det venstre Been, for Troldfolk er keitbenede, og da hun slog den anden Stræng, maatte de Alle gjøre hvad hun vilde.

„Det er et farligt Fruentimmer!“ sagde Trold-Gubben, men begge Sønnerne gik ud af Høien, for nu vare de kjede af det.

„Og hvad kan den næste Datter!“ spurgte Trold-Gubben.

„Jeg har lært at holde af de Norske!“ sagde hun, „og aldrig gifter jeg mig uden at jeg kan komme til Norge!“

Men den mindste af Søstrene hviskede til Trold-Gubben: „Det er bare fordi hun har hørt af en norsk Vise, at naar Verden forgaaer, saa vil dog de norske Klipper staae som Bauta, og derfor vil hun derop, for hun er saa bange for at forgaae.“

„Ho, ho!“ sagde Trold-Gubben, „slap det derud. Men hvad kan den Syvende og Sidste?“

„Den Sjette kommer før den Syvende!“ sagde Elver-

kongen, for han kunde regne, men den Sjette vilde ikke rigtig komme frem.

„Jeg kan kun sige Folk Sandhed!“ sagde hun, „mig bryder Ingen sig om, og jeg har nok at gjøre med at sye paa mit Liigtøi!“

Nu kom den Syvende og Sidste, og hvad kunde hun? Ja hun kunde fortælle Eventyr og det saa mange hun vilde.

„Her er alle mine fem Fingre!“ sagde Trold-Gubben, „fortæl mig et om hver!“

Og Elverpigen tog ham om Haandleddet, og han loe saa det klukkede i ham, og da hun kom til Guldbrand, der havde Guldring om Livet, ligesom den vidste at der skulde være Forlovelse, sagde Trold-Gubben, „hold fast hvad Du har, Haanden er Din! Dig vil jeg selv have til Kone!“

Og Ellepigen sagde, at der var endnu tilbage om Guldbrand og om lille Peer Spillemand!

„Dem skulle vi høre til Vinter!“ sagde Trold-Gubben, „og om Granen skulle vi høre og om Birken og om Huldregaverne og den klingrende Frost! Du skal nok komme til at fortælle, for det gjør endnu Ingen rigtig deroppe! — og saa skulle vi sidde i Steenstuen hvor Fyrrespaanen brænder, og drikke Mjød af de gamle norske Kongers Guldhorn; Nøkken har skjænket mig et Par Stykker! og naar vi saa sidde, saa kommer Garboen og gjør Visit, han synger Dig alle Sæterpigens Sange. Det skal blive lystigt! Laxen vil springe i Fossen

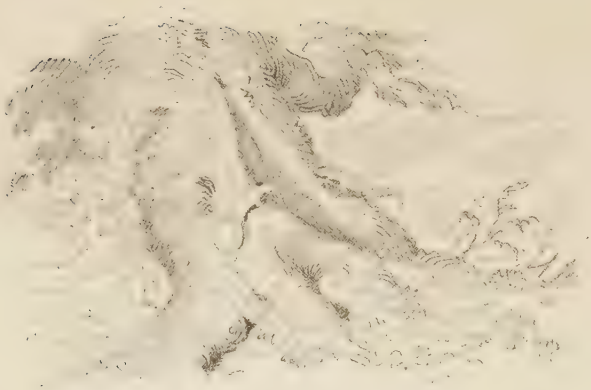

og slaae mod Steenvæggen, men den kommer dog ikke ind! — Ja, Du kan troe der er godt i det kjære, gamle Norge! Men hvor ere Gutterne?“

Ja, hvor vare Gutterne. De løb omkring paa Marken og blæste Lygtemændene ud, der kom saa skikkeligt og vilde gjøre Fakkeltog.

„Er det at føite om!“ sagde Trold-Gubben, „nu har jeg taget en Moder til Eder, nu kunne I tage en Moster!“

Men Gutterne sagde, at de vilde helst holde en Tale og drikke Duus, gifte sig det havde de ingen Lyst til. — Og saa holdt de Tale, drak Duus og satte Glasset paa Neglen for at vise at de havde drukket ud; trak saa Kjolerne af og lagde sig paa Bordet at sove, for de generede sig ikke. Men Trold-Gubben dandsede Stuen rundt med sin unge Brud og byttede Støvler med hende, for det er finere end at bytte Ring.

„Nu galer Hanen!“ sagde den gamle Elverpige, som

holdt Huus. „Nu maae vi lukke Vindueskudderne at ikke Solen brænder os inde!“

Og saa lukkede Høien sig.

Men udenfor løb Fiirbenene op og ned af det revnede Træ og den ene sagde til den anden:

„O hvor jeg godt kunde lide den norske Trold-Gubbe!“

„Jeg holder mere af Drengene!“ sagde Regnormen, men den kunde jo ikke see, det elendige Dyr.

DE RØDE SKOE

Der var en lille Pige, saa fiin og saa nydelig, men om Sommeren maatte hun altid gaae med bare Fødder, for hun var fattig, og om Vinteren med store Træskoe, saa at den lille Vrist blev ganske rød og det saa grueligt.

Midt i Bondebyen boede den gamle Mo'er Skomagers, hun sad og syede, saa godt hun kunde det, af røde, gamle Klæde-Strimler et Par smaa Skoe, ganske kluntede, men godt meente vare de, og dem skulde den lille Pige have. Den lille Pige hedte Karen.

Just den Dag hendes Moder blev begravet, fik hun de røde Skoe og havde dem første Gang paa; det var

jo rigtignok ikke Noget at sørge med, men hun havde nu ingen andre og saa gik hun med bare Been i dem, bag efter den fattige Straakiste.

Da kom der i det samme en stor, gammel Vogn, og i den sad der en stor, gammel Frue, hun saae paa den lille Pige og havde Ondt af hende, og saa sagde hun til Præsten: „hør, giv mig den lille Pige, saa skal jeg være god imod hende!“

Og Karen troede, det var altsammen for de røde Skoe, men den gamle Frue sagde, at de vare gruelige, og de bleve brændte, men Karen selv blev klædt paa reent og net; hun maatte lære at læse og sye, og Folk sagde, at hun var nydelig, men Speilet sagde: „Du er meget mere end nydelig, Du er deilig!“

Da reiste Dronningen engang igjennem Landet og hun havde med sig sin lille Datter, der var en Prindsesse, og Folk strømmede til udenfor Slottet, og der var da Karen ogsaa, og den lille Prindsesse stod i fine, hvide Klæder i et Vindue og lod sig see paa; hun havde hverken Slæb eller Guldkrone, men deilige røde Saffians-Skoe; de vare rigtignok anderledes nette, end de Mo'er Skomagers havde syet til lille Karen. Intet i Verden kunde dog lignes ved røde Skoe!

Nu var Karen saa gammel, at hun skulde confirmeres, nye Klæder fik hun, og nye Skoe skulde hun ogsaa have. Den rige Skomager inde i Byen tog Maal af hendes lille Fod, det var hjemme i hans egen Stue, og der stode store Glasskabe med yndige Skoe og blanke

Støvler. Det saae nydeligt ud, men den gamle Frue saae ikke godt, og saa havde hun ingen Fornøielse deraf; midt imellem Skoene stode et Par røde, ganske som de Prindsessen havde baaret; hvor de vare smukke! Skomageren sagde ogsaa, at de vare syede til et Greve-Barn, men de havde ikke passet.

„Det er nok Blanklæder!“ sagde den gamle Frue, „de skinne!“

„Ja, de skinne!“ sagde Karen; og de passede og de bleve kjøbte; men den gamle Frue vidste ikke af, at de vare røde, thi hun havde aldrig tilladt Karen at gaae til Confirmation i røde Skoe, men det gjorde hun nu.

Alle Mennesker saae paa hendes Fødder, og da hun gik op ad Kirkegulvet til Chordøren, syntes hun at selv de gamle Billeder paa Begravelserne, disse Portraiter af Præster og Præstekoner med stive Kraver og lange, sorte Klæder, heftede Øinene paa hendes røde Skoe, og kun paa disse tænkte hun, da Præsten lagde sin Haand paa hendes Hoved og talte om den hellige Daab, om Pagten med Gud og at hun nu skulde være et stort christent Menneske! og Orgelet spillede saa høitideligt, de smukke Børnestemmer sang og den gamle Cantor sang, men Karen tænkte kun paa de røde Skoe.

Om Eftermiddagen vidste da den gamle Frue, af alle Mennesker, at Skoene havde været røde, og hun sagde, at det var stygt, at det passede sig ikke og at Karen herefter, naar hun gik i Kirke, skulde altid gaae med sorte Skoe, selv om de vare gamle.

Næste Søndag var der Altergang, og Karen saae paa de sorte Skoe, hun saae paa de røde — og saa saae hun paa de røde igjen og tog de røde paa.

Det var deiligt Solskins-Veir; Karen og den gamle Frue gik ad Stien gjennem Kornet; der støvede det lidt.

Ved Kirkedøren stod en gammel Soldat med en Krykkestok og med et underligt langt Skjæg, det var mere rødt end hvidt, for det var rødt; og han bøiede sig lige ned til Jorden og spurgte den gamle Frue, om han maatte tørre hendes Skoe af. Og Karen strakte ogsaa sin lille Fod ud. „See hvilke deilige Dandseskoe!“ sagde Soldaten, „sid fast naar I dandse!“ og saa slog han med Haanden paa Saalerne.

Og den gamle Frue gav Soldaten en lille Skilling og saa gik hun med Karen ind i Kirken.

Og alle Mennesker derinde saae paa Karens røde Skoe, og alle Billederne saae paa dem og da Karen knælede for Alteret og satte Guldkalken for sin Mund, tænkte hun kun paa de røde Skoe, og det var som om de svømmede om i Kalken for hende; og hun glemte at synge sin Psalme, hun glemte at læse sit „Fader vor“.

Nu gik alle Folk fra Kirke og den gamle Frue steg ind i sin Vogn. Karen løftede Foden for at stige bag efter, da sagde den gamle Soldat, som stod tæt ved: „see hvilke deilige Dandseskoe!“ og Karen kunde ikke lade være, hun maatte gjøre nogle Dandsetrin, og da hun begyndte, bleve Benene ved at dandse, det var

ligesom om Skoene havde faaet Magt over dem; hun dandsede omkring Kirkehjørnet, hun kunde ikke lade være, Kudsken maatte løbe bag efter og tage fat paa hende, og han løftede hende ind i Vognen, men Fødderne bleve ved at dandse, saa hun sparkede saa grueligt den gode, gamle Frue. Endelig fik de Skoene af og Benene kom i Ro.

Hjemme bleve Skoene satte op i et Skab, men Karen kunde ikke lade være at see paa dem.

Nu laae den gamle Frue syg, de sagde at hun kunde ikke leve! pleies og passes skulde hun og Ingen var nærmere til det, end Karen; men henne i Byen var der et stort Bal, Karen var inviteret; — hun saae paa den gamle Frue, der jo dog ikke kunde leve, hun saae paa de røde Skoe, og det syntes hun der ingen Synd var i; — hun tog de røde Skoe paa, det kunde hun jo ogsaa nok; — men saa gik hun paa Bal og saa begyndte hun at dandse.

Men da hun vilde til Høire, saa dandsede Skoene til Venstre, og da hun vilde op ad Gulvet, saa dandsede Skoene ned ad Gulvet, ned ad Trappen, gjennem Gaden og ud af Byens Port. Dandse gjorde hun og dandse maatte hun, lige ud i den mørke Skov.

Da skinnede det oppe mellem Træerne og hun troede at det var Maanen, for det var et Ansigt, men det var den gamle Soldat med det røde Skjæg, han sad og nikkede og sagde: „see hvilke deilige Dandseskoe!“

Da blev hun forfærdet og vilde kaste de røde Skoe, men de hang fast, og hun flengede sine Strømper af, men Skoene vare voxede fast til hendes Fødder, og dandse gjorde hun og dandse maatte hun over Mark og Eng, i Regn og Solskin, ved Nat og ved Dag, men om Natten var det grueligst.

Hun dandsede ind paa den aabne Kirkegaard, men de Døde der dandsede ikke, de have noget meget Bedre at bestille end at dandse; hun vilde sætte sig paa den Fattiges Grav, hvor den bittre Regnfang groede, men for hende var ikke Ro eller Hvile, og da hun dandsede henimod den aabne Kirkedør, saae hun der en Engel i lange, hvide Klæder, med Vinger som naaede ham fra Skuldrene ned til Jorden, hans Ansigt var strengt og alvorligt, og i Haanden holdt han et Sværd, saa bredt og skinnende:

„Dandse skal Du!“ sagde han, „dandse paa dine røde Skoe, til Du bliver bleg og kold! til din Hud skrumper sammen som en Beenrads! dandse skal Du fra Dør til Dør og hvor der boe stolte, forfængelige Børn, skal Du banke paa, saa at de høre Dig og frygte Dig! Dandse skal Du, dandse — —!“

„Naade!“ raabte Karen. Men hun hørte ikke hvad Engelen svarede, thi Skoene bare hende igjennem Laagen, ud paa Marken, over Vei og over Sti og altid maatte hun dandse.

En Morgenstund dandsede hun forbi en Dør, hun kjendte godt; indenfor lød Psalmesang, de bare en Kiste

ud, som var pyntet med Blomster; da vidste hun, at den gamle Frue var død, og hun syntes, at nu var hun forladt af Alle og forbandet af Guds Engel.

Dandse gjorde hun og dandse maatte hun, dandse i den mørke Nat. Skoene bare hende afsted over Tjørne og Stubbe, og hun rev sig til Blods; hun dandsede hen over Heden til et lille eensomt Huus. Her vidste hun, at Skarpretteren boede, og hun bankede med Fingeren paa Ruden og sagde:

„Kom ud! — kom ud! — Jeg kan ikke komme ind, for jeg dandser!“

Og Skarpretteren sagde: „Du veed nok ikke, hvem jeg er? Jeg hugger Hovedet af de onde Mennesker, og jeg kan mærke, at min Øxe dirrer!“

„Hug ikke Hovedet af mig!“ sagde Karen, „for saa kan jeg ikke angre min Synd! men hug mine Fødder af med de røde Skoe!“

Og saa skriftede hun hele sin Synd, og Skarpretteren huggede Fødderne med de røde Skoe af hende; men Skoene dandsede med de smaa Fødder hen over Marken ind i den dybe Skov.

Og han snittede hende Træbeen og Krykker, lærte hende en Psalme, den, Synderne altid synge, og hun kyssede den Haand, som havde ført Øxen, og gik hen over Heden.

„Nu har jeg lidt nok for de røde Skoe!“ sagde hun, „nu vil jeg gaae i Kirke, at de kunne see mig!“ og hun gik nok saa rask mod Kirkedøren, men da hun kom

der, dandsede de røde Skoe foran hende og hun blev forfærdet og vendte om.

Hele Ugen igjennem var hun bedrøvet og græd mange, tunge Taarer, men da det blev Søndag, sagde hun: „see saa! nu har jeg lidt og stridt nok! jeg skulde troe, at jeg er ligesaa god som Mange af dem, der sidde og kneise derinde i Kirken!“ og saa gik hun nok saa modig; men hun kom ikke længer end til Laagen, da saae hun de røde Skoe dandse foran sig og hun forfærdedes og vendte om og angrede ret i Hjertet sin Synd.

Og hun gik hen til Præstegaarden og bad, om hun maatte komme i Tjeneste der, flittig vilde hun være og gjøre Alt hvad hun kunde, paa Lønnen saae hun ikke, kun at hun maatte faae Tag over Hovedet og være hos gode Mennesker. Og Præstekonen havde Ondt af hende og gav hende Tjeneste. Og hun var flittig og tankefuld. Stille sad hun og hørte til, naar om Aftenen Præsten læste høit af Bibelen. Alle de Smaa holdt meget af hende, men naar de talte om Pynt og Stads og at være deilig som en Dronning, rystede hun med Hovedet.

Næste Søndag gik de Alle til Kirke og de spurgte hende, om hun vilde med, men hun saae bedrøvet, med Taarer i Øinene, paa sine Krykker, og saa gik de Andre hen at høre Guds Ord, men hun gik alene ind i sit lille Kammer; det var ikke større, end at der kunde staae en Seng og en Stol, og her satte hun sig med sin Psalmebog; og alt som hun med fromt Sind læste

i den, bar Vinden Orgeltonerne fra Kirken over til hende, og hun løftede med Taarer sit Ansigt og sagde: „O, Gud hjelpe mig!“

Da skinnede Solen saa klart, og lige foran hende stod den Guds Engel i de hvide Klæder, ham, hun hiin Nat havde seet i Kirkedøren, men han holdt ikke længer det skarpe Sværd, men en deilig, grøn Green, der var fuld af Roser, og han rørte med den ved Loftet, og det hævede sig saa høit, og hvor han havde rørt, skinnede der en Guldstjerne, og han rørte ved Væggene og de udvidede sig, og hun saae Orgelet, som spillede, hun saae de gamle Billeder med Præster og Præstekoner, Menigheden sad i de pyntede Stole og sang af deres Psalmebog. — For Kirken var selv kommet hjem til den stakkels Pige i det lille, snevre Kammer eller ogsaa var hun kommet derhen; hun sad i Stolen hos de

andre Præstens Folk og da de havde endt Psalmen og saae op, nikkede de og sagde: „Det var Ret Du kom, Karen!“

„Det var Naade!“ sagde hun.

Og Orgelet klang og Børnestemmerne i Choret lød saa blødt og deiligt! Det klare Solskin strømmede saa varmt gjennem Vinduet ind i Kirkestolen, hvor Karen sad; hendes Hjerte blev saa fuldt af Solskin, af Fred og Glæde, at det brast; hendes Sjæl fløi paa Solskin til Gud, og der var der Ingen, som spurgte om de røde Skoe.

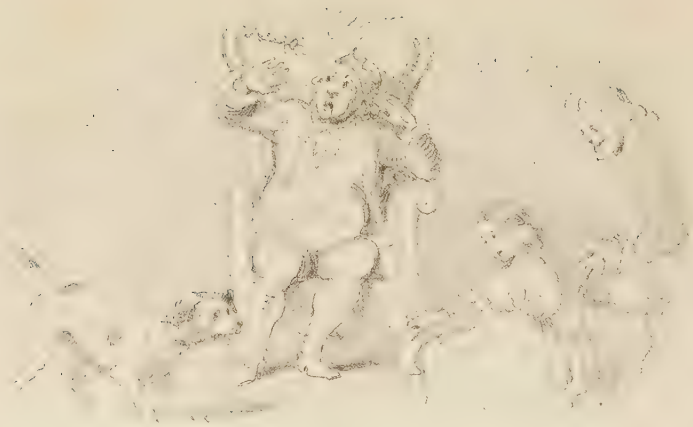

SPRINGFYRENE

Loppen, Græshoppen og Springgaasen vilde engang see, hvem af dem der kunde springe høiest, og saa inviterede de hele Verden og hvem der ellers vilde komme at see den Stads, og det var tre ordenlige Springfyre, da de kom sammen i Stuen.

„Ja, jeg giver min Datter til Den, som springer høiest!“ sagde Kongen, „for det er saa fattigt, at de Personer skulle springe om ingen Ting!“

Loppen kom først frem, den havde saadanne nette Manerer og hilsede til alle Sider, for den havde Froken-Blod i sig og var vant til kun at omgaaes med Mennesker, og det gjør nu meget.

Nu kom Græshoppen, den var rigtignok betydelig

sværere, men den havde dog ganske god Skik paa sig og var i grøn Uniform, og den var medfødt; desuden sagde Personen, at den havde en meget gammel Familie i det Land Ægypten, og at den her hjemme var høit vurderet, den var taget lige fra Marken og sat i et Korthuus der havde tre Etager, allesammen af Herreblade, der vendte den couleurte Side indad; der var baade Døre og Vinduer og det skaarne ud i Livet paa Hjerter Dame. „Jeg synger saaledes," sagde den, „at sexten indfødte Faarekyllinger der have pebet fra Smaa af og dog ikke faaet Korthuus, have ved at høre mig ærgret sig endnu tyndere end de vare!"

Begge To, baade Loppen og Græshoppen gjorde saaledes godt rede for hvem de vare og at de troede de nok kunde ægte en Prindsesse.

Springgaasen sagde ikke Noget, men man sagde om den, at den tænkte desto mere og da Hofhunden bare snøftede til den, indestod han for at Springgaasen var af god Familie; den gamle Raadmand, der havde faaet tre Ordener for at tie stille, forsikkrede at han vidste, at Springgaasen var begavet med Spaadoms-Kraft, man kunde see paa Ryggen af den om man fik en mild eller en streng Vinter, og det kan man ikke engang see paa Ryggen af ham der skriver Almanaken.

„Ja, jeg siger nu ikke Noget!" sagde den gamle Konge, „men jeg gaaer nu saadan altid og tænker mit!"

Nu var det Springet om at gjøre. Loppen sprang

saa høit at Ingen kunde see det, og saa paastod de, at den slet ikke havde sprunget, og det var nu lumpent!

Græshoppen sprang kun halv saa høit, men den sprang Kongen lige i Ansigtet og saa sagde han det var ækelt.

Springgaasen stod længe stille og betænkte sig, man troede tilsidst at den slet ikke kunde springe.

„Bare den ikke har faaet ondt!“ sagde Hofhunden og saa snøftede han igjen til den: rutsch! sprang den et lille skjevt Spring hen i Skjødet paa Prindsessen, der sad lavt paa en Guld-Skammel.

Da sagde Kongen: „Det høieste Spring er at springe op til min Datter, for det er det Fine af det, men Sligt hører der Hoved til at falde paa, og Springgaasen har viist at den har Hoved. Den har Been i Panden!“

Og saa fik den Prindsessen.

„Jeg sprang dog høiest!“ sagde Loppen. „Men det

kan være det samme! lad hende kun have den Gaaserad med Pind og med Beg! jeg sprang dog høiest, men der skal i denne Verden Krop til, for at de kunne see En!“

Og saa gik Loppen i fremmed Krigstjeneste, hvor man siger at den blev slaaet ihjel.

Græshoppen satte sig ude i Grøften og tænkte over hvorledes det egentlig gik til i Verden og den sagde ogsaa: „Krop skal der til! Krop skal der til!“ og saa sang den sin egen bedrøvelige Vise, og det er af den vi have taget Historien, som dog gjerne kunde være Løgn, om den endogsaa var trykt.

HYRDINDEN OG SKORSTEENSFEIEREN

Har Du nogensinde seet et rigtigt gammelt Træskab, ganske sort af Alderdom og skaaret ud med Snirkler og Løvværk? Just saadant et stod der i en Dagligstue, det var arvet fra Oldemoder, og udskaaret med Roser og Tulipaner fra overst til nederst; der var de underligste Snirkler og mellem dem stak smaa Hjorte Hovedet frem med mange Takker, men midt paa Skabet stod snittet en heel Mand, han var rigtignok grimagtig at see paa, og grine gjorde han, man kunde ikke kalde det at le, han havde Gedebukkebeen, smaa Horn i Panden og et langt Skjæg. Børnene i

Stuen kaldte ham altid Gedebukkebeens-Over-ogundergeneralkrigskommandeersergeanten, for det var et svært Navn at sige, og der ere ikke Mange der faae den Titel; men at lade ham skjære ud, det var ogsaa Noget. Dog nu var han der jo! altid saae han hen til Bordet under Speilet, for der stod en yndig lille Hyrdinde af Porcelain; Skoene vare forgyldte, Kjolen nydeligt heftet op med en rød Rose, og saa havde hun Guldhat og Hyrdestav; hun var deilig! Tæt ved hende stod en lille Skorsteensfeier, saa sort som et Kul, men iøvrigt ogsaa af Porcelain; han var ligesaa reen og peen som nogen Anden; at han var Skorsteensfeier, det var jo bare Noget han forestillede; Porcelainsmageren kunde ligesaa godt have gjort en Prinds af ham, for det var eet!

Der stod han med sin Stige saa nydeligt, og med et Ansigt, saa hvidt og rødt som en Pige, og det var egentlig en Feil, for lidt sort kunde han gjerne have været. Han stod ganske nær ved Hyrdinden; de vare begge To stillede hvor de stode, og da de nu vare stillede, saa havde de forlovet sig; de passede jo for hinanden, de vare unge Folk, de vare af samme Porcelain og begge lige skrøbelige.

Tæt ved dem stod der nok en Dukke, der var tre Gange større, det var en gammel Chineser, som kunde nikke; han var ogsaa af Porcelain og sagde, at han var Bedstefader til den lille Hyrdinde, men det kunde han nok ikke bevise; han paastod, at han havde Magt over

hende, og derfor havde han nikket til Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeanten, der friede til den lille Hyrdinde.

„Der faaer Du en Mand," sagde den gamle Chineser, „en Mand, som jeg næsten troer er af Mahognitræ, han kan gjøre Dig til Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeantinde, han har hele Skabet fuldt af Sølvtøi, foruden hvad han har i hemmelige Gjemmer!"

„Jeg vil ikke ind i det mørke Skab!" sagde den lille Hyrdinde, „jeg har hørt sige, at han har derinde elleve Porcelains-Koner!" —

„Saa kan Du være den tolvte!" sagde Chineseren, „inat, saasnart det knager i det gamle Skab, skal I have Bryllup, saasandt som jeg er en Chineser!" og saa nikkede han med Hovedet og faldt i Søvn.

Men den lille Hyrdinde græd og saae paa sin Hjertensallerkjæreste, den Porcelains Skorsteensfeier.

„Jeg troer, jeg vil bede Dig," sagde hun, „at Du vil gaae med mig ud i den vide Verden, for her kunne vi ikke blive!"

„Jeg vil Alt hvad Du vil!" sagde den lille Skorsteensfeier, „lad os strax gaae, jeg tænker nok, jeg kan ernære Dig ved Professionen!"

„Bare vi vare vel nede af Bordet!" sagde hun, „jeg bliver ikke glad før vi ere ude i den vide Verden!"

Og han trøstede hende og viste, hvor hun skulde sætte sin lille Fod paa de udskaarne Kanter og det for-

gyldte Løvværk ned om Bordbenet, sin Stige tog han ogsaa til Hjelp og saa vare de nede paa Gulvet, men da de saae hen til det gamle Skab, var der saadant et Røre; alle de udskaarne Hjorte stak Hovederne længere frem, reiste Takkerne og dreiede med Halsen; Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeanten sprang høit i Veiret, og raabte over til den gamle Chineser: „nu løbe de! nu løbe de!“

Da bleve de lidt forskrækkede, og sprang gesvindt op i Skuffen til Forhøiningen.

Her laae tre, fire Spil Kort, som ikke vare complette og et lille Dukke-Theater, der var reist op, saa godt det lod sig gjøre; der blev spillet Comedie, og alle Damerne, baade Ruder og Hjerter, Kløver og Spader, sad i første Række og viftede sig med deres Tulipaner, og bag ved dem stod alle Knegtene og viste at de havde Hoved, baade foroven og forneden, saaledes som Spille-Kort have det. Comedien handlede om To, som ikke maatte faae hinanden, og Hyrdinden græd derover, for det var ligesom hendes egen Historie.

„Det kan jeg ikke holde ud!“ sagde hun. „Jeg maa op af Skuffen!“ men da de kom paa Gulvet og saae op til Bordet, saa var den gamle Chineser vaagnet, og rokkede med hele Kroppen, han var jo en Klump forneden!

„Nu kommer den gamle Chineser!“ skreg den lille

Hyrdinde og saa faldt hun lige ned paa sine Porcelains Knæ, saa bedrøvet var hun.

„Jeg faaer en Tanke!“ sagde Skorsteensfeieren, „skulle vi krybe ned i den store Potpourrikrukke der staaer i Krogen; der kunne vi ligge paa Roser og Lavendler og kaste ham Salt i Øinene naar han kommer.“

„Det kan ikke forslaae!“ sagde hun, „desuden veed jeg at den gamle Chineser og Potpourrikrukken have været forlovede, og der bliver altid lidt Godhed tilbage, naar man saaledes har staaet i Forhold! nei, der er ikke Andet for end at gaae ud i den vide Verden!“

„Har Du virkelig Mod til at gaae med mig ud i den vide Verden?“ spurgte Skorsteensfeieren. „Har Du betænkt, hvor stor den er, og at vi aldrig mere kunne komme her tilbage!“

„Det har jeg!“ sagde hun.

Og Skorsteensfeieren saae ganske stivt paa hende og saa sagde han: „Min Vei gaaer gjennem Skorstenen! har Du virkelig Mod til at krybe med mig gjennem Kakkelovnen baade gjennem Tromlen og Røret? saa komme vi ud i Skorstenen, og der forstaaer jeg at bruge mig! vi stige saa høit, at de ikke kunne naae os, og øverst oppe er der et Hul ud til den vide Verden!“

Og han førte hende hen til Kakkelovns-Døren.

„Der seer sort ud!“ sagde hun, men hun gik dog med ham, baade gjennem Tromlen og gjennem Røret, hvor der var den bælmørke Nat.

„Nu ere vi i Skorstenen!“ sagde han, „og see! see! ovenover skinner den deiligste Stjerne!“

Og det var en virkelig Stjerne paa Himlen, der skinnede lige ned til dem, ligesom om den vilde vise dem Veien. Og de kravlede og de krøb, en gruelig Vei var det, saa høit, saa høit; men han løftede og lettede, han holdt hende og viste de bedste Steder, hvor hun skulde sætte sine smaa Porcelains Fødder, og saa naaede de lige op til Skorsteens-Randen og paa den satte de sig, for de vare rigtignok trætte og det kunde de ogsaa være.

Himlen med alle sine Stjerner var oven over, og alle Byens Tage neden under; de saae saa vidt omkring, saa langt ud i Verden; den stakkels Hyrdinde havde aldrig tænkt sig det saaledes, hun lagde sit lille Hoved op til sin Skorsteensfeier og saa græd hun, saa at Guldet sprang af hendes Livbaand.

„Det er altfor Meget!“ sagde hun. „Det kan jeg ikke holde ud! Verden er altfor stor! gid jeg var igjen paa det lille Bord under Speilet! jeg bliver aldrig glad før jeg er der igjen! nu har jeg fulgt Dig ud til den vide Verden, nu kan Du gjerne følge mig hjem igjen, dersom Du holder Noget af mig!“

Og Skorsteensfeieren talte fornuftigt for hende, talte om den gamle Chineser og om Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeanten, men hun hulkede saa gruelig, og kyssede sin lille Skorsteensfeier, saa han kunde ikke Andet end føie hende, skjøndt det var galt.

Og saa kravlede de igjen med stor Besværlighed ned ad Skorstenen, og de krøb gjennem Tromlen og Røret, det var slet ikke rart, og saa stod de i den mørke Kakkelovn; der lurede de bag Døren for at faae at vide, hvorledes det stod til i Stuen. Der var ganske stille; de kigede ud — ak, der laae midt paa Gulvet den gamle Chineser, han var faldet ned af Bordet, da han vilde efter dem, og laae slaaet i tre Stykker; hele Ryggen var gaaet af i een Stump og Hovedet laae trillet hen i en Krog; Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeanten stod hvor han altid havde staaet og tænkte over.

„Det er grueligt!“ sagde den lille Hyrdinde, „gamle Bedstefader er slaaet istykker, og vi ere Skyld deri! det kan jeg aldrig overleve!“ og saa vred hun sine smaa bitte Hænder.

„Han kan klinkes endnu!“ sagde Skorsteensfeieren. „Han kan meget godt klinkes! — Vær bare ikke saa heftig! naar de lime ham i Ryggen og give ham en god Klinke i Nakken, saa vil han være saa god som ny igjen og kan sige os mange Ubehageligheder!“

„Troer Du?“ sagde hun. Og saa krøb de op igjen paa Bordet, hvor de før havde staaet.

„See saa langt kom vi!“ sagde Skorsteensfeieren, „der kunde vi have sparet os al den Ulejlighed!“

„Bare vi havde den gamle Bedstefader klinket!“ sagde Hyrdinden. „Kan det være saa dyrt?“

Og klinket blev han; Familien lod ham lime i Ryg-

gen, han fik en god Klinke i Halsen, han var saa god som ny, men nikke kunde han ikke.

„De er nok blevet hovmodig, siden De har været slaaet istykker!“ sagde Gedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeersergeanten, „jeg synes dog ikke, at det er Noget at være saa forfærdelig af! skal jeg have hende eller skal jeg ikke have hende?“

Og Skorsteensfeieren og den lille Hyrdinde saae saa rørende paa den gamle Chineser; de vare saa bange, han skulde nikke, men han kunde ikke og det var ham ubehageligt at fortælle til en Fremmed, at han havde bestandig en Klinke i Nakken, og saa bleve de Porcelains Folk sammen og de velsignede Bedstefaders Klinke og holdt af hinanden til de gik i Stykker.

HOLGER DANSKE

DER er i Danmark et gammelt Slot, som hedder Kronborg, det ligger lige ud i Øresund, hvor de store Skibe hver Dag seile forbi i hundredviis, baade engelske, russiske og preussiske; og de hilse med Kanoner for det gamle Slot: „bum!“ og Slottet svarer igjen med Kanoner: „bum!“ for saaledes sige Kanonerne „god Dag!“ „mange Tak!“ — Om Vinteren seile der ingen Skibe, saa ligger Alt med Is lige over til det svenske Land, men det er ordenlig ligesom en heel Landevei, der vaier det danske Flag og det svenske Flag, og danske og svenske Folk sige hinanden: „god Dag,“ „mange Tak!“ men ikke med Kanoner, nei med

venligt Haandtag, og den Ene henter Hvedebrød og Kringler hos den Anden, for fremmed Mad smager bedst. Men Pragten i det Hele er dog det gamle Kronborg, og under det er det, at Holger Danske sidder i den dybe, mørke Kjælder, hvor Ingen kommer, han er klædt i Jern og Staal og støtter sit Hoved paa de stærke Arme; hans lange Skjæg hænger ud over Marmorbordet, hvori det er voxet fast, han sover og drømmer, men i Drømme seer han Alt hvad der skeer heroppe i Danmark. Hver Juleaften kommer en Guds Engel og siger ham at det er rigtigt, som han har drømt, og at han godt kan sove igjen, for Danmark er endnu ikke i nogen ordenlig Fare! men kommer det i een, ja, saa vil den gamle Holger Danske reise sig saa Bordet revner naar han trækker Skjægget til sig! saa kommer han frem og slaaer saa det høres i alle Verdens Lande.

Alt dette om Holger Danske sad en gammel Bedstefader og fortalte sin lille Sønnesøn, og den lille Dreng vidste, at hvad Bedstefader sagde, det var sandt. Og mens den Gamle sad og fortalte, saa snittede han paa et stort Træbillede, det skulde forestille Holger Danske og stilles forud paa et Skib, for den gamle Bedstefader var Billedsnitter, og det er saadan en Mand, som skjærer ud til Skibenes Gallioner, efter som hvert Skib skal kaldes, og her havde han udskaaret Holger Danske, der stod saa rank og stolt med sit lange Skjæg og holdt i den ene Haand det brede

Slagsværd, men støttede den anden paa det danske Vaaben.

Og den gamle Bedstefader fortalte saa meget om mærkelige danske Mænd og Qvinder, at den lille Sønnesøn tilsidst syntes at nu vidste han ligesaa meget, som Holger Danske kunde vide, der jo dog kun drømte derom; og da den Lille kom i sin Seng, tænkte han saa meget derpaa, at han ordenlig knugede sin Hage til Sengedynen og syntes at han havde et langt Skjæg, der var voxet fast i den.

Men den gamle Bedstefader blev siddende ved sit Arbeide og snittede paa den sidste Deel deri, det var det danske Vaaben; og nu var han færdig, og han saae paa det Hele og han tænkte paa Alt, hvad han havde læst og hørt og hvad han i Aften havde fortalt den lille Dreng; og han nikkede og tørrede sine Briller, satte dem paa igjen og sagde: „ja i min Tid kommer nok ikke Holger Danske! men Drengen der i Sengen kan maaskee faae ham at see og være med naar det rigtigt gjælder!“ og den gamle Bedstefader nikkede, og jo mere han saae paa sin Holger Danske, des tydeligere blev det ham, at det var et godt Billede han der havde gjort; han syntes ordenlig at det fik Couleur, og at Harnisket skinnede som Jern og Staal; Hjerterne i det danske Vaaben bleve mere og mere røde og Løverne sprang med Guldkroner paa.

„Det er dog det deiligste Vaaben Nogen i Verden har!“ sagde den Gamle. „Løverne ere Styrke og Hjer-

terne ere Mildhed og Kjærlighed!“ og han saae paa den øverste Løve og tænkte paa Kong Knud, der bandt det store England til Danmarks Kongestol, og han saae paa den anden Løve og tænkte paa Valdemar, som samlede Danmark og betvang de vendiske Lande; han saae paa den tredie Løve og tænkte paa Margrethe som forenede Danmark, Sverrig og Norge; men idet han saae paa de røde Hjerter, saa skinnede de endnu stærkere end før, de bleve til Flammer som bevægede sig, og hans Tanke fulgte hver af dem.

Den første Flamme førte ham ind i et snevert mørkt Fængsel; der sad en Fange, en deilig Qvinde, Christian den Fjerdes Datter: Eleonore Ulfeld: og Flammen satte sig som en Rose paa hendes Bryst og blomstrede sammen med hendes Hjerte, hun den ædleste og bedste af alle danske Qvinder.

„Ja, det er et Hjerte i Danmarks Vaaben!“ sagde den gamle Bedstefader.

Og hans Tanker fulgte Flammen, som førte ham ud paa Havet, hvor Kanonerne buldrede, hvor Skibene laae indhyllede i Røg; og Flammen heftede sig som et Ordensbaand paa Hvitfeldts Bryst, idet han til Flaadens Frelse sprængte sig og sit Skib i Luften.

Og den tredie Flamme førte ham til Grønlands usle Hytter, hvor Præsten Hans Egede stod med Kjærlighed i Ord og Gjerning, Flammen var en Stjerne paa hans Bryst, et Hjerte til det danske Vaaben.

Og den gamle Bedstefaders Tanker gik foran den

svævende Flamme, thi hans Tanke vidste, hvor Flammen vilde hen. I Bondekonens fattige Stue stod Frederik den Sjette og skrev sit Navn med Kridt paa Bjelken; Flammen bævede paa hans Bryst, bævede i hans Hjerte; i Bondens Stue blev hans Hjerte et Hjerte i Danmarks Vaaben. Og den gamle Bedstefader tørrede sine Øine, for han havde kjendt og levet for Kong Frederik med de sølvhvide Haar og de ærlige, blaa Øine, og han foldede sine Hænder og saae stille frem for sig. Da kom den gamle Bedstefaders Sønnekone og sagde, at det var sildigt, nu skulde han hvile, og at Aftenbordet var dækket.

„Men deiligt er det dog hvad Du der har gjort, Bedstefader!“ sagde hun. „Holger Danske og hele vort gamle Vaaben! — Det er ligesom om jeg havde seet det Ansigt før!“

„Nei det har Du nok ikke!“ sagde den gamle Bedstefader, „men jeg har seet det, og jeg har stræbt at snitte det i Træ, saaledes som jeg husker det. Den Gang var det, da Englænderne laae paa Rheden, den danske anden April, da vi viste, vi vare gamle Danske! Paa „Danmark“ hvor jeg stod i Steen Billes Eskadre, havde jeg en Mand ved min Side; det var, som Kuglerne vare bange for ham! lystig sang han gamle Viser og skjod og stred, som var han meer end et Menneske. Jeg husker hans Ansigt endnu; men hvorfra han kom, hvorhen han gik, veed ikke jeg, veed Ingen. Jeg har tidt tænkt, det var nok gamle Holger Danske selv,

der var svømmet ned fra Kronborg og hjalp os i Farens Stund; det var nu min Tanke og der staaer hans Billede!"

Og det kastede sin store Skygge heelt op ad Væggen, selv noget hen ad Loftet, det saae ud, som var det den virkelige Holger Danske selv, som stod der bagved, for Skyggen rørte sig, men det kunde da ogsaa være fordi Flammen i Lyset ikke brændte stadig. Og Sønnekonen kyssede den gamle Bedstefader og førte ham hen i den store Lænestol foran Bordet, og hun og hendes Mand, som jo var den gamle Bedstefaders Søn, og Fader til den lille Dreng der laae i Sengen, sad og spiste deres Aftenmad, og den gamle Bedstefader talte om de danske Løver og de danske Hjerter, om Styrken og Mildheden, og ganske tydeligt forklarede han, at der var endnu een Styrke foruden den der laae i Sværdet, og han pegede paa Hylden hvor der laae gamle Bøger, hvor alle Holbergs Comedier laae, de som saa tidt vare læste, for de vare saa morsomme, man syntes ordenlig at kjende alle de Personer deri fra gamle Dage.

„See, han har ogsaa vidst at hugge!" sagde den gamle Bedstefader; „han har hugget det Gale og Kantede af Folk saa langt han kunde!" og gamle Bedstefader nikkede hen til Speilet, hvor Almanaken stod med det „Rundetaarn" og saa sagde han: „Tyge Brahe, han var ogsaa een, som brugte Sværdet; ikke til at hugge i Kjød og Been, men hugge en tydeligere Vei op

imellem alle Himlens Stjerner! — Og saa h a n, hvis Fader var af min Stand, den gamle Billedsnitters Søn, han, vi selv have seet med det hvide Haar og de stærke Skuldre, han, som nævnes af alle Verdens Lande! ja han kunde hugge, jeg kan kun snitte! Jo, H o l g e r D a n s k e kan komme paa mange Maader, saa at der i alle Verdens Lande hores om Danmarks Styrke! Skal vi saa drikke B e r t e l s Skaal!"

Men den lille Dreng i Sengen saae tydeligt det gamle Kronborg med Oresund, den virkelige H o l g e r D a n s k e som sad dybt dernede med Skjægget voxet fast i Marmorbordet og drømte om Alt hvad der skeer heroppe: H o l g e r D a n s k e drømte ogsaa om den lille, fattige Stue, hvor Billedsnitteren sad, han hørte Alt hvad der blev talt og nikkede i Drømme og sagde:

„Ja, husk kun paa mig, I Danske Folk! behold mig i Tanke! jeg kommer i Nødens Time!"

Og udenfor Kronborg skinnede den klare Dag og Vinden bar Jægerhornets Toner over fra Nabolandet, Skibene seilede forbi og hilsede: „bum! bum!“ og fra Kronborg svarede det: „bum! bum!“ men Holger Danske vaagnede ikke hvor stærkt de skjøde, for det var jo bare: „god Dag!“ — „Mange Tak!“ Der skal skydes anderledes før han vil vaagne; men han vaagner nok, for der er Krummer i Holger Danske!

DEN LILLE PIGE MED SVOVLSTIKKERNE

Det var saa grueligt koldt; det sneede og det begyndte at blive mørk Aften; det var ogsaa den sidste Aften i Aaret, Nytaarsaften. I denne Kulde og i dette Mørke gik paa Gaden en lille, fattig Pige med bart Hoved og nøgne Fødder; ja hun havde jo rigtignok havt Tøfler paa, da hun kom hjemme fra; men hvad kunde det hjelpe! det var meget store Tøfler, hendes Moder havde sidst brugt dem, saa store vare de, og dem tabte den Lille, da hun skyndte sig ud over Gaden, i det to Vogne foer saa grueligt stærkt forbi; den ene Tøffel var ikke at finde, og den anden løb en Dreng med; han sagde, at den kunde han bruge til Vugge, naar han selv fik Børn.

Der gik nu den lille Pige paa de nøgne, smaa Fødder, der vare røde og blaa af Kulde; i et gammelt

Forklæde holdt hun en Mængde Svovlstikker og eet Bundt gik hun med i Haanden; Ingen havde den hele Dag kjøbt af hende; Ingen havde givet hende en lille Skilling; sulten og forfrossen gik hun og saae saa forkuet ud, den lille Stakkel! Sneefnokkene faldt i hendes lange, gule Haar, der krøllede saa smukt om Nakken, men den Stads tænkte hun rigtignok ikke paa. Ud fra alle Vinduer skinnede Lysene og saa lugtede der i Gaden saa deiligt af Gaasesteg; det var jo Nytaarsaften, ja det tænkte hun paa.

Henne i en Krog mellem to Huse, det ene gik lidt mere frem i Gaden end det andet, der satte hun sig og krøb sammen; de smaa Been havde hun trukket op under sig, men hun frøs endnu mere og hjem turde hun ikke gaae, hun havde jo ingen Svovlstikker solgt, ikke faaet en eneste Skilling, hendes Fader vilde slaae hende og koldt var der ogsaa hjemme, de havde kun Taget lige over dem og der peb Vinden ind, skjøndt der var stoppet Straa og Klude i de største Sprækker. Hendes smaa Hænder vare næsten ganske døde af Kulde. Ak! en lille Svovlstikke kunde gjøre godt. Turde hun bare trække een ud af Bundtet, stryge den mod Væggen og varme Fingrene. Hun trak een ud, „ritsch“ hvor spruddede den, hvor brændte den! det var en varm, klar Lue, ligesom et lille Lys, da hun holdt Haanden om den; det var et underligt Lys! Den lille Pige syntes hun sad foran en stor Jernkakkelovn med blanke Messingkugler og Messingtromle; Ilden brændte

saa velsignet, varmede saa godt! nei, hvad var det! — Den Lille strakte allerede Fødderne ud for ogsaa at varme disse, — — da slukkedes Flammen. Kakkelovnen forsvandt, — hun sad med en lille Stump af den udbrændte Svovlstikke i Haanden.

En ny blev strøget, den brændte, den lyste, og hvor Skinnet faldt paa Muren, blev denne gjennemsigtig, som et Flor; hun saae lige ind i Stuen, hvor Bordet stod dækket med en skinnende hvid Dug, med fiint Porcellain, og deiligt dampede den stegte Gaas, fyldt med Svedsker og Æbler! og hvad der endnu var prægtigere, Gaasen sprang fra Fadet, vraltede hen ad Gulvet med Gaffel og Kniv i Ryggen; lige hen til den fattige Pige kom den; da slukkedes Svovlstikken og der var kun den tykke, kolde Muur at see.

Hun tændte en ny. Da sad hun under det deiligste Juletræ; det var endnu større og mere pyntet, end det hun gjennem Glasdøren havde seet hos den rige Kjøbmand, nu sidste Juul; tusinde Lys brændte paa de grønne Grene og brogede Billeder, som de der pynte Boutikvinduerne, saae ned til hende. Den Lille strakte begge Hænder i Veiret — da slukkedes Svovlstikken; de mange Julelys gik høiere og høiere, hun saae de vare nu de klare Stjerner, een af dem faldt og gjorde en lang Ildstribe paa Himlen.

„Nu døer der Een!“ sagde den Lille, for gamle Mormo'er, som var den Eneste, der havde været god mod hende, men nu var død, havde sagt:

naar en Stjerne falder, gaaer der en Sjæl op til Gud.

Hun strøg igjen mod Muren en Svovlstikke, den lyste rundt om, og i Glandsen stod den gamle Mormo'er, saa klar, saa skinnende, saa mild og velsignet.

„Mormo'er!“ raabte den Lille, „O tag mig med! jeg veed, Du er borte, naar Svovlstikken gaaer ud; borte ligesom den varme Kakkelovn, den deilige Gaasesteg og det store velsignede Juletræ!“ — og hun strøg ihast den hele Rest Svovlstikker, der var i Bundtet, hun vilde ret holde paa Mormo'er; og Svovlstikkerne lyste med saadan en Glands, at det var klarere end ved den lyse Dag. Mormo'er havde aldrig før været saa smuk, saa stor; hun løftede den lille Pige op paa sin Arm, og de fløi i Glands og Glæde, saa høit, saa høit; og der var ingen Kulde, ingen Hunger, ingen Angest, — de vare hos Gud!

Men i Krogen ved Huset sad i den kolde Morgenstund den lille Pige med røde Kinder, med Smiil om

Munden — død, frosset ihjel den sidste Aften i det gamle Aar. Nytaarsmorgen gik op over det lille Liig, der sad med Svovlstikkerne, hvoraf eet Knippe var næsten brændt. Hun har villet varme sig, sagde man; Ingen vidste, hvad smukt hun havde seet, i hvilken Glands hun med gamle Mormo'er var gaaet ind til Nytaars Glæde!

ET BILLEDE FRA CASTELSVOLDEN

Det er Efteraar, vi staae paa Castelsvolden og see ud over Havet paa de mange Skibe og paa den svenske Kyst, der løfter sig høit i Aftenens Solskin; bagved os gaaer Volden brat nedad; der staae prægtige Træer, det gule Løv falder fra Grenene; dernede ligge skumle Huse med Træpalisader, og indenfor, hvor Skildvagten gaaer, er saa snevert og skummelt, men endnu mørkere er der bag det gittrede Hul: der sidde fangne Slaver, de værste Forbrydere.

En Straale fra den nedgaaende Sol falder ind i det nogne Kammer. Solen skinner paa Onde og paa

Gode! Den mørke, barske Fange seer med et hæsligt Blik paa den kolde Solstraale. En lille Fugl flyver mod Gitteret. Fuglen synger for Onde og for Gode! den synger et kort „Quivit“, men bliver siddende, slaaer med Vingen, piller en Fjer af den, lader de andre Fjer bruse om Halsen — og den onde Mand i Lænker seer derpaa; et mildere Udtryk gaaer over det hæslige Ansigt; en Tanke, som han ikke selv gjør sig tydelig, skinner frem i hans Bryst, den er beslægtet med Solstraalen gjennem Gitteret, beslægtet med Dufften af Violerne, som om Foraaret voxe saa rigt udenfor. Nu lyder Jægernes Musik, saa liflig og stærk. Fuglen flyver fra Fangens Gitter, Solstraalen forsvinder

og der er mørkt inde i Kammeret, mørkt i den onde Mands Hjerte, men Solen har dog skinnet derind, Fuglen sjunget derind.

Bliv ved, I smukke Jægerhornetstoner! Aftenen er mild, Havet speilglat og stille.

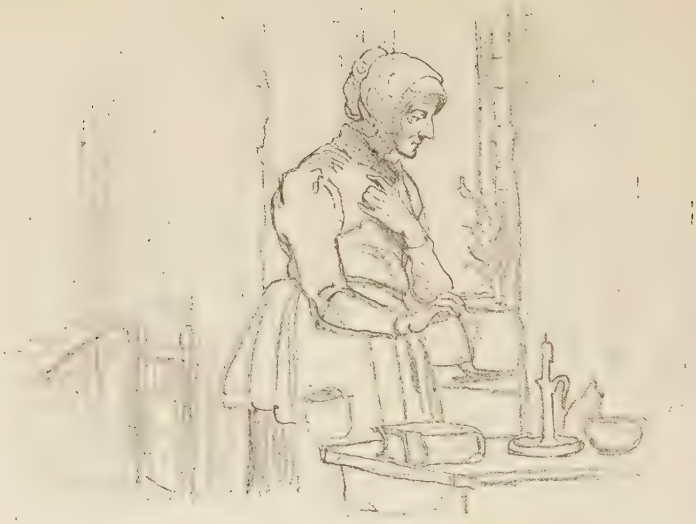

FRA ET VINDUE I VARTOU

Ud til den grønne Vold, der gaaer rundt om Kjøbenhavn, ligger en stor, rød Gaard med mange Vinduer, i dem voxer Balsaminen og Ambratræet; fattigt seer der ud derindenfor, og fattige gamle Folk boe der. Det er Vartou.

See! op til Vindueskarmen læner sig en gammel Pige, hun plukker det visne Blad af Balsaminen og seer ud paa den grønne Vold, hvor lystige Børn tumle sig; hvad tænker hun paa? Et Livs Drama ruller op for Tanken.

De fattige Smaa, hvor lykkeligt de lege! hvilke røde

Kinder, hvilke velsignede Øine, men hverken Skoe eller Strømper have de paa; de dandse paa den grønne Vold der, hvor Sagnet fortæller at for mange Aar tilbage, da Jorden der altid sank, blev et uskyldigt Barn lokket med Blomster og Legetøi ind i den aabne Grav, som de murede til medens den Lille legede og spiste. Da laae Volden fast, og bar snart et deiligt Grønsvær. De Smaa kjende ikke Sagnet, ellers vilde de høre Barnet græde endnu dernede under Jorden, og Duggen paa Græsset vilde synes dem de brændende Taarer. De kjende ikke Historien om Danmarks Konge, der, da Fjenden laae udenfor, red her forbi, og svor at han vilde døe i sin Rede. Da kom Qvinder og Mænd, de gjøde kogende Vand ned over de hvidklædte Fjender, som i Sneen kravlede op ad den ydre Voldside.

Lystigt lege de fattige Smaa.

Leg, du lille Pige! snart komme Aarene — ja, de velsignede Aar: Confirmanterne spadsere Haand i Haand, Du gaaer i hvid Kjole, den har kostet din Moder nok, og dog er den syet om af en større, gammel! Du faaer et rødt Shawl, det hænger Dig forlangt ned, men saa kan man see, hvor stort det er, hvor altfor stort! Du tænker paa din Stads og paa den gode Gud. Deilig er en Vandring paa Volden! Og Aarene gaae med mange mørke Dage, men med Ungdomssind, og Du faaer en Ven, Du veed det ikke! I mødes; I vandre paa Volden i det tidlige Foraar, naar alle Kirkeklokker ringe store Bededag. Der er endnu ikke Violer at finde,

men ud for Rosenborg staaer der et Træ med de første grønne Knopper, der standse I. Hvert Aar skyder Træet grønne Grene, det gjør ikke Hjertet i Menneskets Bryst. Gjennem dette glide flere mørke Skyer, end Norden kjender. Stakkels Barn, din Brudgoms Brudekammer bliver Liigkisten, og Du bliver en gammel Pige; fra Vartou seer Du bag Balsaminen ud paa de legende Børn, seer din Historie gjentages.

Og det er just det Livs-Drama, der ruller op for den gamle Pige, der seer ud paa Volden, hvor Solen skinner, hvor Børnene med røde Kinder og uden Strømper og Skoe juble, som alle de andre Himlens Fugle.

DEN GAMLE GADELYGTE

Har Du hørt Historien om den gamle Gadelygte? Den er slet ikke saa overordenlig morsom, men man kan altid høre den een Gang. Det var saadan en skikkelig, gammel Gadelygte, som i mange, mange Aar havde gjort Tjeneste, men nu skulde kasseres. Det var den sidste Aften, den sad paa Pælen og lyste der i Gaden, og den var tilmode ligesom en gammel Balletfigurantinde, som dandser den sidste Aften og veed at imorgen skal hun paa Loftet. Lygten havde saadan en Skræk for den Dag imorgen, thi da vidste den, at den skulde paa Raadstuen for første Gang og synes af Stadens „sex og tredive Mænd", om den var

brugelig eller ikke brugelig. Da vilde det blive bestemt, om den skulde sendes ud paa en af Broerne og lyse der, eller paa Landet i en Fabrik, maaskee gik den lige til en Jernstøber og blev smeltet om, da kunde den jo rigtignok blive til Alting, men det piinte den, at den ikke vidste, om den da beholdt Erindringen om, at den havde været Gadelygte. — Hvorledes det gik eller ikke, den vilde blive skilt fra Vægteren og hans Kone, hvem den betragtede ganske som sin Familie. Den blev Lygte da han blev Vægter. Konen var dengang fiin paa det, kun om Aftenen naar hun gik forbi Lygten, saae hun til den, men aldrig om Dagen. Nu derimod, i de sidste Aar, da de alle Tre vare blevne gamle, Vægteren, Konen og Lygten, havde Konen ogsaa pleiet den, pudset Lampen af og skjænket Tran i den. Ærlige Folk var det Ægtepar, de havde ikke bedraget Lygten for een Draabe. Det var den sidste Aften i Gaden og imorgen skulde den paa Raadstuen, det var to mørke Tanker hos Lygten, og saa kan man nok vide, hvorledes den brændte. Men der gik ogsaa andre Tanker igjennem den; der var saameget, den havde seet, saameget, den havde lyst til, maaskee ligesaa meget som „de sex og tredive Mænd", men det sagde den ikke, for det var en skikkelig gammel Lygte, den vilde Ingen fornærme, allermindst sin Øvrighed. Den huskede saameget, og imellem blussede Flammen op inde i den, det var som havde den en Følelse af: „ja, man husker ogsaa mig! der var nu den smukke, unge

Mand, — ja, det er mange Aar siden! han kom med et Brev, det var paa rosenrødt Papiir, saa fiint, saa fiint og med Guld-Kant, det var saa nydeligt skrevet, det var en Damehaand; han læste det to Gange og han kyssede det og han saae op til mig med sine to Øine, de sagde: „jeg er det lykkeligste Menneske!“ — Ja kun han og jeg vidste, hvad der stod i det første Brev fra Kjæresten. — Jeg husker ogsaa to andre Øine, det er underligt, hvor man kan springe med Tankerne! her i Gaden var en prægtig Begravelse, den unge, smukke Frue laae i Liigkisten paa den Fløiels-Liigvogn, der vare saa mange Blomster og Krandse, der lyste saa mange Fakler, at jeg blev reent borte ved det; hele Fortouget var fuldt med Mennesker, de fulgte Alle med Liigtoget, men da Faklerne vare af Syne og jeg saae mig omkring, stod her endnu En ved Pælen og græd, jeg glemmer aldrig de to Sorgens Øine, der saae ind i mig!“ — Saadan gik der mange Tanker gjennem den gamle Gadelygte, som iaften lyste for sidste Gang. Skildvagten, som løses af, veed dog sin Efterfølger, og kan sige ham et Par Ord, men Lygten vidste ikke sin og den kunde dog givet ham et og andet Vink, om Regn og Rusk, om hvorvidt Maaneskinnet gik paa Fortoget og fra hvad Kant Vinden blæste.

Paa Rendesteensbrættet stode Tre, som havde fremstillet sig for Lygten, idet de troede, at det var den, som gav Embedet bort; den Ene af disse var et Sildehoved, for det lyser i Mørke, og det meente, at det

kunde jo være en sand Tranbesparelse, om det kom paa Lygtepælen. Den Anden var et Stykke Trøske, der ogsaa skinner, og altid meer end en Klipfisk, det sagde den selv, desuden var den det sidste Stykke af et Træ, som engang havde været en Pragt for Skoven. Den Tredie var en Sanct Hans Orm; hvor den var kommet fra, begreb Lygten ikke, men Ormen var der og lyste gjorde den ogsaa, men Trøsken og Sildehovedet gjorde Ed paa, at det var kun til visse Tider, den lyste, og at den derfor aldrig kunde tages i Betragtning.

Den gamle Lygte sagde, at Ingen af dem lyste nok til at være Gadelygte, men det troede nu Ingen af dem, og da de hørte, at Lygten selv ikke gav Embedet bort, sagde de, at det var meget glædeligt, thi den var da ogsaa altfor affældig til at den kunde vælge.

I det samme kom Vinden fra Gadehjørnet, den susede gjennem Røghætten paa den gamle Lygte, og sagde til den: „Hvad er det for Noget, jeg hører, Du vil bort imorgen! Er det den sidste Aften jeg skal træffe Dig her? Ja, saa skal Du have en Present! nu lufter jeg op i din Hjernekasse, saa at Du klart og tydeligt ikke alene skal kunne huske, hvad du har hørt og seet, men naar der fortælles eller læses Noget i din Nærværelse, skal Du være saa klarhovedet, at Du ogsaa seer det!“

„Ja, det er grumme Meget!“ sagde den gamle Gadelygte, „mange Tak! bliver jeg bare ikke stobt om!“ —

„Det skeer ikke endnu.“ sagde Vinden, „og nu blæ-

ser jeg din Hukommelse op; kan Du faae flere Presenter som den, saa kan Du have en ganske fornøielig Alderdom!"

„Bliver jeg kun ikke støbt om!" sagde Lygten, „eller kan Du da ogsaa sikkre mig Hukommelsen?"

„Gamle Lygte, vær fornuftig!" sagde Vinden, og saa blæste den. — I det samme kom Maanen frem. „Hvad giver De?" spurgte Vinden.

„Jeg giver ingen Ting!" sagde den, „jeg er jo i Aftagende, og Lygterne have aldrig lyst for mig, men jeg har lyst for Lygterne." Og saa gik Maanen bag ved Skyerne igjen, for den vilde ikke plages. Da faldt lige paa Røghætten en Vanddraabe, den var som et Tagdryp, men Draaben sagde, den kom fra de graa Skyer og var ogsaa en Present og maaskee den allerbedste. Jeg trænger ind i Dig, saa at Du faaer den Evne, at Du i een Nat, naar Du ønsker Dig det, kan gaae over i Rust, saa Du falder heelt sammen og bliver til et Støv. Men det syntes Lygten var en daarlig Present og Vinden syntes det samme; „er der ingen bedre, er der ingen bedre?" blæste den saa høit den kunde; da faldt et skinnende Stjerneskud, det lyste i en lang Stribe.

„Hvad var det?" raabte Sildehovedet, „faldt der ikke en Stjerne lige ned? Jeg troer den gik i Lygten! — Naa, søges Embedet ogsaa af saa Høitstaaende, saa kunne vi gaae hen at lægge os!" og det gjorde det, og de Andre med; men den gamle Lygte lyste med eet saa

forunderligt stærkt: „Det var en deilig Present!“ sagde den. „De klare Stjerner, som jeg altid har fornøiet mig saa meget over, og som skinne saa deiligt, som jeg egentlig aldrig har kunnet skinne, skjøndt det var min hele Stræben og Tragten, de have lagt Mærke til mig fattige gamle Lygte og sendt En ned med en Present til mig, der bestaaer i den Evne, at Alt hvad jeg selv husker og seer rigtig tydeligt, skal ogsaa kunne sees af dem, jeg holder af! og det er først den sande Fornøielse, for naar man ikke kan dele den med Andre, saa er den kun en halv Glæde!“

„Det er meget agtværdigt tænkt!“ sagde Vinden, „men Du veed nok ikke at der hører Voxlys til. Uden at der bliver tændt et Voxlys inden i Dig, er der ingen af de Andre, der kunne see Noget ved Dig. Det har Stjernerne ikke betænkt, de troe nu at Alt hvad der skinner, har i det mindste et Voxlys i sig. Men nu er jeg træt!“ sagde Vinden, „nu vil jeg lægge mig!“ og saa lagde den sig.

Næste Dag — — ja næste Dag kunne vi springe over; næste Aften saa laae Lygten i Lænestol, og hvor —? Hos den gamle Vægter. Han havde af „de sex og tredive Mænd“ udbedet sig for sin lange tro Tjeneste, at maatte beholde den gamle Lygte; de loe af ham da han bad og saa gav de ham den, og nu laae Lygten i Lænestol tæt ved den varme Kakkelovn, og det var ordenligt ligesom den var blevet større derved, den fyldte næsten hele Stolen. Og de gamle Folk sade

alt ved Aftensmaden og kastede milde Øine hen til den gamle Lygte, som de gjerne havde givet Plads ved Bordet med. Det var jo rigtignok i en Kjælder de boede, to Alen nede i Jorden; man maatte gjennem en brolagt Forstue for at komme ind i Stuen, men luunt var her, for der var Klædeslister for Døren; reent og net saae her ud; Gardiner om Sengestedet og over de smaa Vinduer, hvor der oppe paa Karmen stod to underlige Urtepotter; Matros Christian havde bragt dem hjem fra Ostindien eller Vestindien, det var af Leertøi to Elephanter, hvis Ryg manglede, men i dennes Sted blomstrede der ud af Jorden, som var lagt deri, i den ene den deiligste Purløg, det var de gamle Folks Kjøkkenhave, og i den anden en stor blomstrende Geranium, det var deres Blomsterhave. Paa Væggen hang et stort couleurt Billed, med „Congressen i Wien", der havde de alle Konger og Keisere paa eengang! — Et bornholmsk Uhr med tunge Blylodder gik „tik! tak!" og altid for gesvindt, men det var bedre end at det skulde gaae for langsomt, sagde de gamle Folk. De spiste deres Aftensmad, og den gamle Gadelygte laae som sagt i Lænestolen tæt ved den varme Kakkelovn. Det var for Lygten, som om der var vendt op og ned paa hele Verden. — Men da den gamle Vægter saae paa den og talte om, hvad de To havde oplevet med hinanden, i Regn og i Rusk, i de klare, korte Sommernætter og naar Sneen fygede, saa det var godt at komme i Kjælderskuret, da var Alt igjen i Orden for den gamle

Lygte, den saae det, som om det var endnu, jo, Vinden havde rigtignok godt lyst op inde i den. —

De vare saa flittige og saa flinke, de gamle Folk, ingen Time blev reent døset hen; Søndag Eftermiddag kom der en eller anden Bog frem, helst en Reisebeskrivelse, og den gamle Mand læste høit om Afrika, om de store Skove og Elephanterne, som der gik vilde omkring, og den gamle Kone hørte saadan efter og skottede saa hen til Leer-Elephanterne, der vare Urtepotter! — „Jeg kan næsten tænke mig det!“ sagde hun. Og Lygten ønskede saa inderligt, at der var et Voxlys at tænde og sætte inden i den, saa skulde hun grangivelig see Alt, saaledes som Lygten saae det, de høie Træer, de tætte Grene slyngede i hverandre, de nøgne, sorte Mennesker til Hest og hele Skarer af Elephanter, som med deres brede Fødder knuste Rør og Buske.

„Hvad kan alle mine Evner hjelpe, naar der ingen Voxlys er!“ sukkede Lygten, „de har kun Tran og Tællelys, og det er ikke nok!“ —

En Dag kom der et heelt Bundt Voxlysstumper i Kjælderen, de største Stykker bleve brændte og de mindre brugte den gamle Kone til at voxe sin Traad med naar hun syede; Voxlys var der, men de faldt ikke paa at sætte et lille Stykke i Lygten.

„Her staaer jeg med mine sjeldne Evner!“ sagde Lygten, „jeg har Alt indeni mig, men jeg kan ikke dele med dem! De veed ikke, at jeg kan forvandle de hvide

Vægge til de deiligste Tapeter, til rige Skove, til Alt hvad De ville ønske sig! — De veed det ikke!"

Lygten stod iøvrigt skuret og net i en Krog, hvor den altid faldt i Øinene; Folk sagde rigtignok, at den var et Skrumpel, men det brød de Gamle sig ikke om, de holdt af Lygten.

En Dag, det var den gamle Vægters Geburtsdag, kom den gamle Kone hen til Lygten, smilte saa smaat og sagde: „Jeg vil illuminere for ham!" og Lygten knagede i Blikhætten, thi den tænkte: „nu gaaer Lyset op for dem!" men der kom Tran og ingen Voxlys, den brændte hele Aftenen, men vidste nu, at den Gave, Stjernerne havde givet den, den bedste Gave af Alle, blev en død Skat for dette Liv. Da drømte den, — og naar man har slige Evner, kan man nok drømme, — at de gamle Folk vare døde, og at den selv var kommet til en Jernstøber og skulde smeltes om, den var lige saa angest som da den skulde paa Raadstuen og synes af de „sex og tredive Mænd", men skjøndt den havde Evnen at kunne falde sammen i Rust og Støv, naar den ønskede sig det, saa gjorde den det dog ikke, og saa kom den i Smelteovnen, og blev til den deiligste Jernlysestage, hvori Nogen vilde sætte et Voxlys; den havde Form af en Engel, der bar en Bouquet, og midt i Bouquetten blev Voxlyset sat og Stagen fik Plads paa et grønt Skrivebord, og Værelset var saa hyggeligt, der stod mange Bøger, der hang deilige Billeder, det var hos en Digter, og Alt hvad han tænkte og skrev, det

rullede op rundt omkring, Stuen blev til dybe, mørke Skove, til solbelyste Enge, hvor Storken gik og spankede, og til Skibsdækket høit paa det svulmende Hav! —

„Hvilke Evner jeg har!“ sagde den gamle Lygte, idet den vaagnede. „Næsten kunde jeg længes efter at smeltes om! — dog nei, det maa ikke skee saalænge de gamle Folk leve! De holde af mig for min Persons Skyld! Jeg er dem jo som i Barns Sted, og de have skuret mig og de have givet mig Tran! og jeg har det ligesaa godt, som „Congressen“, der er saadant Noget fornemt noget!“

Og fra den Tid havde den mere indvortes Ro, og det fortjente den skikkelige, gamle Gadelygte.

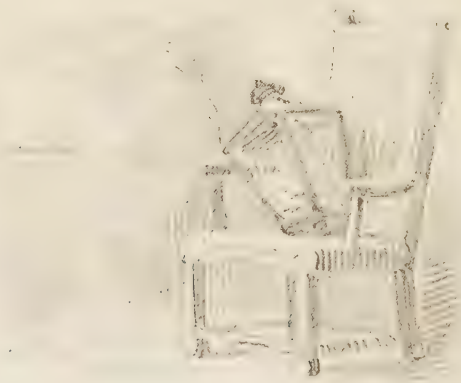

NABOFAMILIERNE

Man skulde rigtignok troe, at der var Noget paa Færde i Gadekjæret, men der var ikke Noget paa Færde! Alle Ænderne, ligesom de allerbedst laae paa Vandet, nogle stod paa Hovedet, for det kunde de, satte med Eet lige i Land; man kunde see i det vaade Leer Sporene af deres Fødder, og man kunde høre et langt Stykke borte at de skreg. Vandet kom ordenlig i Bevægelse, og nylig var det blankt, som et Speilglas, man saae deri hvert Træ, hver Busk tæt ved, og det gamle Bondehuus med Hullerne i Gavlen og Svalereden, men især det store Rosentræ fuldt af Blomster, der hang fra Muren næsten lige ud over Vandet, og deri stod det

Hele, ligesom et Skilderi, men Altsammen paa Hovedet; og da Vandet kom i Uro, saa løb det Ene i det Andet, hele Billedet var væk. To Andefjer, der faldt af Ænderne, som fløi, vippede ordenlig op og ned, med Eet toge de Fart, ligesom om der var Vind, men der var ingen Vind, og saa laae de stille, og Vandet blev speilglat igjen, man saae tydeligt Gavlen med Svalereden, og Rosentræet saae man; hver Rose speilede sig, de vare saa deilige, men de vidste det ikke selv, for Ingen havde sagt dem det. Solen skinnede ind imellem de fine Blade, der vare saa fyldte med Duft; og det var for hver Rose, ligesom for os, naar vi ere ret lyksalige henne i Tanker.

„Hvor det er deiligt at være til!“ sagde hver Rose, „det Eneste jeg veed at ønske, er at jeg kunde kysse Solen, fordi den er saa varm og klar. — Ja, Roserne dernede i Vandet vilde jeg ogsaa kysse! de ligne os ganske accurat; jeg vilde kysse de søde Fugleunger dernede i Reden; ja der er ogsaa nogle oven over os! de stikke Hovederne ud og pippe saa smaat; de have slet ingen Fjer, som deres Fader og Moder. Det er gode Naboer, vi have, baade dem ovenover og nedenunder. O, hvor det er deiligt at være til!“

De smaa Unger oppe og nede, — ja de nede var kun Skin i Vandet, — vare Spurve, Fader og Moder vare Spurve; de havde taget den tomme Svalerede fra ifjor, i den laae de og vare hjemme.

„Er det Ællingeborn, som svømme der?“ spurgte

Spurveungerne, da de saae Andefjerene drive paa Vandet.

„Gjør fornuftige Spørgsmaal, naar I spørge!“ sagde Moderen; „seer I ikke, at det er Fjer, levende Kjoletøi, som jeg har det og I faae det, men vort er finere! Gid vi ellers havde dem heroppe i Reden, for de varme. Jeg gad vide, hvad det var, som forskrækkede Ænderne! der maa have været Noget i Vandet, for mig var det vist ikke! skjøndt jeg sagde rigtig nok noget stærkt „pip“ til Jer! De tykhovede Roser burde vide det, men de veed ingen Ting, de see kun paa sig selv og lugte. Jeg er inderlig kjed af de Naboer!“ —

„Hør de søde, smaa Fugle deroppe!“ sagde Roserne, „de begynde nu ogsaa paa at ville synge! — De kunne ikke, men det kommer nok! — Hvor det maa være en stor Fornøielse! Det er ganske morsomt at have saadanne lystige Naboer!“ —

I Galop kom i det samme to Heste, de skulde vandes; en Bondedreng sad paa den ene, og han havde taget alle sine Klæder af undtagen sin sorte Hat; den var saa stor og bred. Drengen fløitede ligesom om han var en lille Fugl, og red saa ud i det dybeste af Gadekjæret; og da han kom over mod Rosentræet, rev han en af Roserne af og stak op i Hatten, saa troede han at være rigtig pyntet, og red saa bort med den. De andre Roser saae efter deres Søster, og spurgte hinanden: „hvor reiste hun hen?“ men det vidste Ingen.

„Jeg gad nok komme ud i Verden!“ sagde den Ene

til den Anden, „men her hjemme i vort eget Grønne er ogsaa deiligt! om Dagen er Solen saa varm og om Natten skinner Himlen endnu smukkere! det kan vi see igjennem de mange smaa Huller, der er paa den!“

Det var Stjernerne, som de troede vare Huller, for Roserne vidste det ikke bedre.

„Vi live op om Huset!“ sagde Spurvemoderen, „og Svalereder bringe Lykke, siger Folk; derfor ere de glade ved at have os! men de Naboer der, saadan en heel Rosenbusk op ad Muren, sætter Fugtighed; jeg tænker den kommer nok bort, saa kan der dog groe et Korn. Roser ere kun at see paa og at lugte til, eller i det høieste at stikke i Hatten. Hvert Aar, det veed jeg fra min Moder, saa falde de af, Bondekonen sylter dem med Salt, de faae et fransk Navn, som jeg ikke kan sige, og heller ikke bryder mig om; og saa lægges de paa Ilden, naar der skal lugte godt. See, det er deres Levnetsløb, de ere bare for Øine og Næse. Nu veed I det!“

Da det blev Aften og Myggene dandsede i den varme Luft, hvor Skyerne vare saa røde, kom Nattergalen og sang for Roserne: at det Skjønne var som Solskinnet i denne Verden, og at det Skjønne levede altid. Men Roserne troede, at Nattergalen sang om sig selv og det kunde man jo ogsaa tænke. Det faldt dem slet ikke ind, at det var dem, der skulde have Sangen, men glade vare de ved den og tænkte paa, om ikke alle de smaa Spurveunger ogsaa kunde blive til Nattergale.

„Jeg forstod meget godt hvad den Fugl sang!“ sagde Spurveungerne, „der var bare et Ord, jeg ikke forstod: Hvad er det Skjønne?“

„Det er Ingenting!“ sagde Spurvemoderen, „det er bare saadanne et Udseende. Oppe paa Herregaarden, hvor Duerne har deres eget Huus, og hver Dag faae Ærter og Korn strøet i Gaarden, — jeg har spiist med dem og det skal I ogsaa komme til! siig mig, hvem Du omgaaes, saa skal jeg sige Dig, hvem Du er! — deroppe paa Herregaarden har de to Fugle med grønne Halse og en Top paa Hovedet; Halen kan brede sig ud, som var det et stort Hjul, og den har alle Couleurer, saa at det gjør ondt i Øinene; Paafugle kaldes de, og de er det Skjønne; de skulde pilles lidt, da saae de ikke anderledes ud, end vi Andre. Jeg havde hugget dem, dersom de ikke havde været saa store!“

„Jeg vil hugge dem!“ sagde den mindste Spurveunge og han havde endnu ikke Fjer.

Inde i Bondehuset boede to unge Folk; de holdt saa meget af hinanden, de vare saa flittige og raske, der var saa nydeligt hos dem. Søndagmorgen gik den unge Kone ud, tog en heel Haandfuld af de smukkeste Roser, satte dem i Vandglasset og stillede det midt paa Dragkisten.

„Nu kan jeg see, det er Søndag!“ sagde Manden, kyssede sin søde, lille Kone, og de satte sig ned, læste en Psalme, holdt hinanden i Hænderne, og Solen skinnede

ind ad Vinduerne paa de friske Roser og paa de unge Folk.

„Det er jeg kjed af at see paa!“ sagde Graaspurve-Moderen, som fra Reden kigede lige ind i Stuen; og saa fløi hun.

Det samme gjorde hun næste Søndag, thi hver Søndag kom der friske Roser i Glasset og altid blomstrede Rosenhækken lige smukt; Spurveungerne, der nu havde faaet Fjer, vilde gjerne flyve med, men Moderen sagde: „I blive!“ og saa blev de. — Hun fløi, men hvordan hun nu fløi eller ikke, med Eet hang hun fast i en Fuglesnare af Hestehaar, som nogle Drenge havde bundet paa en Green. Hestehaarene trak sig fast om Benet, o saa fast, som om det skulde skjæres over; det var en Pine, det var en Skræk; Drengene sprang lige til og greb Fuglen, og de greb saa grueligt haardt. „Det er ikke Andet, end en Spurv!“ sagde de, men de lode den dog ikke flyve igjen, de gik hjem med den og hver Gang den skreg, slog de den paa Næbet.

Inde i Bondegaarden stod der en gammel Karl, der forstod at lave Sæbe til Skjægget og til Hænderne, Sæbe i Kugler og Sæbe i Stykker. Det var saadan en omvandrende, lystig gammel En, og da han saae Graaspurven, som Drengene kom med, og som de sagde at de slet ikke brød sig om, sagde han: „skal vi gjøre den skjøn!“ og det gjøs i Spurvemoderen, da han sagde det. Og op af sin Kasse, hvori der laae de deiligste Couleurer, tog han en heel Mængde skinnende Bog-

guld, og Drengene maatte løbe ind at skaffe et Æg, og af det tog han Hviden og den smurte han hele Fuglen over med, og klinede saa Bogguldet paa, saa var Spurvemoderen forgyldt; men hun tænkte ikke paa den Stads, hun rystede over alle Lemmer. Og Sæbemanden tog en rød Lap, han rev den af Foret i sin gamle Trøie, klippede Lappen til en takket Hanekam, og klistrede den paa Hovedet af Fuglen.

„Nu skal I see Guldfuglen flyve!“ sagde han og slap Graaspurven, der i den grueligste Forfærdelse fløi afsted i det klare Solskin. Nei, hvor den skinnede! alle Graaspurve, selv en stor Krage, og det ingen Aars Unge, bleve ganske forskrækkede for det Syn, men de fløi dog bagefter, for de vilde vide hvad det var for en fornem Fugl.

„Hvorfra! hvorfra!“ skreg Kragen.

„Tøv lidt! tøv lidt!“ sagde Spurvene. Men den vilde ikke tøve lidt; i Angest og Forfærdelse fløi hun hjemad; hun var nærved at synke til Jorden og altid kom der flere Fugle til, smaa og store; nogle fløi lige tæt ind paa den for at hugge løs. „See'ken En! see'ken En!“ skreg de Allesammen!

„See'ken En! see'ken En!“ skreg Ungerne, da hun kom henimod Reden. „Det er bestemt en Paafugle-Unge! der er alle Couleurer, som skjære i Øinene, som Mo'er sagde: pip! det er det Skjønne!“ Og saa huggede de med deres smaa Næb, saa at det ikke blev muligt for hende at slippe ind, og hun var saaledes af Forfær-

delse, at hun ikke længer kunde sige „pip", end sige: jeg er Eders Moder. De andre Fugle huggede den nu alle, saa hver Fjer gik af, og blodig sank Spurvemoderen ned i Rosenhækken.

„Det stakkels Dyr!" sagde Roserne. „Kom, vi skulle skjule Dig! Held dit lille Hoved op til os!"

Spurvemoderen bredte endnu engang Vingerne ud, knugede dem saa fast til sig igjen og var død hos Nabofamilien, de friske, smukke Roser.

„Pip!" sagde Spurveungerne i Reden, „hvor Mutter bliver af, det kan jeg ikke begribe! Det skulde dog ikke være et Fif af hende, at vi nu maae skjotte os selv. Huset har hun ladet os beholde til Arvepart! men hvem af os skal have det alene, naar vi faae Familie."

„Ja, jeg kan ikke have Jer Andre her, naar jeg udvider mig med Kone og Børn!" sagde den Mindste.

„Jeg faaer nok flere Koner og Børn end Du!" sagde den Anden.

„Men jeg er ældst!" sagde en Tredie. Allesammen kom de op at skjændes, de sloge med Vingerne, huggede med Næbet, og bums, saa blev den Ene efter den Anden puffet ud af Reden. Der laae de, og vrede vare de: Hovedet heldte de heelt om paa den ene Side og saa plirede det Øie, som vendte op: det var nu deres Maade at mule paa.

Lidt kunde de flyve, og saa øvede de sig noget mere, og bleve tilsidst enige om, at for at kunne kjende hin

anden igjen naar de mødtes i Verden, vilde de sige: pip! og skrabe tre Gange med det venstre Been.

Den Unge, som blev tilbage i Reden, gjorde sig saa bred, den kunde, den var jo nu Huuseier, men længe varede det ikke. — Om Natten skinnede den røde Ild gjennem Ruderne, Flammerne sloge frem under Taget, det tørre Straa gik op i Lue, hele Huset brændte, og Spurveungen med, derimod kom de unge Folk lykkelig bort.

Da Solen næste Morgen var oppe og Alt syntes saa forfrisket som efter en mild Nattesøvn, stod der af Bondehuset ikke andet tilbage, end nogle sorte, forkullede Bjælker, der heldede sig op til Skorstenen, som var sin egen Herre; det røg stærkt fra Grunden, men foran den stod frisk og blomstrende det hele Rosentræ, der speilede hver Green og hver Blomst i det stille Vand.

„Nei, hvor deiligt de Roser staae der foran det nedbrændte Huus!“ raabte en Mand, som kom forbi, „det er det yndigste lille Billede! det maa jeg have!“ og Manden tog op af Lommen en lille Bog med hvide Blade, og han tog sin Blyant, for han var en Maler, og tegnede saa det rygende Gruus, de forkullede Bjælker op til den heldende Skorsteen, for den heldede meer og meer, men allerforrest stod den store, blomstrende Rosenhæk, den var rigtignok deilig, og var jo ogsaa ene Skyld i, at det Hele blev tegnet.

Op ad Dagen kom forbi to af Graaspurvene, som

vare fødte her. „Hvor er Huset?“ sagde de, „hvor er Reden? — Pip, Alting er brændt op og vor stærke Broder er brændt med! det fik han fordi han beholdt Reden. — Roserne ere slupne godt fra det! de staae endnu med røde Kinder. De sørge da ikke for Naboens Ulykke. Ja jeg taler ikke til dem, og grimt er her, det er min Mening!“ Saa fløi de.

Ud paa Efteraaret var det en deilig Solskinsdag, man kunde ordenlig troe, man var midt i Sommeren. Der var saa tørt og reent i Gaarden foran den store Trappe hos Herremandens, og der gik Duerne, baade sorte og hvide og violette, de glindsede i Solskinnet og de gamle Duemødre brusede sig op og sagde til Ungerne, „staae i Gruppe! staae i Gruppe!“ — for saa tog de sig bedre ud.

„Hvad er det smaa Graa, der løber mellem os?“ spurgte en gammel Due, som havde Rødt og Grønt igjennem Øinene. „Smaa Graa! smaa Graa!“ sagde hun.

„Det er Spurve! skikkelige Dyr! vi have altid havt Ord for at være fromme, og saa faae vi lade dem pille op! — De tale ikke med og skrabe saa net med Benet!“

Ja de skrabede, tre Gange skrabede de med det venstre Been, men de sagde ogsaa Pip og saa kjendte de hverandre, det var tre Spurve fra det nedbrændte Huus. —

„Her er overmaade godt at æde!“ sagde Spurvene.

Og Duerne gik rundt om hverandre, brystede sig og havde indvendig Mening.

„Seer Du Brysteduen!“ sagde den Ene om den Anden, „og seer Du hende, hvor hun sluger Ærter? Hun faaer for mange! hun faaer de bedste! kurr kurr! seer Du hvor hun bliver skaldet i Kammen! seer Du det søde, det arrige Dyr! knurre, knurre!“ og saa skinnede paa dem Allesammen Øinene røde af Arrighed. „Staae i Gruppe, staae i Gruppe! Smaa Graa! smaa Graa! Knurre, knurre, kurre!“ gik det i et Væk og saaledes gaaer det endnu om tusinde Aar.

Graaspurvene spiste godt, og de hørte godt, ja de stillede sig endogsaa op, men det klædte ikke; mætte vare de; saa gik de fra Duerne og sagde indbyrdes deres Mening om dem, hoppede saa ind under Havestakittet, og da Døren der til Havestuen stod aaben, hoppede den Ene op paa Dørtrinet, han var overmæt og derfor modig: „pip!“ sagde han, „det tør jeg!“ — „Pip!“ sagde den Anden, „det tør jeg ogsaa og lidt til!“ og saa hoppede han ind i Stuen. Der var ingen Folk derinde, det saae den Tredie nok, og saa fløi han endnu længer op i Stuen og sagde: „heelt ind, eller slet ikke! det er ellers en løierlig Menneske-Rede den! og hvad her er stillet op! nei hvad er det!“

Lige foran Spurvene blomstrede jo Roserne, de speilede sig der i Vandet, og de kullede Bjælker laae op til den faldefærdige Skorsteen! — Nei, hvad var dog dette! hvor kom det ind i Herregaards-Stuen?

Og alle tre Spurve vilde flyve hen over Roser og Skorsteen, men det var en flad Væg, de fløi imod; det Hele var et Maleri, et stort, prægtigt Stykke, som Maleren havde gjort efter sin lille Tegning.

„Pip!“ sagde Spurvene, „det er Ingenting! det seer bare ud! Pip! det er det Skjønne! Kan Du begribe det, for jeg kan ikke!“ og saa fløi de, for der kom Mennesker i Stuen.

Nu gik der baade Aar og Dag, Duerne havde mange Gange kurret, for ikke at sige knurret, de arrige Dyr! Graaspurvene havde frosset om Vinteren og levet høit om Sommeren; de vare Allesammen forlovede eller gifte, eller hvad man nu vil kalde det. Unger havde de, og Enhvers Unge var, naturligviis, den kjønneste og den klogeste; En fløi her og En fløi der, og mødtes de, saa kjendtes de paa „pip!“ og tre Skrab med det venstre Been. Den Ældste af dem, det var nu saadan en gammel En, hun havde ingen Rede og hun havde ingen Unger; hun vilde saa gjerne en Gang til en stor By og saa fløi hun til Kjøbenhavn. —

Der laae et stort Huus med mange Couleurer; det laae lige ved Slottet og Canalen, hvor der vare Skibe med Æbler og Potter. Vinduerne vare bredere for neden end for oven, og kiggede Spurvene derind, saa var hver Stue, syntes dem, ligesom om de saae ned i en Tulipan, alle mulige Couleurer og Snirkler, og midt i Tulipanen stode hvide Mennesker; de vare af Marmor, nogle vare ogsaa af Gips, men det kommer ud

paa Eet for Spurve-Øine. Oven paa Huset stod en Metalvogn med Metalheste for, og Seirens Gudinde, ogsaa af Metal, kjørte dem. Det var Thorvaldsens Musæum.

„Hvor det skinner! hvor det skinner!“ sagde Spurvefrøkenen, „det er nok det Skjønne! pip! her er det dog større end en Paafugl!“ hun huskede endnu paa fra Lille af, hvad der var det største Skjønne, Moderen kjendte. Og hun fløi lige ned i Gaarden; der var ogsaa prægtigt, der var malet Palmer og Grene op ad Væggene, og midt i Gaarden stod en blomstrende stor Rosenbusk; den heldede sine friske Grene med de mange Roser hen over en Grav; og hun fløi derhen, for der gik flere Spurve, „pip!“ og tre Skrab med det venstre Been; den Hilsen havde hun mange Gange gjort i Aar og Dag, og Ingen havde forstaaet den, for de, som ere skilte ad, de træffes ikke hver Dag; den Hilsen var blevet til Vane, men idag var der to gamle Spurve og en Unge, der sagde „pip!“ og skrabede med det venstre Been.

„Ih see god Dag, god Dag!“ det var tre Gamle fra Spurvereden og saa en lille En af Familien. „Skal vi træffes her!“ sagde de. „Det er et fornemt Sted, men her er ikke meget at æde. Det er det Skjønne! pip!“

Og der kom mange Folk fra Sidekamrene, hvor de prægtige Marmorskikkelser stode, og de gik hen til Graven, der gjemte den store Mester, som havde for-

met Marmorstøtterne, og Alle som kom, stode med lysende Ansigter om Thorvaldsens Grav, og Enkelte opsamlede de affaldne Rosenblade og gjemte disse. Der vare Folk langveis fra; de kom fra det store England, fra Tydskland og Frankerige; den skjønneste Dame tog en af Roserne, og lagde den ved sit Bryst. Da troede Spurvene at Roserne regjerede her, at det hele Huus var bygget for deres Skyld, og det syntes de var rigtignok lidt for meget, men da Menneskene allesammen gjorde af Roserne, saa vilde de ikke staae tilbage. „Pip!“ sagde de, feiede Gulvet med deres Hale, og saae med det ene Øie paa Roserne; længe saae de ikke, før de vare visse paa at det var de gamle Naboer; og det var det ogsaa. Maleren, som havde tegnet Rosenbusken ved det nedbrændte Huus, havde siden ud paa Aaret faaet Lov til at grave den op, og da givet Bygmesteren den, thi ingen Roser var deiligere; og han havde sat den paa Thorvaldsens Grav, hvor den, som Billedet paa det Skjønne, blomstrede og gav sine røde, duftende Blade at bæres som Erindring til fjerne Lande.

„Har I faaet Ansættelse herinde i Byen?“ spurgte Spurvene. Og Roserne nikkede; de kjendte de graa Naboer og bleve saa glade ved at see dem.

„Hvor det er velsignet at leve og blomstre, at see gamle Venner og hver Dag milde Ansigter! Her er ligesom om det hver Dag var en stor Helligdag!“

„Pip!“ sagde Spurvene, „jo det er de gamle Naboer! deres Herkomst fra Gadekjæret huske vi! pip!

hvor de ere komne til Ære! Somme komme da ogsaa sovende til det. Og hvad Rart der er ved saadan en rød Klat, veed jeg ikke! — Og der sidder da et vissent Blad, for det kan jeg see!“

Og saa nippede de i det, saa at Bladet faldt af, og friskere og grønnere stod Træet, og Roserne duftede i Solskinnet paa Thorvaldsens Grav, til hvis udødelige Navn deres Skjønhed sluttede sig.

LILLE TUK

Ja, det var den lille Tuk, han hed egentlig ikke Tuk, men dengang han ikke kunde tale rigtig endnu, kaldte han sig selv Tuk; det skulde betyde Carl, og det er godt man veed det; han skulde passe sin Søster Gustave, som var meget mindre, end han, og saa skulde han ogsaa lære sin Lectie, men de to Ting vilde ikke gaae paa eengang. Den stakkels Dreng sad med sin lille Søster paa Skjødet og sang alle de Viser, han kunde, og imidlertid skottede Øinene til Geographie-Bogen, der laae aaben for ham; han skulde til imorgen kunne udenad alle Byerne i Sjællands Stift og vide om dem Alt, hvad der kunde vides.

Nu kom hans Moder hjem, for hun havde været ude, og hun tog den lille Gustave; Tuk løb til Vin-

duet og læste saa at han næsten læste sig Øinene ud, for det var nær ved at blive mørkt og det blev mere, men Moder havde ikke Raad til at kjøbe Lys.

„Der gaaer den gamle Vaskerkone omme fra Strædet!“ sagde Moderen, idet hun saae ud ad Vinduet. „Hun kan knap bære sig selv og saa maa hun bære Spanden fra Posten; spring Du ud, lille Tuk, og vær en velsignet Dreng! hjelp den gamle Kone!“

Og Tuk sprang ligestrax og hjalp, men da han saa kom hjem, var det mørk Aften, Lys var der ikke at snakke om, han skulde i sin Seng; det var en gammel Slagbænk; i den laae han og der tænkte han paa sin Geographie-Lectie: Sjællands Stift og Alt hvad Læreren havde fortalt. Der skulde rigtignok have været læst, men det kunde han jo ikke nu. Geographie-Bogen stak han ind under sin Hovedpude, for han havde hørt, at det skulde hjelpe betydeligt til at huske sin Lectie, men det er ikke til at stole paa.

Der laae han nu og tænkte og tænkte, og saa var det lige med Eet, som om Nogen kyssede ham paa Øine og Mund, han sov og sov dog ikke; det var ligesom om han saae den gamle Vaskerkones milde Øine see paa ham, og hun sagde: „det vilde være en stor Synd, om Du ikke skulde kunne din Lectie! Du hjalp mig, nu skal jeg hjelpe Dig, og vor Herre vil altid gjøre det!“

Og lige med Eet saa kriblede og krablede Bogen under Hovedet paa lille Tuk:

„Kykeliky! put! put!“ det var en Høne, der kom og det fra Kjøgeby. „Jeg er en af Kjøgehøns!“ og saa sagde den hvor mange Indvaanere, og om Slaget der havde staaet, og det var nu ikke Noget at tale om.

„Krible krable, bums!“ der dumpede En; det var en Fugl af Træ, som nu kom; det var Papegøien fra Fugleskydningen i Præstø. Den sagde, at der var ligesaa mange Indvaanere, som den havde Søm i Livet; og den var noget stolt: „Thorvaldsen har boet paa Hjørnet af mig. Bums! jeg ligger deiligt!“

Men lille Tuk laae ikke, han var med Eet til Hest. I Galop, i Galop gik det. En prægtigklædt Ridder med skinnende Hjelmbusk og vaiende Fjerbusk havde ham foran sig paa Hesten og de red, igjennem Skoven til den gamle By, Vordingborg, og den var en stor, en levende By; høie Taarne kneisede paa Kongeborgen, og Lysene skinnede langt ud igjennem Vinduerne; derinde var Sang og Dands; Kong Valdemar og stadselige unge Hoffrøkener gik i Dandsen. — Det blev Morgen, og ligesom Solen kom, sank Byen hen og Kongens Slot, det ene Taarn efter det andet, tilsidst stod kun eet eneste paa Banken, hvor Slottet havde staaet, og Byen var saa lille bitte og saa fattig, og Skoledrengene kom med deres Bøger under Armen og sagde: „2000 Indvaanere!“ men det var ikke sandt, saa mange var der ikke.

Og lille Tuk laae i sin Seng, han syntes at han drømte og at han ikke drømte; men Nogen var der tæt ved ham:

„Lille Tuk! lille Tuk!“ blev der sagt; det var en Sømand, en ganske lille Person, som om det kunde være en Cadet, men det var ikke en Cadet. „Jeg skal hilse saa meget flittig fra Corsøer, den er en By, som er i Opkomst! den er en levende By, den har Dampskib og Postvogn; engang skulde den altid kaldes ækel, men det var gammel Mening. „„Jeg ligger ved Havet,““ siger Corsøer, „„jeg har Landevei og jeg har Lystskov, og jeg har født en Digter, som var morsom, og det ere de ikke Alle. Jeg har villet sende et Skib rundt om Jorden, jeg gjorde det ikke, men kunde have gjort det, og saa lugter jeg saa deilig, lige ved Porten, der blomstre de yndigste Roser!““

Lille Tuk saae dem, det blev Rødt og Grønt for hans Øine, men da der kom Ro i Couleurerne, var det en heel skovgroet Skrænt tæt ved den klare Fjord; og oven over laae en prægtig gammel Kirke med to høie, spidse Kirketaarne: fra Skrænten sprang Kilderne i tykke Vandstraaler, saa at det pladskede efter, og tæt ved sad en gammel Konge med Guldkrone om sit lange Haar; det var Kong Hroar ved Kilderne; det var ved Roeskilde By, som man kalder den nu. Og hen over Skrænten, ind i den gamle Kirke, gik alle Danmarks Konger og Dronninger Haand i Haand, alle med Guld-

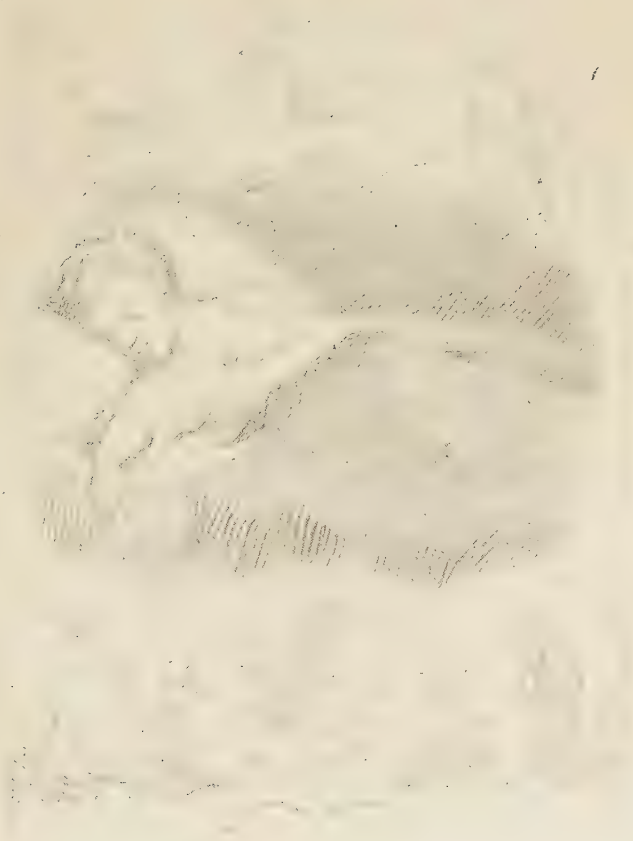

krone paa, og Orglet spillede og Kilderne rislede. Den lille Tuk saae Alt, hørte Alt. „Glem ikke Stænderne!“ sagde Kong Hroar.

Lige med Eet var Alting borte igjen; ja, hvor blev det af! det var ligesom man vender et Blad i en Bog. Og nu stod der en gammel Kone, det var en Lugekone, hun kom fra Sorø, hvor der voxer Græs paa Torvet. Hun havde sit graa Lærreds Forklæde over Hovedet og ned ad Ryggen; det var saa vaadt, det maatte have regnet: „ja, det har det!“ sagde hun og saa kunde hun noget Morsomt af Holbergs Comedier og hun vidste om Valdemar og Absalon; men lige med Eet, saa krøb hun sammen, rokkede med Hovedet, det var ligesom om hun vilde springe: „koax!“ sagde hun, „det er vaadt, det er vaadt, det er gravstille godt — i Sorø!“ hun var lige med Eet en Frø, „koax!“ og saa var hun den gamle Kone igjen. „Man maa klæde sig efter Veiret!“ sagde hun. „Det er vaadt, det er vaadt! min By er ligesom en Flaske; man kommer ind ved Proppen, og der maa man ud igjen! jeg har havt Maller og nu har jeg friske rødmussede Drenge paa Bunden af Flasken; der lære de Viisdom: Græsk! Græsk! Hebraisk! koax!“ det klang ligesom naar Frøerne synge, eller man gaaer i Mosevand med store Støvler. Det var altid den samme Lyd, saa eens, saa kjedelig, saa kjedelig at lille Tuk faldt i en ordenlig Søvn, og den kunde han have godt af.

Men ogsaa i denne Søvn kom en Drøm, eller hvad

det nu var: hans lille Søster Gustave med de blaa Øine og det gule, krøllede Haar var med Eet en voxen, deilig Pige, og uden at have Vinger paa kunde hun flyve og de fløi henover Sjælland, over de grønne Skove og de blaa Vande.

„Hører Du Hanegal, lille Tuk! kykeleky! Hønsene flyve op fra Kjøgeby! Du faaer en Hønsegaard, saa stor, saa stor, Du vil ikke lide Sult og Nød! Papegøien skal Du skyde, som man siger, Du bliver en rig og lykkelig Mand! din Gaard skal kneise, som Kong Valdemars Taarn, og rigt skal den bygges med Billedstøtter af Marmor, som dem fra Præstø-Hjørne, Du forstaaer mig nok. Dit Navn skal med Roes flyve vidt ud om Verden, som Skibet, der skulde have gaaet fra Corsøer, og i Roeskilde By — — „„husk paa Stænderne!““ sagde Kong Hroar; der skal Du tale

godt og klogt, lille Tuk, og naar Du saa kommer engang i din Grav, skal Du sove saa stille — —".

„— Som om jeg laae i Sorø!" sagde Tuk, og saa vaagnede han; det var klar Morgen, han kunde ikke huske det mindste af sin Drøm, men det skulde han heller ikke, for man maa ikke vide hvad der kommer.

Og han sprang ud af Sengen og læste i sin Bog og kunde saa sin Lectie lige strax. Og den gamle Vaskerkone stak Hovedet ind ad Døren, nikkede til ham og sagde:

„Tak for igaar, du velsignede Barn! vor Herre lade din bedste Drøm blive opfyldt!"

Den lille Tuk vidste slet ikke, hvad han havde drømt, men see, det vidste vor Herre!

SKYGGEN

I de hede Lande, der kan rigtignok Solen brænde! Folk blive ganske mahognibrune; ja i de allerhedeste Lande brændes de til Negere, men det var nu kun til de hede Lande en lærd Mand var kommet fra de kolde; der troede han nu at han kunde løbe om, ligesom der hjemme, jo det blev han snart vænnet fra. Han og alle fornuftige Folk maatte blive inde, Vindues-Skodder og Døre bleve lukkede den hele Dag; det saae ud som hele Huset sov eller der var Ingen hjemme. Den smalle Gade med de høie Huse, hvor han boede, var nu ogsaa bygget saaledes, at Solskinnet fra Morgen til Aften maatte ligge der, det var virkelig ikke til at holde ud! — Den lærde Mand fra de kolde Lande, det var en ung Mand, en klog Mand, han syntes, han sad i en glo-

ende Ovn; det tog paa ham, han blev ganske mager, selv hans Skygge krøb ind, den blev meget mindre end hjemme, Solen tog ogsaa paa den. — De levede først op om Aftenen, naar Solen var nede.

Det var ordenlig en Fornøielse at see paa; saasnart Lyset blev bragt ind i Stuen, strakte Skyggen sig heelt op ad Væggen, ja saa gar hen ad Loftet, saa lang gjorde den sig, den maatte strække sig for at komme til Kræfter. Den Lærde gik ud paa Altanen, for at strække sig der, og altsom Stjernerne kom frem i den deilige klare Luft, var det for ham, som kom han tillive igjen. Paa alle Altaner i Gaden, og i de varme Lande har hvert Vindue en Altan, kom Folk frem, for Luft maa man have, selv om man er vant til at være mahogni! Der blev saa levende oppe og nede. Skomagere og Skræddere, alle Folk flyttede ud paa Gaden, der kom Bord og Stol, og Lyset brændte, ja over tusind Lys brændte, og den Ene talte og den Anden sang, og Folk spadserede, Vognene kjørte, Æslerne gik: klingelingeling! de har Klokker paa; der blev Liig begravede med Psalmesang, Gadedrengene skød med Troldkjællinger, og Kirkeklokkerne ringede, jo der var rigtig nok levende nede paa Gaden. Kun i det ene Huus, som laae ligeoverfor hvor den fremmede lærde Mand boede, var der ganske stille; og dog boede der Nogen, for der stod paa Altanen Blomster, de groede saa deiligt i den Solhede, og det kunde de ikke, uden at de bleve vandede, og Nogen maatte jo vande dem; Folk maatte der være. Døren

derovre kom ogsaa op ud paa Aftenen, men der var mørkt derinde, i det mindste i det forreste Værelse, dybere inde fra lød Musik. Den fremmede lærde Mand syntes, den var ganske mageløs, men det kunde nu ogsaa gjerne være, at han kun bildte sig det ind, for han fandt Alting mageløst derude i de varme Lande, naar der kun ingen Sol havde været. Den Fremmedes Vert sagde, at han ikke vidste, hvem der havde leiet Gjenboens Huus, man saae jo ingen Folk og hvad Musiken angik, syntes han, at den var gruelig kjedelig. „Det er ligesom om En sad og øvede sig paa et Stykke, han ikke kan komme ud af, altid det samme Stykke. „„Jeg faaer det dog ud!““ siger han nok, men han faaer det dog ikke ud hvorlænge han spiller.“

En Nat vaagnede den Fremmede, han sov for aaben Altandør, Gardinet foran den løftede sig i Vinden, og han syntes at der kom en forunderlig Glands fra Gjenboens Altan, alle Blomsterne skinnede som Flammer i de deiligste Farver, og midt imellem Blomsterne stod en slank, yndig Jomfru, det var som om ogsaa hun lyste; det skar ham virkelig i Øinene, han lukkede dem nu ogsaa saa forfærdelig meget op og kom lige af Søvnen; i eet Spring var han paa Gulvet, ganske sagte kom han bag Gardinet, men Jomfruen var borte, Glandsen var borte; Blomsterne skinnede slet ikke, men stod meget godt, som altid; Døren var paa Klem, og dybt inde klang Musiken saa blød og deilig, man kunde ordenlig falde hen i søde Tanker derved. Det var dog

ligesom en Trolddom og hvem boede der? Hvor var den egentlige Indgang? Hele Stue-Etagen var Boutik ved Boutik, og der kunde Folk jo dog ikke altid løbe igjennem.

En Aften sad den Fremmede ude paa sin Altan, inde i Stuen bag ved ham brændte Lyset og saa var det jo ganske naturligt, at Skyggen af ham gik over paa Gjenboens Væg; ja der sad den lige over for mellem Blomsterne paa Altanen, og naar den Fremmede rørte sig, saa rørte Skyggen sig ogsaa, for det gjør den. —

„Jeg troer min Skygge er det eneste Levende, man seer derovre!“ sagde den lærde Mand. „See hvor net den sidder mellem Blomsterne, Døren staaer halv paa Klem, nu skulde Skyggen være saa snild og gaae indenfor, see sig om, og saa komme og fortælle mig hvad den havde seet! ja, Du skulde gjøre Gavn!“ sagde han i Spøg; „vær saa god at træde indenfor! naa! gaaer Du?“ og saa nikkede han til Skyggen og Skyggen nikkede igjen. „Ja saa gaa, men bliv ikke borte!“ og den Fremmede reiste sig og hans Skygge ovre paa Gjenboens Altan reiste sig ogsaa; og den Fremmede dreiede sig og Skyggen dreiede sig ogsaa; ja dersom Nogen ordenlig havde lagt Mærke dertil, da havde de tydeligt kunnet see, at Skyggen gik ind ad den halvaabne Altandør hos Gjenboen, lige idet den Fremmede gik ind i sin Stue og lod det lange Gardin falde ned efter sig.

Næste Morgen gik den lærde Mand ud for at drikke Kaffe og læse Aviser. „Hvad er det?“ sagde han, da

han kom ud i Solskinnet, „jeg har jo ingen Skygge! saa er den virkelig gaaet i Aftes og ikke kommet igjen; det er noget kjedeligt Noget!“

Og det ærgrede ham, men ikke saa meget fordi at Skyggen var borte, men fordi han vidste, at der var en Historie til om en Mand uden Skygge, den kjendte jo alle Folk hjemme i de kolde Lande, og kom nu den lærde Mand der og fortalte sin, saa vilde de sige, at han gik og lignede efter, og det behøvede han ikke. Han vilde derfor slet ikke tale derom, og det var fornuftigt tænkt.

Om Aftenen gik han ud paa sin Altan igjen, Lyset havde han meget rigtig sat bagved sig, for han vidste, at Skyggen vil altid have sin Herre til Skjærm, men han kunde ikke lokke den; han gjorde sig lille, han gjorde sig stor, men der var ingen Skygge, der kom ingen; han sagde: hm! hm! men det hjalp ikke.

Ærgerligt var det, men i de varme Lande der voxer nu Alting saa gesvindt, og efter otte Dages Forløb mærkede han, til sin store Fornøielse, at der voxede ham en ny Skygge ud fra Benene, naar han kom i Solskin, Roden maatte være blevet siddende. Efter tre Uger havde han en ganske taalelig Skygge, der, da han begav sig hjem til de nordlige Lande, voxte paa Reisen meer og meer, saa at den tilsidst var saa lang og saa stor at det Halve var nok.

Saa kom den lærde Mand hjem og han skrev Bøger om hvad der var Sandt i Verden og om hvad der var

Godt og hvad der var Smukt, og der gik Dage og der gik Aar; der gik mange Aar.

Da sidder han en Aften i sin Stue og saa banker det ganske sagte paa Døren.

„Kom ind!“ siger han, men der kom Ingen; saa lukker han op og der stod for ham saadan et overordenlig magert Menneske, saa han blev ganske underlig. Forresten var Mennesket særdeles fiint klædt paa, det maatte være en fornem Mand.

„Hvem har jeg den Ære at tale med?“ spurgte den Lærde.

„Ja, det tænkte jeg nok!“ sagde den fine Mand, „at De ikke kjendte mig! jeg er blevet saa meget Legeme, jeg har ordenlig faaet Kjød og Klæder. De har nok aldrig tænkt at see mig i saadan en Velmagt. Kjender De ikke Deres gamle Skygge? Ja De har vist ikke troet at jeg mere kom igjen. Mig er det gaaet særdeles vel siden jeg sidst var hos Dem, jeg er i alle Henseender blevet meget formuende! skal jeg kjøbe mig fri fra Tjenesten, saa kan jeg!“ og saa raslede han med et heelt Bundt kostbare Signeter, som hang ved Uhret, og han stak sin Haand ind i den tykke Guldkjæde, han bar om Halsen; nei, hvor alle Fingrene glimrede med Diamants Ringe! og det var Altsammen virkeligt.

„Nei, jeg kan ikke komme til mig selv!“ sagde den lærde Mand, „hvad er dog alt det!“

„Ja, noget Almindeligt er det ikke!“ sagde Skyggen, „men De selv hører jo heller ikke til det Alminde-

lige, og jeg, det veed De nok, har fra Barnsbeen traadt i Deres Fodspor. Saasnart De fandt, jeg var moden til at gaae alene ud i Verden, gik jeg min egen Vei; jeg er i de allerbrillanteste Omstændigheder, men der kom en Slags Længsel over mig efter engang at see Dem før De døer, De skal jo døe! jeg vilde ogsaa gjerne gjensee disse Lande, for man holder dog altid af Fædrelandet. — Jeg veed De har faaet en anden Skygge igjen, har jeg noget at betale til den eller Dem? De vil bare være saa god at sige det."

„Nei, er det virkelig Dig!" sagde den lærde Mand, „det er dog høist mærkværdigt! aldrig havde jeg troet at Ens gamle Skygge kunde komme igjen som Menneske!"

„Siig mig hvad jeg har at betale!" sagde Skyggen, „for jeg vil nødig staae i nogen Slags Gjæld!"

„Hvor kan Du tale saaledes!" sagde den lærde Mand, „hvad Gjæld er her at snakke om! vær saa fri som Nogen! jeg glæder mig overordenlig ved din Lykke! sid ned, gamle Ven! og fortæl mig bare lidt om, hvorledes det er gaaet til, og hvad Du saae ovre hos Gjenboens, der i de varme Lande!"

„Ja, det skal jeg fortælle Dem," sagde Skyggen og satte sig ned, „men saa maa De ogsaa love mig, at de aldrig til Nogen her i Byen, hvor de endogsaa træffer mig, siger at jeg har været Deres Skygge! jeg har isinde at forlove mig; jeg kan føde mere end een Familie!" —

„Vær ganske rolig," sagde den lærde Mand, „jeg skal ikke sige Nogen hvem Du egentlig er; her er min Haand! jeg lover det og en Mand et Ord!"

„Et Ord en Skygge!" sagde Skyggen, og saaledes maatte den jo tale.

Det var ellers virkelig ganske mærkværdigt, hvormeget Menneske den var; ganske sortklædt var den og i det allerfineste sorte Klæde, lakerede Støvler, og Hat der kunde smække sammen, saa at den blev bar Pul og Skygge, ikke at tale om hvad vi allerede veed, her var Signeter, Guldhalskjæde og Diamantringe; jo Skyggen var overordenlig godt klædt paa, og det var just det, som gjorde, at den var ganske et Menneske.

„Nu skal jeg fortælle!" sagde Skyggen, og saa satte den sine Been med de lakerede Støvler saa haardt, den kunde, ned paa Ærmet af den lærde Mands nye Skygge, der laae som en Pudelhund ved hans Fødder, og det var nu enten af Hovmod eller maaskee for at faae den til at hænge ved; og den liggende Skygge holdt sig saa stille og rolig, for ret at høre efter; den vilde nok vide, hvorledes man saaledes kunde komme løs og tjene sig op til sin egen Herre.

„Veed De, hvem der boede i Gjenboens Huus?" sagde Skyggen, „det var den deiligste af Alle, det var Poesien! Jeg var der i tre Uger og det er ligesaa virkende, som om man levede i tre tusind Aar og læste Alt hvad der var digtet og skrevet, for det siger jeg og det er rigtigt. Jeg har seet Alt og jeg veed Alt!"

„Poesien!“ raabte den lærde Mand! „ja, ja — hun er tidt Eremit i de store Byer! Poesien! ja jeg har seet hende et eneste kort Øieblik, men Søvnen sad mig i Øinene! hun stod paa Altanen, og skinnede som Nordlyset skinner! Fortæl, fortæl! Du var paa Altanen, Du gik ind ad Døren og saa — —!“

„Saa var jeg i Forgemakket!“ sagde Skyggen. „De har altid siddet og seet over til Forgemakket. Der var slet intet Lys, der var en Slags Tusmørke, men den ene Dør stod aaben ligefor den anden i en lang Række Stuer og Sale; og der var lyst op, jeg var reent blevet slaaet ihjel af Lys, var jeg kommet heelt ind til Jomfruen; men jeg var besindig, jeg gav mig Tid og det skal man gjøre!“

„Og hvad saae Du saa?“ spurgte den lærde Mand.

„Jeg saae Alting, og jeg skal fortælle Dem det, men, — det er slet ingen Stolthed af mig, men — som Fri og med de Kundskaber jeg har, ikke at tale om min gode Stilling, mine fortræffelige Omstændigheder, — saa ønskede jeg gjerne at De vilde sige De til mig!“

„Om Forladelse!“ sagde den lærde Mand, „det er gammel Vane, som sidder fast! — De har fuldkommen Ret! og jeg skal huske det! men nu fortæller De mig Alt hvad De saae!“ —

„Alting!“ sagde Skyggen, „for jeg saae Alt og jeg veed Alt.“

„Hvorledes saae der ud i de inderste Sale?“ spurgte den lærde Mand. „Var der som i den friske Skov? Var

der som i en hellig Kirke? Vare Salene som den stjerneklare Himmel, naar man staaer paa de høie Bjerge?"

„Alting var der!" sagde Skyggen. „Jeg gik jo ikke ganske heelt ind, jeg blev i det forreste Værelse i Tusmørket, men der stod jeg særdeles godt, jeg saae Alting og jeg veed Alting! Jeg har været ved Poesiens Hof i Forgemakket."

„Men hvad saae De? Gik gjennem de store Sale alle Oldtidens Guder? Kjæmpede der de gamle Helte? Legede søde Børn og fortalte deres Drømme?"

„Jeg siger Dem, jeg var der og De begriber, jeg saae Alting, hvad der var at see! var De kommet derover, var De ikke blevet til Menneske, men det blev jeg! og tillige lærte jeg at kjende min inderste Natur, mit Medfødte, det Familieskab jeg havde med Poesien. Ja den Gang jeg var hos Dem, tænkte jeg ikke over det, men altid, De veed det, naar Sol gik op og Sol gik ned, blev jeg saa underlig stor; i Maaneskin var jeg næsten ved at være tydeligere end De selv; jeg forstod ikke den Gang min Natur, i Forgemakket gik det op for mig! jeg blev Menneske! — Moden kom jeg ud, men De var ikke længere i de varme Lande; jeg skammede mig som Menneske ved at gaae som jeg gik, jeg trængte til Støvler, til Klæder, til hele denne Menneske-Fernis, som gjør et Menneske kjendeligt. — Jeg tog Vei, ja, Dem siger jeg det, De sætter det jo ikke i nogen Bog, jeg tog Vei til Kagekonens Skjørt, under det skjulte jeg mig; Konen tænkte ikke paa hvor meget hun gjemte:

først om Aftenen gik jeg ud; jeg løb om i Maaneskinnet paa Gaden; jeg gjorde mig lang op ad Muren, det kildrer saa deiligt i Ryggen! jeg løb op og jeg løb ned, kiggede ind ad de høieste Vinduer, ind i Salen og paa Taget, jeg kiggede hvor Ingen kunde kigge og jeg saae hvad ingen Andre saae, hvad Ingen skulde see! Det er i Grunden en nedrig Verden! jeg vilde ikke være Menneske, dersom det nu ikke engang var antaget, at det var Noget at være det! Jeg saae det Allerutænkeligste hos Konerne, hos Mændene, hos Forældre og hos de søde, mageløse Børn; — jeg saae," sagde Skyggen, „hvad ingen Mennesker maatte vide, men hvad de Allesammen saa gjerne vilde vide, Ondt hos Naboen. — Havde jeg skrevet en Avis, den var bleven læst! men jeg skrev lige til Personen selv, og der blev en Forfærdelse i alle Byer hvor jeg kom. De blev saa bange for mig! og de holdt saa overordenlig af mig. Professorerne gjorde mig til Professor, Skrædderne gav mig nye Klæder, jeg er godt forsynet; Myntmesteren slog Mynt for mig, og Konerne sagde, jeg var saa kjøn! - og saa blev jeg den Mand jeg er! og nu siger jeg Farvel; her er mit Kort, jeg boer paa Solsiden og er altid hjemme i Regnveir!" og saa gik Skyggen.

„Det var dog mærkeligt!" sagde den lærde Mand.

Aar og Dag gik, saa kom Skyggen igjen.

„Hvorledes gaaer det?" spurgte den!

„Ak!" sagde den lærde Mand, „jeg skriver om det Sande og det Gode og det Skjønne, men Ingen bryder

sig om at høre Sligt, jeg er ganske fortvivlet, for jeg tager mig det saa nær!"

„Men det gjør jeg ikke!" sagde Skyggen, „jeg bliver fed, og det er det man skal see at blive! ja De forstaaer dem ikke paa Verden. De bliver daarlig ved det. De maa reise! jeg gjør en Reise til Sommer; vil De med? Jeg gad nok have en Reisekammerat! vil De reise med, som Skygge! Det skal være mig en stor Fornøielse at have Dem med, jeg betaler Reisen!"

„Det gaaer vel vidt!" sagde den lærde Mand.

„Det er ligesom man tager det!" sagde Skyggen. „De vil have grumme godt af at reise! vil De være min Skygge, saa skal De faae Alting frit paa Reisen!"

„Det er for galt!" sagde den lærde Mand.

„Men saadan er nu Verden!" sagde Skyggen, „og saaledes bliver den!" og saa gik Skyggen.

Den lærde Mand havde det slet ikke godt, Sorg og Plage fulgte ham, og hvad han talte om det Sande og det Gode og det Skjønne, det var for de Fleste ligesom Roser for en Ko! – han var ganske syg tilsidst.

„De seer virkelig ud ligesom en Skygge!" sagde Folk til ham, og det gjøs i den lærde Mand, for han tænkte ved det.

„De skal tage til et Bad!" sagde Skyggen, som kom og besøgte ham, „der er ikke Andet for! jeg vil tage Dem med for gammelt Bekjendtskabs Skyld; jeg betaler Reisen og De gjør Beskrivelsen og er saadan lidt morsom for mig paa Veien! jeg vil til et Bad, mit

Skjæg groer ikke ud som det skulde, det er ogsaa en Sygdom, og Skjæg maa man have! Vær De nu fornuftig og tag imod Tilbudet, vi reise jo som Kammerater!"

Og saa reiste de; Skyggen var da Herre og Herren var da Skygge; de kjørte med hinanden, de red og gik sammen, Side ved Side, forud og bagefter, saaledes som Solen stod; Skyggen vidste altid at holde sig paa Herrepladsen; og det tænkte den lærde Mand nu ikke saadanne over; han var et meget godt Hjerte, og særdeles mild og venlig, og da sagde han en Dag til Skyggen: „da vi nu saaledes ere blevne Reisekammerater, som vi er det, og vi tillige ere voxne op fra Barndommen sammen, skulle vi saa ikke drikke Duus, det er dog mere fortroligt!"

„De siger Noget!" sagde Skyggen, som jo nu var den egentlige Herre. „Det er meget ligefremt og velmeent sagt, jeg vil være ligesaa velmenende og ligefrem. De, som en lærd Mand, veed vistnok hvor underlig Naturen er. Somme Mennesker kunne ikke taale at røre ved graat Papir, saa faae de ondt; Andre gaaer det gjennem alle Lemmer, naar man lader et Søm gnide mod en Glasrude; jeg har ligesaadan en Følelse ved at høre Dem sige Du til mig, jeg føler mig ligesom trykket til Jorden i min første Stilling hos Dem. De seer at det er en Følelse, det er ikke Stolthed; jeg kan ikke lade Dem sige Du til mig, men jeg skal gjerne sige Du til Dem, saa er det Halve gjort!"

Og saa sagde Skyggen Du til sin forrige Herre.

„Det er dog vel galt," tænkte han, „at jeg maa sige De, og han siger Du!" men nu maatte han holde ud.

Saa kom de til et Bad, hvor der vare mange Fremmede og imellem disse en deilig Kongedatter, som havde den Sygdom, at hun saae altfor godt, og det var nu saa ængsteligt.

Ligestrax mærkede hun, at han der var kommet, var en ganske anden Person end alle de Andre; „han er her for at faae sit Skjæg til at voxe, siger man, men jeg seer den rette Aarsag, han kan ikke kaste Skygge."

Nysgjerrig var hun blevet; og saa gav hun sig strax paa Spadseretouren i Tale med den fremmede Herre. Som en Kongedatter behøvede hun ikke at gjøre mange Omstændigheder, og saa sagde hun: „Deres Sygdom er, at De ikke kan kaste Skygge."

„Deres Kongelige Høihed maa være betydelig i Bedring!" sagde Skyggen, „jeg veed, Deres Onde er, at De seer alt for godt, men det har tabt sig, De er helbredet, jeg har just en ganske usædvanlig Skygge! Seer De ikke den Person, som altid gaaer med mig! Andre Mennesker have en almindelig Skygge, men jeg holder ikke af det Almindelige. Man giver sin Tjener finere Klæde i Liberiet end man selv bruger, og saaledes har jeg ladet min Skygge pudse op til Menneske! ja, De seer, at jeg endogsaa har givet ham en Skygge. Det er meget kostbart, men jeg holder af at have Noget for mig selv!" —

„Hvad?“ tænkte Prindsessen, „skulde jeg virkelig være kommet mig! Dette Bad er det første der er til! Vandet har i vor Tid ganske forunderlige Kræfter. Men jeg tager ikke bort, for nu bliver her morsomt; den Fremmede synes jeg overordentlig om. Bare hans Skjæg ikke voxer, for saa reiser han!“

Om Aftenen i den store Balsal dandsede Kongedatteren og Skyggen. Hun var let, men han var endnu lettere, saadan en Dandser havde hun aldrig havt. Hun sagde ham, fra hvad Land hun var, og han kjendte Landet, han havde været der, men da var hun ikke hjemme; han havde kigget ind ad Vinduerne foroven og forneden, han havde seet baade det Ene og det Andet, og saa kunde han svare Kongedatteren og gjøre Antydninger, saa hun blev ganske forundret; han maatte være den viseste Mand paa hele Jorden! hun fik saadan en Agtelse for hvad han vidste, og da de saa dandsede igjen, saa blev hun forliebt, og det kunde Skyggen godt mærke, for hun var færdig at see lige igjennem ham. Saa dandsede de nok engang og saa var hun lige ved at sige det, men hun var besindig, hun tænkte paa sit Land og Rige og paa de mange Mennesker, hun skulde regjere over. „En viis Mand er han,“ sagde hun til sig selv, „det er godt! og deiligt dandser han, det er ogsaa godt, men mon han har grundige Kundskaber, det er ligesaa vigtigt! han maa examineres.“ Og saa begyndte hun saa smaat at spørge ham om noget af det Allervanskeligste, hun kunde ikke selv

have svaret paa det; og Skyggen gjorde et ganske underligt Ansigt.

„Det kan De ikke svare paa!“ sagde Kongedatteren.

„Det hører til min Børne-Lærdom,“ sagde Skyggen, „jeg troer saagar min Skygge derhenne ved Døren kan svare derpaa!“

„Deres Skygge!“ sagde Kongedatteren, „det vilde være høist mærkeligt!“

„Ja, jeg siger ikke bestemt, at han kan!“ sagde Skyggen, „men jeg skulde troe det, han har nu i saa mange Aar fulgt mig og hørt efter, — jeg skulde troe det! men Deres Kongelige Høihed tillader, at jeg gjør Dem opmærksom paa, at han har saa megen Stolthed af at gaae for et Menneske, at naar han skal være i rigtig Humeur, og det maa han være for at svare godt, saa maa han behandles ganske som et Menneske.“

„Det kan jeg godt lide!“ sagde Kongedatteren.

Og saa gik hun hen til den lærde Mand ved Døren, og hun talte med ham om Sol og Maane, og om Menneskene baade udenpaa og indeni, og han svarede saa klogt og godt.

„Hvad det maa være for en Mand, der har saa viis en Skygge!“ tænkte hun, „det vilde være en reen Velsignelse for mit Folk og Rige, om jeg valgte ham til min Gemal; — jeg gjør det!“

Og de vare snart enige, baade Kongedatteren og

Skyggen, men Ingen skulde vide derom, før hun kom hjem i sit eget Rige.

„Ingen, ikke engang min Skygge!“ sagde Skyggen, og det havde han nu saadan sine egne Tanker ved! —

Saa vare de i Landet, hvor Kongedatteren regjerede, naar hun var hjemme.

„Hør, min gode Ven!“ sagde Skyggen til den lærde Mand, „nu er jeg blevet saa lykkelig og mægtig, som Nogen kan blive, nu vil jeg ogsaa gjøre noget Særdeles for Dig! Du skal altid boe hos mig paa Slottet, kjøre med mig i min kongelige Vogn og have hundrede tusinde Rigsdaler om Aaret; men saa maa Du lade Dig kalde Skygge af Alle og Enhver; Du maa ikke sige, at Du har nogensinde været Menneske, og engang om Aaret, naar jeg sidder paa Altanen i Solskin og lader mig see, maa Du ligge ved mine Fødder, som en Skygge skal; jeg kan sige Dig, jeg gifter Kongedatteren! i Aften skal Brylluppet holdes.“

„Nei, det er dog altfor galt!“ sagde den lærde Mand, „det vil jeg ikke, det gjør jeg ikke; det er at bedrage hele Landet og Kongedatteren med! Jeg siger Alting! at jeg er Mennesket, og at Du er Skyggen, Du er bare klædt paa!“

„Det er der Ingen som troer!“ sagde Skyggen, „vær fornuftig, eller jeg kalder paa Vagten!“ —

„Jeg gaaer lige til Kongedatteren!“ sagde den lærde Mand. „Men jeg gaaer før!“ sagde Skyggen, „og Du gaaer i Arrest!“ — og det maatte han, for Skild-

vagterne, de lystrede ham, som de vidste Kongedatteren vilde have.

„Du ryster!“ sagde Kongedatteren, da Skyggen kom ind til hende, „er der skeet Noget? Du maa ikke blive syg til iaften, nu vi skal have Bryllup.“

„Jeg har oplevet det Grueligste, der kan opleves!“ sagde Skyggen, „tænk Dig — ja saadan en stakkels Skyggehjerne kan ikke holde Meget ud; — Tænk Dig, min Skygge er blevet gal, han troer at han er Mennesket og at jeg — tænk Dig bare, — at jeg er hans Skygge!“

„Det er frygteligt!“ sagde Prindsessen, „han er dog spærret inde?“

„Det er han! Jeg er bange, han kommer sig aldrig.“

„Stakkels Skygge!“ sagde Prindsessen, „han er meget ulykkelig; det er en sand Velgjerning at frie ham fra den Smule Liv, han har, og naar jeg rigtig tænker

over det, saa troer jeg det bliver nødvendigt, at det bliver gjort af med ham i al Stilhed!“

„Det er rigtignok haardt!“ sagde Skyggen, „for det var en tro Tjener!“ og saa gav han ligesom et Suk.

„De er en ædel Characteer!“ sagde Kongedatteren.

Om Aftenen var hele Byen illumineret, og Kanonerne gik af: bum! og Soldaterne presenterede Gevær. Det var et Bryllup! Kongedatteren og Skyggen gik ud paa Altanen for at lade sig see og faae nok en Gang Hurra!

Den lærde Mand hørte ikke Noget til alt det, for ham havde de taget Livet af. —

DET GAMLE HUUS

DER var omme i Gaden et gammelt, gammelt Huus, det var næsten tre hundrede Aar, det kunde man læse sig til paa Bjælken, hvor Aarstallet var skaaret ud tilligemed Tulipaner og Humleranker; der stod hele Vers bogstaverede som i gamle Dage, og over hvert Vindue var der i Bjælken snittet et Ansigt som vrængede: den ene Etage gik et langt Stykke ud over den anden, og lige under Taget var en Bly-Rende med Drå-

gehoved; Regnvandet skulde løbe ud af Gabet, men det løb ud af Maven, for der var Hul paa Renden.

Alle de andre Huse i Gaden vare saa nye og saa nette, med store Ruder og glatte Vægge, man kunde nok see, at de vilde ikke have Noget at gjøre med det gamle Huus; de tænkte nok: „hvor længe skal det Skrummel staae til Spectakel her i Gaden; saa løber Karnappet saadan ud, at Ingen fra vore Vinduer kan see, hvad der skeer i den Kant! Trappen er saa bred som til et Slot og saa høi som til et Kirketaarn. Jerngelænderet seer jo ud som Døren til en gammel Begravelse, og saa har det Messingknapper. Det er flaut!“

Lige over for i Gaden var ogsaa nye og nette Huse og de tænkte som de andre, men ved Vinduet her sad en lille Dreng med friske røde Kinder, med klare straalende Øine, han syntes rigtignok bedst om det gamle Huus, og det baade i Solskin og i Maaneskin. Og saae han over paa Muren, hvor Kalken var gaaet af, saa kunde han sidde og udfinde der alle de underligste Billeder, akkurat hvorledes Gaden havde seet ud før med Trapper, Karnapper og spidse Gavle; han kunde see Soldater med Hellebarder, og Tagrender der løb om som Drager og Lindorme. — Det var rigtignok et Huus at see paa! og derovre boede en gammel Mand, som gik i Skjægs Buxer, havde en Kjole med store Messingknapper og en Paryk, som man kunde see var en virkelig Paryk. Hver Morgen kom der til ham en gammel Karl, som ryddede op og gik Ærinder, ellers

var den gamle Mand i de Skjægs Buxer ganske alene i det gamle Huus; imellem kom han hen til Vindues-Ruden og saae ud, og den lille Dreng nikkede til ham, og den gamle Mand nikkede igjen, og saa vare de Bekjendte og saa vare de Venner, skjøndt de aldrig havde talt med hinanden, men det kunde da ogsaa være det samme.

Den lille Dreng hørte sine Forældre sige: „den gamle Mand derovre har det meget godt, men han er saa skrækkelig ene!“

Næste Søndag tog den lille Dreng og svøbte Noget ind i et Stykke Papir, gik ned i Porten, og da han, som gik Ærinder, kom forbi, sagde han til ham: „hør! vil Du bringe den gamle Mand derovre dette fra mig! jeg har to Tinsoldater, dette er den ene; han skal have den, for jeg veed at han er saa skrækkelig ene.“

Og den gamle Karl saae ganske fornøiet ud, nikkede og bar Tinsoldaten over i det gamle Huus. Siden kom der Bud om den lille Dreng ikke havde Lyst til selv at komme over at gjøre Besøg, og det fik han Lov til af sine Forældre, og saa kom han over i det gamle Huus.

Og Messingknapperne paa Trappe-Gelænderet skinnede meget stærkere end ellers, man skulde troe at de vare polerede i Anledning af Besøget, og det var som om de udskaarne Trompetere — for der var udskaaret i Døren Trompetere, som stod i Tulipanerne — blæste af alle Kræfter, Kinderne saae meget tykkere ud end før. Jo de blæste: „Tratteratra! den lille Dreng kom-

mer! tratteratra!" — og saa gik Døren op. Hele Gangen var med gamle Portraiter, Riddere i Harnisk og Fruer i Silkekjoler; og Harniskerne raslede og Silkekjolerne raslede! — Og saa kom der en Trappe, den gik et stort Stykke opad og et lille Stykke ned — og saa var man paa en Altan, der rigtignok var meget skrøbelig, med store Huller og lange Sprækker, men der voxte Græs og Blade op af dem allesammen, for hele Altanen udenfor, Gaarden og Muren, var med saa meget Grønt, det saae ud som en Have, men det var kun en Altan. Her stode gamle Urtepotter, som havde Ansigt og Æsel-Ører; Blomsterne de voxte nu ligesom de vilde. I den ene Potte løb det over alle Bredder med Nelliker det vil sige med det Grønne, Skud ved Skud, og ganske tydeligt sagde det: „Luften har klappet mig, Solen har kysset mig og lovet mig en lille Blomst paa Søndag, en lille Blomst paa Søndag!"

Og saa kom de ind i et Kammer, hvor Væggene vare med Svinelæders Betræk og der var trykt Guldblomster paa.

„Forgyldning forgaaer,
Men Svinelæder bestaaer!"

sagde Væggene.

Og der stode Lænestole saa høiryggede, saa udskaarne, og med Arme paa begge Sider. „Sid ned! sid ned!" sagde de: „Uh, hvor det knager i mig! nu faaer jeg nok Gigt ligesom det gamle Skab! Gigt i Ryggen, uh!"

Og saa kom den lille Dreng ind i Stuen, hvor Karnappet var og hvor den gamle Mand sad.

„Tak for Tinsoldaten, min lille Ven!“ sagde den gamle Mand. „Og Tak fordi Du kommer over til mig!“

„Tak! Tak!“ eller „Knak! Knak!“ sagde det i alle Meublerne; de vare saa mange, at de næsten stode hverandre iveien for at see den lille Dreng.

Og midt paa Væggen hang et Skilderi med en deilig Dame, saa ung, saa glad, men ganske klædt paa som i gamle Dage, med Pudder i Haaret og Klæder, som stode stive; hun sagde hverken „tak“ eller „knak“, men saae med sine milde Øine paa den lille Dreng, som strax spurgte den gamle Mand: „hvor har Du faaet hende?“

„Omme hos Marschandiseren!“ sagde den gamle Mand. „Der hænge saa mange Billeder; Ingen kjender eller bryder sig om dem, for de ere begravede Allesammen, men i gamle Dage har jeg kjendt hende, og nu er hun død og borte i et halvhundrede Aar!“

Og under Skilderiet hang bag Glas en Bouquet visne Blomster; de vare vist ogsaa et halvhundrede Aar, saa gamle saae de ud. Og Perpendikelen paa det store Uhr gik frem og tilbage og Viseren dreiede og Alting i Stuen blev endnu ældre, men det mærkede de ikke.

„De sige hjemme,“ sagde den lille Dreng, „at du er saa skrækkelig ene!“

„O!“ sagde han, „de gamle Tanker, med hvad de

kunne føre med sig, komme og besøge mig, og nu kommer Du jo ogsaa! — Jeg har det meget godt!"

Og saa tog han ned af Hylden en Bog med Billeder, der vare hele lange Optog, de forunderligste Karreeter, som man ikke seer dem nu til Dags, Soldater som Kløverknegt og Borgere med vaiende Faner; Skrædderne havde deres med en Sax, som blev holdt af to Løver, og Skomagerne deres uden Støvle, men med en Ørn, som havde to Hoveder, for Skomagerne maae have Alting saaledes, at de kunne sige: det er et Par. — Jo det var en Billedbog!

Og den gamle Mand gik ind i den anden Stue for at hente Syltetøi, Æbler og Nødder; — der var rigtignok velsignet ovre i det gamle Huus.

„Jeg kan ikke holde det ud!" sagde Tinsoldaten, som stod paa Dragkisten; „her er saa eensomt og saa sørgeligt; nei, naar man har været i Familieliv, kan man ikke vænne sig til dette her! — Jeg kan ikke holde det ud! den hele Dag er saa lang og Aftenen er endnu længer! her er slet ikke, som ovre hos Dig, hvor din Fader og Moder talte saa fornøiede, og hvor Du og alle I søde Børn gjorde saadant et deiligt Spectakel. Nei hvor den gamle Mand har det eensomt! troer Du han faaer Kys! troer Du han faaer milde Øine, eller Juletræ! Han faaer ikke Noget, uden Begravelse! — jeg kan ikke holde det ud!"

„Du maae ikke tage det saa sørgeligt!" sagde den lille Dreng, „jeg synes her er saa deiligt, og alle de

gamle Tanker, med hvad de kunne føre med sig, komme jo og gjøre Besøg!"

„Ja, dem seer jeg ikke og dem kjender jeg ikke!" sagde Tinsoldaten, „jeg kan ikke holde det ud!"

„Det maa Du!" sagde den lille Dreng.

Og den gamle Mand kom med det meest fornøiede Ansigt, det deiligste Syltetøi, Æbler og Nødder, og saa tænkte den lille Dreng ikke paa Tinsoldaten.

Lykkelig og fornøiet kom den lille Dreng hjem, og der gik Uger og der gik Dage, og der blev nikket til det gamle Huus og fra det gamle Huus, og saa kom den lille Dreng derover igjen.

Og de udskaarne Trompetere blæste: „tratteratra! der er den lille Dreng! tratteratra!" og Sværd og Rustning paa Ridderbillederne raslede og Silkekjolerne raslede, Svinelæderet talte og de gamle Stole havde Gigt i Ryggen: „av!" det var akkurat ligesom første Gang, for der ovre var den ene Dag og Time ligesom den anden.

„Jeg kan ikke holde det ud!" sagde Tinsoldaten, „jeg har grædt Tin! her er altfor sørgeligt! lad mig heller gaae i Krig og miste Arme og Been! det er dog en Forandring. Jeg kan ikke holde det ud! — nu veed jeg hvad det er at have Besøg af sine gamle Tanker, med hvad de kunne føre med! jeg har havt Besøg af mine, og Du kan troe, det er ingen Fornøielse i Længden, jeg var tilsidst nær ved at springe ned af Dragkisten. Alle I derovre i Huset saae jeg saa tydeligt, som

om I virkelig var her; det var igjen den Søndagmorgen, som Du veed nok! Alle I Børn stode foran Bordet og sang Eders Psalme, som I synge den hver Morgen; I stode andægtige med foldede Hænder, og Fader og Moder vare ligesaa høitidelige, og saa gik Døren op og den lille Søster Maria, som ikke er to Aar endnu, og som altid dandser, naar hun hører Musik eller Sang, hvad Slags det endogsaa er, blev sat ind, — hun skulde det nu ikke, — og saa begyndte hun at dandse, men kunde ikke komme i Tact, for Tonerne vare saa lange, og saa stod hun først paa det ene Been og heldede Hovedet heelt forover, og saa paa det andet Been og heldede Hovedet heelt forover, men det vilde ikke slaae til. I stode meget alvorlige, Allesammen, skjøndt det var nok svært, men jeg loe indvendig og derfor faldt jeg ned af Bordet og fik en Bule, som jeg endnu gaaer med, for det var ikke Ret af mig at lee. Men det Hele gaaer nu igjen indeni mig, og Alt hvad jeg saadan har oplevet; og det er nok de gamle Tanker med hvad de kunne føre med! — Siig mig, om I synge endnu om Søndagen? Siig mig lidt om den lille Maria! og hvordan har min Kammerat det, den anden Tinsoldat! ja han er rigtignok lykkelig! jeg kan ikke holde det ud!"

„Du er foræret bort!" sagde den lille Dreng; „Du maa blive. Kan Du ikke indsee det?"

Og den gamle Mand kom med en Skuffe, hvori der var Meget at see, baade „Kridthuus", og „Balsombøsse", og gamle Kort, saa store og saa forgyldte, som

man aldrig seer dem nu. Og der blev aabnet store Skuffer og Claveret blev aabnet, det var med Landskab indvendigt paa Laaget, og det var saa hæst da den gamle Mand spillede paa det; og saa nynnede han en Vise.

„Ja, den kunde hun synge!“ sagde han og saa nikkede han til Portraitet, som han havde kjøbt hos Marschandiseren, og den gamle Mands Øine de skinnede saa klare.

„Jeg vil i Krig! jeg vil i Krig!“ raabte Tinsoldaten saa høit han kunde og styrtede sig lige ned paa Gulvet. —

Ja, hvor blev han af? Den gamle Mand søgte, den lille Dreng søgte, borte var han og borte blev han. „Jeg finder ham nok!“ sagde den Gamle, men han fandt ham aldrig! Gulvet var alt for aabent og hullet; — Tinsoldaten var faldet gjennem en Sprække og der laae han i aaben Begravelse.

Og den Dag gik og den lille Dreng kom hjem, og Ugen gik og der gik flere Uger. Vinduerne vare ganske frosne; den lille Dreng maatte sidde og aande paa dem for at faae et Kighul over til det gamle Huus, og der var Sneen fyget ind i alle Snirkler og Indskrifter, den laae heelt op over Trappen, ligesom om der var Ingen hjemme, og der var heller Ingen hjemme, den gamle Mand var død.

Om Aftenen holdt en Vogn udenfor, og ned i den bar man ham i hans Kiste, han skulde ud at ligge paa

Landet i sin Begravelse. Der kjørte han nu, men Ingen fulgte, alle hans Venner vare jo døde. Og den lille Dreng kyssede paa Fingeren efter Kisten, da den kjørte.

Nogle Dage efter blev der Auction paa det gamle Huus, og den lille Dreng saae fra sit Vindue, hvor man bar bort: de gamle Riddere og de gamle Damer, Urtepotterne med lange Øren, de gamle Stole og de gamle Skabe, Noget kom her og Noget kom der; Portraitet af hende, som var fundet hos Marschandiseren, kom til Marschandiseren igjen og der hang det altid, for Ingen kjendte hende mere, og Ingen brød sig om det gamle Billede.

I Foraaret rev man Huset selv ned, for det var et Skrummel, sagde Folk. Man kunde see fra Gaden lige ind i Stuen til det Svineskinds Betræk, som blev flenget og revet; og det Grønne om Altanen hang ganske vildsomt om de faldende Bjælker. — Og saa blev der ryddet op.

„Det hjalp!“ sagde Nabohusene.

* * *

Og der blev bygget et deiligt Huus med store Vinduer og hvide, glatte Mure, men foran, hvor egentlig det gamle Huus havde staaet, plantedes en lille Have og op ad Naboens Mure voxte vilde Viinranker; foran Haven kom et stort Jerngitter med Jernport, det saae stadseligt ud, Folk stod stille og kiggede derind. Og

Spurvene hang sig i Sneseviis paa Viinrankerne, snakkede i Munden paa hverandre, saa godt de kunde, men det var ikke om det gamle Huus, for det kunde de ikke huske, der var gaaet saa mange Aar, at den lille Dreng var voxet op til en heel Mand, ja en dygtig Mand, som hans Forældre havde Fornøielse af; og han var lige blevet gift og med sin lille Kone flyttet ind i Huset her, hvor Haven var; og han stod hos hende der, idet hun plantede en Markblomst, som hun fandt saa yndig. Hun plantede den med sin lille Haand og klappede Jorden til med Fingrene. — Au! hvad var det? Hun stak sig. Der sad noget Spidst lige op af den bløde Jord.

Det var — ja tænk! det var Tinsoldaten, ham, som var blevet borte oppe hos den gamle Mand, og var rumlet og tumlet mellem Tømmer og Gruus og tilsidst havde ligget mange Aar i Jorden.

Og den unge Kone tørrede Soldaten, først med et grønt Blad og saa med sit fine Lommetørklæde, det havde saadan en deilig Lugt! og det var for Tinsoldaten, ligesom om den vaagnede op af en Dvale.

„Lad mig see ham!“ sagde den unge Mand, loe og rystede saa med Hovedet. „Ja ham kan det nu ikke være, men han husker mig paa en Historie med en Tinsoldat, jeg havde, da jeg var en lille Dreng!“ og saa fortalte han sin Kone om det gamle Huus, og den gamle Mand, og om Tinsoldaten, han sendte over til ham, fordi han var saa skrækkelig ene, og han fortalte det saa akkurat, som det virkelig havde været, saa at den

unge Kone fik Taarer i Øinene over det gamle Huus og den gamle Mand.

„Det kan dog være at det er den samme Tinsoldat!“ sagde hun, „jeg vil gjemme den og huske paa Alt hvad Du har fortalt mig; men den gamle Mands Grav maa Du vise mig!“

„Ja den veed jeg ikke,“ sagde han, „og Ingen veed den! alle hans Venner vare døde, Ingen passede den og jeg var jo en lille Dreng!“

„Hvor han maa have været skrækkelig ene!“ sagde hun.

„Skrækkelig ene!“ sagde Tinsoldaten, „men deiligt er det, ikke at blive glemt.“

„Deiligt!“ raabte Noget tæt ved, men Ingen uden Tinsoldaten saae, at det var en Lap af det Svinelæders Betræk; det var uden al Forgyldning, det saae ud, som vaad Jord, men en Mening havde det og den sagde det:

„Forgyldning forgaaer,
Men Svinelæder bestaaer!“

Dog det troede Tinsoldaten ikke.

VANDDRAABEN

Du kjender da sagtens et Forstørrelsesglas, saadan et rundt Brilleglas, der gjør Alting hundred Gange større end det er? Naar man tager og holder det for Øiet og seer paa en Vanddraabe ude fra Dammen, saa seer man over tusinde underlige Dyr, som man ellers aldrig seer i Vandet, men de ere der og det er virkeligt. Det seer næsten ud, som en heel Tallerken fuld af Reier, der springe mellem hverandre, og de ere saa glubende, de rive Arme og Been, Ender og Kanter af hverandre, og dog ere de glade og fornøiede, paa deres Maade.

Nu var der engang en gammel Mand, som alle Folk kaldte Krible-Krable, for det hed han. Han vilde

alletider have det Bedste ud af enhver Ting, og naar det slet ikke vilde gaae, saa tog han det med Trolddom.

Nu sidder han en Dag og holder sit Forstørrelsesglas for Øiet og seer paa en Vanddraabe, der var taget ude fra en Pyt Vand i Grøften. Nei hvor det kriblede og krablede der! alle de tusinde Smaadyr hoppede og sprang, trak i hverandre og aad af hverandre.

„Ja, men det er jo afskyeligt!“ sagde gamle Krible-Krable, „kan man ikke faae dem til at leve i Fred og Ro, og hver passe sit!“ og han tænkte og tænkte, men det vilde ikke gaae og saa maatte han trolde. „Jeg maa give dem Couleur, at de kunne blive tydelige!“ sagde han, og saa heldte han ligesom en lille Draabe rød Viin i Vanddraaben, men det var Hexeblod, den allerfineste Slags til to Skilling; og saa bleve alle de underlige Dyr rosenrøde over hele Kroppen, det saae ud som en heel By af nøgne Vildmænd.

„Hvad har Du der?“ spurgte en anden gammel Trold, som ikke havde Navn og det var just det Fine ved ham.

„Ja kan Du gjætte, hvad det er,“ sagde Krible-Krable, „saa skal jeg forære Dig det; men det er ikke let at finde ud, naar man ikke veed det!“

Og Trolden, som intet Navn havde, saae igjennem Forstørrelsesglasset. Det saae virkelig ud som en heel By, hvor alle Mennesker løb om uden Klæder! det var gyseligt, men endnu mere gyseligt at see hvor den Ene puffede og stødte den Anden, hvor de nippedes og nap-

pedes, bed hinanden og trak hinanden frem. Hvad der var nederst skulde øverst og hvad der var øverst skulde nederst! „see! see! hans Been er længer end mit! baf! væk med det! der er En som har en lille Knop bag Øret, en lille uskyldig Knop, men den piner ham, og saa skal den pine meer!“ og de hakkede i den, og de trak i ham og de aad ham for den lille Knops Skyld. Der sad En saa stille som en lille Jomfru, og ønskede alene Fred og Rolighed, men saa skulde Jomfruen frem, og de trak i hende og de sled i hende og de aad hende!

„Det er overordenlig morsomt!“ sagde Trolden.

„Ja men hvad troer Du det er?“ spurgte Krible-Krable. „Kan Du finde det ud?“

„Det er da godt at see!“ sagde den Anden, „det er jo Kjøbenhavn eller en anden stor By, de ligne jo Allesammen hinanden. En stor By er det!“

„Det er Grøftevand!“ sagde Krible-Krable.

DEN LYKKELIGE FAMILIE

Det største grønne Blad her til Lands, det er da rigtignok et Skræppeblad; holder man det foran paa sin lille Mave, saa er det ligesom et heelt Forklæde, og lægger man det paa sit Hoved, saa er det i Regnveir næsten ligesaa godt som en Paraply, for det er saa forfærdeligt stort. Aldrig voxer en Skræppe alene, nei hvor der groer een, der groe flere, det er en stor Deilighed, og al den Deilighed er Sneglemad. De store, hvide Snegle, som fornemme Folk i gamle Dage lod lave til Fricassee, spiste og sagde „hum! hvor det smager!“ for de troede nu det smagte saa deiligt, de levede af Skræppeblade og derfor bleve Skræpperne saaede.

Nu var der en gammel Herregaard, hvor man ikke længere spiste Snegle, de vare ganske uddøde, men Skræpperne vare ikke uddøde, de voxte og voxte over alle Gange og alle Bede, man kunde ikke mere faae Bugt med dem, det var en heel Skræppeskov, hist og her stod et Æble- og et Blomme-Træe, ellers kunde man nu aldrig have tænkt, at det var en Have; Alt var Skræpper, — og derinde boede de to sidste, inderlig gamle Snegle.

De vidste ikke selv, hvor gamle de vare, men de kunde godt huske, at de havde været mange flere, at de var af en Familie fra fremmede Lande, og at for dem og deres var hele Skoven plantet. De havde aldrig været udenfor, men de vidste, at der var endnu Noget til i Verden, som hed Herregaarden, og deroppe blev man kogt, og saa blev man sort og saa blev man lagt paa Sølvfad, men hvad videre der skete vidste man ikke. Hvorledes det iøvrigt var at blive kogt og at ligge paa Sølvfad, kunde de ikke tænke sig, men deiligt skulde det være og særdeles fornemt. Hverken Oldenborren, Skruptudsen eller Regnormen, som de spurgte ad, kunde give Besked, ingen af dem havde været kogt eller ligget paa Sølvfad.

De gamle, hvide Snegle vare de fornemste i Verden, vidste de; Skoven var til for deres Skyld, og Herregaarden var til for at de kunde blive kogt og lagt paa Sølvfad.

De levede nu meget eensomt og lykkeligt, og da de

selv ikke havde Børn, saa havde de taget en lille almindelig Snegl til sig, som de opdrog som deres egen, men den Lille vilde ikke voxe, for han var almindelig; men de Gamle, især Mutter, Sneglemutter, syntes hun kunde dog bemærke, hvor han tog til, og hun bad Fatter, dersom han ikke kunde see det, han da vilde føle paa det lille Sneglehuus, og saa følte han og fandt, at Mutter havde Ret.

Een Dag var det stærk Regn.

„Hør hvor det tromme-romme-rommer paa Skræpperne!“ sagde Sneglefader.

„Der kommer ogsaa Draaber!“ sagde Sneglemo'er. „Det løber jo lige ned ad Stilken! Du skal see her bliver vaadt! Jeg er glad ved vi have vort gode Huus og den Lille ogsaa har sit! Der er rigtignok gjort mere for os end for alle andre Skabninger; man kan da see, at vi er Herskabet i Verden! Vi have Huus fra Fødselen og Skræppeskoven er saaet for vor Skyld —! jeg gad vidst, hvor langt den strækker sig og hvad der er udenfor!“

„Der er ikke Noget udenfor!“ sagde Sneglefa'er. „Bedre end hos os kan der ingen Steder være, og jeg har ikke Noget at ønske!“

„Jo,“ sagde Mo'er, „jeg gad nok komme paa Herregaarden, blive kogt og lagt paa Sølvfad, det er alle vore Forfædre blevne, og Du kan troe, der er noget aparte ved det!“

„Herregaarden er muligviis faldet sammen!“ sagde

Sneglefa'er, „eller Skræppeskoven er voxet hen over den, saa at Menneskene ikke kunne komme ud. Det har da heller ingen Hast, men Du iler altid saa forfærdeligt og det begynder den Lille ogsaa med; har han nu ikke i tre Dage krøbet op ad den Stilk, jeg faaer ondt i Hovedet naar jeg seer op paa ham!"

„Du maa ikke skjende," sagde Sneglemo'er, „han kryber saa sindig, vi faae nok Fornøielse af ham og Andet have vi Gamle jo ikke at leve for! Men har Du tænkt paa det: hvor faae vi en Kone til ham. Troer Du ikke der langveis inde i Skræppeskoven skulde være Nogen af vor Art?"

„Sorte Snegle troer jeg nu nok der er," sagde den Gamle, „sorte Snegle uden Huus, men det er saa simpelt og de have Indbildninger, men vi kunne give det i Commission til Myrerne, de løbe frem og tilbage, som om de havde Noget at bestille, de veed vist en Kone til vor lille Snegl!"

„Jeg veed rigtignok den Allerdeiligste!" sagde Myrerne, „men jeg er bange det gaaer ikke, for hun er Dronning!"

„Det gjør ikke Noget!" sagde de Gamle. „Har hun Huus?"

„Hun har Slot!" sagde Myrerne, „det deiligste Myreslot med syv hundrede Gange!"

„Tak!" sagde Sneglemo'er, „vor Søn skal ikke i en Myretue! veed I ikke bedre, saa give vi det i Commission til de hvide Myg, de flyve vidt omkring i Regn og i

Solskin, de kjende Skræppeskoven forinden og foruden.“

„Vi have en Kone for ham!“ sagde Myggene, „hundrede Menneskeskridt herfra sidder paa en Stikkelsbærbusk en lille Snegl med Huus, den er ganske eensom og gammel nok til at gifte sig. Det er bare hundrede Menneskeskridt!“

„Ja lad hende komme til ham!“ sagde de Gamle, „han har en Skræppeskov, hun har kun en Busk!“

Og saa hentede de den lille Snegle-Frøken. Det varede otte Dage før hun kom, men det var just det Rare ved det, saa kunde man see, hun var af Arten.

Og saa holdt de Bryllup. Sex Sanct-Hans Orme lyste saa godt de kunde; ellers gik det Hele stille af, for de gamle Snegle-Folk kunde ikke taale Sviir og Lystighed! men en deilig Tale blev der holdt af Sneglemo'er, Fatter kunde ikke, han var saa bevæget, og saa gav de dem i Arv den hele Skræppeskov og sagde, hvad de altid havde sagt, at det var det Bedste i Verden, og naar de levede redelig og skikkelig og formerede sig, vilde de engang og deres Børn komme paa Herregaarden, blive kogte sorte og lagte paa Sølvfad.

Og efter at den Tale var holdt, krob de Gamle ind i deres Huus og kom aldrig mere ud; de sov. Det unge Snegle-Par regjerede i Skoven og fik et stort Afkom, men de blev aldrig kogte, og de kom aldrig paa Sølvfad; saa sluttede de deraf, at Herregaarden var faldet sammen, og at alle Mennesker i Verden vare uddøde, og

da Ingen sagde dem imod, saa var det jo sandt; og Regnen slog paa Skræppebladene, for at gjøre Tromme-Musik for deres Skyld, og Solen skinnede for at give Skræppeskoven Couleur for deres Skyld, og de vare meget lykkelige, og hele Familien var lykkelig, thi den var det.

HISTORIEN OM EN MODER

DER sad en Moder hos sit lille Barn, hun var saa bedrøvet, saa bange for at det skulde døe. Det var saa blegt, de smaa Øine havde lukket sig, det trak saa sagte Veiret, og imellem med et dybt Drag ligesom om det sukkede; og Moderen saae endnu mere sorrigfuld paa den lille Sjæl.

Da bankede det paa Døren og der kom en fattig, gammel Mand svøbt ligesom i et stort Hestedækken, for det varmer, og det trængte han til, det var jo kold Vinter; Alting udenfor laae med Iis og Snee, og Vinden blæste saa at det skar i Ansigtet.

Og da den gamle Mand rystede af Kulde, og det lille Barn sov et Øieblik, gik Moderen hen og satte Øl i en lille Potte ind i Kakkelovnen, at det kunde varmes til ham; og den gamle Mand sad og vuggede, og Moderen satte sig paa Stolen tæt ved ham, saae paa sit syge Barn, der trak saa dybt Veiret, og løftede den lille Haand.

„Troer Du ikke nok, at jeg beholder ham?“ sagde hun, „vor Herre vil ikke tage ham fra mig!“

Og den gamle Mand, det var Døden selv, han nikkede saa underligt, det kunde lige saa godt betyde Ja, som Nei. Og Moderen saae ned i sit Skjød og Taarerne løb hende over Kinderne; — hendes Hoved blev saa tungt, i tre Nætter og Dage havde hun ikke lukket sine Øine, og nu sov hun, men kun et Øieblik, saa foer hun op og rystede af Kulde: „hvad er det!“ sagde hun og saae til alle Sider; men den gamle Mand var borte og hendes lille Barn var borte, han havde taget det med sig; og henne i Krogen snurrede og snurrede det gamle Uhr, det store Blylod løb lige ned til Gulvet, bum! og saa stod ogsaa Uhret stille.

Men den stakkels Moder løb ud af Huset og raabte paa sit Barn.

Derude, midt i Sneen, sad en Kone i lange, sorte Klæder og hun sagde: „Døden har været inde i din Stue, jeg saae han skyndte sig bort med dit lille Barn; han gaaer stærkere til end Vinden, han bringer aldrig tilbage hvad han tog!“

„Siig mig blot hvad Vei han gik!“ sagde Moderen, „siig mig Veien og jeg skal finde ham!“

„Jeg veed den!“ sagde Konen i de sorte Klæder, „men før jeg siger den, maa Du først synge for mig alle de Viser, Du har sjunget for dit Barn! jeg holder af dem, jeg har hørt dem før, jeg er Natten, jeg saae dine Taarer, mens Du sang dem!“

„Jeg vil synge dem alle, alle!“ sagde Moderen, „men stands mig ikke, at jeg kan naae ham, at jeg kan finde mit Barn!“

Men Natten sad stum og stille, da vred Moderen sine Hænder, sang og græd, og der var mange Viser, men endnu flere Taarer; og saa sagde Natten: „gaa til høire, ind i den mørke Granskov, der saae jeg Døden tage Vei med dit lille Barn!“

Dybt inde i Skoven krydsede Veiene sig, og hun vidste ikke længer, hvor hun skulde gaae; da stod der en Tornebusk, der var hverken Blad eller Blomst paa den, det var jo ogsaa i den kolde Vintertid og der hang Isslag paa Grenene.

„Har Du ikke seet Døden gaae forbi med mit lille Barn?“

„Jo!“ sagde Tornebusken, „men jeg siger Dig ikke, hvilken Vei han tog, uden at Du først vil varme mig op ved dit Hjerte! jeg fryser ihjel, jeg bliver til bare Is!“

Og hun trykkede Tornebusken til sit Bryst, saa fast, for at den ret kunde opvarmes, og Tornene gik lige

ind i hendes Kjod, og hendes Blod flod i store Draaber, men Tornebusken skjod friske gronne Blade og der kom Blomster paa i den kolde Vinter-Nat, saa varmt var der ved en bedrovet Moders Hjerte; og Tornebusken sagde hende Veien, som hun skulde gaae.

Da kom hun til en stor So, hvor der hverken var Skib eller Baad. Soen var ikke frosset nok til at den kunde bære hende, og heller ikke aaben og lav nok til at kunne vade gjennem, og over den maatte hun, vilde hun finde sit Barn; saa lagde hun sig ned for at drikke Soen ud, og det var jo umuligt for et Menneske; men den bedrovede Moder tænkte, at der dog kunde skee et Mirakel. —

„Nei, det gaaer aldrig!“ sagde Soen, „lad os To hellere see at blive enige! jeg holder af at samle paa Perler og dine Oine ere de to klareste jeg har seet, vil Du græde dem ud til mig, saa skal jeg bære Dig over til det store Drivhuus, hvor Doden boer og passer Blomster og Træer; hver af dem er et Menneskeliv!“

„O, hvad giver jeg ikke for at komme til mit Barn!“ sagde den forgrædte Moder og hun græd endnu mere og hendes Oine sank ned paa Havsens Bund og bleve to kostbare Perler; men Soen lofiede hende, som om hun sad i en Gynge, og hun floi i en Svingning til Kysten paa den anden Side, hvor der stod et milebredt, underligt Huus; man vidste ikke om det var et Bjerg med Skov og Huler, eller om det var tomret op, men

den stakkels Moder kunde ikke see det, hun havde jo grædt sine Øine ud.

„Hvor skal jeg finde Døden, som gik med mit lille Barn!“ sagde hun.

„Her er han ikke kommet endnu!“ sagde den gamle Grav-Kone, som gik og skulde passe paa Dødens store Drivhuus. „Hvor har Du kunnet finde herhen og hvem har hjulpet Dig?“

„Vor Herre har hjulpet mig!“ sagde hun, „han er barmhjertig og det vil Du ogsaa være! hvor skal jeg finde mit lille Barn!“

„Ja, jeg kjender det ikke,“ sagde Konen, „og Du kan jo ikke see! — Mange Blomster og Træer ere visnede i Nat, Døden vil snart komme og plante dem om! Du veed vel, at hvert Menneske har sit Livstræ eller sin Blomst, saaledes som nu Enhver er indrettet; de see ud, som andre Væxter, men de har Hjerte-Slag; Barne-Hjerte kan ogsaa banke! gaa efter det, maaskee kan Du kjende dit Barns; men hvad giver Du mig for at sige Dig, hvad Du mere skal gjøre!“

„Jeg har ikke Noget at give,“ sagde den bedrøvede Moder, „men jeg vil gaae for Dig til Verdens Ende!“

„Ja, der har jeg ikke Noget at gjøre!“ sagde Konen, „men Du kan give mig dit lange, sorte Haar, Du veed nok selv det er kjønt, og det kan jeg lide! Du skal faae mit hvide igjen, det er altid Noget!“

„Forlanger du ikke Andet,“ sagde hun, „det giver

jeg Dig med Glæde!“ Og hun gav hende sit smukke Haar og fik den Gamles sneehvide igjen.

Og saa gik de ind i Dødens store Drivhuus, hvor Blomster og Træer voxte underligt imellem hverandre. Der stode fine Hyacinther under Glasklokker, og der stode store bomstærke Pioner; der voxte Vandplanter, nogle saa friske, andre halvsyge, Vandsnogene lagde sig paa dem, og sorte Krebs klemte dem om Stilken. Der stode deilige Palmetræer, Ege og Plataner, der stod Petersillie og blomstrende Timian; hvert Træ og hver Blomst havde sit Navn, de vare hver et Menneskeliv, Mennesket levede endnu, Een i China, Een i Grønland, rundt omkring i Verden. Der vare store Træer i smaa Potter, saa at de stode saa forkuede og vare færdige ved at sprænge Potten, der var ogsaa mange Steder en lille kjedelig Blomst i fed Jord, med Mos rundt om og dægget og pleiet. Men den bedrøvede Moder bøiede sig over alle de mindste Planter og hørte inden i dem hvor Menneskehjertet bankede, og imellem Millioner kjendte hun sit Barns.

„Der er det!“ raabte hun og strakte Haanden ud over en lille blaa Krokus, som hang ganske syg til den ene Side.

„Rør ikke ved Blomsten!“ sagde den gamle Kone, „men stil Dig her, og naar saa Døden kommer, jeg venter ham før jeg veed det, lad ham da ikke rykke Planten op, og tru Du med at Du vil gjøre det med de andre Blomster, saa bliver han bange! han skal svare

vor Herre til dem, Ingen tør rykkes op før han giver Lov."

Med Eet susede det iiskoldt igjennem Salen, og den blinde Moder kunde mærke, at det var Døden der kom.

„Hvor har Du kunnet finde Vei herhen?" spurgte han, „hvor kunde Du komme hurtigere end jeg?"

„Jeg er en Moder!" sagde hun.

Og Døden strakte sin lange Haand hen imod den lille fine Blomst, men hun holdt sine Hænder fast om den, saa tæt og dog bange for at hun skulde røre ved et af Bladene. Da blæste Døden paa hendes Hænder, og hun følte at det var koldere end den kolde Vind, og hendes Hænder faldt matte ned.

„Du kan dog ikke gjøre Noget imod mig!" sagde Døden.

„Men det kan vor Herre!" sagde hun.

„Jeg gjør kun hvad han vil!" sagde Døden, „jeg er hans Urtegaardsmand! jeg tager alle hans Blomster og Træer og planter dem ud i den store Paradisets Have i det ubekjendte Land, men hvorledes de der groe og hvorledes der er, tør jeg ikke sige Dig!"

„Giv mig mit Barn tilbage!" sagde Moderen og græd og bad; med Eet greb hun med hver Haand om to smukke Blomster tæt ved og raabte til Døden: „jeg river alle dine Blomster af, for jeg er i Fortvivlelse!"

„Rør dem ikke!" sagde Døden. „Du siger, at Du er

saa ulykkelig, og nu vil Du gjøre en anden Moder ligesaa ulykkelig —!"

„En anden Moder!" sagde den stakkels Kone og slap strax begge Blomsterne.

„Der har Du dine Øine," sagde Døden, „jeg har fisket dem op af Søen, de skinnede saa stærkt; jeg vidste ikke, at det var dine; tag dem igjen, de ere nu klarere end før, see saa ned i den dybe Brønd tæt ved, jeg skal nævne Navnene paa de to Blomster, Du vilde rive op og Du seer deres hele Fremtid, deres hele Menneskeliv, seer, hvad Du vilde forstyrre og ødelægge!"

Og hun saae ned i Brønden; og det var en Lyksalighed at see, hvor den Ene blev en Velsignelse for Verden, see, hvormegen Lykke og Glæde der udfoldede sig rundt om. Og hun saae den Andens Liv og det var Sorg og Nød, Rædsel og Elendighed.

„Begge Dele er Guds Villie!" sagde Døden.

„Hvilken af dem er Ulykkens Blomst og hvilken er Velsignelsens?" spurgte hun.

„Det siger jeg Dig ikke," sagde Døden, „men det skal Du vide af mig, at den ene Blomst var dit eget Barns, det var dit Barns Skjæbne Du saae, dit eget Barns Fremtid!"

Da skreg Moderen af Skræk: „hvilket af dem var mit Barn! siig mig det! frels den Uskyldige! frels mit Barn fra al den Elendighed! bær det heller bort! bær det ind i Guds Rige! glem mine Taarer, glem mine Bønner og Alt hvad jeg har sagt og gjort!"

„Jeg forstaaer Dig ikke!“ sagde Døden. „Vil Du have dit Barn tilbage, eller skal jeg gaae med det derind, hvor Du ikke veed!“ —

Da vred Moderen sine Hænder, faldt paa sine Knæ og bad til vor Herre: „Hør mig ikke, hvor jeg beder imod din Villie, som er den bedste! hør mig ikke! hør mig ikke!“

Og hun bøiede sit Hoved ned i sit Skjød.

Og Døden gik med hendes Barn ind i det ubekjendte Land.

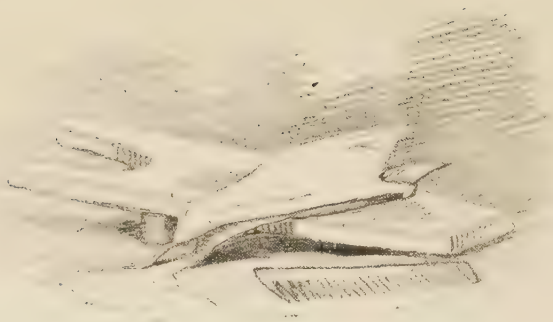

FLIPPERNE

Der var en Gang en fiin Cavaleer, hvis hele Bohave var en Støvleknegt og en Redekam, men han havde de deiligste Flipper i Verden, og det er om Flipperne vi skulle høre en Historie. — De vare nu saa gamle, at de tænkte paa at gifte sig, og saa traf det at de kom i Vask med et Strømpebaand.

„Nei!“ sagde Flipperne, „nu har jeg aldrig seet Nogen saa slank og saa fiin, saa blød og saa nysselig. Maa jeg ikke spørge om Deres Navn?“

„Det siger jeg ikke!“ sagde Strømpebaandet.

„Hvor hører De hjemme?“ spurgte Flipperne.

Men Strømpebaandet var saa undseelig af sig og syntes at det var noget underligt at svare paa.

„De er nok Livbaand!“ sagde Flipperne, „saadan indvortes Livbaand! jeg seer nok, De er baade til Nytte og Stads, lille Jomfru!“

„De maa ikke tale til mig!“ sagde Strømpebaandet, „jeg synes jeg har slet ikke givet Anledning!“

„Jo, naar man er saa deilig som De!“ sagde Flipperne, „det er Anledning nok!“

„Lad være at komme mig saa nær!“ sagde Strømpebaandet. „De seer saa mandfolkeagtig ud!“

„Jeg er ogsaa fiin Cavaleer!“ sagde Flipperne, „jeg har Støvleknegt og Redekam!“ og det var nu ikke sandt, det var jo hans Herre, der havde dem, men han pralede.

„Kom mig ikke nær!“ sagde Strømpebaandet, „det er jeg ikke vant til!“

„Snerpe!“ sagde Flipperne, og saa bleve de tagne af Vasken! de fik Stivelse, hang paa Stolen i Solskin og blev saa lagt paa Strygebræt; der kom det varme Jern.

„Frue!“ sagde Flipperne, „lille Enkefrue! jeg bliver ganske varm! jeg bliver en anden En, jeg kommer reent ud af Folderne, De brænder Hul i mig! uh! – – Jeg frier til Dem!“

„Las!“ sagde Strygejernet og gik stolt hen over Flipperne; for det bildte sig ind det var en Dampkedel, der skulde ud paa Jernbanen og trække Vogne.

„Las!“ sagde det.

Flipperne flossede lidt i Kanterne, og saa kom Papirs-Saxen og skulde klippe Flosset af.

„O!“ sagde Flipperne! „De er nok første Dandseriinde! hvor De kan strække Been! det er det Yndigste jeg har seet! det kan intet Menneske gjøre Dem efter!“

„Det veed jeg!“ sagde Saxen.

„De fortjente at være Grevinde!“ sagde Flipperne, „Alt hvad jeg har, er en fiin Cavaleer, en Støvleknegt og en Redekam —! bare jeg havde Grevskab!“

„Frier han!“ sagde Saxen, for den blev vred, og saa gav den ham et ordenligt Klip, og saa var han kasseret.

„Jeg maa nok frie til Redekammen! Det er mærkeligt, hvor De beholder alle Deres Tænder, lille Frøken!“ sagde Flipperne. „Har De aldrig tænkt paa Forlovelse!“

„Jo, det kan De nok vide!“ sagde Redekammen, „jeg er jo forlovet med Støvleknegten!“

„Forlovet!“ sagde Flipperne; nu var der ingen Flere at frie til, og saa foragtede han det.

En lang Tid gik, saa kom Flipperne i Kasse hos Papirmølleren; der var stort Klude-Selskab, de fine for sig, de grove for sig, saaledes som det skal være. De havde Alle Meget at fortælle, men Flipperne meest, det var en ordenlig Pralhans.

„Jeg har havt saa frygtelig mange Kjærester!“ sagde Flipperne, „jeg kunde ikke gaae i Ro! jeg var nu ogsaa fiin Cavalleer, med Stivelse! jeg havde baade Støvleknegt og Redekam, som jeg aldrig brugte! — De skulde have seet mig dengang, seet mig, naar jeg laae paa Siden! Aldrig glemmer jeg min første Kjæreste, hun var Livbaand, saa fiin, saa blød og saa nydelig, hun styrtede sig i en Vandballe for min Skyld! — Der var ogsaa en Enkefrue, som blev gloende, men jeg lod

hende staae og blive sort! Der var den første Dandseriinde, hun gav mig den Flenge, jeg nu gaaer med, hun var saa glubsk! min egen Redekam var forliebt i mig, hun tabte alle sine Tænder af Kjærestesorg. Ja, jeg har oplevet Meget af den Slags! men det gjør mig meest ondt for Strømpebaandet, — jeg mener Livbaandet, der gik i Vandballen. Jeg har Meget paa min Samvittighed, jeg kan trænge til at blive til hvidt Papir!"

Og det blev de, alle Kludene bleve hvidt Papir, men Flipperne blev netop til dette Stykke hvide Papir, vi her see, hvorpaa Historien er trykt, og det var fordi at de pralede saa frygteligt bagefter af hvad der aldrig havde været; og det skal vi tænke paa, at vi ikke bære os ligesaadan ad, for vi kunne saamæn aldrig vide, om vi ikke ogsaa engang komme i Klude-Kassen og blive gjort til hvidt Papir og faae vor hele Historie trykt for paa, selv den allerhemmeligste, og maa saa selv løbe om og fortælle den, ligesom Flipperne.

HØRREN

Hørren stod i Blomster. Den har saadanne deilige blaa Blomster saa bløde som Vingerne paa et Møl og endnu meget finere. — Solen skinnede paa Hørren og Regnskyerne vandede den, og det var ligesaa godt for den, som det er for Smaabørn at blive vaskede, og saa faae et Kys af Moder; de blive jo deraf meget deiligere. Og det blev ogsaa Hørren.

„Folk siger, jeg staaer saa udmærket godt," sagde Hørren, „og at jeg bliver saa deilig lang, der vil komme et prægtigt Stykke Lærred af mig! Nei, hvor jeg er lykkelig! Jeg er bestemt den allerlykkeligste af Alle! Jeg har det saa godt, og jeg skal blive til Noget! Hvor det Solskin muntrer op og hvor den Regn smager og forfrisker! Jeg er mageløs lykkelig, jeg er den Allerlykkeligste!"

„Ja, ja, ja!“ sagde Gjerdestavene, „Du kjender ikke Verden, men det gjør vi, der er Knuder i os!“ og saa knagede de saa ynkelig:

„Snip snap snurre
Basselurre,
Visen er ude!“

„Nei, den er ikke!“ sagde Hørren, „Solen skinner i Morgen, Regnen gjør saa godt, jeg kan høre hvor jeg voxer, jeg kan føle jeg har Blomst! jeg er den Allerlykkeligste!“

Men en Dag kom der Folk og tog Hørren i Toppen og ruskede den op med Rod, det gjorde ondt: og den blev lagt i Vand ligesom den skulde druknes, og saa kom den over Ild, ligesom den skulde steges, det var grueligt.

„Man kan ikke altid have det godt!“ sagde Hørren, „man maa prøve Noget, saa veed man Noget!“

Men det blev rigtignok slemt. Hørren blev knækket og brækket, skettet og heglet, ja hvad vidste den hvad det hed; den kom paa Rokken, snurre rur! det var ikke muligt at holde Tankerne samlede.

„Jeg har været overordenlig lykkelig!“ tænkte den i al sin Pine! „Man maa være glad ved det Gode, man har havt! Glad, glad, o!“ — og det sagde den endnu da den kom paa Væven — og saa blev den til et deiligt stort Stykke Lærred. Al Hørren, hver eneste Urt, blev til det ene Stykke!

„Ja, men det er jo mageløst! det havde jeg aldrig

troet! Nei, hvor jeg har Lykken med mig! Jo Gjerdestavene de vidste rigtig nok god Besked med deres

„Snip snap snurre
Basselurre!“

Visen er slet ikke ude! Nu begynder den just! Det er mageløst! Ja, har jeg lidt Noget, saa er jeg ogsaa nu bleven Noget for det; jeg er den Lykkeligste af Alle! — Jeg er saa stærk, og saa blød, saa hvid og saa lang! Det er noget Andet end kun at være Urter, selv om man har Blomst! Man bliver ikke passet, og Vand faaer man kun naar det regner. Nu har jeg Opvartning! Pigen vender mig hver Morgen, og med Vandkanden faaer jeg Regnbad hver Aften; ja Præstekonen selv har holdt Tale over mig og sagt, at jeg var det bedste Stykke i Sognet. Jeg kan ikke blive lykkeligere!“

Nu kom Lærredet i Huus, nu kom det under Sax. Hvor man klippede, hvor man skar, hvor man stak med Synaale, for det gjorde man! Det var ingen Fornøielse. Men Lærredet blev til tolv Stykker Lintøi, af det man ikke nævner, men som alle Mennesker maae have; det var tolv Stykker af det.

„Nei, see nu blev jeg først til Noget! Saa det var min Bestemmelse! Ja, men det er jo velsignet! nu gjør jeg Gavn i Verden, og det er det man skal gjøre, det er den rette Fornøielse. Vi ere blevne tolv Stykker, men vi ere Alle dog eet og det samme, vi er eet Dousin! Hvor det er en mageløs Lykke!“

Og Aar gik, — og saa kunde det ikke holde længer.

„Eengang maa det jo være forbi!“ sagde hvert Stykke, „jeg gad jo gjerne holdt noget længer, men man maa ikke forlange umulige Ting!“ Og saa bleve de revne i Stumper og Laser, de troede at det var reent forbi, for de bleve hakkede og masede og kogte, ja de vidste ikke selv hvad — og saa bleve de deiligt fiint hvidt Papir!

„Nei, det er en Overraskelse! og en deilig Overraskelse!“ sagde Papiret; „nu er jeg finere end før, og nu skal der skrives paa mig! Hvad kan der ikke blive skrevet! Det er dog en mageløs Lykke!“ Og der blev skrevet paa det de allerdeiligste Historier, og Folk hørte hvad der stod, og det var saa rigtigt og godt, det gjorde Menneskene meget klogere og bedre; det var en stor Velsignelse, der i Ord var givet de Papirer.

„Det er mere end jeg drømte om, da jeg var en lille blaa Blomst paa Marken! hvor kunde jeg tænke, at jeg skulde komme til at bære Glæde og Kundskaber ud til Menneskene. Jeg kan endnu selv ikke forstaae det! Men det er nu engang virkeligt saa! Vor Herre veed, at jeg selv slet ingen Ting har gjort, uden hvad jeg efter fattig Leilighed maatte gjøre, for at være til! Og saa bærer han mig saaledes frem til den ene Glæde og Hæder efter den anden; hver Gang jeg tænker: „Visen er ude!“ saa gaaer den just over i noget meget Høiere og Bedre; nu skal jeg vist paa Reise, sendes hele Verden rundt, for at alle Mennesker kunne læse

mig! Det er det Rimeligste! Før havde jeg blaa Blomster, nu har jeg for hver Blomst de deiligste Tanker! Jeg er den Allerlykkeligste!“

Men Papiret kom ikke paa Reise, det kom til Bogtrykkeren, og der blev Alt, hvad der stod skrevet paa det, sat i Trykken til en Bog, ja til mange hundrede Bøger, for saa kunde uendelig flere Folk faae Gavn og Glæde deraf, end om det eneste Papir, som det Skrevne var paa, havde løbet Verden rundt, og var blevet slidt op paa Halvveien.

„Ja, det er nu det Allerfornuftigste!“ tænkte det beskrevne Papir. „Det faldt mig slet ikke ind! Jeg bliver hjemme og holdes i Ære ligesom en gammel Bedstefader! Det er mig, der er skrevet paa, Ordene flød af Pennen lige ind i mig. Jeg bliver og Bøgerne løbe omkring! Nu kan der rigtignok blive bestilt Noget! Nei, hvor jeg er glad, hvor jeg er lykkelig!“

Saa blev Papiret samlet i Bundt og lagt paa Hylde. „Man har godt af at hvile paa sin Gjerning!“ sagde Papiret. „Det er meget rigtigt at man samler sig og kommer til Eftertanke om hvad der boer i En. Nu først veed jeg rigtigt, hvad der staaer i mig! Og kjende sig selv, det er det egentlige Fremskridt. Hvad mon der nu vil komme? Noget fremad skeer der, det gaaer altid fremad!“ —

En Dag blev alt Papiret lagt paa Skorstenen, det skulde brændes, for det maatte ikke sælges til Spekhøkeren og komme om Smør og Puddersukker. Og

alle Børnene i Huset stod rundt om, de vilde see det blusse, de vilde see i Asken de mange røde Ildgnister, der ligesom løbe afsted og slukkes, den ene efter den anden, saa gesvindt — det er Børnene der gaae af Skole, og den allersidste Gnist er Skolemesteren; tidt troer man han er gaaet, men saa kommer han lidt efter alle de Andre.

Og alt Papiret laae i et Bundt paa Ilden. Uh! hvor det slog op i Lue. „Uh!“ sagde det, og lige i det samme blev det en heel Flamme; den gik saa høit i Veiret, som aldrig Hørren havde kunnet løfte sin lille blaa Blomst, og skinnede som aldrig det hvide Linned havde kunnet skinne; alle de skrevne Bogstaver bleve i et Øieblik ganske røde, og alle Ord og Tanker gik op i Lue.

„Nu gaaer jeg lige op i Solen!“ sagde det inde i Flammen, og det var som tusinde Stemmer sagde det i een, og Flammen slog gjennem Skorstenen heelt oven ud; — -- og finere end Flammen, ganske usynlig for Menneskenes Øine, svævede smaa bitte Væsner, ligesaa mange som der havde været Blomster paa Hørren. De vare endnu lettere end Flammen, der fødte dem, og da den slukkedes og der kun var tilbage af Papiret den sorte Aske, dandsede de endnu en Gang hen over den og hvor de rørte saae man deres Fodspor, det var de røde Gnister: „Børnene gik af Skole og Skolemesteren var den Sidste!“ det var en Fornøielse at see paa, og Husets Børn stod og sang ved den døde Aske:

„Snip snap snurre
Basselurre!
Visen er ude!“

Men de smaa usynlige Væsener sagde hver: „Visen er aldrig ude! Det er det Deiligste ved det Hele! Jeg veed det, og derfor er jeg den Allerlykkeligste!“

Men det kunde Børnene hverken høre eller forstaae, og det skulde de ikke heller, for Børn maae ikke vide Alting.

FUGL PHØNIX

I Paradisets Have, under Kundskabstræet, stod en Rosenhæk; her, i den første Rose, fødtes en Fugl, dens Flugt var som Lysets, deilig dens Farve, herlig dens Sang.

Men da Eva brød Kundskabens Frugt, da hun og Adam joges fra Paradisets Have, faldt fra Straffeenglens Flammesværd en Gnist i Fuglens Rede og antændte den. Fuglen døde i Flammerne, men fra det røde Æg fløi en ny, den eneste, den altid eneste Fugl Phønix. Sagnet melder, at den bygger i Arabien, og

hvert hundrede Aar brænder sig selv op i sin Rede, og at en ny Phønix, den eneste i Verden, flyver ud fra det røde Æg.

Fuglen omflagrer os, hurtig som Lyset, deilig i Farve, herlig i Sang. Naar Moderen sidder ved Barnets Vugge, er den ved Hovedpuden, og slaaer med Vingerne en Glorie om Barnets Hoved. Den flyver gjennem Nøisomhedens Stue, og der er Solglands derinde, den fattige Dragkiste dufter med Violer.

Men Fugl Phønix er ikke alene Arabiens Fugl, den flagrer i Nordlysskjær paa Laplands Iissletter, den hopper imellem de gule Blomster i Grønlands korte Sommer. Under Fahluns Kobberklipper, i Englands

Kulgruber flyver den, som et puddret Møl, hen over Sangbogen i den fromme Arbeiders Hænder. Den seiler paa Lotusbladet ned ad Ganges hellige Vande, og Hindupigens Øie lyser ved at see den.

Fugl Phønix! Kjender Du ham ikke? Paradisets Fugl, Sangens hellige Svane. Paa Thespiskarren sad den, som en sladdrende Ravn, og slog med de sorte, bærmebesmurte Vinger; over Islands Sangerharpe gled Svanens røde, klingende Næb; paa Shakespeares Skulder sad den som Odins Ravn og hviskede ham i Øret: Udødelighed; den fløi ved Sangerfesten gjennem Wartburgs Riddersal.

Fugl Phønix! Kjender Du ham ikke? Han sang Dig Marseillaisen, og Du kyssede Fjeren, der faldt fra hans Vinge; han kom i Paradiisglands, og Du vendte Dig maaskee bort til Spurven, der sad med Bogguld paa Vingerne.

Paradisets Fugl! fornyet hvert Aarhundrede, født i Flammer, død i Flammer, dit Billede, indfattet i Guld, hænger i de Riges Sale, selv flyver Du tidt vildfaren og eensom, — et Sagn kun: Fugl Phønix i Arabien.

— I Paradisets Have, da Du fødtes under Kundskabstræet, i den første Rose, kyssede Vorherre Dig og gav Dig dit rette Navn — Poesien.

EN HISTORIE

I Haven vare alle Æbletræerne sprungne ud, de havde skyndt sig med at faae Blomster før de fik grønne Blade, og i Gaarden vare alle Ællingerne ude og Katten med, han slikkede rigtignok Solskin, slikkede den af sin egen Pote; og saae man hen ad Marken, da stod Kornet saa mageløst grønt, og der var en Qviddren og Qvinkeleren af alle de smaa Fugle, ligesom om det var en stor Fest, og det kunde man da ogsaa sige at det var, for det var Søndag. Klokkerne ringede, og Folk i deres bedste Klæder gik til Kirke og saae saa fornoi-

ede ud; ja ved Alting var der Noget saa fornøieligt; det var tilvisse en Dag saa varm og velsignet, saa at man nok kunde sige: „Vorherre er rigtignok mageløs god mod os Mennesker!“

Men inde i Kirken stod Præsten paa Prædikestolen og talte saa høit og saa vredt; han sagde: at Menneskene vare saa ugudelige, og at Gud vilde straffe dem derfor, og at naar de døde, kom de Onde ned i Helvede, hvor de skulde evigt brænde, og han sagde, at deres Orm døde ikke, og at deres Ild aldrig udslukkedes; aldrig fik de Hvile eller Ro. Det var grueligt at høre, og han sagde det saa vist; han beskrev dem Helvede som en stinkende Hule, hvor Alverdens Uhumskheder flød sammen, der var ingen Luftning uden den hede Svovlflamme, der var ingen Bund, de sank og sank i en evig Taushed. Det var grueligt alene at høre derom, men Præsten sagde det lige ud af sit Hjerte, og alle Folk i Kirken vare ganske forfærdede. Men udenfor sang alle de smaa Fugle saa fornøiede, og Solen skinnede saa varmt, det var som om hver lille Blomst sagde: Gud er saa mageløs god mod os Allesammen. Ja, derude var det slet ikke som Præsten prædikede.

Om Aftenen ved Sengetid saae Præsten sin Kone sidde stille og tankefuld.

„Hvad feiler Dig?“ sagde han til hende.

„Ja hvad jeg feiler,“ sagde hun, „jeg feiler, at jeg ikke rigtig kan samle mine Tanker, at jeg ikke rigtig kan faae Det, Du sagde, til at gaae op, at der var saa

mange Ugudelige, og at de skulde brænde evigt; evigt, ak hvor længe! — Jeg er kun et syndigt Menneske, men jeg kunde ikke bære det over mit Hjerte at lade selv den værste Synder brænde evig, og hvorledes skulde da Vorherre kunne det, han, som er saa uendelig god, og som veed, hvorledes det Onde kommer udenfra og indenfra. Nei, jeg kan ikke tænke det, skjøndt Du siger det."

Det var Efteraar, Løvet faldt af Træerne, den alvorlige, strenge Præst sad ved en Døendes Seng, en from Troende lukkede sine Øine; det var Præstekonen.

„Faaer Nogen Fred i Graven og Naade hos sin Gud, da er det Dig!" sagde Præsten, og han foldede hendes Hænder og læste en Psalme over den Døde.

Og hun blev ført til Graven; to tunge Taarer trillede ned over den alvorlige Mands Kinder; og i Præstegaarden var det stille og tomt, Solskinnet derinde var slukket, hun var gaaet bort.

Det var Nat, en kold Vind blæste hen over Præstens Hoved, han slog Øinene op, og det var ligesom om Maanen skinnede ind i hans Stue, men Maanen skinnede ikke; en Skikkelse var det, der stod foran hans Seng; han saae sin afdøde Kones Gjenfærd, hun saae paa ham saa inderligt bedrøvet, det var som vilde hun sige Noget.

Og Manden reiste sig halvt op, strakte Armene ud

imod hende: „Du ikke heller forundt den evige Ro? Du lide? Du, den Bedste, den Frommeste!“

Og den Døde bøiede sit Hoved til et Ja og lagde Haanden paa Brystet.

„Og kan jeg skaffe Dig Ro i Graven?“

„Ja!“ lød det til ham.

„Og hvorledes?“

„Giv mig et Haar, kun et eneste Haar af Hovedet paa den Synder, hvis Ild aldrig vil slukkes, den Synder, som Gud vil nedstøde i Helvede til evig Pine!“

„Ja saa let maa Du kunne løses, du Rene, du Fromme!“ sagde han.

„Saa følg mig!“ sagde den Døde. „Det er os saa forundt. Ved min Side sværer Du hvorhen dine Tanker vil; usynligt for Menneskene staae vi i deres hemmeligste Vraa, men med sikker Haand maa Du pege paa den til evig Qval Indviede, og før Hanegal maa han være funden.“

Og hurtig, som baaret af Tanken, vare de i den store Stad; og fra Husenes Væg lyste med Ildbogstaver Dødssyndernes Navne: Hovmod, Gjerrighed, Drukkenskab, Vellyst, kort, hele Syndens syvfarvede Bue.

„Ja derinde, som jeg troede det, som jeg vidste det,“ sagde Præsten, „huse de den evige Ilds Indviede.“ Og de stode foran den prægtig oplyste Portal, hvor den brede Trappe prangede med Tæpper og Blomster, og gjennem de festlige Sale klang Balmusiken. Sveitseren stod i Silke og Fløiel med stor sølvbeslagen Stok.

„Vort Bal kan maale sig med Kongens," sagde han, og vendte sig mod Gadestimlen; fra Top og til Taa lyste den Tanke ud af ham: „fattige Pak, der gloer ind ad Porten, I ere imod mig Karnallier Allesammen!"

„Hovmod!" sagde den Døde, „seer Du ham?"

„Ham," gjentog Præsten. „Ja, men han er en Taabe, kun en Nar, og vil ikke dømmes til evig Ild og Pine."

„Kun en Nar!" lød det gjennem det hele Hovmodens Huus, det vare de Alle der.

Og de fløi indenfor den Gjerriges nøgne fire Vægge, hvor, skindmager, klapprende af Kulde, sulten og tørstig, Oldingen klamrede sig med al sin Tanke til sit Guld; de saae, hvor han, som i Feber, sprang fra det elendige Leie, og tog en løs Steen ud af Muren, der laae Guldpenge i et Strømpeskaft, han befølte sin lasede Kjortel, hvori Guldstykker var syet ind, og de fugtige Fingre sittrede.

„Han er syg, det er Vanvid, et glædeløst Vanvid, omspændt af Angest og onde Drømme."

Og de fjernede sig i Hast og stode ved Forbrydernes Brix, hvor de i lang Række sov Side ved Side. Som et vildt Dyr foer En op af Søvne, udstødende et fælt Skrig; han slog med sine spidse Albuer til Kammeraten, og denne vendte sig søvnig:

„Hold Kjæft, dit Qvæg, og sov! — det er hver Nat —!"

„Hver Nat!" gjentog han, „ja hver Nat kommer

han, hyler og qvæler mig. I Hidsighed har jeg gjort Et og Andet, vredt Sind er jeg født med, det har bragt mig anden Gang herind; men har jeg gjort galt, saa har jeg jo min Straf. Kun Et har jeg ikke bekjendt. Da jeg sidst kom ud herfra og forbi min Huusbonds Gaard, saa kogte der op i mig Et og Andet — jeg strøg en Svovlstikke hen ad Muren, den løb lidt nær Straataget, Alting brændte, der kom Hidsighed over det, ligesom den kommer over mig. Jeg hjalp med at redde Qvæg og Indbo. Ingen Levende brændte uden en Flok Duer, der fløi ind i Ilden, og saa Lænkehunden. Den havde jeg ikke tænkt paa. Man kunde høre den hyle — og dette Hyl hører jeg altid endnu, naar jeg vil sove, og falder jeg isøvn, saa kommer ogsaa Hunden, saa stor og laadden; han lægger sig paa mig, hyler, trykker mig, qvæler mig. — Saa hør dog hvad jeg fortæller, snue kan Du, snue den hele Nat, og jeg ikke et kort Qvarteer." Og Blodet skinnede den Hidsige frem i Øinene, han kastede sig over Kammeraten, og slog ham med knyttet Haand i Ansigtet.

„Vrede Mads er bleven gal igjen!" hed det rundt om, og de andre Kjeltringer grebe fat i ham, brødes med ham, krumbøiede ham, saa Hovedet sad ned imellem Benene, der bandt de det fast, Blodet var ved at springe ham ud af Øine og alle Porer.

„I dræbe ham," raabte Præsten, „den Ulykkelige!" og idet han forhindrende udstrakte Haanden over Synderen, han, som alt her led for haardt, vexlede Scenen

om; de fløi gjennem rige Sale og gjennem fattige Stuer; Vellyst, Misundelse, alle Dødssynder skrede dem forbi, en Dommens Engel læste deres Synd, deres Forsvar; det var vel ringe for Gud, men Gud læser Hjerterne, han kjender Alt tilhobe, det Onde, der kommer indenfra og udenfra, han, Naaden, Alkjærligheden. Præstens Haand skjælvede, han vovede ikke at udstrække den, at rive et Haar af Synderens Hoved. Og Taarerne strømmede fra hans Øine, som Naadens og Kjærlighedens Vande, der slukke Helvedes evige Ild.

Da galede Hanen.

„Forbarmende Gud! Du vil give hende den Ro i Graven, som jeg ikke har kunnet indløse.“

„Den har jeg nu,“ sagde den Døde, „det var dit haarde Ord, din mørke Menneskefro om Gud og hans

Skabninger, der drev mig til Dig! kjend Menneskene, i selve de Onde er der en Deel af Gud, en Deel, der vil seire og slukke Helvedes Ild.“

Og et Kys blev trykket paa Præstens Mund, det lyste omkring ham; Guds klare Sol skinnede ind i Kamret, hvor hans Hustru, levende, mild og kjærlig, vakte ham af en Drøm, sendt fra Gud.

DEN STUMME BOG

Ved Landeveien inde i Skoven laae en eensom Bondegaard, man kom lige gjennem Gaardsrummet; Solen skinnede der, alle Vinduer stode aabne, Liv og Røre var der indenfor, men i Gaarden, i en Løvhytte af blomstrende Syrener, stod en aaben Liigkiste; den Døde var sat herud, denne Formiddag skulde han begraves; Ingen stod og saae sørgende paa den Døde, Ingen græd over ham, hans Ansigt laae tildækket med et hvidt Klæde, og under hans Hoved var lagt en stor, tyk Bog, hvis Blade hver var et heelt Ark graat Papiir, og mellem hvert laae, gjemt og glemt, visne Blomster, et heelt Herbarium, samlet paa forskjellige Steder; det

skulde med i Graven, havde han selv forlangt. Til hver Blomst knyttede sig et Capitel af hans Liv.

„Hvem er den Døde?“ spurgte vi, og Svaret var: „den gamle Student fra Upsala! han skal engang have været flink, kunnet lærde Sprog, kunnet synge, ja skrive Viser med, har man sagt; men saa var der Noget der kom iveien, og saa smed han sine Tanker, og sig selv med, hen i Brændevinet, og da hans Helsen fulgte efter, saa kom han her ud paa Landet, hvor der blev betalt for hans Kost. Han var from som et Barn, naar kun ikke det sorte Sind kom over ham, thi saa blev han stærk og løb om i Skoven, som et jaget Dyr; men fik vi ham hjem, fik vi ham her til at see i Bogen med de tørre Urter, saa kunde han sidde den hele Dag og see paa een Urt og saa paa een, og mangen Gang løb Taarerne ham ned over Kinderne; Gud veed, hvad han tænkte derved! men Bogen bad han om at faae med i sin Kiste, og nu ligger den der, og om en kort Stund skal Laaget slaaes fast, og han skal faae sin søde Hvile i Graven.“

Liigdugen blev løftet; der var Fred i den Dødes Ansigt, en Solstraale faldt paa det; en Svale skød i sin piilsnare Flugt ind i Løvhytten og vendte sig i Flugten, qviddrende over den Dødes Hoved.

Hvor underligt er det dog, — vi kjende det vist Alle, — at tage gamle Breve frem fra vor Ungdomstid og læse disse; da dukker ligesom et heelt Liv op med alle dets Forhaabninger, alle dets Sorger. Hvor mange

af de Mennesker, som vi i hiin Tid levede saa inderligt med, ere nu som døde for os, og dog leve de endnu, men vi have i mange Tider ikke tænkt paa dem, hvem vi engang troede altid at skulle holde fast ved, gjensidig dele Sorg og Glæde med.

Det visne Egeblad i Bogen her minder om Vennen, Vennen i Skoletiden, Vennen for hele Livet; han heftede dette Blad paa Studenterhuen i den grønne Skov, da Pagten blev sluttet for det hele Liv. — Hvor lever han nu? — Bladet gjemt, Venskab glemt —! Her er en fremmed Drivhuusplante, for fiin for Nordens Haver — det er, som var der Duft endnu i disse Blade! hun gav ham den, Frøkenen fra den adelige Urtegaard. Her er Nøkkerosen, han selv har plukket og vædet med salte Taarer, Nøkkerosen fra de søde Vande. Og her er en Nelde, hvad siger dens Blad? Hvad tænkte

han ved at plukke den, ved at gjemme den? Her er Lilieconval fra Skov-Eensomheden; her er Gedeblad fra Krostuens Urtepotte, og her det nøgne, skarpe Græsstraa —!

Den blomstrende Syren helder sin friske, duftende Klase over den Dødes Hoved —, Svalen flyver atter forbi: „qvivit! qvivit!“ — — Nu komme Mændene med Søm og med Hammer, Laaget lægges over den Døde, der hviler sit Hoved paa den stumme Bog. Gjemt — glemt!

„DER ER FORSKJEL“

Det var i Mai Maaned. Vinden blæste endnu koldt; men Foraaret var der, sagde Buske og Træer, Mark og Enge; det mylrede med Blomster og det lge op i det levende Gjerde, og der just talte Foraaret selv sin Sag, det talte fra et lille Æbletræ, der var een eneste Green, saa frisk, saa blomstrende, overdænget med de fine rosenrode Knopper, som vare lige ved at aabne sig; den vidste nok selv, hvor kjon den var, for det ligger i Bladet som i Blodet, og derfor blev den heller ikke overrasket ved at Herskabsvognen holdt paa Veien foran den, og den unge Grevinde sagde, at

den Æblegreen var det Yndigste, man kunde see, den var Foraaret selv i sin deiligste Aabenbarelse. Og Grenen blev brækket af, og hun holdt den i sin fine Haand og skyggede over den med sin Silkeparasol, — og saa kjørte de til Slottet, hvor der var høie Sale og pyntelige Stuer; klare hvide Gardiner flagrede ved de aabne Vinduer og deilige Blomster stode i skinnende, gjennemsigtige Vaser, og i en af disse, den var som skaaret ud af nysfalden Snee, blev Æblegrenen sat mellem friske, lyse Bøgegrene; det var en Lyst at see den!

Og saa blev Grenen stolt, og det var jo ganske menneskeligt!

Der kom mange Slags Folk gjennem Stuerne og eftersom de gjaldt for, turde de sige deres Beundring, og Somme sagde slet ingen Ting, og Somme sagde altformeget, og Æblegrenen forstod, at der var Forskjel mellem Menneskene ligesom imellem Væxterne. „Somme ere til Stads, og Somme ere til Næring, der ere ogsaa de, som kunne ganske undværes!“ meente Æblegrenen, og da den just var sat ved det aabne Vindue, hvorfra den kunde see baade ned i Haven og ud paa Marken, saa havde den Blomster og Væxter nok til at betragte og tænke over! der stode rige og fattige, nogle altfor fattige.

„Stakkels forkastede Urter!“ sagde Æblegrenen, „der er rigtignok gjort Forskjel! og hvor de maa føle sig ulykkelige, dersom den Slags kan føle, som jeg og mine

Lige kunne det; der er rigtignok gjort Forskjel, men det maa der gjøres, ellers stode jo Alle eens!“

Og Æblegrenen saae med en Slags Medlidenhed især paa een Slags Blomster, som der var i Mængde af paa Marker og paa Grøfter; Ingen bandt dem i Bouquet, de vare altfor almindelige, ja man kunde finde dem selv imellem Brostenene, de skjøde op som det argeste Ukrud, og saa havde de det fæle Navn Fandens Melkebøtter.*)

„Stakkels foragtede Vext!“ sagde Æblegrenen, „Du kan ikke gjøre ved, at Du blev hvad Du blev, at Du er saa almindelig, og at Du fik det hæslige Navn, Du har! men det er med Vexterne, som med Menneskene, der maa være Forskjel!“

„Forskjel!“ sagde Solstraalen og kyssede den blomstrende Æblegreen, men kyssede ogsaa de gule Fandens Melkebøtter ude paa Marken, alle Solstraalens Brødre kyssede dem, de fattige Blomster, som de rige.

Æblegrenen havde aldrig tænkt over vor Herres uendelige Kjærlighed mod Alt, hvad der lever og røres i ham, den havde aldrig tænkt over hvor meget Smukt og Godt der kan ligge gjemt, men ikke glemt, — men det var jo ogsaa ganske menneskeligt!

Solstraalen, Lysets Straale vidste det bedre: „Du seer ikke langt, Du seer ikke klart! — Hvor er den forkastede Urt, den Du især beklager?“

„Fandens Melkebøtter!“ sagde Æblegrenen. „Aldrig

*) *Leontodon.*

bindes de i Bouquet, de trædes med Foden, der er formange af dem og naar de løbe i Frø flyver det som smaatskaaren Uld hen over Veien og hænger Folk i Klæderne. Ukrud er det! men det skal der jo ogsaa være! — jeg er virkelig meget taknemmelig, at jeg ikke er blevet en af dem!“

Og hen over Marken kom en heel Skare Børn: det mindste af disse var nu saa lillebitte, at det blev baaret af de andre; og da det blev sat i Græsset mellem de gule Blomster, loe det høit af Glæde, sparkede med de smaa Been, væltede sig omkring, plukkede kun de gule Blomster og kyssede dem i sød Uskyldighed. De noget større Børn brød Blomsten fra den hule Stilk, bøiede denne rundt ind i sig selv, Led ved Led, en heel Kjæde blev det; først een til Halsen, saa een at hænge om Skulderen og om Livet, paa Brystet og paa Hovedet; det var en heel Pragt af grønne Lænker og Kjæder; men de største Børn tog forsigtig den afblomstrede Urt, Stilken, der bar dens fnugartede, sammensatte Frø-Krone, denne løse luftige Uldblomst, der er et heelt lille Kunststykke, som af de fineste Fjer, Fnug eller Duun; de holdt den ved Munden for i eet Pust at afblæse den heelt; Den, der kunde det, fik nye Klæder, før Aaret var omme, havde Bedstemoder sagt.

Den foragtede Blomst var en heel Prophet ved denne Leilighed.

„Seer Du!“ sagde Solstraalen, „seer Du dens Skjønhed, seer Du dens Magt!“

„Ja, for Børn!“ sagde Æblegrenen.

Og der kom ude paa Marken en gammel Kone og gravede med sin stumpede skaftløse Kniv ned om Blomstens Rod og trak den op; nogle af Rødderne vilde hun koge sig Kaffe paa, andre vilde hun faae Penge for, idet hun bragte Apothekeren dem til Lægedom.

„Skjønhed er dog noget Høiere!“ sagde Æblegrenen. „Kun de Udvalgte komme i det Skjønnes Rige! der er Forskjel mellem Væxterne, ligesom der er Forskjel mellem Menneskene!“

Og Solstraalen talte om den uendelige Kjærlighed hos Gud gjennem alt det Skabte og for Alt, hvad der har Liv, og om den lige Fordeling af Alt i Tid og Evighed!

„Ja, det er nu Deres Mening!“ sagde Æblegrenen.

Og der kom Folk i Stuen, og den unge Grevinde kom, hun, som havde stillet Æblegrenen saa smukt, i den gjennemsigtige Vase hvor Sollyset straalede; og hun bragte en Blomst eller hvad det nu var, det skjultes af tre, fire store Blade, der ligesom et Kræmmerhuus blev holdt rundt om det, for at ingen Træk eller Vindpust skulde komme til at gjøre det Skade og saa forsigtig blev det baaret, som aldrig den fine Æblegreen var blevet det. Ganske lempeligt kom nu de store Blade bort, og man saae den fine fnuggede Frø-Krone af den gule, foragtede Fandens Melkebøtte. Den var det, hun saa forsigtig havde plukket, saa omhyggelig bar, for at ikke een af de fine Fjer-Pile, der danne dens

Taage-Skikkelse og sidde saa løse, skulde blæse af. Heel og herlig havde hun den; og hun beundrede dens skjønne Form, dens luftige Klarhed, dens hele særegne Sammensætning, dens Skjønhed, idet den skulde veires hen for Vinden.

„See dog, hvor forunderlig deilig vor Herre har gjort den!“ sagde hun. „Jeg vil male den med Æblegrenen; den er nu saa uendelig deilig for Alle, men ogsaa denne fattige Blomst har af vor Herre ligesaameget paa en anden Maade! saa forskjellige ere de og dog begge Børn i Skjønhedens Rige.“

Og Solstraalen kyssede den fattige Blomst, og den kyssede den blomstrende Æblegreen, dens Blade syntes at rødme derved.

DEN GAMLE GRAVSTEEN

I en af de smaa Kjøbsteder, hos en Mand, der havde sin egen Gaard, sad hele Familien i en Kreds sammen om Aftenen, paa den Aarstid, da man siger „Aftenen længes“; det var endnu mildt og varmt; Lampen var tændt; de lange Gardiner hang ned for Vinduerne, hvor der stode Blomsterpotter, og udenfor var det et deiligt Maaneskin; men det talte de nu ikke om, de talte om en gammel, stor Steen der laae nede i Gaarden, tæt ved Kjøkkendøren hvor Pigerne tidt opstillede det skurede Kobbertøi, for at det skulde tørres i Solen,

og hvor Børnene gjerne legede, — det var egentlig en gammel Gravsteen.

„Ja," sagde Manden i Huset, „jeg troer den er fra den gamle nedbrudte Klosterkirke; der blev jo solgt baade Prædikestol, Epitaphier og Gravstene! min salig Fader kjøbte flere af disse, de bleve slaaede itu til Brolægning, men denne Steen blev tilovers og er siden bleven liggende i Gaarden."

„Man kan godt see, at det er en Gravsteen," sagde den ældste af Børnene, „der er endnu at see paa den et Timeglas og et Stykke af en Engel, men Indskriften der stod, er næsten reent slettet ud, undtagen det Navn Preben og et stort „S", der staaer lige bagefter og lidt længer nede „Marthe"; men mere kan man ikke faae ud og det er da kun, naar det har regnet eller vi have vasket den, at det staaer tydeligt."

„Herre Gud, det er Preben Svanes og hans Hustrues Liigsten!" sagde en gammel, gammel Mand derinde, han kunde, i sin Alder godt være Bedstefader til dem Allesammen i Stuen. „Ja, det Ægtepar var et af de sidste som bleve jordede paa den gamle Klosterkirkegaard! det var et gammelt, hæderligt Par fra mine Drenge-Aar! Alle kjendte dem, og Alle holdt af dem, de vare Alders-Kongeparret her i Byen! Folk sagde om dem at de eiede over en Tønde Guld, og dog gik de simpelt klædt, i det groveste Tøi, men deres Linned var saa skinnende hvidt. Det var et deiligt gammelt Par, Preben og Marthe! Naar de sad paa Bæn-

ken, der var oppe paa Husets høie Steentrappe, som det gamle Lindetræ heldede sine Grene over, og de nikkede venligt og mildt, saa blev man ordenlig glad derved. De vare saa mageløse gode mod de Fattige! de bespiste dem, de klædte dem, og der var Fornuft og sand Christendom i al deres Godgjørenhed. Først døde Konen! jeg husker den Dag saa godt! jeg var en lille Dreng og med min Fader inde hos gamle Preben, just lige i det at hun var hensovet; den gamle Mand var saa bevæget, græd som et Barn — Liget laae endnu i Sovekammeret, tæt ved, hvor vi sad, — og han talte til min Fader og et Par Naboer om, hvor eensomt der nu vilde blive, hvor velsignet hun havde været, hvormange Aar de havde levet sammen, og hvorledes det gik til at de bleve kjendte med hinanden og fik hinanden kjær; jeg var som sagt, lille, og stod og hørte til, men det opfyldte mig forunderligt at høre paa den gamle Mand, og see, hvorledes han mere og mere blev livlig, fik røde Kinder, idet han talte om Forlovelses-Dagene, hvor yndig hun havde været, hvormange smaa uskyldige Omveie han havde gaaet for at træffes med hende, og han talte om Bryllups-Dagen, hans Øine lyste derved, han levede ligesom tilbage igjen i den Glædes-Tid, og saa laae hun nu inde i Kammeret tæt ved død, en gammel Kone, og han var en gammel Mand og talte om Haabets Tid! — — ja, ja, saaledes gaaer det! da var jeg et Barn kuns og nu er jeg gammel, gammel, som Preben Svane. Tiden gaaer og Al-

ting skifter! — Jeg husker saa godt hendes Begravelses-Dag, gamle Preben gik lige bag efter Ligkisten. Et Par Aar forud havde Ægteparret ladet deres Gravsteen hugge med Indskrift og Navne, paa Dødsaaret nær; Stenen blev om Aftenen kjørt hen og lagt paa Graven, — og Aaret efter løftedes den igjen og gamle Preben kom ned til sin Hustru. — Der var ikke den Rigdom efter dem, som Folk havde troet og sagt, det, der var, kom til Familien, langt ude, den, man aldrig før havde vidst om. Det Bindingsværks-Huus, med Bænken paa den høie Steentrappe under Lindetræet, blev revet ned af Magistraten, thi det var altfor brøstfældigt til at de turde lade det staae. Siden, da det gik med Klosterkirken ligesaadan og Kirkegaarden blev hævet, saa kom Prebens og Marthes Gravsteen, som Alt derfra, til hvem, der vilde kjøbe det, og nu er det truffet saa, at den ikke er bleven slaaet i Stykker og brugt, men ligger endnu i Gaarden til Legested for de Smaa, og til Hylde for Pigernes skurede Kjøkkentøi. — Den brolagte Gade gaaer nu hen over gamle Prebens og hans Hustrues Hvilested; Ingen husker dem mere!"

Og den gamle Mand, som fortalte alt dette, rystede veemodig med Hovedet. „Glemmes!" — „Alt skal glemmes!" sagde han.

Og saa talte de i Stuen om andre Ting; men den mindste Dreng derinde, et Barn med store, alvorlige Øine krøb op paa Stolen bag Gardinerne, og saae ned

i Gaarden, hvor Maanen skinnede klart paa den store Steen, der altid før havde syntes ham tom og flad, men nu laae der, som et heelt stort Blad af en Historiebog. Alt hvad Drengen havde hørt om Preben og hans Hustru havde Stenen inde; og han saae paa den, og han saae op mod den klare, lyse Maane, i den rene, høie Luft, og det var ligesom et Guds Ansigt, der skinnede ud over Jorden.

„Glemmes! - - Alt skal glemmes!“ lød det inde i Stuen, og i det Øieblik kyssede en usynlig Engel Drengens Bryst og Pande og hviskede stille: „Gjem det givne Frøkorn vel, gjem det til Modenhedens Tid! - - Ved Dig, du Barn, skal den udslettede Indskrift, den

smuldrende Gravsteen, med lyse, gyldne Træk staae for kommende Slægter! Det gamle Ægtepar skulle igjen Arm i Arm, vandre did gjennem de gamle Gader, og smilende med friske, røde Kinder, sidde paa Steentrappen under Lindetræet, og nikke til Fattig og Rig. Frøkornet fra denne Time vil, gjennem Aaringer, voxe til et blomstrende Digterværk. Det Gode og Skjønne glemmes ikke, det lever i Sagn og Sange."

VERDENS DEILIGSTE ROSE

Der var en mægtig Dronning, i hvis Have fandtes de deiligste Blomster for enhver af Aarets Tider og fra alle Verdens Lande, men især var det Roserne, som hun elskede, og derfor havde hun af disse de meest forskjellige Arter, ligefra den vilde Hæk med de æbleduftende grønne Blade til Provences skjønneste Rose, og de voxte opad Slottets Mure, slyngede sig om Søilerne og Vindueskarmene, ind i Gangene og henad Loftet i alle Sale; og Roserne vexlede i Duft, Form og Farve.

Men Sorg og Bedrøvelse boede herinde; Dronningen laae paa sin Sotteseng og Lægerne forkyndte, at hun maatte døe.

„Der er dog en Frelse for hende!“ sagde den Viseste iblandt dem. „Bring hende Verdens deiligste Rose, den, der er Udtrykket af den høieste og reneste Kjærlighed; kommer den for hendes Øine, før de briste, da døer hun ikke.“

Og Unge og Gamle kom rundt om fra med Roser, de deiligste der blomstrede i hver Have, men de Roser var det ikke; fra Kjærlighedens Urtegaard maatte Blomsten hentes; men hvilken Rose d e r var Udtrykket af den høieste, den reneste Kjærlighed?

Og Skjaldene sang om Verdens deiligste Rose, hver nævnede sin. Og der gik Bud vidt om Land til hvert Hjerte, der slog i Kjærlighed, der gik Bud til hver Stand og hver Alder.

„Ingen har endnu nævnet Blomsten!“ sagde den Vise. „Ingen har peget hen paa det Sted hvor den fremsprang i sin Herlighed. Ikke er det Roserne fra Romeo og Julies Kiste eller fra Valborgs Grav, skjøndt de Roser ville altid dufte gjennem Sagn og Sange, det er ei Roserne, som skyde frem fra Winkelrieds blodige Landser, fra Blodet, der helligt vælder ud af Heltens Bryst i Døden for Fædrelandet, skjøndt ingen Død er mere sød, ingen Rose rødere end dette Blod, der da flyder. Ei heller er det hiin Underblomst, for hvis Pleie Manden i Aar og Dage, i lange søvnløse Nætter, i den

eensomme Stue, hengiver sit friske Liv, Videnskabens magiske Rose!"

„Jeg veed, hvor den blomstrer!" sagde en lyksalig Moder, der med sit spæde Barn kom til Dronningens Leie. „Jeg veed, hvor Verdens deiligste Rose findes! Den Rose, der er Udtrykket af den høieste og reneste Kjærlighed. Den blomstrer paa de blussende Kinder af mit søde Barn, naar det styrket af Søvnen slaaer Øinene op og leer imod mig med hele sin Kjærlighed!"

„Deilig er den Rose, men en deiligere findes der!" sagde den Vise.

„Ja, langt skjønnere!" sagde en af Qvinderne. „Jeg har seet den, en mere ophøiet hellig Rose blomstrer der ikke, men den var bleg, som Thee-Rosens Blade; paa Dronningens Kinder saae jeg den; hun havde lagt sin kongelige Krone og gik selv i den lange, sorgfyldte Nat med sit syge Barn, græd over det, kyssede det og bad til Gud en Bøn for det, som en Moder beder i Angestens Time!"

„Hellig og vidunderlig i sin Magt er Sorgens hvide Rose, men dog er det ikke den!"

„Nei, Verdens deiligste Rose saae jeg foran Herrens Alter," sagde den fromme, gamle Biskop. „Jeg saae den lyse, som en Engels Aasyn viste sig. De unge Piger gik til Nadverens Bord, fornyede deres Daabs Pagt, og der blussede Roser og der blegnede Roser paa de friske Kinder; en ung Pige stod der; hun saae med hele Sjælens fulde Reenhed og Kjærlighed op mod sin Gud:

det var Udtrykket af den reneste og den høieste Kjærlighed!“

„Velsignet være den!“ sagde den Vise, „dog ingen af Eder har endnu nævnet Verdens deiligste Rose.“

Da traadte ind i Stuen et Barn, Dronningens lille Søn; Taarerne stode i hans Øine og paa hans Kinder; han bar en stor opslagen Bog, dens Bind var af Fløiel og med store Sølvhægter.

„Moder!“ sagde den Lille, „O, hør dog hvad jeg har læst!“ og Barnet satte sig ved Sengen og læste af Bogen om ham, der hengav sig selv til Korsets Død for at frelse Menneskene, selv de ufødte Slægter. „„Større Kjærlighed gives der ikke!““

Og der gik et Rosenskjær over Dronningens Kinder,

hendes Øine bleve saa store, saa klare, thi hun saae fra Bogens Blade løfte sig Verdens deiligste Rose, Billedet af den, som fremsprang fra Christi Blod paa Korsets Træ.

„Jeg seer den!“ sagde hun. „Aldrig døer Den, som seer den Rose, den deiligste paa Jorden!“

AARETS HISTORIE

Det var sidst i Januar; en frygtelig Sneestorm var det; Sneen fløi i fygende Hvirvel gjennem Gader og Stræder; Ruderne udenpaa vare som overklistrede med Snee, fra Tagene styrtede den i Dynger, og saa var der en Flugt i Folk, de løb, de fløi og foer hinanden i Armene, holdt hinanden fast et Øieblik og havde saalænge Fodfæste. Karreeter og Heste vare ligesom overpuddrede, Tjenerne stode med Ryggen mod Karreeten og kjørte baglænds imod Vinden, Fodgjængeren holdt sig stadigt i Læ af Vognen, der kun langsomt gled afsted i den dybe Snee; og da endelig Stormen lagde sig og der blev kastet en smal Sti langs Husene, saa

stod dog Folk stille der, naar de mødtes; ingen af dem havde Lyst til at gjøre det første Skridt, med at træde op i den dybe Snee, for at den Anden kunde slippe forbi. Tause stode de, til endelig, efter ligesom en stille Overeenskomst, hver af dem gav eet Been til Priis og lod dette gaae ind i Sneedyngen.

Mod Aften var det blikstille, Himlen saae ud, som om den var feiet og gjort mere høi og gjennemsigtig, Stjernerne syntes splinternye og nogle vare saa blaae og klare, — og det frøs saa det knagede efter, — sagtens kunde da det øverste Sneelag blive saa stærkt, at det i Morgenstunden bar Graaspurvene; de hoppede om snart oppe snart nede, hvor der var skovlet, men megen Æde var der ikke at finde, og de frøs ordentligt.

„Pip!“ sagde den Ene til den Anden, „det kalder man det nye Aar! det er jo værre, end det gamle! saa kunde vi ligesaa godt have beholdt det. Jeg er misfornøiet og det har jeg Grund til!“

„Ja, der løb nu Menneskene om og skjød Nytaar ind,“ sagde en lille forfrossen Spurv, „de sloge Potter paa Døre og vare reent ellevilde af Glæde over at nu gik det gamle Aar væk! og det var jeg ogsaa glad over, for jeg ventede, at vi da vilde faae varme Dage, men det er der ikke blevet Noget af; det fryser meget strengere end før; Menneskene have taget feil af Tidsregningen!“

„Det har de!“ sagde en Tredie, der var gammel og

hvid i Toppen; „de have nu Noget, som de kalde Almanaken, den er saadan deres egen Opfindelse, og saa skal Alt gaae efter den, men det gjør det ikke. Naar Foraaret kommer, saa begynder Aaret, det er Naturens Gang, og den regner jeg efter!“

„Men naar kommer Foraaret?“ spurgte de Andre.

„Det kommer naar Storken kommer, men det er meget ubestemt med ham, og herinde i Byen er der Ingen, der veed Noget derom, det veed de bedre ude paa Landet; skal vi flyve derud og vente? Der er man da Foraaret nærmere.“

„Ja, det kan være meget godt!“ sagde en af dem, der længe havde gaaet og pippet uden egentlig at sige Noget. „Jeg har herinde i Byen nogle Bequemmeligheder, som jeg er bange, at jeg vil komme til at savne derude. Heromme i en Gaard er der en Menneske-Familie, der meget fornuftigt har fundet paa at slaae fast i Væggen tre, fire Urtepotter med den store Aabning ind og Bunden udad, i den er der skaaret et Hul saa stort, at jeg kan flyve ud og ind; der har jeg og min Mand Rede, og derfra ere alle vore Unger fløine ud. Menneske-Familien har naturligviis indrettet det Hele for at have den Fornøielse at see paa os, ellers havde de nok ikke gjort det. De strøe Brødkrummer ud, ogsaa for deres Fornøielse, og vi have da Føden! der er ligesom sørget for En: — og saa troer jeg, at jeg bliver og min Mand bliver! skjøndt vi ere meget misfornøiede, men vi blive!“

„Og vi flyve ud paa Landet, for at see om ikke Foraaret kommer!“ og saa fløi de.

Og der var ordenlig Vinter ude paa Landet; det frøs der et Par Grader stærkere end inde i Byen. Den skarpe Vind blæste hen over de sneelagte Marker. Bonden, med store Bælvanter paa, sad i sin Slæde og slog sig med sine Arme for at faae Kulden af dem, Pidsken laae paa Skjødet, de magre Heste løb, saa de dampede, Sneen knagede, og Spurvene hoppede i Hjulsporene og frøs; „pip! naar kommer Vaaren? Det varer saa længe!“

„Saa længe!“ klang det hen over Markerne fra den høieste Banke, belagt med Snee; og det kunde være Eccho man hørte, men det kunde ogsaa være Tale af den underlige, gamle Mand, som sad der øverst paa Sneedriven i Vind og Veir; han var ganske hvid, ligesom en Bonde i hvid Vadmels-Kofte, med langt, hvidt Haar, hvidt Skjæg, ganske bleg og med store, klare Øine.

„Hvem er den Gamle derhenne?“ spurgte Spurvene.

„Det veed jeg!“ sagde en gammel Ravn, der sad paa Ledpælen, og var nedladende nok til at erkjende, at vi Alle ere Smaafugle for vor Herre, og derfor ogsaa indlod sig med Spurvene og gav Forklaring. „Jeg veed hvem den Gamle er. Det er Vinteren, den gamle Mand fra det forrige Aar, han er ikke død, som Almanaken siger, nei, han er saamæn Formynder for den lille Prinds Foraar, der kommer. Jo, Vinteren fører Regimentet. Hu! det knager nok i Jer, I Smaa!“

„Ja, er det ikke det, jeg siger!“ sagde den Mindste, „den Almanak er bare Menneske-Paafund, den er ikke lempet efter Naturen! det skulde de lade os om, vi som ere finere skabte!“

Og der gik een Uge, der gik næsten to; Skoven var sort, den frosne Indsø laae saa tung og saae ud som størknet Bly; Skyerne, ja det var ikke Skyer, det var vaade, iiskolde Taager, der hang hen over Landet; de store, sorte Krager fløi i Flokke uden Skrig, det var som om Alt sov. — Der gled en Solstraale hen over Søen, og den skinnede som smeltet Tin. Sneelaget henover Marken og oppe paa Banken glimrede ikke som før, men den hvide Skikkelse, Vinteren selv, sad der endnu med Blikket stadigt mod Syden; han mærkede slet ikke, at Sneetæppet ligesom sank ind i Jorden, at hist og her en lille græsgrøn Plet kom frem, og der mylrede det da med Spurve.

„Quivit! Quivit! kommer nu Vaaren?“

„Vaaren!“ klang det hen over Mark og Eng og igjennem de sortbrune Skove, hvor Mosset skinnede friskt grønt paa Træstammerne; og gjennem Luften kom flyvende, syd fra, de to første Storke; paa Ryggen af hver sad der et lille deiligt Barn, en Dreng og en Pige; og de kyssede Jorden til Hilsen, og hvor de satte deres Fødder, voxte hvide Blomster frem under Sneen; Haand i Haand gik de op til den gamle Iismand, Vinteren, lagde sig ved hans Bryst til ny Hilsen og i samme Stund vare de alle Tre skjulte og hele Land-

skabet skjult; en tyk, vaad Taage, saa tæt og tung, indhyllede Alt. — Lidt efter luftede det, — Vinden foer afsted, den kom med stærke Kast og jog Taagen bort, Solen skinnede saa varmt; — Vinteren selv var forsvunden, Foraarets deilige Børn sad paa Aarets Throne.

„Det kalder jeg Nytaar!“ sagde Spurvene. „Nu faae vi vel igjen vore Rettigheder og Erstatning for den strenge Vinter!“

Hvorhen de to Børn vendte sig, der skjød grønne Knopper frem paa Buske og Træer, der blev Græsset høiere, Sædemarken mere og mere liflig grøn. Og rundtom kastede den lille Pige Blomster; hun havde af dem i Overflødighed i sit Skjørt, de syntes der at myldre frem, altid var det fuldt, i hvor ivrig hun var med at kaste, — i sin Ilfærdighed rystede hun en heel Blomster-Snee henover Æble- og Ferskentræer, saa at de stode i fuld Pragt før de endnu rigtig havde grønne Blade.

Og hun klappede i Hænderne og Drengen klappede, og da kom der Fugle frem, man vidste ikke hvorfra, og Alle qviddrede og sang: „Vaaren er kommen!“

Det var deiligt at see. Og mangen gammel Mo'erlille kom udenfor sin Dør i Solskinnet, skuttede sig, saae hen paa de gule Blomster, der prangede over hele Engen, akkurat ligesom i hendes unge Dage; Verden blev ung igjen, „det er velsignet i Dag herude!“ sagde hun.

Og Skoven var endnu brun-grøn, Knop ved Knop,

men Skovmærken var fremme, saa frisk og saa duftende, Violerne stode i en Fylde, og der var Anemoner, Kodriver og Oxedriver, ja i hvert Græsstraa var Saft og Kraft, det var rigtignok et Pragt-Tæppe at sidde paa, og der sad Foraarets unge Par og holdt hinanden i Hænderne og sang og smilede og voxte meer og meer.

En mild Regn faldt fra Himlen over dem, de mærkede det ikke, Regndraaben og Glædestaaren blev een og samme Draabe. Brud og Brudgom kyssede hinanden, og i det Nu sprang Skoven ud. — Da Solen stod op, vare alle Skove grønne!

Og Haand i Haand gik Brudeparret under det friske hængende Løvtag, hvor kun Sollysets Straaler og Slagskyggerne gave Farvevexel i det Grønne. En jomfruelig Reenhed og en forfriskende Duft var i de fine Blade! klar og levende rislede Aa og Bæk mellem de fløielsgrønne Siv og over de brogede Stene. „Fuldtop evigt og altid er det og bliver det!“ sagde hele Naturen. Og Kukkeren sang og Lærken slog, det var det deilige Foraar; dog Piletræerne havde Uldvanter om sine Blomster, de vare nu saa gruelig forsigtige, og det er kjedeligt!

Og saa gik Dage og saa gik Uger, Varmen ligesom væltede ned; hede Luft-Bølger gik gjennem Kornet, der mere og mere gulnede. Nordens hvide Lothus paa Skovsøerne spredte sine store, grønne Blade ud over Vandspeilet og Fiskene søgte Skygge under dem; og paa Skovens Læ-Side, hvor Solen brændte paa Bonde-

husets Væg og ordenlig gjennemvarmede de udsprungne Roser, og Kirsebærtræerne hang fulde med saftige, sorte, næsten solhede Bær, sad Sommerens deilige Qvinde, hende, vi saae som Barn og som Brud; og hun saae mod de stigende mørke Skyer, der i Bølgeformer, som Bjerge, sortblaae og tunge, løftede sig høiere og høiere; fra tre Sider kom de; meer og meer som et forstenet omvendt Hav, sænkede de sig mod Skoven, hvor Alt, som ved en Trolddom, var taust; hver Luftning havde lagt sig, hver Fugl taug, der var en Alvor, en Forventning i hele Naturen; men paa Veie og Stier skyndte sig afsted Kjørende, Ridende og Gaaende, for at komme under Tag. — Da lyste det med eet, som om Solen brød frem, blinkende, blendende, Alt opbrændende, og der blev Mulm igjen i et rullende Brag; Vandet styrtede i Strømme ned; det blev Nat og det blev Lys, det blev Stilhed og det blev Bulder. De unge bruunfjedrede Rør i Mosen bevægede sig i lange Bølger, Skovens Grene skjultes i Vandtaager, Mørket kom og Lyset kom, Stilhed og Bulder. — Græs og Korn laae som slaaet ned, som skyllet hen, som skulde det aldrig reise sig. — Pludselig blev Regnen til enkelte Draaber, Solen skinnede og fra Straa og fra Blad blinkede Vanddraaberne som Perler, Fuglene sang, Fiskene sloge op fra Aa-Vandet, Myggene dandsede, og ude paa Stenen i det salte pidskede Havvand sad Sommeren selv, den kraftige Mand, med de fyldige Lemmer, med drivvaadt Haar, — forynget af det friske Bad, sad han

i det varme Solskin. Al Naturen var forynget rundtom, Alt stod frodigt, kraftigt og skjønt; det var Sommer, den varme, deilige Sommer.

Og liflig og sød var den Duft, der kom fra den frodige Kløvermark, Bierne summede der om det gamle Thingsted; Brombærranken snoede sig op om Alterstenen, der vasket af Regnen, skinnede i Sollyset; og derhen fløi Bidronningen med sin Sværm og satte Vox og Honning. Ingen saae det uden Sommeren og hans kraftige Viv; for dem stod Alterbordet dækket med Naturens Offergave.

Og Aftenhimlen straalede som et Guld, ingen Kirkekuppel har det saa rigt, og Maanen skinnede mellem Aftenrøde og Morgenrøde. Det var Sommertid.

Og der gik Uger og der gik Dage. — Høstfolkenes blanke Leer blinkede i Kornmarkerne, Æbletræets Grene bøiede sig med røde og gule Frugter; Humlen duftede deiligt og hang i store Knopper og under Hasselbuskene, hvor Nødderne sad i svære Kløvser, hvilte Mand og Viv, Sommeren med sin alvorsfulde Qvinde.

„Hvilken Rigdom!“ sagde hun, „rundtom Velsignelse, hjemligt og godt, og dog, jeg veed ikke selv, jeg længes efter — Hvile, — Ro! jeg veed ikke Ordet derfor! — Nu pløie de alt igjen paa Marken! Mere og altid Mere ville Menneskene vinde! — See Storkene komme i Flokke og gaae i Afstand efter Ploven; Ægyptens Fugl, som bar os gjennem Luften! Husker Du, da vi

begge som Børn kom herind i Nordens Lande? — Blomster bragte vi, deiligt Solskin og grønne Skove, dem har nu Vinden faret ilde med, de brunes og mørknes, som Sydens Træer, men bærer ikke, som de, gyldne Frugter!"

„Dem vil Du see?" sagde Sommeren, „saa glæd Dig da!" og han løftede sin Arm og Skovens Blade farvedes med Rødt og med Guld, der kom en Farvepragt over alle Skove; Rosenhækken skinnede med ildrøde Hyben, Hyldegrenene hang med store, tunge, sortebrune Bær, de vilde Kastanier faldt modne ud af de sortegrønne Skaller, og inde i Skoven blomstrede Violerne anden Gang.

Men Aarets Dronning blev mere og mere stille, mere bleg. „Det lufter koldt!" sagde hun, „Natten har vaade Taager! — jeg længes efter — Barndomslandet!" —

Og hun saae Storkene flyve bort, hver een! og hun strakte Hænderne efter dem. — Hun saae op til Rederne, der stode tomme, og der voxte op i een den langstilkede Kornblomst og i en anden den gule Kidike, som om Reden kun var til som Værn og Gjærde om den; og Spurvene kom derop.

„Pip! hvor er Herskabet blevet af! de kan nok ikke taale at det blæser paa dem, og saa er de taget ud af Landet! Lykke paa Reisen!"

Og mere og mere guul blev Skovens Blade og Løv faldt paa Løv, Efteraarets Storme suste, det var seent paa Høstens Tid. Og paa det gule Løvfald laae Aarets Dronning og saae med milde Øine mod den blinkende

Stjerne, og hendes Huusbond stod hos hende. Et Vindstød hvirvlede i Løvet — det faldt igjen, da var hun borte, men en Sommerfugl, Aarets sidste, fløi gjennem den kolde Luft.

Og de vaade Taager kom, den iisnende Blæst og de mørke, længste Nætter. Aarets Drot stod med sneehvidt Haar, men han vidste det ikke selv, han troede at det var Sneefnokkene, som faldt fra Skyen; et tyndt Sneelag laae hen over den grønne Mark.

Og Kirkeklokkerne ringede til Juletid.

„Fødselsklokkerne ringe!“ sagde Aarets Drot, „snart fødes det nye Hersker-Par; og jeg faaer Hvile, som hun! Hvile i den blinkende Stjerne!“

Og i den friske grønne Granskov, hvor Sneen laae, stod Jule-Engelen og indviede de unge Træer, der skulde til dens Fest.

„Glæde i Stuen og under de grønne Grene!“ sagde Aarets gamle Drot, Uger havde ældet ham til sneehvid Gubbe; „det stunder for mig til Hvile, Aarets unge Par faaer nu Krone og Scepter.“

„Og Magten er dog din!“ sagde Jule-Engelen, „Magten og ikke Hvilen! Lad Sneen ligge varmende hen over den unge Sæd! lær at bære det, at en Anden hyldes og Du dog er Hersker, lær at være glemt og dog at leve! din Friheds Time kommer, naar Vaaren kommer!“

„Naar kommer Vaaren?“ spurgte Vinteren.

„Den kommer naar Storken kommer!“

Og med hvide Lokker og sneehvidt Skjæg sad Vinteren iiskold, gammel og bøiet, men stærk, som Vinterstormen og Isens Magt, høit paa Bankens Sneedrive og saae mod Syd, som Vinteren forud havde siddet og seet. — Isen knagede, Sneen knirkede, Skøiteløberne svang sig paa de blanke Søer, og Ravne og Krager toge sig godt ud paa den hvide Grund, ingen Vind rørte sig. Og i den stille Luft knyttede Vinteren Hænderne, og Isen blev Favne tyk mellem Landene.

Saa kom igjen Spurvene fra Byen og spurgte: „Hvem er den gamle Mand derhenne?“ Og Ravnen sad der igjen, eller en Søn af ham, som er lige det samme, og den sagde dem: „det er Vinteren! den gamle Mand fra det forrige Aar. Han er ikke død, som Almanaken siger, men Formynder for Vaaren, som kommer!“

„Naar kommer Vaaren!“ sagde Spurvene, „saa faae vi god Tid og bedre Regimente! det gamle duede ikke.“

Og i stille Tanker nikkede Vinteren til den bladløse, sorte Skov, hvor hvert Træ viste Grenenes deilige Form og Bøining; og under Vinterblundet sænkede sig Skyernes iiskolde Taager, — Herskeren drømte om sin Ungdoms og sin Manddoms Tid, og ved Dagningen stod hele Skoven deilig med Riimfrost, det var Vinterens Sommerdrøm; Solskinnet dryssede Riimfrost fra Grenene.

„Naar kommer Vaaren?“ spurgte Spurvene.

„Vaaren!“ lød det som Ecco fra de Banker, hvor Sneen laae. Og Solen skinnede mere og mere varm,

Sneen smeltede, Fuglene qviddrede: „Vaaren kommer!“

Og høit gjennem Luften kom den første Stork, den anden fulgte; et deiligt Barn sad paa Ryggen af hver, og de dalede ned paa den aabne Mark og de kyssede Jorden, og de kyssede den gamle, stille Mand, og som Moses paa Bjerget, svandt han, baaret af Skytaagen.

Aarets Historie var endt.

„Det er meget rigtigt!“ sagde Spurvene, „og det er ogsaa meget kjønt, men det er ikke efter Almanaken og saa er det galt!“

PAA DEN YDERSTE DAG

Den helligste Dag her blandt alle Livets Dage er den, vi døe paa; det er den yderste Dag, den hellige, store Forvandlings Dag. Har Du rigtigt, alvorsfuldt tænkt over denne mægtige, visse, sidste Time her paa Jorden?

Der var en Mand, en strengt Troende, som han kaldtes, en Stridsmand for Ordet, der var ham en Lov, en nidkjær Tjener af en nidkjær Gud. — Døden stod nu ved hans Seng, Døden med det strenge, himmelske Aasyn.

„Timen er kommen, Du skal følge mig!“ sagde Døden og rørte med sin iiskolde Finger hans Fødder, og de iisnede, Døden berørte hans Pande, derpaa hans Hjerte, og det brast derved og Sjælen fulgte Dødsengelen.

Men i de faa Secunder forud, mellem Indvielsen fra Fod til Pande og Hjerte, gik som et Havs store, tunge Bølger, Alt hvad Livet havde bragt og vakt, henover den Døende. Saaledes seer man med eet Blik ned i det svimlende Dyb og omfatter i eet Tankelyn, den umaadelige Vei; saaledes seer man med eet Blik, i een Sum, den talløse Stjernevrimmel, kjendende Kloder og Verdner i det vide Rum.

I et saadant Øieblik gyser den forfærdede Synder og har Intet at helde sig til, det er, som sank han ud i en uendelig Tomhed! — Men den Fromme helder sit Hoved til Gud og giver sig, som Barnet, hen i „din Villie skee med mig!“

Men den Døende havde ikke Barnets Sind, han følte, han var Mand; han gjøs ikke, som Synderen, han vidste, han var den rette Troende. Paa Religionens Former i al deres Strenghed havde han holdt; Millioner, vidste han, maatte gaae den brede Vei til Fordømmelsen; med Sværd og med Ild kunde han have ødelagt deres Legemer her, som alt deres Sjæl var det og altid vilde blive det —! hans Vei var nu mod Himlen, hvor Naaden aabnede ham Porten, Naaden, den lovede.

Og Sjælen gik med Dødsengelen, men eengang endnu

saae den hen til Leiet, hvor Støvbilledet laae i den hvide Liigskjorte, et fremmed Aftryk af dens Jeg. — Og de fløi, og de gik — det var som i en mægtig Hal og dog som i en Skov; Naturen var beskaaret, udspændt, opbundet og sat i Række, kunstiggjort, som de gamle franske Haver; her var Maskerade.

„Det er Menneskelivet!“ sagde Dødsengelen.

Alle Skikkelser saaes mere eller mindre formummede; det var ikke de ædleste eller mægtigste just alle de, som gik i Fløiel og Guld, det var ikke de laveste og ringe Alle, der gik i Fattigfolks Kjole. — Det var en underlig Maskerade, og især ganske egent var det at see, hvorledes de Allesammen under deres Klædning skjulte omhyggelig Noget for hverandre; men den Ene sled i den Anden, at det kunde blive synligt, og da saae man Hovedet af et Dyr stikke frem; hos Een var det en grinende Abe, hos en Anden en fæl Gedebuk, en klam Slange eller mat Fisk.

Det var Dyret, som vi Alle bære paa, Dyret, som er voxet fast i Mennesket, og det hoppede og det sprang og vilde frem, og hver holdt Klæderne tæt om det, men de Andre reve tilside og raabte: „Seer Du! see! Det er ham! det er hende!“ og den Ene blottede den Andens Elendighed.

„Og hvad var Dyret hos mig!“ spurgte den vandrende Sjæl; og Dødsengelen pegede hen for sig paa en stolt Skikkelse, og om dens Hoved viste sig en broget Glorie med skinnende Farver, men ved Mandens

Hjerte skjulte sig Dyrets Fødder, Paafuglens Fødder; Glorien var kun Fuglens brogede Hale.

Og som de vandrede frem, skreg store Fugle fælt fra Træernes Grene; med lydelige Menneskestemmer skreg de: „Du Døds-Vandrer, husker Du mig!“ — det var alle de onde Tanker og Begjæringer fra hans Livs Dage, som raabte til ham: „husker Du mig!“ —

Og Sjælen gjøs et Øieblik, thi den kjendte Stemmerne, de onde Tanker og Begjæringer, der traadte op som Thingsvidner.

„I vort Kjød, i vor onde Natur boer intet Godt!“ sagde Sjælen, „men Tankerne hos mig bleve ikke til Gjerninger, Verden har ikke seet den onde Frugt!“ og han skyndte sig end mere, for snart at komme bort fra de fæle Skrig, men de store, sorte Fugle omsvævede ham i Kredse og skreg og skreg, som skulde det høres over al Verden; og han sprang som den jagede Hind, og ved hvert Trin stødte han Foden mod skarpe Flintesteen, og de skar hans Fødder og det smertede ham. „Hvor komme disse skarpe Stene her? Som vissent Løv ligge de hen over Jorden!“

„Det er hvert uforsigtigt Ord, Du lod falde, og som saarede din Næstes Hjerte langt dybere, end Stenene nu saare din Fod!“

„Det tænkte jeg ikke over!“ sagde Sjælen.

„Dømmer ikke, saa skulle I ikke dømmes!“ klang det gjennem Luften.

„Alle have vi syndet!“ sagde Sjælen og løftede sig

atter. „Jeg har holdt Loven og Evangeliet, jeg har gjort, hvad jeg kunde gjøre, jeg er ikke som de Andre!“

Og de stode ved Himlens Port, og Engelen, Indgangens Bevogter, spurgte: „Hvo er Du? Siig mig din Tro og viis mig den i dine Gjerninger!“

„Jeg har strengt opfyldt alle Bud! jeg har ydmyget mig for Verdens Øine, jeg har hadet og forfulgt det Onde og de Onde, de, som gaae den brede Vei til den evige Fordømmelse, og jeg vil det endnu, med Ild og med Sværd, dersom jeg mægter det!“

„Du er altsaa en af Mahomeds Bekjendere!“ sagde Engelen.

„Jeg! — Aldrig!“

„Hvo, som griber til Sværdet, skal omkomme ved Sværdet, siger Sønnen! hans Tro har Du ikke. Er Du maaskee en Israels Søn, der med Moses siger: Øie for Øie og Tand for Tand! en Israels Søn, hvis nidkjære Gud er kun dit Folks Gud!“

„Jeg er Christen!“

„Det kjender jeg ikke i din Tro og dine Gjerninger. Christi Lære er Forsoning, Kjærlighed og Naade!“

„Naade!“ klang det gjennem det uendelige Rum, og Himlens Port aabnede sig, og Sjælen svævede mod den aabne Herlighed.

Men Lyset, der udstrømmede, var saa blendende, saa gjennemtrængende, at Sjælen veg tilbage, som for et draget Sværd: og Tonerne klang saa bløde og gribende,

ingen jordisk Tunge kan udsige det, og Sjælen bævede og bøiede sig dybere og altid dybere, men den himmelske Klarhed trængte ind i den, og da følte og fornam den, hvad den aldrig før saaledes havde følt, Byrden af sin Hovmod, sin Haardhed og Synd. — Det blev saa klart indeni den.

„Hvad Godt jeg gjorde i Verden, det gjorde jeg, fordi jeg ikke kunde anderledes, men det Onde — — det var af mig selv!“

Og Sjælen følte sig blendet af det rene himmelske Lys, afmægtig sank den, saaledes syntes det, dybt, rullet i sig selv; nedtynget, umoden for Himmeriges

Rige, og i Tanken om den strenge, den retfærdige Gud, vovede den ikke at udstamme: „N a a d e!“

— Og, d a var N a a d e n der, den ikke ventede Naade. —

Guds Himmel var i hele det uendelige Rum, Guds Kjærlighed gjennemstrømmede den i uudtømmelig Fylde.

„Hellig, herlig, kjærlig og evig vorde Du, Menneskesjæl!“ klang det og sang det. Og Alle, Alle skulle vi paa vort Jordlivs yderste Dag, som Sjælen her, bæve tilbage for Himmeriges Glands og Herlighed, bøie os dybt, ydmyge nedsynkende og dog baarne af hans Kjærlighed, hans Naade, holdes oppe, svævende i nye Baner, luttrede, ædlere og bedre, mere og mere nærme os Lysets Herlighed, og styrket ved ham mægte at stige ind i den evige Klarhed.

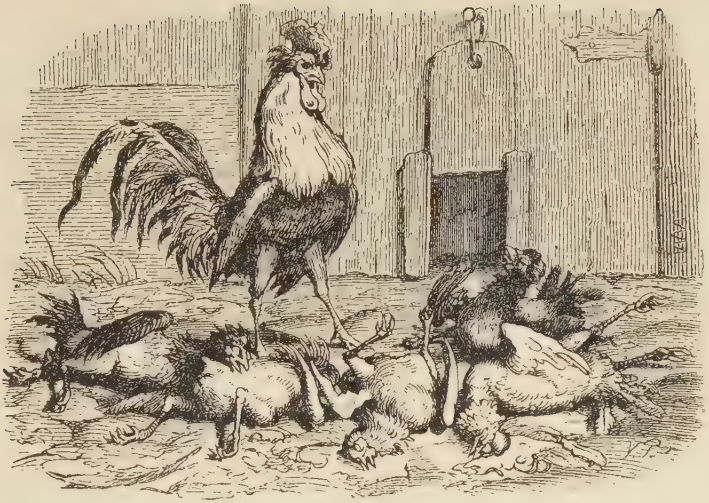

DET ER GANSKE VIST!

„Det er en frygtelig Historie!“ sagde en Høne, og det omme i den Kant af Byen, hvor Historien ikke var passeret. „Det er en frygtelig Historie i Hønsehuset! jeg tør ikke sove alene inat! det er godt at vi ere Mange sammen paa Hjalet!“ — Og saa fortalte hun, saa at Fjedrene reiste sig paa de andre Høns og Hanen lod Kammen falde. Det er ganske vist!

Men vi ville begynde med Begyndelsen, og den var i den anden Kant af Byen i et Hønsehuus. Solen gik

ned og Hønsene fløi op; een af dem, hun var hvidfjedret og lavbenet, lagde sine reglementerede Æg og var, som Høne, respectabel i alle Maader: idet hun kom til Hjals, pillede hun sig med Næbet, og saa faldt der en lille Fjeder af hende.

„Der gik den!“ sagde hun, „jo mere jeg piller mig, desdeiligere bliver jeg nok!“ Og det var nu sagt i Munterhed, for hun var det muntre Sind mellem de Høns, iøvrigt, som sagt, meget respectabel; og saa sov hun.

Mørkt var det rundtom, Høne sad ved Høne og den, som sad hende nærmest, sov ikke; hun hørte og hun ikke hørte, som man jo skal i denne Verden, for at leve i sin gode Rolighed; men sin anden Naboerske maatte hun dog sige det: „hørte Du hvad her blev sagt? Jeg nævner Ingen, men der er en Høne, som vil plukke sig, for at see godt ud! var jeg Hane, jeg vilde foragte hende!“

Og lige ovenover Hønsene sad Uglen med Ugle-Mand og Ugle-Børn; de have skarpe Ører i den Familie, de hørte hvert Ord, som Nabohønen sagde, og de rullede med Øinene og Ugle-Mo'er viftede sig med Vingerne: „Hør bare ikke efter! men I hørte sagtens hvad der blev sagt? Jeg hørte det med mine egne Ører, og man skal høre Meget før de falde af! Der er en af Hønsene, som i den Grad har glemt, hvad der skikker sig en Høne, at hun sidder og piller alle Fjedrene af sig og lader Hanen see paa det!“

„*Prenez garde aux enfants!*“ sagde Ugle-Fader, „det er ikke Noget for Børnene!“

„Jeg vil dog fortælle Gjenbo-Ugle det! det er saadan en agtværdig Ugle i Omgang!“ og saa fløi Mutter.

„Hu-hu! uhuh!“ tudede de begge To og det lige ned i Gjenboens Dueslag til Duerne. „Har I hørt det! har I hørt det! uhuh! der er en Høne, som har plukket alle Fjedrene af sig for Hanens Skyld! hun fryser ihjel, om hun ikke er det, uhuh!“

„Hvor? Hvor?“ kurrede Duerne!

„I Gjenboens Gaard! jeg har saa godt som selv seet det! det er næsten en upassende Historie at fortælle! men det er ganske vist!“

„Troer, troer hvert evige Ord!“ sagde Duerne, og kurrede ned til deres Hønsegaard: „der er en Høne, ja der er Somme der sige, at der er to, som have plukket alle Fjedrene af sig, for ikke at see ud som de andre og saaledes vække Hanens Opmærksomhed. Det er et voveligt Spil, man kan forkjøle sig og døe af Feber, og de ere døde begge To!“

„Vaagn op! vaagn op!“ galede Hanen og fløi op paa Plankeværket, Søvnen sad ham endnu i Øinene, men han galede alligevel: „Der er tre Høns døde af ulykkelig Kjærlighed til en Hane! de havde plukket alle Fjedrene af sig! det er en fæl Historie, jeg vil ikke beholde den, lad gaae videre!“

„Lad gaae videre!“ peb Flagermusene, og Hønsene

klukkede og Hanerne galede: „lad gaae videre! lad gaae videre!“ og saa foer Historien fra Honsehuus til Honsehuus og tilsidst tilbage til Stedet, hvorfra den egentlig var gaaet ud.

„Der er fem Hons,“ hed det, „som alle have plukket Fjedrene af sig, for at vise, hvem af dem der var blevet magrest af Kjærestesorg til Hanen, og saa hakkede de hinanden tilblods og faldt dode ned, til Skam og Skjændsel for deres Familie og til stort Tab for Eieren!“

Og Honen, som havde mistet den lose, lille Fjeder, kjendte naturligviis ikke sin egen Historie igjen, og da hun var en respectabel Hone, saa sagde hun: „Jeg foragter de Hons! men der er flere af den Slags! Sligt skal man ikke fortie, og jeg vil gjøre mit til, at den Historie kan komme i Avisen, saa gaaer den

Landet over; det har de Høns fortjent og Familien med!“

Og det kom i Avisen og det blev trykt og det er ganske vist: en lille Fjeder kan nok blive til fem Høns!

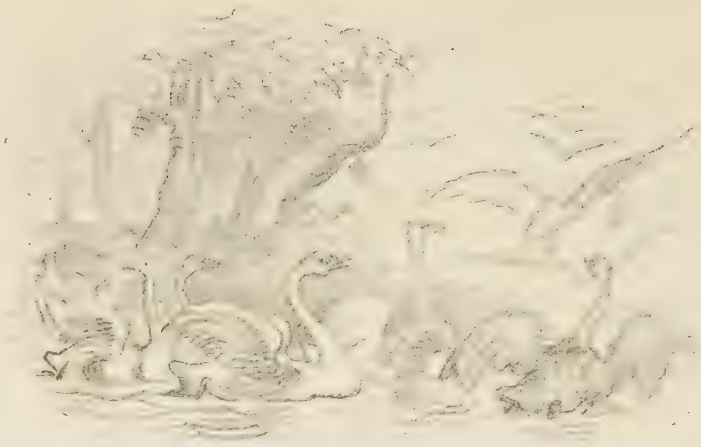

SVANEREDEN

Mellem Østersøen og Nordhavet ligger en gammel Svanerede og den kaldes Danmark; i den er født og fødes Svaner, hvis Navne aldrig skulle døe.

I Oldtiden fløi en Svaneflok herfra hen over Alperne ned til Mai-Landets grønne Sletter, hvor der var deiligt at boe; Svaneflokken kaldes Longobarder.

En anden Skare, med skinnende Fjedre og trofaste Øine svang sig ned mod Byzanz, satte sig der om Keiserens Throne og udbredte sine store, hvide Vinger som Skjolde, for at beskjærme ham. Den fik Navnet Væringer.

Der lød fra Frankriges Kyst et Angestens Skrig for

de blodige Svaner, der med Ild under Vingen kom fra Norden og Folket bad: „fri os Gud fra de vilde Normanner!“

Paa Englands engfriske Grønsvær ved den aabne Strand stod den danske Svane med tredobbelt Konge-Krone paa Hovedet, sit gyldne Scepter strakte den hen over Landet.

I Knæ bøiede Hedningerne sig paa Pommerns Kyster, og de danske Svaner kom med Korsets Flag og med draget Sværd.

Det var i de ældgamle Dage! siger Du.

Ogsaa nærmere vor Tid blev seet mægtige Svaner flyve ud fra Reden.

Det lyste gjennem Luften, det lyste hen over Verdens Lande, Svanen spredte ved sine stærke Vingeslag den dæmrende Taage, og Stjernehimlen blev mere synlig, det var som om den kom Jorden nærmere; det var Svanen Tycho Brahe.

„Ja, den Gang!“ siger Du, „men nu i vore Dage!“ Da saae vi Svane flyve ved Svane i herlig Flugt. Een lod sin Vinge glide hen over Guld-Harpens Strænge og det klang gjennem Norden, Norges Fjelde løftede sig høiere i Oldtids Sollys; det susede i Gran og i Birk; Nordens Guder, Helte og ædle Qvinder viste sig i den dybe, mørke Skovgrund.

Vi saae en Svane slaae med Vingen mod Marmor-Fjeldet, saa at det brast og de i Stenen bundne Skjønheds Skikkelser skrede frem ved solklar Dag, og Men-

neskene rundt om i Landene løftede deres Hoveder for at see disse mægtige Skikkelser.

Vi saae en tredie Svane spinde Tanketraaden, der fæstes nu fra Land til Land, rundt om Jorden, saa at Ordet flyver med Lynets Fart gjennem Landene.

Vor Herre har kjær den gamle Svanerede mellem Østersø og Nordhav. Lad mægtige Fugle kun komme gjennem Luften for at sønderrive den: „Det skal ei skee!“ Selv de duunløse Unger stille sig i Kreds paa Redens Kant, det have vi seet, de lade sig hugge i det unge Bryst, saa deres Blod flyder, de slaae med Næb og med Klo.

Aarhundreder ville endnu gaae hen, Svaner flyve fra Reden, sees og høres rundt om i Verden, før den Tid kommer, at der i Aand og Sandhed skal kunne siges: „det er den sidste Svane, den sidste Sang fra Svanereden!“

KOMMENTAR

Rosenalfen.

„Ideen til Rosenalfen er hentet fra en italiensk Folkevise". Denne Opgivelse er en Omskrivning af Sandheden. Eventyret er en Gengivelse af Boccaccios Decameron 4. Aften 5. Fortælling, hvori et Vers af en Folkevise med samme Emne citeres. Almanak 11. Juni 1842: „Læst Boccaccios Dekameron." Den personlige Tilskyndelse kan maaske findes i Brev fra A. 4. Nov. 1838: „Fra Grækenland kommer Efterretning om, at Maleren Pätzholdt, Augusta Collins Broder, er bleven myrdet; Hovedet skal være skaaret af ham." H. B. S. 164.

S. 7. i hans V æ r e l s e r — saaledes ogsaa de ældre Udgg., SS 2 forkert: V æ r e l s e.

S. 14. Og Bidronningen s u m m e d e i Luften — O. s u r r e d e (jfr. ovenfor: hun s u r r e d e med hele sin Sværm).

Svinedrengen.

„„Svinedrengen" har et Par Træk fra et gammelt dansk Folkeeventyr, der, saaledes som det blev mig fortalt som Barn, ikke sømmeligt kunde gjengives." Det omtalte Eventyr er „Den stolte Jomfru". Eventyrregistrant Nr. 121. Fra 1001 Nat er indføjet to Træk: 1) Zobeides Søster, gift med Harun al Raschids Søn, lader sig kysse af en Købmand, mens Slavinderne staar for; 2) Tøflen, der kastes i Hovedet (1001 Nat 1754 1. Bd.)

KOMMENTAR

Kimen til Eventyret er „Nattergalen og Spilledaasen", skrevet paa Nysø 12. Juli 1838; maa formodes at være en Allegori paa det primitive og Formalismen i Kunsten. 10. Dec. 1839 nævnes „Svinedrengen", der skal fremsiges af Phister ved en Aftenunderholdning. I Juni 1840 er det læst 4—5 Gange fra Scenen. G. C. S. 165. H. B. S. 176 og 233.

S. 16. d e b e s t i l t e i k k e A n d e t — indsat i Ev. 1850.
S. 16. men saa kom d e n d e i l i g e R o s e — de ældste Udgg.: men saa kom Rosentræet frem med den deilige Rose (Ev. 1850 øjensynlig galt: ... med en deilig Rose).
S. 16. sige noget Ondt m o d den — SS 2 o m.
S. 17. „Ja, her .... jeg trænger — O. „Jo nok!" sagde Keiseren, „jeg trænger.
S. 18. noget Andet end e n Rose — O. d e n.
S. 18. sidste Linie: Naa ... — S. 20 Linie 3 (... hviskede hun) mangler i O.
S. 20. sidste Linie mangler i O.
S. 21. Vals, Hopsa og Polka var netop moderne Danse.
S. 22. O: ... ærligt til, at de slet ikke mærkede Keiseren ...
S. 23. de sidste Linier i O. og 1847: Og saa gik han ind i sit Kongerige og lukkede Døren i for hende, saa kunde hun rigtignok synge:

. . . . . .

B o g h v e d e n.

„Fortællingen om „Boghveden" grunder sig paa Folketroen, at Lynilden svier Boghveden sort."

Ifølge Almanakken er Eventyret skrevet 22. Nov. 1841. Det er en Allegori paa Heibergs, som A. stod i spændt Forhold til. Almanak 11. Nov. 1841: „Slet Humeur fra igaar ved Faderens (Collins) Tale: „Siig De ikke et Ord imod Fru Heiberg, det hæver hende og knuser Dem." Brev fra 1841: „Gid jeg havde den Heibergske Selvfølelse, der vilde holde mig meget i Veiret."

Et andet Brev: „De Christianshavnske Ax skal komme til at bøie sig som i Josephs Drøm."
H. B. S. 167.

S. 24. ganske s o r t afsvedet — de ældre Udg. (endnu Ev. 1850) sort o g; muligvis er o g udfaldet i SS 1.

E n g e l e n.

„De tre andre [Engelen, Nattergalen, Kjærestefolkene] er fremkomne, som ved een Gydning. — Til „Engelen" har senere den berømte Maler K a u l b a c h givet en deilig Tegning, der nu som Kobberstik findes rundt om i Verden."
Almanakken 10. Oktober 1843: „Digtet Eventyret Engelen". H. B. S. 173.

S. 29. d e r havde været Flyttedag — kun O. har d e t, som muligvis er det rigtige; lige før og efter forekommer d e r, som kan have fremkaldt Ændringen.
S. 32. l æ n g e r b o r t e — O., 2. Opl. og Ev. 1850 l æ n g e r b o r t; SS 2: l æ n g e r e b o r t e.

N a t t e r g a l e n.

Andersens Omtale i Bemærkningerne se ovenfor under „Engelen". Almanakken for 1843 meddeler: „11. Okt. I Tivoli; Carstensens Aften. Begyndt det chinesiske Eventyr. — 12. Okt. Endt det chinesiske Eventyr."
Eventyret behandler Modsætningen mellem det studerede og det naturlige i Kunsten. Dets særlige Foranledning er Digterens forelskede Begejstring for Sangerinden Jenny Lind, som han havde truffet 3. Sept. 1843 og indtil hendes Afrejse 20. Sept. været stadig sammen med. 18. Sept. havde hun sunget for Christian 8. og Dagen efter faaet Diamanter skænket af ham.

Den gudbenaadede Sangerindes Modsætning fandt han i de i København optrædende italienske Operister: „Der var stor Henrykkelse i Kbh.; at mange fornemme Kredse forsømte Jenny Lind for at besøge Italienerne, der var i Mode, og ikke gik til hende, der ingen Berømmelse endnu havde, var jo ganske menneskeligt; men stor Begejstring vakte hun dog hos alle, der hørte hende.“ (Mit Livs Eventyr.) H. B. S. 176.

S. 42. Saaledes gik d e r et heelt Aar — efter de ældre Udgg.; SS 1 har d e t, som kunde tænkes paavirket af det følgende e t.
S. 46. Keiserens svage L e g e m e — de ældre Udgg. L e m m e r.

K j æ r e s t e f o l k e n e.

Andersens Omtale i Bemærkningerne se ovenfor under „Engelen“. Synes at være skrevet i Sensommeren 1843 og at være bygget over Genmødet med Riborg Voigt, i hvem han havde været forelsket 1830. Almanakken 9. Juli 1843: „Folkefest ved Holsteenshus, traf sammen med Riborg, hendes Mand og Børn (det er 13 Aar).“
H. B. S. 169.

S. 51. den var dog ikke a t finde — først i SS 2: t i l a t.
S. 51. F o r g y l d n i n g e n — kun SS 1 har F o r g y l d i n g e n, der tør betragtes som Trykfejl.
S. 52. der k o m m e r d o g — saaledes kun SS 1 (ellers: d o g k o m m e r). Læsemaaden kan ikke forkastes som Trykfejl.

D e n g r i m m e Æ l l i n g.

„Den første Halvdeel af „den grimme Ælling“ er skreven under nogle Dages Sommer-Ophold paa G i s s e l f e l d t, og Slutningen først bragt paa Papiret et halvt Aar efter.“ Et Dagbogsbrudstykke for 1842 giver nøjagtigere Oplysninger om Even-

tyrets Tilblivelse. Andersen opholdt sig 30. Juni—7. Juli paa Gisselfeldt. 4. Juli blev hans Skuespil „Fuglen i Pæretræet" opført første Gang og udhysset. 5. Juli: „Uagtet jeg ikke vilde det, blev jeg forstemt, drev om i Skoven og paa Marken, følte mig mindre vel! — fik Ide til „Historie om en And", det hjalp lidt paa Humøret." 7.—11. Juli er han paa Bregentved; 11.—14. Juli atter paa Gisselfeldt. 13. Juli: „— Hvilken Afvexling i Naturen, den grønne Have, det gule Korn, Høet i Stakker, Storke ved Sumpene." 14. Juli—2. August er han paa Bregentved. 16. Juli: „— Andejagt." 26. Juli: „Begyndt igaar paa Svaneungen." 29. Juli: „Været i Skoven, hvor Jagten forleden var." Fra Sjælland rejser han til Svendborg, hvor han skriver videre paa Eventyret. Derpaa hviler det i over et Aar. Almanakken 1843 meddeler 7. Oktober: „Endt Eventyret Svaneungen."

Det er uvist, om A. med „Historie om en And" betegner det samme som „Svaneungen". Det er snarere en Vildælling i en Andegaard, han har tænkt paa at skrive sin Dyrefabel om. En Forstudie til Eventyret danner „Storkene".

Eventyret giver et Billede af H. C. A.s Livsførelse. Andegaarden fremstiller Odense (og København). Livet i Mosen er Studenteraarene og den gamle Kones Hus den Collinske Familie, Hønen Fru Drewsen. Paa de fyrstelige Herregaarde i Sydsjælland føler han sig skærmet og paaskønnet.

H. B. S. 234. R. S. S. 36.

S. 56. har jeg ... Dyrehavstiden med! — laant fra J. L. Heiberg: Recensenten og Dyret, 3. Scene, hvor Trop siger: Har det [at tage Eksamen] allerede varet saa længe, saa kan det vare Dyrehavstiden med.

S. 57. den fornemste af d e m A l l e her — i SS 2 rettet (?) til det mindre gode: a l l e d e m.

S. 57. og s e e r I, hun har ... — SS 2 I s e e r.

S. 62. og p l a d s k! gik han igjen — O. og 2. Opl. p l a d s k! p l a d s k! men i Ev. 1850 kun een Gang, maaske udfaldet.

S. 62. den lagde g o d t Æg — saaledes allerede i 2. Opl., mens O. har g o d e.

S. 64. det er n o k en stor Fornøielse! — n o k mangler i O. og 2.

Opl., men er indkommet i Ev. 1850, maaske under Paavirkning af det følgende: Du er nok blevet gal!

S. 65. Sneefnokke — saaledes ogsaa Ev. 1850, men O. og 2. Opl. Sneeflokke; SS 2 Sneefnug.

Grantræet.

„„Grantræet" blev indgivet mig en Aften i det Kongelige Theater under Opførelsen af Operaen Don Juan, og nedskrevet sent ud paa Natten." Denne Oplysning kan ikke være rigtig. Almanakken for 1844 har 30. November: „Skrevet Klodde-Hans." 4. December: „Eventyret Grantræet." Don Juan blev slet ikke givet i denne Sæson. H. C. A. undersøger i „Grantræet" sit personlige Forhold til Aladdinsmyten og kommer til den Slutning, at han ikke varigt kan besidde Lykken, undtagen som Erindring; den er i sig selv for ham kun et blændende og bedøvende Moment.

„Ivede-Avede" er et Ord af en Børneramse: „Ivede Avede, Kivede Kavede, drukken er vor Oldermand, bag efter kommer Klodsemand." A. har forsøgt at skrive et Eventyr „Ivede-Avede". Fragment findes paa det Kgl. Bibliotek. Klumpe-Dumpe er en Variant til Klods-Hans. Begyndelsen af „Grantræet" viser Paavirkning af Paludan-Müllers „Dryadens Bryllup" (udkom 1844). H. B. S. 250.

S. 72. beholdt altid deres Grene — O. altid alle deres, men i Ev. 1850 mangler alle, maaske udfaldet; jfr. i det følgende: hvorfor beholdt de alle deres Grene?

S. 73. hvorfor beholdt de alle deres Grene? — de ældre Udgg. beholde, som synes bedre.

S. 73. hvorfor skulle de ellers saaledes pynte mig — i SS 2, sandsynligvis med Rette, ændret til skulde.

S. 74. stode store chinesiske Vaser — store udfaldet (efter stode) i SS 1 og derfra i SS 2.

S. 74. Hvad vilde der dog skee? — saaledes O., men fra Ev. 1850 vil, idet -de kan være opslugt af der.

S. 74. Paa en Green hang de — saaledes ogsaa Ev. 1850; O. een Green. Det synes, som Digteren har haft til Hensigt at skrive: paa een Green ... paa en anden ... — Udgiveren af SS 2 har set Vanskeligheden og rettet til: Paa Grenene.

Snedronningen.

„Det første Capitel af „Sneedronningen" er digtet i Maxen ved Dresden, Resten herhjemme i Danmark." Opholdet paa Maxen finder Sted i Forsommeren 1843. I Brev til Ingemann fra Nysø $^{20}/_{11}$ 1843 hedder det: „To nye Eventyr ligge saa godt som færdige; eet, „Troldspeilet", troer jeg ikke er uheldigt." Derpaa gengiver A. Indledningskapitlet, der genfindes i „Sneedronningen", og slutter saaledes: „Nu kommer Historien i Eventyret, hvorledes Sligt fremtræder, og hvorledes kun ved at græde dybt og skue ind i Guds Natur, Glasstumpen grædes ud." Med „Troldspeilet" cfr. Ingemanns Digt Konstnerens Syner (Digte 1819—32) om et Hulspejl, hvori herlige Værker forvrænges: „Hvert et Træk af Storhed eller Høihed — blev til svulstig, unaturlig Vrængen." Cfr. ogsaa Tryllespejlet i Hoffmanns Meister Floh og i Fru Gyllembourgs Kong Hjort.

I det følgende Aar omdannes og udvides „Troldspeilet" til „Sneedronningen". Almanakken 1844: „5. December Skrevet paa Snedronningen. 6. Dec. Vinduerne frosne. Skrevet paa Snedronningen. 8. Dec. Skrevet paa Snedronningen, læst den og Grantræet for Frøken Bülow. Endt Eventyret." Brev $^{10}/_{12}$ 1844: „Mit sidste Eventyr, Snedronningen, har det været mig en Lyst at nedskrive; det trængte sig saaledes ind i min Tanke, at det dansede hen over Papiret."

Ligesom „Hyldemo'er" er „Snedronningen" en Forbindelse af Historie og Eventyr. Elementerne i Historien er Barndomsminder fra Odense. Moderens Trækasse paa Taget med voksende Urter (nævnt første Gang i Kun en Spillemand); Søsteren, som forsvinder og genfindes, Isjomfruen paa Vinduet, som varsler Faderens Død; ogsaa Troldkonens Have er bygget over et Barndomsminde. Ideen til Snedronningen er iøvrigt hentet fra den

Eventyrplan, hvoraf „Paradisets Have“ udgik (se Noten hertil). Endelig er Klods-Hans-Motivet indflettet. Bekendtskabet med Jenny Lind har bidraget til at give Eventyret den udpræget fromme Farvning, særlig i Gerdas Person.

Kørselen ud af Byen cfr. Øhlenschlægers Erindringer (om Slæden bunden fast i Bøndervognene). I Fru Gyllembourgs Kong Hjort findes baade Drømmejagten og Kragen. „Min gamle Kæreste Bæ“, Rensdyret, er erindret fra Ungdomsvennen Th. Rumohrs: Selvmorderen (1830). Til Snedronningens Sommerslot findes et Sidestykke i Paludan-Müllers Amor og Psyche (Originaludgaven).

Andersens Formaal med Eventyret er at vise Genialitetens (eller snarere: Barnetroens) Sejr over den kolde Forstand.

H. B. S. 190 og 255.

S. 84. m e g e n større Ulykke — galt, for: m e g e t. Fejlen gaar igen i alle Udgg., ogsaa SS 2.

S. 89. o g s a a b l e v d e t T ø e — findes ikke i O.

S. 93. s p u r g d e hun — denne Stavemaade findes ogsaa i de ældre Udgg.

S. 95. til en prægtig stor — SS 2 til en a n d e n, prægtig stor.

S. 95. græd s a a dybt og længe — s a a tilføjet efter O. og Ev. 1850.

S. 98. P l e i e b r o d e r — kun dette Sted, ellers L e g e b r o d e r.

S. 100. flg. Blomsternes Historier er trykt med Petit efter O.

S. 102. kom hjem f r a et kort Besøg — saaledes alle Udgg. Det maa dog, ifølge Sammenhængen, opfattes saaledes, at Datterdatteren, der tjener ude, kommer hjem p a a et kort Besøg; dette Ord er indsat i Udvalg 1918.

S. 103. den lange g u l e Blomst — g u l e tilføjet efter O.

S. 106. Jeg troer, det kan være ... — O. Jeg troer, j e g v e e d, — j e g t r o e r, det kan være ..., en Læsemaade, som maaske burde genoptages.

S. 106. tænkte jeg ogsaa p a a forleden — p a a tilføjet efter O., det kan være faldet ud.

S. 116. Hun og Gerda s a d i n d i den — O, s a d e i n d e. At

Rettelsen er bevidst, ses af, at den længere og betonede Verbalform s a d e forkortes til det ubetonede s a d, idet Betoningen falder paa i n d. Betydningen ændres jo ogsaa.

S. 123. da blæser det s k a r p t — O. 'skrapt.

S. 127. slaae paa L a p p e n — denne Stavemaade findes i alle Udgg.

H y l d e m o ' e r.

„I Aaret 1842 leveredes til „Gæa" Eventyret „Hyldemo'er", hvis Frøkorn ligger i det af Thiele fortalte Sagn: „Der boer i Hyldetræet et Væsen, som kaldes Hyldemo'er, eller Hyldeqvind. Hun hevner al Overlast, der tilføies Træet, og i Nyboder veed man at fortælle, hvorlunde en Mand, der omhuggede et Hyldetræ, pludselig døde kort derefter." Hyldemo'er blev i Eventyret en dansk Dryade, Erindringen selv, og saaledes er hun senere i Eventyrkomedien bragt paa Scenen" (cfr. Thiele: Danske Folkesagn. H. C. A.: „Hyldemo'er", Eventyrkomedie, 1850). 1842 er galt Aarstal for 1845.

Eventyret falder i to Afsnit, gennem hvilke H. C. A. vil belyse sin Opfattelse af Begreberne „Historie" og „Eventyr" (cfr. Bechstein: Deutsches Märchenbuch 1844, Fortalen).

I Brev til Collin meddeler A. fra Glorup $^{11}/_{8}$ 43, at han har faaet vaade Fødder ude i Engene og drikker Hyldethe hver Aften. Almanakken har 23. Nov. 1843: „Skrevet færdig Hyldemor" (paa Nysø).

A. var i Foraaret 1842 bleven opsøgt af sin Halvsøster, som han ikke havde hørt om i tyve Aar; Gensynet med hende havde sat hans Sind i stærke Svingninger. Billedet af Søsteren findes baade i Historien (Gensynet) og i Eventyret (Den lille Pige). I Rejsen henover Danmark er indflettet et Motiv fra A.s Barndomsrejse med sin Familie fra Odense til Svendborg (Kværndrup Kirke), der ogsaa findes i Kun en Spillemand. Rejsen har en Forløber i „Improvisatoren", nemlig Antonios Improvisation over Fata Morgana. Endelig indeholder Eventyret et

Billede af Collins gamle Gaard (cfr. Brev til Jonna Drewsen $^{22}/_{8}$ 1844: „I den gamle Gaard staaer Lindetræet, der har tittet ind til Din Bedstefader, da han reed paa Bedstefaders Stok") og en Hyldest til ham og hans Hustru i Anledning af deres 40 Aars Bryllupsdag 13. Nov. 1843; Eventyret er sluttet 10 Dage efter (det gamle Par under det blomstrende Træ).

„Hyldemo'er"s Emne er Duften af gamle Minder.

Eventyret er i sin Oprindelse nær forbundet med „Snedronningen". Det er det første i Rækken af de livsoverskuende Eventyr. Om den tørrede Blomst cfr. Anastasius Grüns Digt i Noten til „Bedstemoder".

I alle Udgaverne, ogsaa Gæa 1845, er der Uorden i Anførselstegnene, saa der ikke skarpt skelnes imellem, hvad Drengen hører fortalt, og hvad han drømmer. Her (og i Udvalg 1918) er der, formentlig for første Gang, bragt Orden deri.

S. 139. o g d e n m i n d s t e af Børnebørnene — saaledes de ældre Udgg.; i SS 2 rettet til: d e t m i n d s t e.

S. 140. F a d e r e n s Stok — O. og 1850 F a d e r s.

S. 140. en u n g, nydelig Pige
S. 141. den u n g e Pige
} begge Steder har SS 2, og med Rette, indsat: l i l l e.

S. 143. og h u n hviskede da h u n indsat efter de andre Udgg.

S t o p p e n a a l e n.

„I Sommeren 1846, ved et længere Besøg paa Nysø, sammen med Thorvaldsen, der glædede sig ved „K j æ r e s t e f o l k e n e" og „d e n g r i m m e Æ l l i n g", sagde han en Dag: „Naa, skriv os nu et nyt morsomt Eventyr! De kan jo skrive selv om en Stoppenaal!" og jeg skrev „Stoppenaalen". Thorvaldsen døde $^{24}/_{3}$ 1844, og Oplysningen kan altsaa ikke være rigtig. Eventyret nævnes allerede i „Ole Lukoje", hvor Hjalmar beder om at faa fortalt om Stoppenaalen, der var saa fin paa det, at hun bildte sig ind hun var en Synaal. Men det nedskrives først 1845 paa Bregentved: Almanakken har 30. August: „Endt Stoppenaalen, renskrevet." Fremkom i Gæa 1846.

Heri skitseres Eventyret om Fingrene, som antydes i Kladen

til „Grantræet“ (H. B. S. 252) og i „Elverhøj“. Almanakken for 1843 har 7. November: „Øllegrød og haard Bøfsteg hos Collin, ene og tarvelig der; Eventyret om Fingre.“

H. B. S. 201.

S. 147. Det er nedrigt Arbeide — Gæa 1846 og Nye Eventyr 1847 (men ikke Ev. 1850): e t n. A.

S. 148. boet i e n Æske — saaledes alle Udgg. undtagen Gæa 1846, hvor e n mangler.

K l o k k e n.

„Samme Aar [som Hyldemo'er] blev givet til G e r s o n s og K a a l u n d s Maanedsskrift Eventyret „Klokken“; dette ligesom nu næsten alle efterfølgende Eventyr og Historier ere egen Opfindelse; de laae i Tanken som et Frøkorn, der behøvedes kun en Strømning, en Solstraale, en Malurtdraabe, og de bleve Blomst.“

Almanakken 10. Juni 1845: „Renskrevet Klokken.“ A. opholdt sig da paa Nysø. 15. Januar 1846 skriver han i Weimar i sin Dagbog, at han har læst tre Eventyr for Arvestorhertugen og hans Gemalinde: „K l o k k e n gjorde mest Virkning, Fyrsten deri, sagde jeg ham, var en Hentydning paa ham.“

I Virkeligheden er Eventyret dog en Jævnførelse mellem Andersen og to andre danske Stormænd, nemlig Thorvaldsen og H. C. Ørsted. Af denne sidstes harmoniske Livsbetragtning er navnlig Slutningen beaandet.

H. B. S. 264.

S. 156. det var s n a r t ligesom et Orgel spillede s n a r t (o: næsten) udfaldet eller slettet i SS 2.

S. 158. d e t blev saa stille — d e t maaske forkert for d e r, som 1845 og 1850 har (ligeledes indsat i Udvalg 1918).

B e d s t e m o d e r.

„Omtrent paa samme Tid [som Stoppenaalen] fulgte „B e d s t e m o d e r“; man gjorde mig opmærksom paa, at denne Skildring havde Lighed med et Digt af L e n a u, jeg fandt det Samme, da jeg læste dette, og lod derfor L e n a u s lille Digt

25*

sætte som M o t t o, da Historien første Gang blev trykt, jeg troer i „Portefeuillen"; man saae altsaa, at jeg vidste her var Lighed, men dog ikke troede, at burde forkaste mit Skrevne."

Det omtalte Digt er af Anastasius Grün, hvis Digte A. havde læst i 1838 (Breve fra A. I 408). I et Udkast (der findes paa Kgl. Bibliotek og sikkert er ældre end Eventyret) har han gengivet det saaledes: „Jeg har en gammel Bedstemoder, og hun har en grumme gammel Bog, og i den ligger et Blad, der er saa gammelt, saa gult og skrumpent, som Bedstemoders Arme og Hænder; det maa være mange Tider siden det blev plukket og var grønt; da havde hun vist ogsaa smukke hvide Arme og Hænder. Hver Gang hun seer paa det Blad, saa græder hun saa meget." Cfr. „Hyldemo'er."

H. B. S. 17.

O. (i Freia 1845) har en Del, mindre betydelige, Afvigelser fra de senere Udgaver (f. Eks.: en deilig Pige med gule L o k k e r, O.: H a a r).

Det sidste Afsnit er senere stærkt forkortet.

Paa Graven, tæt under Kirkemuren, plantede de et Rosentræ, og det stod fuldt af Roser og de nikkede i Vinden og sagde til hverandre: „hvor det er deiligt at blomstre i det varme Solskin! hvor det er deiligt at bade sig i Dug og Maaneskin! og naar man saa er allersmukkest, kommer en kjærlig Haand og plukker os til den deiligste Pige. Hvor vi ville rødme, hvor vi ville dufte!"

Og Nattergalen hørte hvad Roserne sagde, og Nattergalen sang om Rosen, som den unge Pige lagde i sin Psalmebog, om Rosen som gjemtes der til de friske Kinder vare runkne, til den unge Pige var en gammel Kone. Det er deiligt at leve i Erindringen!

Og medens Nattergalen sang over Roserne og over Graven, spillede Orgelet i Kirken de smukke Psalmer, der stode i Bogen under den Dødes Hoved; og Maanen skinnede saa stor og saa rund, men de Døde vare her ikke; ethvert Barn .....

Ogsaa til sidst enkelte, mindre Rettelser.

Elverhøj.

Udkom 1845. 20. Juli 1842 havde A. ifølge Dagbogsbrudstykke besøgt Elverhøj i Stevns: „Før vi kom til Ellested, var vi paa Elverhøj, der er en Kæmpegrav med to gamle Hvidtjørn tæt ved Vejen paa en Hvedemark til højre.“ Eventyret omtales første Gang Februar 1845 og indeholder en Hentydning til „Grantræet“, der er skrevet i December 1844; det er altsaa skrevet ved Nytaarstid 1845.

Beskrivelsen af Selskabet og Retterne er en Efterligning af Herredsfogdens Beretning om Bjergmandens Gilde i Daubjerg Dos (Høstferierne 1840). De overnaturlige Væsener hentes fra Thieles Folkesagn (saaledes Kirkegrim og Garbo). Med Dovregubbens Sønner, hvis Moder er dansk, sigtes til Jonas og Adolph, Sønner af Fru Boye, født Birchner, Steddatter af Jonas Collin, gift i Norge (cfr. Lille Idas Blomster). Endvidere bærer Eventyret Præget af A.s noget kritiske Holdning overfor Nordmænd i Almindelighed. Oplysning herom giver et Dagbogsbrudstykke fra 1844, hvorfra et enkelt Træk er benyttet i Eventyret. 13. September (paa Augustenborg): „Kellermann [Virtuosen] fortalte i Aftes om en Udpibning i Christiania; ved første Akts Slutning hæftede to Herrer i første Etage deres røde Silkelommetørklæder i Knaphullet med lange Fløjter ved, som Drengene blæser paa; lod disse hænge ud over Gelænderet. Ved anden Akt begyndte de at blæse hele Tiden; en Herre gik ind og bad dem holde op; de svarede ikke, de var frie Nordmænd; den Fremmede slog da med sin Nøgle den ene i Hovedet, saa han blødte. Manden maatte bøde 100 Specier, den anden blæste fort. Der har været Haandgemæng, saa at de trak Støvlerne af i Parterret og sloges med dem. De frie Nordmænd.“ Elverkongens Husjomfru er maaske Collins Moster Martha (cfr. Mosters Briller i „Ole Lukøie“ og Eventyret „Moster“.) Muligvis hentyder Slutningsordene om Regnormen, der finder Behag i de norske Drenge, til Fru Collin, hvis Syn var angrebet.

Der hentydes i Omtalen af Elverpigens Eventyrforedrag til Ingemanns Huldregaverne. Andersens Grantræet og Snedron-

ningen, samt til det utrykte Eventyr Fingrene (cfr. Note til „Stoppenaalen".)

H. B. S. 198.

S. 165. Der løb saa v i m s nogle Fiirbeen — SS 2 v i m s e. — O: nogle s t o r e Fiirbeen. — I SS 2 er F i r b e n blevet Intetkøn.

S. 168. et G u l d - V æ r k — flere Steder i Norge er der fundet Guld (her tænkes maaske paa Ejdsvold), men den rationelle Udvinding er i Reglen blevet en Skuffelse.

S. 170. man skulde troe — SS 2 s a a man ...

S. 173. Og E l l e p i g e n sagde — saaledes ogsaa de ældre Udgg.

De røde Sko.

„I „M i t L i v s E v e n t y r" har jeg fortalt, at til min Confirmation fik jeg første Gang Støvler, „de knirkede, da jeg gik hen over Kirkegulvet, og det frydede mig i mit Inderste, at Menigheden nu kunde høre, at Støvlerne vare nye; men min Andagt var forstyrret, jeg følte det og havde tillige en gruelig Samvittighedsqval over, at Tankerne vare ligesaa meget hos mine Støvler, som hos den gode Gud." Erindringen herom skabte Eventyret „de røde Sko", der i H o l l a n d og A m e r i k a synes at have vundet sit største Publicum." I Brev til P. L. Møller fra 1845 skriver A. imidlertid: „Konfirmationsstemningen med Støvlerne er det mig ikke bevidst foresvævede mig, da jeg skrev „De røde Sko", men det kan være det samme."

Eventyret maa sammenlignes med Grimm: Pigen uden Hænder. Røde Sko forekommer f. Eks. i Grimm: Enebærtræet. Bøddelens Økse, der rører sig, er Laan fra Brentano: „Geschichte vom braven Kasperl und dem schönen Annerl" (hvori ogsaa Kunstkammeret fra „Prinsessen paa Ærten" findes). Med Hensyn til Dansen cfr. Almuevisen: „Nu Karen hjem fra Dansen du maa!" Træk af Eventyret findes hos H. C. A. i Kun en

Spillemand, 2. Kapitel, og i De to Baronesser S. 82. Til hans Barndomsminder synes Prinsessen i Vinduet at høre; Frederik den 6. var paa Odense Raadhus 1817 og 1818, og med ham Prinsesse Vilhelmine Marie, f. 1808. De røde Sko, der er syet til et Grevebarn, men ikke har passet, findes omtalt i Mit Livs Eventyr; Andersens Fader havde syet Silkesko til Grevinde Ahlefeldt (H. B. S. 23.) Hovedfiguren har sikkert Træk af A.s Halvsøster Karen, og Køreturen i Karossen er allerede omtalt i „Kun en Spillemand." Dansen uden Hvile genkalder Erindringen om middelalderlige Bodsvandringer (f. Eks. i Folkeviser) og om Ahasverussagnet, som A. syslede med i Fyrrerne.

H. B. S. 194.

S. 177. i f i n e, h v i d e Klæder — saaledes kun O., de senere Udgg. i s i n e h v i d e K.

S. 181. som en B e e n r a d s — saaledes O. og Ev. 1850, men SS 1 (og SS 2), sikkert ved Trykfejl, det mindre heldige B e e n r a d.

S p r i n g f y r e n e.

„„S p r i n g f y r e n e" blev øieblikkelig til for nogle Smaabørn, der bad mig fortælle dem en Historie." E. Collin meddeler, at hans Børn engang spurgte A., hvem der kunde springe højest, en Loppe eller en Springgaas. Eventyret er paavirket af Klods-Hans Motivet. Trykt 1845.

H. B. S. 262.

S. 186. det gjør nu m e g e t — O. s a a m e g e t; s a a mangler (maaske udfaldet) allerede i Ev. 1850.

H y r d i n d e n o g S k o r s t e n s f e i e r e n.

Almanakken for 1845 meddeler 13. Marts: „Ild i Røret paa min Kakkelovn. Hyrdinden og Skorstensfejeren." Eventyret indeholder et Laan fra Hoffmanns Nussknacker und Mause-

könig, nemlig Nussknackers og Maries Flugt igennem Ærmet paa en Rejsepels. I Kladen til Eventyret (paa det Kgl. Bibliotek) er det Hoffmannske Præg stærkere fremtrædende. Personligt Motiv er A.s erotisk-farvede Deltagelse i Jonna Drewsens Forening med den unge Henrik Stampe. Samme Motiv findes anvendt i „Lykkens Blomst", hvor de to „Arenzer" betegner Louise Collin og Jonna Drewsen: „Men aldrig hun, ei heller Verden vide — den Ungdoms-Blussen hos den ældre Mand." I Eventyret er A. Gedebukken, Chineseren Baronesse Stampe, der vilde skille de Unge. „Amor som Skorstensfejer" findes i De to Baronesser og i Den nye Barselstue. Flere Elementer af det findes i Lystspillet „Hr. Rasmussen." (Satyren cfr. Fru Gyllembourg: Kong Hjort). Episoden med Skorstensbranden forener disse adskilte Elementer til et Eventyr.

H. B. S. 202. R. S. S. 116.

S. 192. hemmelige Gjemmer — O. og Ev. 1850 d e h. G.

S. 197. at være saa f o r f æ r d e l i g af — i SS 2 rettet til s t o l t. O. f o r f æ r d e l i g t; Ev. 1850 f o r f æ r d e l i g.

H o l g e r D a n s k e.

„„Holger Danske" grunder sig paa det danske Folkesagn, der igjen er beslægtet med Sagnet om F r i e d e r i c h B a r b a r o s s a, som i Kyffhäuser-Bjerget sidder med Skjægget voxet fast i Steenbordet." Almanakken 1845 har ved 16. Marts: „Holger Danske". Øresund var i dette Foraar tillagt, saa man kunde gaa over til Sverrig. Literære Forudsætninger er Folkebogen om Holger Danske, Thieles Folkesagn og Ingemanns Holger Danske. Personlige Motiver er Sammenstillingen af Thorvaldsens Fader, Billedskæreren, og A.s Farfader, der udskar Træfigurer, og derigennem Jævnførelse af A. med Thorvaldsen (cfr. „Klokken", der blev skrevet $^{19}/_{8}$ 1845). I Biografi af H. C. A. 1851 siger Caroline Peachy: „A likeness of his half-witted grandfather, a harmless old man, who lived in a small house, spending his time in cawing figures out of wood, may

be found in the legend of Holger the Dane." Meddelelsen maa stamme fra A. Bedstefaderen er endvidere anvendt i „Nabofamilierne", „Under Piletræet", „Isjomfruen", og delvis i Improvisatoren (Peppo) og Kun en Spillemand (den norske Gudfader).

H. B. S. 11 og 263.

S. 199. h v o r i det er voxet fast — saaledes O. (og Udvalg 1918), ellers: h v o r.

S. 200. støttede den anden — de andre Udgg. den anden H a a n d.

D e n l i l l e P i g e m e d S v o v l s t i k k e r n e.

„„Den lille Pige med Svovlstikkerne" er skrevet paa Slottet G r a a s t e e n, hvor jeg paa en Reise til Udlandet opholdt mig nogle Dage og modtog fra Hr. Flinch et Brev om at skrive til eet af tre vedlagte trykte Billeder et Eventyr for hans Almanak; Billedet, jeg valgte, var en lille fattig Pige med Svovlstikker." Almanakken for 1845 meddeler 17. November: „Følt mig mindre vel paa Fodturen med Hertuginden, Regn og koldt." 18. November: „Lille Pige med Svovlstikkerne. Brev fra Flinch." 19. November: „ Renskrevet Eventyret om den lille Pige m. S. og sendt det samt Brev til Fru Drewsen." Træsnittet var af Lundbye. — Eventyret er nær i Slægt med Begyndelsen af Metalsvinet. Begge har deres Kilde i A.s Beretning om hans Moder som Tiggerpige, som han overfor Nic. Bøgh har gentaget med følgende Tilføjelse: „Moder sagde: jeg har aldrig kunnet bede nogen om noget. Da jeg sad der under Broen, var jeg saa sulten, jeg dyppede da min Finger i Vandet og tog nogle Draaber paa Tungen, fordi jeg troede, det skulde hjælpe. Endelig faldt jeg i Søvn og sov til om Aftenen."" Det er Billedet af Tiggerdrengen i „Metalsvinet" og Tiggerpigen i „Den lille Pige med Svovlstikkerne". Cfr. „Være eller ikke være" S. 279: Fantasien gjorde [Haltefandens] Experiment for Niels, dog hvad han saa, var ene og alene dækkede Borde, Selskaber der sad

om Steg og Kage eller Juleaftens Herlighed med lysende Juletræer. Paa Grund af de tre Skildringers nære Berøring med A.s personlige Forhold er der nogen Sandsynlighed for, at Tiggerbarnet ved Odense Aa i Virkeligheden ikke er Moderen, men A. selv; han tilslørede efter Evne de mørkeste Minder fra sin Barndom.

H. B. S. 207.

Svovlstikker kendes som Ildtændere allerede hos Holberg (De Usynlige). Tændstikker fabrikeredes i Danmark siden 1837.

S. 206. da hun k o m hjemme fra — O. har det bedre: g i k, men 1848 k o m.

S. 206. u d over Gaden — Ordet u d kun i SS 1.

S. 209. med r ø d e Kinder — SS 2 ved en uheldig Tilføjelse: d e r ø d e.

Et Billede fra Castelsvolden.

Trykt i Gæa 1847.

S. 211. der staae p r æ g t i g e Træer — O. p r æ g t i g e s t o r e; maaske er s t o r e faldet ud (fra 1852), dog er der flere bevidste Rettelser i den lille Skildring.

Fra et Vindue i Vartou.

Trykt i Gæa 1847.

S. 215. Du faaer en Ven, Du veed det ikke! — Laan fra et Skæmtevers: „Suk Hjerte, brist ikke —."

S. 215. ringe store Bededag — saaledes ogsaa O., men fra Historier 1855 ringe p a a s. B.

Den gamle Gadelygte.

Skrevet 2. Februar 1847 og udkom samme Aar. I 1847 afskaffedes Magistratsmaaneskinnet i København, og Gadebelys-

ningen forbedredes. Eventyret er en Allegori paa Digteren og hans Kaar.

S. 220. og lyste gjorde den ogsaa — saaledes ogsaa O., men Ev. 1850 og SS 2 lyse.

S. 221. eller kan Du da ogsaa sikkre mig Hukommelsen? — da (ɔ: i saa Tilfælde) tilføjet efter O.

Nabofamilierne.

Udkom 1847. Roserne og Spurvene er Billeder paa Digteren og Købelen. Slutningen af Eventyret jævnstiller A. med Thorvaldsen. Den gamle Mand med Sæben er en Mindelse om A.s Farfader (cfr. Holger Danske).

S. 228. at jeg kunde kysse Solen — saaledes O. og Ev. 1850; SS 1 at jeg kunne; SS 2 at kunne.

S. 229. tykhovede — O. tykhovededc.

S. 229. og stak op i Hatten — SS 2 overflødig Tilføjelse: stak den op.

S. 234. og bleve tilsidst enige — saaledes O. og Ev. 1850; SS 1 og bleve de tilsidst; SS 2 og tilsidst bleve de.

S. 238. hvor hun bliver skaldet — O. hun der, maaske der er udfaldet i de senere Udgg.

Lille Tuk.

„Eventyret „Lille Tuk" blev udtænkt under et Besøg i Oldenborg, et Par Barndoms-Erindringer er lagt ind deri." Den gamle Vaskerkone, som Drengen hjælper, er sikkert Andersens Moder. Skildringen af Soro som en Flaske skyldes Carl Bagger (Brev til A. $^{31}/_{10}$ 1827). — Udkom 1847.

S. 245. Hjelmbusk — i SS 2 rettet til Hjelm.

S. 246. gammel Mening — SS 2 en g. M.

Skyggen.

„„Skyggen“ blev digtet under Sommer-Opholdet i Neapel, men først nedskrevet i Kjøbenhavn.“ Almanakken for 1847 meddeler 24. Februar: „Middag hos Ørsteds. Skrevet Skyggen.“

Emnet „Manden uden Skygge“ er opfundet af Chamisso (Peter Schlemihl). Hoffmann har laant det i „Abenteuer einer Sylvesternacht“. A., der var meget høj, havde ofte moret sig over sin Skygge. „Min Skygge blev saa lang, at jeg var nær ved at falde over den.“ (Neapel 1834). I 1846 skriver han i Neapel i sin Dagbog 8. Juni: „Varmen vælter ned, tør næppe vove mig ud.“ 9. Juni: „Skrevet om Aftenen paa Historien om min Skygge.“ 15. Juni: „Her er en rædsom Larm i Gaderne; evig Ringen af Køer med Klokker paa, Geder med mindre Klokker; en Skrigen og Skraalen, og saa har jeg lige overfor En, der øver sig i Generalbas, eller stemmer Klaver for hele Byen; det er en angribende, susende, skrigende, sønderrivende Malstrøm for Hørelsen. Smede hamre, Vogne rulle, Drenge skrige, og Folk, der tale stille om huslige Sager, synes at slaas.“ 17. Juni: „Det er ikke muligt at sove lidt for Larm; især plager Genboen; denne gentagende Fingerøvelse, denne evige Spillen Skala; det er som man aandelig blev killet paa eet Sted fra Morgen til Aften.“ 18. Juni: „ - Ligefor mig bor en Familie: Konen er pukkelrygget og pukkelmavet, hun sidder tyndklædt med en bred, nøgen Skilning i Haaret; hendes Lommetørklæde ligger sammenlagt paa Stolen foran; der staar Manden alvorlig, forneden som et Mandfolk, foroven ogsaa et Mandfolk, men uden Klæder; han er meget alvorlig; paa den tredie Balkon sidder Pigen og syr; Manden gaar Motion fra Konen til den næste Balkon og tilbage igen; men hver Gang han kommer til Pigen, siger han Kis og stikker hende med Fingeren, staar saa igen og taler alvorlig med sin gamle, pukkelmavede Kone, og han tænker ikke, han har en Iagttager lige overfor sig. — — *Sov for aaben Altandør*, med et Lagen over mig, men det var ikke mere end netop til at taale; sov mindre rolig. —“ 21. Juni: „Det er

ikke til at holde ud med Støj paa Gaden. Nu holder der en Vogn, hvor den ene Hest evig og altid slaar mod Stenbroen; hvor det varer! hvem venter de paa! naa endelig kører den; det var en Dame, de Fruentimmer kan heller aldrig blive færdige! *Oleander blomstrer lige overfor paa Balkonen,* dobbelt, som Roser?" Dette er Baggrunden for Eventyrets Begyndelse. I dets Fortsættelse lader han Skyggen opleve Aladdinseventyret, medens den vise Mand (Andersen som H. C. Ørsteds Aandsfælle) gøres vanvittig (cfr. Hauchs Karikatur i „Slottet ved Rhinen"). Skyggens Figur er en Blanding af Selvspot (faa Dage før Eventyret blev nedskrevet, havde Ingemann dadlet ham, fordi han rent havde forbigaaet ham i Levnedsbeskrivelsen. Dette angreb A. alvorligt) og vistnok ogsaa Spot over H. P. Holst, der var tilbøjelig til Plagiat og havde efterlignet A.s „En Digters Bazar" i „Ude og Hjemme" (Corsaren 6. Januar 1843). Eventyrets Ide skulde altsaa være Ørsted—Andersen modsat Holst—Andersen.

Som Sidemotiv er anvendt en Begivenhed fra 1831: Edv. Collin afslog Andersens Bøn om at maatte være Dus med ham. A. tog sig dette Afslag nær og lader i Eventyret den lærde Mand paa samme Maade blive afvist af Skyggen. Edv. Collin troede i den Anledning, at hele Eventyret var møntet paa ham, men det var sikkert ikke Tilfældet.

Udtrykket Jomfruen var borte stammer fra Arkitekten Bindesbøll, der om en Trappe sagde „Jomfruen mangler", d. v. s. Umiddelbarheden. „

H. B. S. 267 (og S. 180). R. G. S. 198 og 249.

S. 257. De vil b a r e være saa god at sige det — b a r e mangler i SS 1.
S. 258. hvad vi allerede veed, her var — i O. staar Kommaet efter v a r (optaget i Udvalg 1918).
S. 261. hos F o r æ l d r e — SS 2 F o r æ l d r e n e, i Overensstemmelse med de andre Navneord.
S. 264. Det er m e g e t kostbart — O. n o g e t.
S. 267. jeg gaaer f ø r — de andre Udgg. f ø r s t.
S. 269. o g Soldaterne — o g mangler i SS 1.

Det gamle Huus.

„I flere af Eventyrene findes Enkeltheder, der høre til det Oplevede; jeg har i „Mit Livs Eventyr“ meddelt et Par Træk, der ere gjemte i „det gamle Huus“, saaledes dette, at Digteren Mosens lille Søn gav mig ved Afreisen fra Oldenborg den ene af sine Tinsoldater, for at jeg ikke skulde være saa skrækkelig ene; Componisten Hartmanns lille Maria var det, der, som to Aars Barn, altid, naar hun hørte Musik og Sang, maatte dandse til den; da hun ved de ældre Søskendes Psalmesang kom ind i Stuen, begyndte hun sin Dands, men hendes musikalske Sands tillod hende ikke at komme ud af Tact og Tone, og saa blev hun staaende ved hver, saalænge den varede, først paa eet Been og saa paa det andet; det var i complet Psalmetact, hun uvilkaarlig dandsede.“ Udkom 1848. I A.s Rejsedagbog findes Anekdoten, men uden Bemærkningen om, at han ikke skulde føle sig saa ene. Hovedfiguren i Eventyret har Lighed med den norske Gudfader i „Kun en Spillemand“.

H. B. S. 72.

S. 274. Hele Gangen var med — SS 2 var behængt med.
S. 274. hele Altanen udenfor, Gaarden og Muren, var med — SS 2 hele Altanen udenfor Gaarden og Muren var bevoxet med.
S. 274. Væggene vare med Svinelæders Betræk — ikke rettet i SS 2.
S. 276. nu kommer Du jo ogsaa — jo tilføjet efter O.
S. 279. store Skuffer - O. flere.
S. 279. det var med Landskab — ikke rettet i SS 2.

Vanddraaben.

„For H. C. Ørsted blev Eventyret „Vanddraaben“ til.“ Udkom 1848.

Den lykkelige Familie.

„Paa Glorup i Fyen, hvor jeg ofte tilbragte flere Uger om Sommeren, var den Gang en Deel af Haven overgroet, fra tidligere Tid, med store Skræpper, plantede til Føde for de store, hvide Snegle, der havde været en Delicatesse; Skræpper og Snegle gave Materiale til Eventyret „den lykkelige Familie", der senere blev digtet under mit første Ophold i London." Skrevet 1847 (udkom 1848) og betegnes i Brev som „en Historie om nogle Snegle". A. betegner med Navnet Skræppe Planten Petasites (ogsaa kaldet Tordenskræppe eller Pestilensurt. J. Lind: Om Lægeplanter i danske Klosterhaver cfr. R. S. S. 28).

S. 288. og at for dem og deres — at tilføjet efter de andre Udgg.

Historien om en Moder.

„„Historien om en Moder" sprang frem uden Anledning; paa Gaden, som jeg gik, kom Tanken, og udfoldede sig til Nedskrivning. Dette Eventyr skal i Oversættelse særligt tiltale Hinduerne, til hvem det er naaet hen." Udkom 1848. Cfr. Grimm: Døden som Gudfader og en Legende af Herder. Ind i Motivet: Døden efter Guds Vilje det bedste, fletter A. Forestillingen om Livsbanen som afhængig af ubeherskelige Indflydelser. Tilknytning til bestemt Begivenhed har Eventyret ikke. Uret, der standser, cfr. Øhlenschlæger: Øen i Sydhavet I 202 (1844).

H. B. S. 74. R. S. S. 188. V. Vedel i Tilskueren 1907.

S. 297. Du kan jo ikke see — jo tilføjet efter O.

S. 298. Der er det! — genoptaget efter O., ellers Det.

S. 299—300. at Du er saa ulykkelig — saa genoptaget efter O. (af Hensyn til det følgende: ligesaa ulykkelig).

Flipperne.

Udkom 1848. Motivet findes i Dagbogsbrudstykke fra 1842. 2. Juli: „— Grev Moltke med hans Tale om V. [ɔ: Wegener, der boede i Nærheden af Bregentved], der før kun havde en Støvleknægt og en Redekam og nu faaet Hus og Hjem, et Par Køer og Heste, det maatte jo være et helt Himmerige."

H. B. S. 235.

S. 304. det kan De nok vide — O. vel nok.

Hørren.

„Eventyret Hørren er skrevet 1849 og da trykt i „Fædrelandet". Først trykt i Gerson: Den nye Børneven, 1848. Motivet cfr. Chr. Winther: „Indskrift paa min Søsters Rokkebrev" V: „Jeg var en Jomfru saa rank og skøn." Eventyrets Ide danner Modstykke til „Grantræet" og Sidestykke til Anslaget i „Mit Livs Eventyr".

H. B. S. 277.

S. 309. at jeg selv slet ingen Ting har gjort — selv tilføjet efter de andre Udgg.

S. 311. Børnene der gaae af Skole osv., om denne Talemaade, se Dania, 2., 3. og 6. Bind.

S. 311. Flammen, der fødte dem — O. og Ev. 1850 førte.

Fugl Phønix.

Trykt i Gerson: Den nye Børneven 1850 og dernæst 1851 i „I Sverrig".

Udsprunget af de Ideer, som ligger til Grund for „Paradisets Have". Den forgyldte Spurv cfr. „Nabofamilierne".

En Historie.

Trykt 1851 i „I Sverrig".

S. 316. slikkede d e n af sin egen Pote — saaledes ogsaa O.; SS 2 har rigtigt: d e t.
S. 318. ak hvor l æ n g e — O. og SS 2 l a n g t.
S. 323. i s e l v e d e O n d e — O. i s e l v d e O n d e; SS 2 s e l v i d e O n d e.

Den stumme Bog.

Trykt 1851 i „I Sverrig".

„Der er Forskjel".

„Eventyret „D e r e r F o r s k j e l" blev til ved et Besøg paa C h r i s t i n e l u n d ved P r æ s t ø; der stod paa Grøften et blomstrende Æbletræ, Billedet af Foraaret selv, Træet skinnede og duftede saaledes ind i min Tanke, at jeg ikke kunde blive det qvit, før jeg plantede det ind i min Digtning." Skrevet ved 1. Juni 1851. Trykt i Folkekalender for Danmark 1852.
R. S. S. 150 og 152.

S. 328. d e t mylrede — O. d e r.
S. 331. s o m smaatskaaren Uld — saaledes ogsaa O., men 1855 og SS 2: i s. U.

Den gamle Gravsteen.

„„Den gamle Gravsteen" er som et helt Mosaik af Erindringer, Stedet hvor Tankerne har henlagt denne Historie er S v e n d b o r g, der er Ideen til den først opstaaet. En slidt Gravsteen, der laae som Trappetrin udenfor en af Dørene i C o l l i n s gamle Gaard i Bredgaden, kom mig med dens halvudslettede Indskrift tidt i Tanken, og som gamle P r e b e n, i Stuen tæt ved, hvor hans Hustru ligger Liig, fortæller om hende i Ungdoms Aar, og om deres Forlovelse, saa at han bliver ung

og glad derved, sad Componisten Hartmanns gamle Fader og fortalte, da hans kjærlige Hustru laae med lukkede Øine; alle disse Erindringer ere benyttede. Historien selv blev iøvrigt første Gang trykt paa Tydsk, i en baiersk Kalender, til hvilken jeg var opfordret at give et Bidrag." Trykt i Gerson: Skolen og Hjemmet 1852, Nr. 7 (Den gamle Liigsteen).

S. 334. i en Kreds — en mangler i 1855 og SS 2. Der findes flere Ord i SS 1, som mangler i 1855 og SS 2.
S. 339. Det gamle Ægtepar skulle — saaledes 1855; SS 1 skulde; SS 2 skal.

Verdens deiligste Rose.

Trykt i Folkekalender for Danmark 1852. Cfr. Brorsons Salme: Den yndigste Rose.

S. 340. Der var en mægtig Dronning — kun O. (Folkekalender 1852) har: engang en; maaske er Ordet faldet ud.
S. 341. ud af Heltens Bryst — saaledes kun O., de andre Udgg. fra. Det tør antages, at de to foregaaende fra har paavirket af.
S. 342. som en Engels — O. som om.

Aarets Historie.

Udkom 1852.

S. 354. hang i store Knopper — O. og SS 2 Kopper.
S. 356. Og mere og mere guul blev Skovens Blade — saaledes de ældre Udgg.; SS 2 retter til gule.

Paa den yderste Dag.

Udkom 1852.

Det er ganske vist.

Udkom 1852.

Ideen til Eventyret synes at stamme fra Hauchs Skuespil „Den hjemkomne Sømand" 1837. Først nævnes rygtevis, at et

Pestskib er inddrevet paa Kysten af Jylland. Derpaa gør den onde Eulalia Overbud: „E u l a l i a: Tre Skibe ere drevne ind paa de jydske Kyster. — F r u M i l l e r: Tre? Jeg havde kun hørt om et. — Eulalia: Tre, Moder, det er ganske vist. — — Tre Skibe ere drevne herind, paa hvilke man ikke fandt noget levende Menneske; thi alt Mandskabet var dødt af Pesten, paa det ene var der fem, paa det andet otte Liig, paa det tredie var kun Overstyrmanden i Live, som i Desperation kastede sig over Bord, for at undgaae den lange Quarantaine.“ F. Ohrt i Danske Studier 1918, S. 171.

H. B. S. 214.

S v a n e r e d e n.

Trykt i Berlingske Tidende 1852, Nr. 23.

S. 372. M a i - L a n d e t ɔ: Mailand, den tyske Form for Milano.

S. 372. som S k j o l d e — O. S k j o l d.

S. 373. sit g y l d n e Scepter — O. mangler g y l d n e.

S. 373. som om d e n kom Jorden nærmere — O. d e n n e.

S. 373. De to første Svaner i Nutiden er Oehlenschläger og Thorvaldsen; den tredje er H. C. Ørsted. Det er dog en Overdrivelse eller en Misforstaaelse, naar det tillægges denne at have fæstet Telegrafen („Tanketraaden“) mellem Landene; han havde — som bekendt — banet Vej for Opfindelsen. Ogsaa andensteds kommer H. C. Andersen ind paa denne Tanke.

S. 373. slaae m e d V i n g e n mod Marmor-Fjeldet — O. har det bedre: s i n s t æ r k e K l o.

S. 374. T a n k e t r a a d e n, d e r fæstes nu — O. T a n k e t r a a d e n: d e n ...
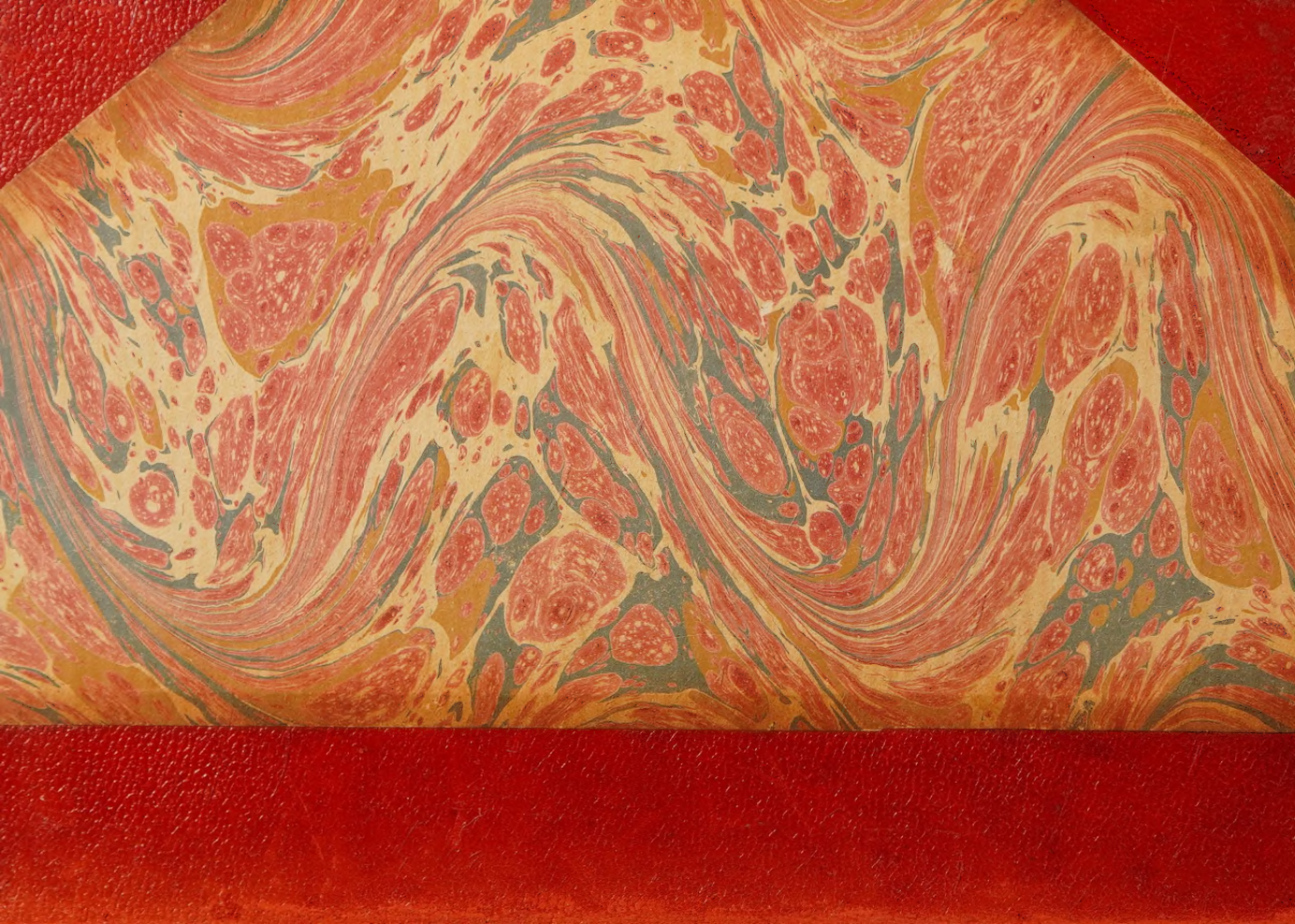
S. 374. De mægtige Fugle, der vil sønderrive Reden, er Tyskerne, der vil tage Slesvig fra Danmark. „Det skal ej ske!“ betød oprindelig, at Slesvig ikke skulde deles, se H. P. Holst: Den lille Hornblæser.